

REKLAMA

30 lat
RMF FM

TWOJE
ZDROWIE

W tym tygodniu:

Rak płuc

Posłuchaj na **101,8 FM** | Przeczytaj na **www.twojezdrowie.rmf24.pl**

UKAZUJE SIĘ NA PODHALU, ORAWIE, SPISZU, W PIENINACH, W CHICAGO I TORONTO

Wygraliśmy

Stary niedźwiedź mocno śpi

TVP wycofała się z pomysłu sylwestra pod Krokwią, a Tatrzański Związek Narciarski obiecał odrobinę ściszyć muzykę podczas Pucharu Świata.

Jurek Jurecki

Łatwo nie było. Do końca wydawało się, że przegramy tę walkę. Zwłaszcza że w publicznej telewizji wygrywała koncepcja zastraszania albo wyśmiewania wszystkich, którzy stanęli na drodze sylwestra pod Krokwią. Zakopiańska młodzież, która zorgani-

zowała protest uliczny, słyszała potem z telewizora, że wyszła na ulicę podjudzona przez polityków Platformy i KOD-u. Publikowano wypowiedzi zakopiańczyków, którzy odpowiadali na pytania dotyczące sylwestra, a nie sylwestra pod Krokwią. Fałszywy przekaz miał nas obrzydzić w oczach widzów.

dokończenie str. 5

Białka Tatrzańska, Czarna Góra

Niedobrze, panie bobrze

Ekolodzy nie dowierzają, a pół Polski śmieje się z wyników badań inspektorów ochrony środowiska, którzy winę za zanieczyszczenie Białki zrzucili na bobry i głony.

Monika Para-Miśkiewicz

Przypomnijmy, 25 października otrzymaliśmy sygnały o niepokojącym wyglądzie rzeki Białki. Kamienie były oblepione czarną, śliską

mazią. Płynęła mętna woda o brunatnej barwie. Wzdłuż całej linii brzegowej wyraźnie widać było czarny "pasek" na kamieniach. W komentarzach internetowych rozpętała się burza.

dokończenie str. 14

Fot. Maciej Jonek

- To on powinien chować rodziców, a nie my jego - mówi matka tragicznie zmarłego w wypadku 28-latka. W sobotę na cmentarzu w Zakopanem Grzegorza żegnały tłumy. W poniedziałek kobieta, która spowodowała wypadek, usłyszała zarzuty.

Paweł Pelka

Rodzina, znajomi, zakopiańscy pożegnali na cmentarzu przy ul. Nowotarskiej Grzegorza Gąsienicę Daniela, który zginął w wypadku samochodowym w Białym Dunajcu.

- Chcemy bardzo podziękować wszystkim, którzy towarzyszyli Grzegorzowi w jego ostatniej drodze. Był dobrym chłopakiem. Widać to chyba resztą po liczbie ludzi, którzy przyszli na pogrzeb - mówi pani Aneta, matka Grzegorza.

Kondukt żałobny był eskortowany przez grupę miłośników motoryzacji VAG Podhale, do której należał. Andrzej Skupień, prezes firmy Brutal, w której przez wiele lat pracował tragicznie zmarły, zamknął hurtownię, aby wszyscy mogli pożegnać swojego kolegę z pracy. Była też grupa członków fan klubu

skoków narciarskich z Białka-Białej, którzy od wielu lat mieszkali w domu państwa Gąsieniców w czasie Pucharu Świata w skokach. - Poznał ich, gdy miał 16 lat. Teraz, mimo że w ten weekend odbywały się zawody w Wiśle, to przyjechali pożegnać Grzegorza do Zakopanego. Wszyscy w niebieskich kurtkach.

Pani Aneta podkreśla, że Grzegorz nigdy nikomu nie odmówił pomocy, był dobrym dzieckiem i ojcem.

- Tyle było życia przed nim. Każda śmierć jest ciężka, ale taka chyba najcięższa. To nie ta kolejność. To on powinien chować rodziców, a nie my jego. Została teraz 9-letnia córka, w której wychowaniu będziemy pomagać - dodaje pani Aneta.

Nie chce komentować tego, jak doszło do wypadku. Wyjaśnienie jego przyczyn zostawia prokuraturze.

dokończenie str. 5

REKLAMA

INTERNET ŚWIATŁOWODOWY DLA BIZNESU I DOMU

Zamów już dziś tel. 533 323 172

WI-HURA.NET

RABKA-ZDRÓJ

Maluch minus

Miejska dotacja dla trzech rabczańskich żłobków obcięta o połowę. - Mogliśmy zabrać wszystko - pocieszają władze miasta. str. 11

NOWY TARG

Biorą się za reklamy

Jeszcze w grudniu nowotarscy radni mają przyjąć uchwałę krajobrazową. str. 9

TATRY

To był nasz kolega

W tragicznym wypadku w Tatrach zginął policjant z Jordanowa. str. 3

SZCZAWNICA

Brutalna napaść

23-latka została dotkliwie pobita i okradziona. str. 5

GLICZARÓW

Iwan pełen dziur

W Gliczarowie Górnym boczne drogi są w fatalnym stanie. str. 15

GRUPA
autoremo

Nowy Targ, ul. Szaflarska 170
tel. 18 261 02 12, autoremo.pl

WYPRZEDAŻ ROCZNIKA 2019

UPUSTY DO 14.000 zł

Portrety polskich góralak

Fot.: Bartłomiej Jurecki

JANINA TĘTNOWSKA

– historia góralki z Nowego Targu, str. 27

Silna jak halny

24tp.pl

Komentarze

Wygraliśmy

Po tym, jak Telewizja Publiczna zaatakowała nas w sprawie sylwestra pod Wielką Krokwią, dostaliśmy mail z pogrózkami. Było jednak także wiele maili, telefonów, komentarzy z gratulacjami i poparciem. Poniżej niektóre z nich.

Tomasz Stachowiak:

Z całego serca gratuluję akcji "Stary niedźwiedź..." i jej sukcesu. Sam podpisałem się pod petycją i starałem się uświadomić innym. Efekt akcji niezwykle mnie ucieszył. Nie przejmujcie się krytyką ludzi, których zadowala bylejakosć, róbcie swoje i przejawiajcie dalej dbałość o Tatry i Podhale, o ich piękno i kulturę. Ludzie rozsądni i wrażliwi to docenią. Chwała także za walkę z reklamami w przestrzeni publicznej.

Iwona Stępień:

Chciałam podziękować całej redakcji TP za zaangażowanie w obronę tatrzańską przyrody. Jestem z Warszawy, ale zawsze czytam Wasze internetowe wydanie, a będąc w Zakopanem, zawsze kupuję wydanie tradycyjne, papierowe. Cieszę się, że pomimo obrzydliwej nagonki na Was w TVP nieugięcie stawialiście czoła głupocie. Ludzie Was popierają.) Jeszcze raz bardzo dziękuję.) Wierna czytelniczka.

Czytelnik z Tarnowa:

Często przyjeżdżam do Zakopanego. Również uważałem, że Wielka Krokiew to nie jest miejsce na takie imprezy. Gratuluję akcji zbierania podpisów, sam z żoną podpisaliśmy petycję, która, jak widać, przyniosła skutek.

Ikar:

Gratulacje, panie Jurecki :) Nie do końca wróg numer jeden :) Dzięki, Tygodniku. Dużo zyskaliście u mnie dzięki tej akcji. Super młodzież mamy w Zakopanem! Liczę na więcej inicjatyw w przyszłości! Nie warto siedzieć cicho. Warto wyrażać swoje opinie i walczyć o swoje i tych, którzy nie mogą się bronić!

Paolo Graffi:

Nie myślałem, że to się uda. Wielkie podziękowania dla tych ludzi, co protestowali, i również dla Tygodnika, który wspierał medialnie całą akcję.

Asdfgh:

Brawo, Tygodnik! Chociaż te dwa tygodnie spania więcej będą mieć zwierzątka. Szkoda, że na Równi nie da się skakać...

zebrał: pp

Liczba tygodnia

130

lat istnieje już
Muzeum Tatrzańskie.
O obchodach
przeczytacie na st. 6.

KINO „GIEWONT”
DOLBY 3D, 4K

Zakopane, ul. Kościuszki 4

30.11 (sobota), godz. 21

**JAK POŚLUBIĆ
MILIONERA?**
PREMIERA!

30.11 (sobota), godz. 19

LAST CHRISTMAS
PREMIERA!

KINO „SOKÓŁ”
DIGITAL 3D

Zakopane, ul. Orkana

30.11 (sobota), godz. 20.30

NA NOŻE
PREMIERA!

KINO „ŚNIEŻKA” 3D

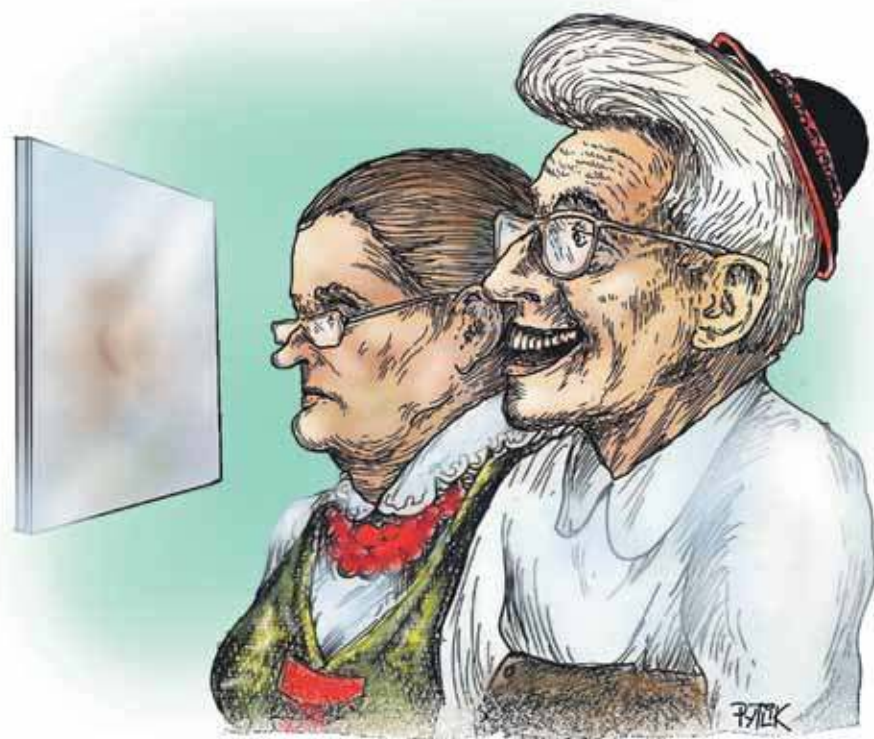
Rabka-Zdrój, ul. Nowy Świat 8

30.11 (sobota),
godz. 22.15

JOKER

Do rozdania mamy po dwa podwójne zaproszenia na każdy z filmów. Osoby, które jako pierwsze w **piątek 29.11, o godz. 17** prześlą na adres mailowy: kino@24tp.pl swoje imię, nazwisko, nr telefonu oraz tytuł wybranego filmu, otrzymają jedno z zaproszeń. **WAŻNE**, aby w tytule wiadomości wpisać nazwę wybranego kina. Szczęśliwcy zostaną poinformowani mailem zwrotnym.

**Tyś pyskato, jo byłek milicyjant, a jak patrze, to i urodę momy akuratnom,
to moze nos tyz do jakiego Trybunała weznom!**

Zakopane

Za krytykę na bruk

Artyści hałasują, dlatego muszą opuścić zakopiańskie „Szpulkę”. To wersja oficjalna.

Paulina Martini, która z sukcesami prowadzi Zakopiańską Akademię Śpiewu, została poinformowana, że po sylwestrze, w styczniu 2020, jej szkoła ma się przeprowadzić ze „Szpulek”. Ze względu na hałas, który przeszkadza ma sąsiadom. Nieoficjalnie - chodzi o wystąpienie Kuby Brzosi (jej męża) podczas społecznego protestu przeciw organizacji Sylwestra Marzeń pod Wielką Krokwią. Kuba Brzosi wystąpił na Krupówkach, wytykając władzom miasta złą politykę w sferze popularyzacji marki Zakopanego. Głośno pytał, gdzie jest ścianka wspinaczkowa, gdzie sala koncertowa. „Burmistrz nie ma jaja!” - były kandydat na radnego w ostrych słowach krytykował władze miasta.

- Za ten udział w manifestacji zostaliśmy ukarani wyrzuceniem - nie ma wątpliwości Paulina Martini. Mówi o zemście urzędu, która spadła na nią tuż po powrocie z Włoch. Świeżo po międzynarodowym sukcesie, jaki jej uczennica odniosła na największym konkursie wokalnym w Europie. - Mam się wynieść z Akademią Śpiewu z budynku, gdzie od dwóch lat wynajmuję na stałe dwie duże sale. Umowę podpisywaliśmy z roku na rok - mówi Paulina Martini. Szefowa akademii przypomina, że dzieci uczą się w szkole nie tylko śpiewu, ale też tańca, mają lekcje aktorskie, nagrywają swoje płyty. Niełatwo będzie jej w krótkim czasie znaleźć salę odpowiedniej wielkości, z dobrą akustyką, tak by można było prowadzić zajęcia na wysokim poziomie. Niewykluczone, że trzeba będzie szkołę wyprowadzić z Zakopanego i zmienić jej nazwę.

O komentarz i wyjaśnienia poprosiliśmy wiceburmistrz Agnieszkę Nowak-Gąsienicę. Odmówiła jednak, zastaniając się nieznajomością tematu. I odesłała nas do dyrekcji Zakopiańskiego Centrum Edukacji. Tam potwierdzają wersję oficjalną.

- Nikt nie jest wyrzucany, nikt nie dostaje wypowiedzenia, po prostu nie przedłużamy umowy z akademią - wyjaśnia Dawid Ciągwa, dyrektor ZCE. Umowa nie będzie przedłużona, ponieważ zdaniem dyrektora budynek nie jest przystosowany do tego typu zajęć, jakie prowadzi ZAŚ. - Emitowany hałas przeszkadza innym wynajmującym pomieszczenia. Miałem zgłoszenia już w styczniu 2018 roku. Teraz mamy kolejnych zainteresowanych wynajmem, nie mogę ryzykować, że ZCE straci finansowo, jeśli nowy najemca wycofa się przez poziom hałasu - podsumowuje dyrektor Ciągwa.

Paulina Martini uważa, że to zwykły pretekst. Żaden z sąsiadów przez dwa lata nie zwracał jej uwagi, że jest za głośno. Przypomina, że początkowo zajęcia odbywały się 5 dni w tygodniu. A w tym roku tylko 4 dni, z czego jeden dzień przypada na sobotę, gdy „Szpulkę” są puste. - Nasze sale sąsiadują z aulą, piętro wyżej jest szkoła Społecznego Towarzystwa Oświatowego. Gdy zaczęliśmy, drzwi w drzwi były lekcje angielskiego, ale oni przenieśli się od razu na drugi koniec korytarza. Jeśli wtedy było za głośno, to nie przedłużono by z nami umowy na rok 2019. Dlatego uważam, że to czysta zemsta urzędu po publicznym wystąpieniu Kuby - podkreśla Paulina Martini.

rav

To był nasz kolega

- nie kryją żalu suscy policjanci. W nocy z 25 na 26 listopada na Kazalnicy zginął st. sierż Paweł Burdyl.

Starszy sierżant Paweł Burdyl

Taternik razem ze swoim kolegą biwakował na Kazalnicy Mięguszwieckiej. W nocy wyszedł z namiotu i wtedy nastąpił upadek w kilkusetmetrową przepaść. Wezwani na miejsce ratownicy odnaleźli jego zwłoki pod ścianą, mężczyzna zginął na miejscu.

Kazalnica to boczna grań wiodąca od Mięguszwieckiego Szczytu Czarnego. Jej północno-wschodnia ściana opada do Morskiego Oka i ma ok. 500 metrów wysokości. Jest bardzo popularna wśród taterników.

Apelujemy do turystów o ostrożność. Powyżej 1600 metrów w Tatrach panują zimowe warunki. Szlaki są zaśnieżone i oblodzone. Obowiązuje pierwszy stopień zagrożenia lawinowego.

W weekend śnieg ma spaść również w niższej położonych partiach gór.

Paweł Burdyl miał zaledwie 27 lat. W policji pracował w zespole patrolowo-interwencyjnym, ale w wolnym czasie jego pasją były góry. Od 2014 r. był też ratownikiem Grupy Beskidzkiej GOPR. Wspinał się nie tylko po polskich górach. Zdobył między innymi alpejski Matternhorn oraz kaukaskie szczyty - Elbrus, Kazbek, Uszba czy Tenduli.

Reprezentował też suską komendę w zawodach narciarskich.

- Był zaangażowanym, pełnym pasji policjantem, a zarazem wesołym i życzliwym człowiekiem. Kierownictwo, policjanci i pracownicy Komendy Powiatowej Policji w Suchej Beskidzkiej łączą się w bólu z pogrążoną w żałobie rodziną - dodaje asp. szt. Wojciech Copija, oficer prasowy suskiej policji.

fig, pp

Zakopane

Kto zarobi na sylwestrze

Kwaterodawcy, właściele sklepów spożywczych i monopolowych liczą zyski i zacierają ręce na Sylwestra Marzeń. Zwykli mieszkańcy przygotowują się na korki i paraliż.

Ja mam cały budynek już sprzedany, od połowy września wszystkie kwatery wynajęte na sylwestra - podkreśla Paweł Strączek, przewodniczący komisji gospodarki komunalnej. Wcześniej, gdy nie było imprezy z telewizją - do połowy grudnia można było jeszcze jakiś nocleg zarezerwować.

Opowiada, że już rok temu specjalnie na wielką imprezę, którą przez wiele tygodni reklamuje telewizja, przyjeżdżali do niego goście aż z Holandii. - Nie mogli się nadziwić, że robimy taką imprezę, dla tylu ludzi i że jest tak bezpiecznie, że nie potrzeba patroli wojska. Już się zapowiedzieli na ten rok.

Nie liczą się z groszem

Rozmawiamy z kwaterodawcami z centrum miasta, z Olczy, Pardałówki. Każdy przyznaje, że potężna impreza noworoczna przyciąga tłumy. Rezerwacje są robione dużo wcześniej niż przed laty, gdy miasto nie organizowało żadnej imprezy.

- Dostarczam towary praktycznie do całej gastronomii w Zakopanem - mówi radny Stanisław Karp, przewodniczący komisji ekonomiki, właściciel hurtowni „Brutal”. - Odkąd mamy Sylwestra Marzeń pod Giewontem, obroty

w tym okresie rosną niebotycznie.

Radny prowadzi też sklep na Olczy. Zaznacza, że w okresie noworocznym klienci, którzy przyjeżdżają na zabawę sylwestrową, nie liczą się z groszem. - Owszem, przyjeżdżają do nas goście, którzy chcą się zabawić, ale naprawdę mają gest. Widzę to raz po obrotach w hurtowni, a dwa po sprzedaży w sklepie.

Żona radnego prowadzi pensjonat. Tu także noworoczne noclegi sprzedane są na pniu.

Stanisław Karp dodaje, że popiera organizację Sylwestra Marzeń na Równi Krupowej. W końcu miasto za ciężkie miliony rewitalizowało i przystosowało to miejsce właśnie na potrzeby tego typu imprez. - Tu mamy utwardzony teren, tu są wszystkie dostosowane linie technologiczne, w razie niebezpieczeństwa czy jakichś zagrożeń stąd dużo łatwiej można prowadzić ewakuację - zaznacza Stanisław Karp.

Nie wszystkich cieszy noworoczne obłędzenie, które spotęgował telewizyjny Sylwester Marzeń. Przedsiębiorcy zrzeszeni w Tatrzańskim Związku Gospodarczym zaznaczają, jak wiele minusów niesie ze sobą ta impreza. I że jej skala przerosła miasto. Do tego stopnia, że

w tym roku władze umyły ręce od jej organizacji. Przypomnijmy, że umowę dotyczącą Sylwestra Marzeń 2019 telewizja podpisała z Centralnym Ośrodkiem Sportu.

Wiele minusów

- Od momentu organizowania imprezy mamy wiele zapytań, czy można zarezerwować nocleg na jedną noc - mówi Agata Wojtowicz, prezes Tatrzańskiej Izby Gospodarczej. - Pytanie, czy na takim jednonocnym kliencie nam zależy.

Prezes przypomina, że do pierwszej sylwestrowej imprezy zorganizowanej przez miasto goście pensjonatów, domów wczasowych czy restauracji mogli liczyć na zabawy noworoczne, jakie organizowali kwaterodawcy. Teraz, z uwagi na to, że jest wielka impreza telewizyjna - wielu noclegodawców zrezygnowało z tej usługi. - W tym roku tylko trzy hotele w Zakopanem organizują sylwestrową zabawę noworoczną - dodaje Agata Wojtowicz. - Wcześniej karczmy i restauracje organizowały bardzo dużo zabaw sylwestrowych. Od momentu organizacji Sylwestra Marzeń tego klienta już nie ma.

Agata Wojtowicz dodaje, że daw-

niej bez względu na to, czy mieliśmy pod Giewontem wielką imprezę sylwestrową, czy nie, turyści na sylwestra i tak przyjeżdżali. - Dlatego TIG jest również przeciwna organizacji sylwestra pod Wielką Krokwią, dziękujemy świadomym przedsiębiorcom, którzy także wsparli tę akcję społeczną - podsumowuje Agata Wojtowicz.

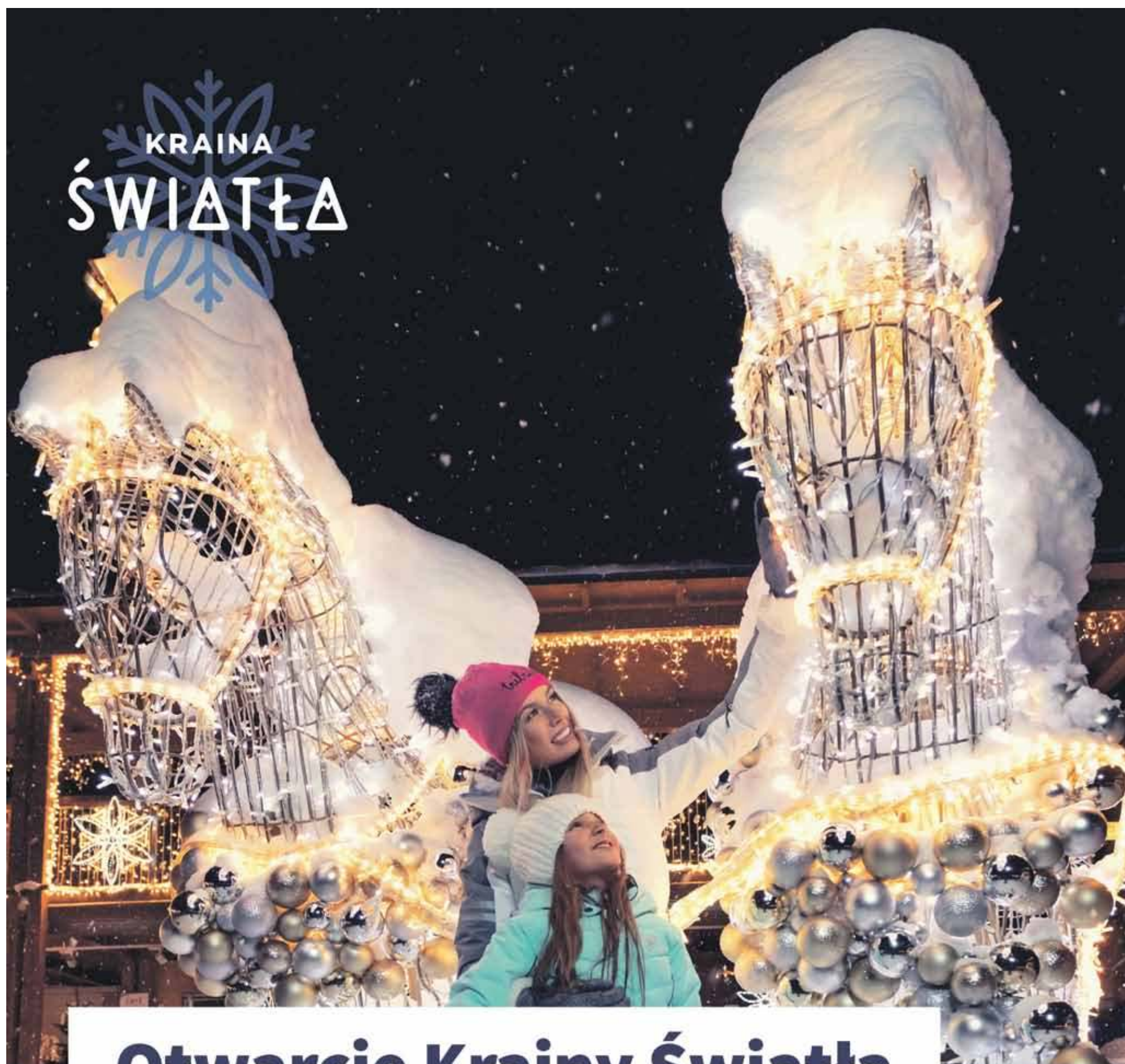
Sute zyski kwaterodawców, właścicieli sklepów spożywczych i monopolowych, punktów gastronomicznych trzeba pomniejszyć o paliwo i czas stracony w korkach. Bo noworoczny najazd dwudniowych turystów, którzy zjawiają się pod Giewontem tylko na jedną noc, by tu witać Nowy Rok, oznacza jeden wielki korek w mieście. Turyści wracający do domów po noworocznym szaleństwie skutecznie blokują nie tylko zakopiankę i wszystkie drogi wyjazdowe z Zakopanego. Paraliż ogarnia praktycznie całe miasto. Pokonanie kilku kilometrów zajmuje długie godziny. - Zgoda, mamy wtedy potężne korki, moi kierowcy też w nich stoją, bo muszę dowozić zamówiony towar na bieżąco - przyznaje Stanisław Karp. - Ale to są koszty. Niestety, jak mówi stare porzekadło, żeby wyjąć, trzeba włożyć. Trzeba coś z siebie dać, żeby był ten wielki zarobek, jaki mamy przy okazji organizowania Sylwestra Marzeń. Tą niedogodnością są właśnie korki.

Zenek i Sławomir w Wałczu

Każdego roku przy okazji organizacji zabawy sylwestrowej władze miasta podkreślają reklamowe zyski Zakopanego, przywołując obrazki spod Giewontu, które przyciągnąć mają turystów na telewizyjne show do Zakopanego. I że koszt takiej reklamy to dla nas ok. 30 mln zł.

Zasadne jest jednak pytanie, czy podobne zyski nie dotyczą telewizji. TVP wykorzystuje wizerunek miasta, Giewontu, Tatr do zareklamowania swojego koncertu. I gwiazd disco polo, które także korzystają na popularności Zakopanego, wypracowanej już lata temu dzięki turystycznej marce naszej miejscowości. Ogólnopolskiej stacji telewizyjnej - bez różnicy czy jest to TVP, czy byłaby to TVN, czy Polsat - dużo łatwiej ściągnąć tłumy do Zakopanego niż do innych miast powiatowych, takich jak Bochnia, Gorlice, Szczepanów czy Wałcz (przykładowe miasta porównywalne pod względem liczby mieszkańców z Zakopanem). TVP z dumą podkreśla, że Sylwester Marzeń ogląda ponad 8 mln widzów. Pytanie, czy publika byłaby tak wielka, gdyby Zenek i Sławomir śpiewali w Wałczu.

Rafał Gratkowski

Otwarcie Krainy Światła

Już **28.11 (czwartek)** w godz. 16:00 - 18:00

Przejazd koleją na Gubałówkę **ZA DARMO**
dla wszystkich. Zapraszamy!

Nowe atrakcje!

Brutalna napaść w Szczawnicy

23-latka została
dotkliwie pobita
i okradziona.

W ubiegłą niedzielę wieczorem dyżurny komisariatu w Krościenku odebrał zgłoszenie o napaści na kobietę w Szczawnicy. Agresorami mieli być: kobieta i mężczyzna, do których dołączył jeszcze jeden mężczyzna. Rabusie zabrali młodej kobiecie telefon komórkowy. Na odchodnym starali się ją zastraszyć, by nie zgłaszała sprawy na policję. - Poszkodowanej kobiecie pomocy udzieliła przypadkowa osoba - informuje mł. asp. Dorota Garbacz, rzecznik nowotarskiej policji.

Policja szybko namierzyła bandytów. Tego samego wieczora trójka młodych ludzi w wie-

ku od 21 do 32 lat trafiła za kratki. Dwoje agresorów to mieszkańcy Szczawnicy, jeden z mężczyzn mieszka na terenie powiatu wieluńskiego.

Podczas pierwszego przesłuchania podejrzani wypierali się udziału w napadzie. Do czasu aż policjanci w domu jednego z nich znaleźli skradziony telefon. - Cała trójka usłyszała zarzut rozboju, za co grozi nawet do 12 lat więzienia. Dodatkowo 32-latek odpowie za znieważenie funkcjonariuszy. Prokurator zastosował wobec trójki podejrzanych dozór policyjny i zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną. Ponadto wobec mężczyzn zastosowano poręczenie majątkowe w wysokości 5 i 10 tys. zł. Postępowanie w tej sprawie prowadzi Komisariat Policji w Krościenku nad Dunajcem - podsumowuje rzecznik policji.

mk

Fot.: Maciej Jonek

Wzruszenie, żal, ale i wspólna góralska oprawa towarzyszyły ostatniemu pożegnaniu Franciszka Bachledy Księdzularza. Tę niezwykłą góralską osobowość na Pęksowym Brzyzku żegnała rodzina, przyjaciele i współpracownicy. Opozycjonista, senator, burmistrz Gminy Tatrzańskiej, poeta, propagator kultury góralskiej zmarł w wieku 72 lat.

Góral z Pienin w Vogue

Wyjątkowe zdjęcie i nietuzinkowa publikacja - fotografia Józefa Madei znalazła się w Photo Vogue Italia.

A dzisiaj taka mała niespodzianka. Jakiś czas temu miałam przyjemność wykonać portrety artystów z mojego regionu do publikacji "Kultura ludowa Pienin i Gorców - ocalić od zapomnienia". Zdjęcie pana Józefa Madei zostało opublikowane w Photo Vogue Italia - napisała na FB Anna Nowaczyk-Gajda, autorka fotografii. I dodała: "To pierwsze moje zdjęcie, które się tam ukazało, więc tym bardziej się cieszę, że jest to pan Józef."

Józef Madeja to postać nietuzinkowa - wyjątkowy artysta - rzeźbiarz. Kto zna Szczawnicę, ten bez problemu wskaże drewniany dom z werandą, tętniącą ży-

ciem i sztuką. Od wielu lat Józef z żoną Anną przenikają się twórczo. Żyją, jak mówią, skromnie, ale barwnie. Drzwi ich domu zawsze są otwarte dla innych. Gości witają pysznym i jedynym w swoim rodzaju żurkiem oraz dobrym słowem. Żona maluje na szkło, a ich siostrzenica Joanna kulturalnie ubogaca Szczawnicę dzięki Galerii "Krzywa Jabłonna", w której tworzy, a zarazem prezentuje prace pieniężskich artystów.

Góral ze Szczawnicy jest także jednym z bohaterów serii "Twardy jak skała" - portrety polskich górali Tygodnika Podhalańskiego.

ad

Fot.: Anna Nowaczyk - Gajda

Fotografia Józefa Madei znalazła się w Photo Vogue Italia.

Stary niedźwiedź mocno śpi

dokończenie ze str. 1

W jednym przypadku udało się wiadomościom wieczornym TVP aż nadto. A to za sprawą mała, który trafił do redakcji Tygodnika Podhalańskiego. Nadawca życzył nam śmierci takiej, jaka spotkała 12 dziennikarzy Charlie Hebdo.

Przeciwko sylwestrowi pod Krokwią byli nie tylko mieszkańcy Zakopanego. Pod petycją podpisało się ponad 28 tys. osób z całej Polski. Tak potężny opór społeczny musiał wpłynąć na decyzję prezesa TVP. Wbrew temu, co głosiły władze miasta na temat zadowolonych przedsiębiorców i wspaniałej promocji Zakopanego, przeciw sylwestrowi pod Krokwią wypowiedziało się nawet Tatrzańska Izba Gospodarcza. Ważną rolę odegrał zapewne Tatrzański Park Narodowy. W materiale telewizyjnym, w którym ogłoszona została zmiana miejsca sylwestra, obok Jacka Kurskiego pojawił się Szymon Ziobrowski, dyr. TPN. Jego wypowiedź starannie pocięto w taki sposób, żeby wyglądało, że jest za, ale przeciwnie. Nie sądzę, żeby był zachwycony tym, co z jego wypowiedzi

zrobiły Wiadomości TVP.

Trudno ocenić, jaką rolę w całej sprawie odegrali burmistrzowie Zakopanego, którzy kilkakrotnie przekonywali z anten TVP do sylwestra pod Krokwią. Sygnały, które wysyłali do mieszkańców, były skrajnie różne. Niezwykła była ich współpraca z warszawskimi redaktorami publicznej telewizji, którzy przyjechali do Zakopanego z zamiarem zdyskredytowania manifestacji młodzieżowej i lokalnej gazety. Nie tylko otworzyli przed gośćmi z Warszawy w wolną sobotę urząd, by mogli w nim przygotowywać materiały, ale otworzyli im nawet archiwum. Wyszukiwanie dokumentu sprzed prawie 30 lat, w którym dyr. Uniwersytetu Adam Bachleda Curus przyznał mi premię, swojemu pracownikowi z biura marketingu, dowodzi niebywałego zaangażowania miejscowej władzy w akcję zdyskredytowania oponentów Sylwestra Marzeń pod Krokwią. W relacjach telewizyjnych mogliśmy obejrzeć wycięte, bez naszej zgody, z telewizji Tygodnika Podhalańskiego fragmenty mojej rozmowy z burmistrzem poprzedzone informacją, że to efekt wtargnięcia bez zapo-

wiedzi dziennikarza do gabinetów władz miasta. O tym, że to "napad", usłyszałem z ust burmistrza już wcześniej, gdy pojawiałem się z kamerą w jego gabinecie z prośbą o rozmowę. Rzeczywiście, nie umawiałem się na spotkanie, bo w przypadku dziennikarza nigdy tu, w urzędzie, nie było takiej tradycji. Tym bardziej trudno było przyjąć za dobrą monetę komunikat, który po decyzji TVP o wycofaniu się spod Krokwi wydały władze miasta. Poinformowały swoich zdezorientowanych mieszkańców, że z zadowoleniem przyjęły decyzję prezesa Kurskiego. Być może jest coś, czego nie wiemy.

Walka z Sylwestrem Marzeń pod Krokwią była dla nas wszystkich trudną, ale i ciekawą lekcją. Miała też dobre strony, bo oto pod Giewontem zaczęła się dyskusja na temat organizacji tego typu imprez masowych. Przez kilka dni był to temat nr 1. Dziś już wiemy, że nie wszystkim w mieście podoba się organizacja tego typu wydarzeń. Pojawiały się nawet głosy, że powinno się imprezę przenieść np. na lotnisko do Nowego Targu albo niech wrócą małe imprezy sylwestrowe do restauracji, pensjo-

natów. Coraz częściej wygrywało w dyskusjach przekonanie, że turyści przyjeżdżają tu nie dla huku ani wrzasku, ale w poszukiwaniu ciszy i pięknej przyrody. Padały pytania, czemu zamiast na przykład Skaldów, Zakopowera czy Trebuniów Tutków z Jamajczykami serwuje się naszym gościom Sylwestra Marzeń ze Sławomirem i Zenkiem. Wreszcie mówiono też o pieniądzach. To także efekt dyskusji w mediach społecznościowych, w których wielu internautów z Polski dziwiło się, że to my płacimy TVP za Sylwestra Marzeń w Zakopanem, a nie odwrotnie. To przecież TVP korzysta wtedy z marki Zakopanego. Kraków bardziej ceni sobie swoją markę niż my.

Jeśli władze miasta chcą poważnie traktować swoich mieszkańców, muszą wnieść się ponad swoje partyjne przywiązania. Czas, żeby zapytali mieszkańców, czego pragną i w jakim Zakopanem chcą żyć. To przecież tak niewiele. A tymczasem cieszymy się, że udało się zakopiańczykom wywalczyć spokój dla mieszkańców parku narodowego. Tych bez prawa głosu, co chodzą na czterech łapach.

Jurek Jurecki

Tyle było życia przed nim

dokończenie ze str. 1

Dodaje, że nie znała kobiety, z którą jechał zmarły i która siedziała za kierownicą. - Nie wiemy, co tam się stało, nie będziemy tego oceniać - podsumowuje.

Agnieszka, siostra Grzegorza, podkreśla, że był bratem, którego można sobie wymarzyć. - On dał mi impuls do tego, żebym skończyła studia. Pomagał w błahych i poważnych sprawach. Nieważne, jak daleko znajdował się od domu, zaraz pędził, aby pomóc. Nikt go nie zastąpi - mówi siostra zmarłego.

Dodaje, że brat był bardzo doświadczonym kierowcą, przepracował w tym zawodzie wiele lat w Brutalu i jako taksówkarz. Zrobił bardzo wiele kilometrów.

Grzegorza pożegnali również członkowie grupy VAG Podhale.

"Odbyliśmy ostatnią wspólną podróż, ale pamięć o Tobie zawsze pozostanie. Będzie nam brakowało wspólnych wyjazdów, w których byłeś duszą towarzystwa i zawsze można było na Ciebie liczyć" - napisali na Facebooku.

Przypomnijmy, 20 listopada ok. godz. 23 volkswagen, którym

kierowała 23-letnia mieszkanka powiatu tatrzańskiego, wypadł z drogi na zakręcie przed mostem w Białym Dunajcu. Samochód musiał jechać z dużą prędkością, bo ściął lampę, drewniane słupki, drzewo. Grzegorz, który był pasażerem, zmarł w szpitalu. Kierująca została ranna, ale nie odniosła bardzo poważnych obrażeń. Była trzeźwa. Przyczyny wypadku bada prokuratura, powołany został biegły, który ma określić, co dokładnie było przyczyną tragedii.

W poniedziałek kierująca au-

tem kobieta została przesłuchana w prokuraturze w Zakopanem.

- Prokurator postawił jej zarzut spowodowania wypadku ze skutkiem śmiertelnym. Nie ma wątpliwości, że to ona prowadziła samochód, do czego się zresztą przyznała. Ze względu na dobro postępowania nie mogę ujawnić szczegółów jej wyjaśnień - tłumaczy Barbara Bogdanowicz, prokurator rejonowa w Zakopanem. Prokurator dodaje, że według wstępnych ustaleń przyczyną wypadku była nadmierna prędkość.

Paweł Pełka

Władze Muzeum Tatrzańskiego z zaciekawieniem oglądają nagrodę Polonia Minor, którą przyznały placówce władze województwa.

Muzealne rarytasy

Na Muzeum Tatrzańskie spadł deszcz nagród, a wraz z nimi cenne obrazy i dokumenty.

W poniedziałkowy wieczór w gościnnych progach hotelu Mercure "Kasprowy" spotkali się pracownicy i sympatycy Muzeum Tatrzańskiego. Świętujące 130. urodziny Muzeum Tatrzańskie i muzealnicy obsypani zostali jubileuszowymi nagrodami. Zebrani mieli okazję wysłuchać koncertu fortepianowego Janusza Olejniczaka. W holu obejrzeć można było okolicznościową ekspozycję poświęconą historii Muzeum Tatrzańskiego. Anna Wende-Surmiak, dyrektor muzeum, witała licznie przybyłych gości. A z zaproszenia skorzystali nasi posłowie, senatorowie, władze województwa, przedstawiciele lokalnych samorządów, dyrekcje zakopiańskich szkół, muzealnicy z zaprzyjaźnionych placówek, instytucji i organizacji społecznych. - Z najdalszych zakątków, z Włoch przyjechała do nas Daniela Berta, dyrektor Muzeum Gór w Turynie. Dziękuję wszystkim, którzy są z nami tego wieczoru - podkreśliła dyrektor Muzeum Tatrzańskiego. Łukasz Smółka, wiceprezydent województwa małopolskiego, zaznaczył, że kultura tak długo będzie żywa i będzie się rozwijać, jak długo przyjaciele kultury, muzealnicy będą ją promować, dbać o nią. - A my jako samorząd zadamy o potrzebne finanse - obiecał wiceprezydent Smółka. - Wielu turystów podróżuje nie tylko po to, by odpocząć i poznać góry, ale także by poznać kulturę gór, podziwiać ekspozycje w Muzeum Tatrzańskim. Wiceprezydent przekazał dla muzeum portret górala pędzla Stanisława Ignacego Witkiewicza - Witkacego. Obdarowana nie kryła radości. - To wspaniały prezent, bo to nie "taki sobie" portret górala. To wczesna praca Witkacego z okresu 1910-1913 roku, prawdziwy rarytas. Historię powstania i działalności Muzeum Tatrzańskiego przybliżyli zebraniemu Emilia Pomiankiewicz-Wagner i Wojciech Szatkowski. Muzeum Tatrzańskie nazywane jest "skarbnicą Tatr". Wśród ojców założycieli ma: Adolfa Scholtzgo, Tytusa Chałubińskiego, Stanisława Witkiewicza, Marię i Bronisławę Dembowskich oraz Juliusza Zborowskiego. Inicjatorem założenia

Muzeum był warszawski chemik, z zamiłowania przyrodnik Adolf Scholtze. Otwarte zostało dla publiczności w lipcu 1889 roku. Rok wcześniej w dwóch izbach w nieistniejącym dzisiaj domu Krzeptowskiego przy ulicy Krupówki 7 pokazano zbiory okazów przyrodniczych Antoniego Kocjana, znanego w Europie preparatora zwierząt.

Po prezentacji wiceprezydent wręczył dyrektor muzeum ministerialne odznaczenie - Złoty Medal "Zasłużony Kulturze - Gloria Artis". To najważniejsze wyróżnienie nadawane przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego. Przyznawane jest osobom i instytucjom wyróżniającym się w dziedzinie twórczości artystycznej, działalności kulturalnej, ochronie kultury i dziedzictwa narodowego.

Muzealnicy Anna Kozak, Julita Dembowska, Grażyna Cisko i Marek Gronkowski otrzymali odznaki honorowe "Zasłużony dla Kultury Polskiej". Złotą odznaką województwa małopolskiego "Krzyż Małopolski" uhonorowani zostali: Danuta Janusz, Małgorzata Kowalczyk, Agata Nowakowska-Wolak, Helena Pitoń, Wojciech Szatkowski.

Nagrodę "Polonia Minor" w podziękowaniu za upowszechnianie cennego dziedzictwa kulturowego Podhala i stałą obecność w życiu kulturalnym Małopolski wiceprezydent przekazał dyrekcji Muzeum Tatrzańskiego.

Zbigniew Wójcik, nestor muzealników z Warszawy, przypomniał czasy, gdy mieszkał w Zakopanem i chodził po Tatrach. Poseł Andrzej Gut-Mostowy opowiadał o swej pracy w Radzie Muzeum Tatrzańskiego. Wspominał, jak ważna była rola Teresy Jabłońskiej. - Pracowałem z poprzednią panią dyrektorką przy projektach realizowanych w willi "Oksza", budynek miał bardzo skomplikowaną strukturę własnościową. Druga rzecz to rozmowy z rodziną Hasiora. Gdyby nie starania pani dyrektorki, zbiory Władysława Hasiora mogłyby zniknąć z Zakopanego - zaznaczył Andrzej Gut-Mostowy. Po wręczeniu ważnych nagród i odznaczeń do muzealników ustatkowała się długa kolejka gości z życzeniami, prezentami, kwiatami.

Tekst i fot.: Rafał Gratkowski

Nowe rondo na Bystrem prawie gotowe.

Czy wszyscy się zmieszczą?

Budowa ronda na Bystrem weszła w ostatnią z ostatnich faz.

Wśród drogowcy kładli asfalt, przejazd był zamknięty. Kierowcy zastana-

wiają się, jak autobusy, duże auta ciężarowe będą pokonywać rondo. Z lotu ptaka widać, że miejsca jest bardzo mało. Budowę po-

przedziła analiza i tworzenie projektu. Prace miały zakończyć się w październiku. Koszt budowy to 5,5 miliona złotych.

Fot.: Jurek Jurecki

REKLAMA

Uciążliwy remont

W różowym bloku przy ul. Jagiellońskiej żywot wcale nie należy do różowych.

Do czego to podobne, cała klatka w pyłe cementowym, a wokół bloku rośnie wysypisko budowlane - mówi zdenerwowana czytelniczka, która mieszka w budynku przy ul. Jagiellońskiej 1b. Podkreśla, że z końcem października ruszył remont jednego z mieszkań.

- Właściciel gromadzi odpadki budowlane w stertę przy bloku - wygląda to paskudnie, do trzepaka nie ma dojścia, jest cały zastawiony stolarką okienną - dodaje interweniująca w naszej redakcji sąsiadka uciążliwego remontu. Sprawę zgłoszono na straż miejską, która bywa na budowie regularnie.

- Na miejscu było kilka naszych patroli w różnym składzie - przyznaje Marek Trzaskoś, komendant zakopiańskiej straży miejskiej - rozmawialiśmy też z prowadzącymi remont. W budynku prowadzone są remonty dwóch różnych mieszkań. Funkcjonariusze zaznaczyli w raportach, że gruz, materiały pozostałe po remoncie są składowane w sposób uporządkowany pod ścianą bloku. - Właściciel mieszkania zobowiązał się do wywozu odpadów remontowych w ramach akcji zbiórki odpadów wielkogabarytowych - podsumowuje komendant Trzaskoś. To powinno zakończyć sąsiedzki konflikt.

rav

3W1 EKSPRESOWA PIELĘGNACJA

- NATURALNE, GŁĘBOKIE DOTLENIE SKÓRY
- ZŁUSZCZANIE ZROGOWACIAŁEJ WARSTWY NASKÓRKA
- WCHŁANIANIE SKŁADNIKÓW REWITALIZUJĄCYCH SKÓRĘ

GRAND HOTEL
Stamary
Wellness & Spa

**NOWOŚĆ
GENEO**

zabieg twarzy,
szyi i dekoltu
249 zł 179 zł

**PROMOCJA
NA MIKOŁAJKI**

Oferta ważna po okazaniu niniejszego kuponu do 20.12.2019. Nie sumuje się z innymi promocjami i rabatami.

Wellness & SPA & Physiohealth
Grand Hotelu Stamary
ul. Kościuszki 19, Zakopane

Informacja
i rezerwacja:

spa@stamary.pl
tel. 18 202 45 18

200 tysięcy strat

W nocy z poniedziałku na wtorek strażacy ugasili groźny pożar, który wybuchł na os. Guty w Zakopanem.

Pierwszy zastęp strażacki był na miejscu po 7 minutach od wezwania. W płomieniach stanął drewniany dom na os. Guty w Zakopanem. Wydostał się z niego o własnych siłach 71-letni mieszkaniec. Jak się później okazało, mężczyzna wymagał pomocy lekarskiej i trafił do szpitala.

Akcja gaśnicza trwała niecałe 3 godziny. Na miejscu było 14 zastępów straży pożarnej. - Wstępnie oszacowaliśmy straty na ok. 200 tys. złotych. Przyczyną wybuchu pożaru było prawdopodobnie zaproszenie ognia przez mieszkańca budynku - informuje kpt. Andrzej Król Łęgowski, rzecznik prasowy zakopiańskiej policji.

PP Strażacy byli na miejscu pożaru błyskawicznie.

Nosal dla narciarzy

Projekt planu zagospodarowania przestrzennego Nosała jest już gotowy.

Oprzywrócenie stoku narciarskiego na Nosału miłośnikom białego szaleństwa walczyli działacze narciarscy i sportowcy. Teraz jest szansa na jego reaktywację, bo jest już gotowy plan zagospodarowania przestrzennego tego terenu. Związane jest to jednak z wycinką 1 ha lasu.

- W dolnej części stoku nie ma jakichś drastycznych zmian w stosunku do obowiązującego planu. Jest korekta związana z lokalizacją dolnej stacji wyciągu. Pojawiają się też nowe parkingi - wymienia Marta Gratkowska, kierownik Biura Planowania Przestrzennego zakopiańskiego urzędu miasta. Zmiany są w górnej części stoku, który położony jest w granicach Tatrzańskiego Parku Narodowego. - Aby zrealizować tę inwestycję, muszą być wylesienia, ale to się już będzie działo na etapie budowy. Na razie czekamy na pisemną zgodę ministra środowiska, bo takie są wymogi przy inwestycjach na terenie parku narodowego - podkreśla Marta Gratkowska. Tłumaczy też, że projekt planu trzykrotnie był przedstawiany na posiedzeniu Rady Naukowej TPN. Jej członkowie bardzo restrykcyjnie pod-

chodzili do zapisów w tym dokumencie. Odbływały się długie dyskusje. Ostatecznie zgodzili się na zaproponowane zmiany w rejonie Nosała.

- Procedura jest taka: wycinka odbędzie się na terenie parku za aprobatą rady naukowej i ministra środowiska, a na samym końcu dyrektor TPN zdecyduje, czy chce wpuścić inwestorów i wyciąć ten las. My otwieramy planem możliwość realizacji inwestycji, natomiast od dyrektora parku należy ostateczna decyzja - mówi Bartłomiej Rzepa z Biura Planowania Przestrzennego.

Stacja narciarska musi spełniać obowiązujące przepisy bezpieczeństwa, dlatego musi być poszerzona. Nowy plan pozwala na wykonanie dwóch tras zjazdowych. Jedną będzie z samej góry, przeznaczoną dla narciarzy profesjonalnych i posiadających spore umiejętności narciarskie. Druga - szkoleniowa - będzie się zaczynała w połowie stoku. Tutaj planowana jest stacja pośrednia kolejki krzesełkowej, która będzie wywoziła narciarzy na górę. - Tu będą mogli wysiadać narciarze, którzy zechcą zjeżdżać trasą szkoleniową - tłumaczy Marta Gratkowska.

jo

Rozświetlona Gubałówka

Od czwartku 28 listopada mieszkańcy Zakopanego i turyści będą mogli podziwiać w ośrodku PKL Gubałówka zimową Krainę Światła.

Polskie Koleje Linowe już po raz trzeci przygotowały dla swoich klientów na Gubałówce zimowe iluminacje. Teren wokół górnej stacji kolei rozświetli blaskiem ekologicznych, ledowych żarówek. Na turystów odwiedzających ośrodek PKL Gubałówka czekają rzeźby świetlne inspirowane historią Zakopanego, podhalańskim folklorem i tatrzańską przyrodą. Spotkać będzie można między innymi gazdę i goździnę w odświętnych strojach,

białego misia z Krupówek, kozice, świstaki i jelenią rodzinę. Uroku i magicznego charakteru dodadzą im dekoracyjne płatki śniegu zdobiące elewację budynku stacji i świąteczne dekoracje.

- Stale rozwijamy bogatą i różnicowaną ofertę turystyczną, by klienci PKL otrzymywali wyjątkowe atrakcje i wracali do naszych ośrodków po nowe doświadczenia. Kolejna odsłona Krainy Światła to jeden z elementów budowania rozpozna-

walności i popularności ośrodka PKL na Gubałówce. Dzięki zimowym iluminacjom, które powstały z myślą o całych rodzinach, Gubałówka żyje przez cały dzień, także po zmroku - mówi Daniel Pitrus, prezes Zarządu PKL.

W tym roku Krainę Światła zainauguruje widowisko plenerowe łączące elementy nowoczesnego pokazu z klasycznym teatrem ognia. W czwartek 28 listopada o godz. 16 przed dolną stacją kolei PKL Gubałówka będzie można podziwiać umiejętności kuglarskie i akrobatyczne artystów oraz spektakl z elementami pirotechniki scenicznej.

Charakterystyczne i kolorowe utrzymane w kolorach zimy - odcieniach bieli, srebra i granatu, wprowadzą gości w świąteczny nastrój i klimat Krainy Światła. Wstęp na wydarzenie jest darmowy. Tego dnia w godz. 16-18 kolej linowo-terenowa na Gubałówkę kursuje bezpłatnie.

Krainę Światła na Gubałówce można podziwiać codziennie od godz. 16, aż do końca lutego. Godziny ostatniej jazdy kolei dostępne są na stronie www.pkl.pl. Bilety na kolej PKL Gubałówka warto kupić on-line przez stronę www.sklep.pkl.pl

pp

Winda nie działa od 4 miesięcy

Niepełnosprawni nie mogą korzystać z przejścia podziemnego przy dolnych Krupówkach.

Oawarii jednej z dwóch wind, z których korzysta m.in. osoby niepełnosprawne, pisaliśmy już we wrześniu. Wtedy zakopiańscy urzędnicy tłumaczyli, że potrzebna jest wymiana części, które trzeba specjalnie zamówić. Niestety od tego czasu nic się nie zmieniło, winda jak nie działała, tak nie działa.

Ponownie zwróciliśmy się więc z pytaniem, kiedy będzie można skorzystać z windy. Urzędnicy z magistratu tłumac-

zą, że awaria windy okazała się poważniejsza, bo uszkodzona została szyba w szybie windowym. - Uruchomienie dźwigu bez koniecznej wymiany może stwarzać ryzyko dla bezpieczeństwa użytkowników windy - zaznacza Regina Korczak-Watycha z Biura Komunikacji Społecznej i Promocji zakopiańskiego urzędu.

31 października urząd podpisał umowę z wykonawcą, który ma zamontować szybę do 5 grudnia.

pp

— PODZIĘKOWANIE —

Pragniemy złożyć serdeczne wyrazy podziękowania Wszystkim, którzy tak licznie towarzyszyli w Ostatniej Drodze

śp. Franciszka Bachledy-Księdzularza

W szczególności słowa te kierujemy do: Kapłanów i Sióstr Zakonnych; przedstawicieli Parlamentu Rzeczypospolitej Polskiej, władz samorządowych i wojewódzkich; przedstawicieli władz, oddziałów i pocztów sztandarowych Związku Podhalań; psalmistów, organistów i muzykantów; przedstawicieli organizacji lokalnych; wszystkich, chcących uczcić Zmarłego poprzez zamówione Msze św. w jego intencji oraz tych którzy wsparli nas dobrym słowem i modlitwą.

Bóg zapłać!

Halina Bachleda-Księdzularz
z córką, synami i rodziną

— KONDOLENCJE —

— KONDOLENCJE —

Z głębokim żalem
żegnamy
**Franciszka
Bachledę
-Księdzularza,**
wdzięczni za inspirację
i wsparcie na niwie
ochrony naszego
dziedzictwa kulturowego.

Towarzystwo Opieki
nad Zabytkami

Z wielkim żalem
przyjeliśmy wiadomość o śmierci
śp. Jacka Kowalskiego
naszego wieloletniego Kolegi.

Żonie, córce, wnuczce
oraz Rodzinie
przekazujemy wyrazy głębokiego współczucia.
Przyjaciele z Gdyni

Plotka Stary od fryzjera w słuchawkach wrócił. Głuchy na moje gadanie, siadł do obiadu bez mycia rąk. Dopiero jak dostał ścierą po głowie, to aż mu słuchawki z uszu pospadały. No i mówi, że dwie hostessy z telewizji na Krupówkach sprzęt rozdają. Do testowania. W słuchawkach na okrągło leci disco polo. Kto wytrzyma najdłużej bez ściągania, ten w sylwestra zostanie zaproszony na scenę, żeby zatańczyć i zaśpiewać hiciora z gwiazdą. Jak spytałam, z jaką gwiazdą, to stary aż się zachłysnął kwaśnicą. Nieważne z jaką. Ważne, że cała Polska cię zobaczy!

Bojorka

Wyrazy szczerego żalu i współczucia oraz słowa otuchy
dla rodziny
z powodu śmierci

**śp. Franciszka
Bachledy-Księdzularza**
składa

Zarząd oraz pracownicy
Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej
„Geotermia Podhalańska” S.A.

Z ogromnym smutkiem żegnamy
**śp. FRANCISZKA
BACHLEDY-KSIĘDZULARZA**

Przyjaciela, członka Zarządu Towarzystwa
Przyjaciół Narciarstwa i Przyrody,
Wielkiego Orędownika Rozwoju Narciarstwa w Tatrach.

Rodzinie i bliskim
składamy głębokie wyrazy współczucia.

Prezes Marta Fogler TPN i członkowie

Odszedł

Franciszek Bachleda Księdzularz

członek Rady Muzeum Tatrzańskiego od 2013 roku, w latach 1977-1980 pracował w muzealnym dziale ochrony zabytków. Niestrudzony orędownik ochrony kultury górali podtatrzańskich, z uporem podnosił kwestie swojszczyzny i pasterstwa. Będzie nam Go bardzo brakowało. Cześć Jego pamięci.

Członkowie Rady i pracownicy
Muzeum Tatrzańskiego

Utrudnienia w schroniskach. Ze względu na prace remontowe niektóre schroniska PTTK ograniczają swoją działalność. Do 13 grudnia zamknięty dla turystów jest hotel na Katalówkach. Od 1 do 8 grudnia w schronisku na Hali Kondratowej prowadzone będą prace zabezpieczające dach, dlatego schronisko nie będzie przyjmowało gości. Później (do 25 grudnia) zaplanowano malowanie pokoi, więc nie będzie tu można zanoćować. Do 20 grudnia trwa również remont w Murawcu na Hali Gąsienicowej.

Biegowe andrzejki. W sobotę 30 listopada na Markowych Szczawinach odbędzie się kolejna edycja Biegowych Andrzejek. W schronisku PTTK na Markowych Szczawinach jest planowane spotkanie z Martyną Kantor, Katarzyną Solińską i Marią Czok. O godz. 14.30 wyjście na zachód słońca na Małą Babią Górę, po powrocie wykład na temat "Najczęstsze kontuzje u biegaczy górskich i ich prewencja", a później tańce. W niedzielę rano, ok. godz. 5.30, wyjście na wschód słońca.

Pod Tatrami. Przygotowania do sezonu zimowego w Zakopanem w programie "Pod Tatrami" na antenie TVP3 Kraków: premiera w sobotę 30 listopada o godz. 17.40, a powtórki w niedzielę 1 grudnia o godz. 10.05, w czwartek 5 grudnia o godz. 18.05 i w piątek 6 grudnia o godz. 19.45. "Pod Tatrami" w TVP POLONIA w każdy poniedziałek o godz. 18.40 i czwartek o godz. 15.20 oraz w TVP3 w każdą niedzielę o godz. 23.50.

Jarmark świąteczny. Gmina Kościelisko zaprasza na jarmark bożonarodzeniowy, który odbędzie się w dniach 6-8 grudnia przy scenie plenerowej w Kościelisku - Chotartzu. Zainteresowani wystawcy proszeni są o kontakt z Tatrzańską Agencją Rozwoju, Promocji i Kultury pod nr. tel.: 600 904 281, e-mail: turystyka@tatry.pl.

Nowa odznaka turystyczna. Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK w Krakowie oraz Klub Slovenských Turistov ustanowili regionalną odznakę turystyczną: Polsko-Słowacka Odznaka Turystyczna Góry bez granic - Hory bez hraníc. Regulamin na stronie: www.cotg.pttk.pl.

Lipnicki kiermasz. W tym roku w Lipnicy Wielkiej po raz pierwszy planowany jest kiermasz bożonarodzeniowy. Mogą w nim wziąć udział instytucje, twórcy, zespoły, stowarzyszenia, wolontariat oraz inne grupy działające na terenie gminy.

Zapylacze. Babiogórski Park Narodowy realizuje projekt pn. "Dla babiogórskich zapylaczy". W ramach tych działań wydał plansze promujące ce rośliny miododajne w formie gry typu memory.

Pamiętamy o Urszuli. Babiogórskie Centrum Kultury i portal zawoja.pl ogłosiły konkurs literacko-plastyczny. Głównym jego celem jest przybliżenie postaci etnografki i regionalistki Urszuli Janickiej-Krzywdy oraz jej twórczości. Termin nadsyłania prac mija 4 stycznia 2020 r. Regulamin i karty zgłoszenia na stronie: www.zawoja.pl.

jof

Mieszkańcy chcą Strefy Płatnego Parkowania także na ul. Królowej Jadwigi.

Płatnej strefy rozciąganie

Mieszkańcy chcą dalszego rozszerzenia Strefy Płatnego Parkowania.

Tym razem wniosek w tej sprawie złożyli mieszkańcy ul. Królowej Jadwigi. Przekonują, że podobnie jak na sąsiedniej ul. Kazimierza Wielkiego pozwoli to uczynić rotację i wymusić rotację.

Chcieliby jednak także zwiększyć liczbę miejsc postojowych, dopuszczając parkowanie pod kątem 45 stopni, a nie jak dotąd - równoległe do osi jezdni. To jednak spowodowałoby, że kierowcy mieliby do dyspozycji tylko jeden pas ruchu.

Oprócz kwestii bezpieczeństwa pozostaje jeszcze pytanie o opłacalność takiego rozwiązania. Postawienie parkomatów kosztuje, tymczasem w tym miejscu są bloki, więc mieszkańcy mieliby prawo do wykupienia taniego abonamentu.

Póki co żadna decyzja nie zapadła. Radni podczas posiedzenia komisji finansów, gospodarki komunalnej i rozwoju zdecydowali, by wniosek najpierw skonsultować ze starostwem i wydziałem ruchu drogowego policji.

Przypomnijmy, że od początku września strefa została rozszerzona o ul. Kazimierza Wielkiego, gdzie stanęły 2 parkomaty. Płatne miejsca zostały wyznaczone na prośbę mieszkańców i właścicieli sklepów, którzy chcieli w ten sposób wymu-

sić większą rotację samochodów. SPP obowiązuje także w Rynku, na części ul. Długiej, Szkolnej, Parkowej i przy lodowisku. Płatne parkowanie obowiązuje od godz. 8 do 17 w dni robocze.

Pojawiają się głosy, by do strefy włączyć także ul. Kościelną, Sokoła, Krasieńskiego i stworzyć regularny czworobok.

Za kadencji poprzedniego burmistrza Marka Fryzlewicza gotowa była uchwała o wprowadzeniu SPP obejmującej całą starą część miasta. Jednak nie spotkała się ona wówczas z aprobatą radnych, w tym obecnego burmistrza. Grzegorz Wątycha przekonuje, że jest za stopniowym rozszerzaniem strefy, ale na wniosek mieszkańców, a nie decyzją urzędników.

Tekst i fot.: Józef Figura

Autobusowe miraze

"Dobra jazda na Podhalu" to hasło akcji zmierzającej do poprawy jakości transportu publicznego z wykorzystaniem środków z funduszu Ministerstwa Transportu.

Od pół roku środki te pozostają w znakomitej większości niewykorzystane, bo samorządowcy nie widzą potrzeby robienia w tym kierunku czegokolwiek. W Urzędzie Gminy Nowy Targ dowiedzieliśmy się, że zdaniem radnych gmina posiada znakomity transport zbiorowy. No cóż, nie podzielam ich entuzjazmu - przekonuje Maria Łaś, mieszkanka gminy i działaczka partii Razem.

Jak zauważa, busy są często w złym stanie technicznym, do tego jeżdżą głównie wtedy, kiedy trzeba dowieźć uczniów do szkół, ponieważ na to idą publiczne pieniądze. - Dojazd do Nowego Targu po godzinie 19 albo w niedzielę jest w wielu miejscach niemożliwy bez samochodu osobowego. Z jednego końca wsi na drugi zazwyczaj się również nie dojedzie, a przecież mieszkamy we wsiach o typie ulicówek, które czasem mają po kilka lub kilkanaście kilometrów - przekonuje.

Jak dodaje - dobry transport na terenie Podhala może zagwarantować wyłącznie wspólny wysiłek gmin zarówno powiatu nowotarskiego, jak i tatrzańskiego. Prawo daje tu pełne możliwości współdziałania. - Niestety wygląda na to, że bez obywatelskiego zmotywowania do tego samorządowców nie się w tej sprawie nie zmieni - dodaje, apelując o podpisywanie w internecie petycji w tej sprawie.

Wójt Jan Smarduch przyznaje, że petycja z podpisami trafiła już do urzędu. Ale rozkłada ręce - szans na jej reali-

zacje raczej nie ma. - Idea jest piękna, ale koszty niewspółmierne do oferowanego dofinansowania - wyjaśnia wójt. - Rząd oferuje 80 gr dopłaty do wozokilometra, tymczasem korzystamy już z komunikacji miejskiej, gdzie wozokilometr kosztuje 3,40 zł. Jeśli dostanę te 80 gr i zrobię przetarg, to kto będzie chciał obsługiwać gminę za takie pieniądze? - pyta retorycznie wójt.

Gmina już teraz dopłaca do kursów autobusów nowotarskiego MZK 600 tys. zł. To ma pokryć koszty kursów realizowanych na jej terenie. Pomysł dyrektora Roberta Chowańca, by zwiększyć liczbę kursów na tereny gmin ościennych, został stępiony przez tamte samorządy. Wójtowie Szafar i gminy Nowy Targ raczej skłonni byłiby zmniejszyć zaangażowanie finansowe.

- MZK obsługuje 1/3 gminy, do reszty miejscowości dojeżdżają prywatne busy. Tyle możemy zrobić. Ludzie oczekują od nas inwestycji. Mamy wybór - czy budujemy szkołę w Harklowej, czy zwiększamy liczbę kursów autobusów. Może za 3 lata, gdy mieszkańcy zdecydują, by ograniczyć inwestycję, dołożymy do komunikacji - nie pozostawia złudzeń Jan Smarduch.

Niestety z rządowej pomocy nie może skorzystać sam MZK. Pieniądze są przeznaczone dla terenów wiejskich. Nawet kursy, które wykonuje miejski przewoźnik po wioskach, nie mogą liczyć na 80 gr od wozokilometra.

fig

By spełnić dziecięce marzenie z choinki, można przyjść między innymi do holu nowotarskiej pływalni.

Choinki Marzeń czekają na darczyńców

Choć do świąt jeszcze daleko - w Nowym Targu stanęły Choinki Marzeń.

Pierwsze drzewka ubrane zostały w środę. Nietypowe choinki stanęły w holu basenu oraz pasażu sklepu Steska na placu Evry. Choinka marzeń stanęła też w supermarkecie Rajski przy ul. Legionów Piłsudskiego (za mostem), w Hali Handlowej SCH przy ul. Ludźmierskiej 25A oraz w kościele św. Jana Pawła II przy ul. Szaflarskiej.

To już 5. odsłona oryginalnej akcji. Bańki, które zawisły na gałązkach, mają nietypowe wnętrza. Wystarczy zerwać jedną, by znaleźć w niej nazwisko potrzebującego pomocy dziecka. Potem trzeba będzie przygotować dla niego świąteczną paczkę. - Akcja jest kierowana dla dzieci w wieku szkoły podstawowej i ich młodszego rodzeń-

stwa z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej. Nie znamy jeszcze dokładnej liczby wszystkich dzieci biorących udział w tej akcji, do spełnienia będzie blisko 300 marzeń - przekonuje Anna Tyłka, organizator i koordynatorka akcji.

Współorganizatorami akcji są: poseł Edward Siarka, powiat nowotarski oraz Urząd Miasta Nowego Targu.

Tekst i fot.:

Józef Figura

OGŁOSZENIE PŁATNE

Obejrzyj wiadomości
Tygodnika
Podhalańskiego

Zjedli i podziękowali

Villa Toscana Najlepsza na Podhalu - uznali goście Restaurant Week.

To już druga przygoda z akcją nowotarskiej restauracji. O ile podczas wiosennej edycji tutejsza Villa Toscana zajęła 2. miejsce, to teraz, jesienią, była już najlepsza na Podhalu.

Kulinarna akcja ma popularyzować akcję "zero-waste",

czyli niemarnowania jedzenia. Stąd klienci rezerwują wcześniej miejsce, a najlepsi kucharze przygotowują tyle dań, ile zostało zamówionych. Za tę samą cenę (49 zł) w całym kraju można było dostać zupę bądź przystawkę, drugie danie w wersji mięsnej bądź wegetariańskiej,

deser i lampkę martini.

- Mieliliśmy bardzo wielu gości, bo impreza cieszy się dużą popularnością - podkreśla Alicja Kowalczyk, manager restauracji. - Jeśli chodzi o wyróżnienia, można powiedzieć, że czujemy się spełnieni. Jednak ze względu na szczytny cel być może weźmiemy udział także w kolejnej edycji - dodaje.

fig

**W niedzielę
8.12.2019 r.
o godz. 11.30**
w kościele św. Jakuba
w Myślenicach
(na cmentarzu)
zostanie odprawiona
**KATOLICKA
MSZA ŚWIĘTA
W TRADYCYJNYM
RYCIE RZYMSKIM**

**W niedzielę
8.12.2019 r.
o godz. 8.30**
w kościele św. Anny
w Nowym Targu
(na cmentarzu)
zostanie odprawiona
**KATOLICKA
MSZA ŚWIĘTA
W TRADYCYJNYM
RYCIE RZYMSKIM**

Biorą się za reklamy

Jeszcze w grudniu nowotarscy radni mają przyjąć uchwałę krajobrazową.

O tym, że jest niezbędna, można się przekonać, przejeżdżając zakopianką nie tylko w Nowym Targu. Las szpetnych i bezsensownych reklam stoi wzdłuż drogi od Niwy po Szaflary. Po 2 latach przygotowań projekt uchwały krajobrazowej ma trafić pod głosowanie. Debatowali już nad nim radni podczas posiedzenia komisji finansów, gospodarki komunalnej i rozwoju.

Wcześniej były konsultacje społeczne podobne jak przy uchwalaniu planu zagospodarowania przestrzennego. Do urzędu wpłynęło kilkanaście zastrzeżeń. Swoje uwagi złożył też konserwator zabytków.

- Przemodelowaliśmy projekt, by go maksymalnie uprościć - przekonuje Wojciech Watycha, naczelnik wydziału rozwoju, urbanistyki i gospodarki nieruchomości.

Przypomnijmy, że przed ponad 2 lata marszałek województwa zaproponował inicjatywę Monte Video (widzę góry), która miała zachęcić wszystkie gminy wzdłuż zakopianki do uporządkowania terenu. Powstały nawet symulacje, jak droga może wyglądać bez reklam. Jak dotąd uchwałę przyjęło Ko-

ścielisko, niektóre gminy zapowiedziały, że w ogóle do niej nie przystąpią. Nowy Targ po latach przygotowań wreszcie kontrowersyjne zapisy ma przyjąć.

Uchwała ma wprowadzić 3 strefy krajobrazowe. Pierwsza to zespół staromiejski i historyczne przedmieścia, które mieszczą się w granicach strefy ochrony konserwatorskiej. Druga strefa to pas dróg krajowych i zakopianki o szerokości 50 m w terenie zabudowanym i 200 m poza nim. W obu tych strefach ma obowiązywać całkowity zakaz stawiania reklam. W pozostałym terenie obowiązywać będą bardziej liberalne przepisy.

Istotne jest rozróżnienie między szyldem a reklamą. Ten pierwszy to tablica informująca o działalności odbywającej się w danym budynku. One również podlegają ograniczeniom, jeśli chodzi o powierzchnię, ale są też zwolnione z opłat. Za to za postawienie reklamy jej właściciel będzie musiał miastu dodatkowo zapłacić, a cennik ma zostać uchwalony osobno. Kary za nielegalne reklamy mają być wręcz drakońskie, by uniknąć takiej sytuacji, jak usytuowanie gigantycznej reklamy Leclerca przy ul. Szaflarskiej. - Dziś wiemy, że nad-

Póki co, reklamowy chaos panuje nawet przy samym urzędzie miasta. Z billboardów nie zszedł jeszcze Edward Siarka, choć od wyborów minęło już półtora miesiąca.

zór budowlany wydał nakaz rozbiórki, ale to może trwać lata - przekonuje Wojciech Watycha. - Jeśli będzie obowiązywać uchwała krajobrazowa, to urząd naliczy w formie decyzji karę na właściciela nieruchomości. Będzie ona naliczana nie od dnia wydania, ale od cza-

su stwierdzenia naruszenia, czyli od zaraz. To ma być bat na tych, którzy przepisy naruszają, i dodatkowe pieniądze do kasy miasta.

Projekt uchwały krajobrazowej ma trafić do porządku obrad grudniowej sesji rady miasta. Nowe przepisy mogłyby

wejść w życie już po nowym roku. Właściciele reklam, które okażą się zgodne z nowymi przepisami nielegalne - będą mieli rok na ich usunięcie. Postawienie nowej będzie się już musiało odbyć w oparciu o nowe regulacje.

Tekst i fot.: Józef Figura

Pogranicze, a unijne dudki

O dotychczasowych projektach unijnych, a także o tym, jak jeszcze lepiej można wspierać dziedzictwo kulturowe na pograniczu, rozmawiano podczas piątkowego seminarium w nowotarskim ratuszu.

Nowy Targ nie bez powodu został wybrany na miejsce spotkania. Stolica Podhala jest wiodącym realizatorem projektów unijnych na pograniczu.

Podczas pierwszej części uczestnicy seminarium opowiadali o projektach zrealizowanych w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg VA Polska - Słowacja w latach 2014-2020. Efektami współpracy pomiędzy Nowym Targiem i Kieżmarkiem chwalił się wiceburmistrz Waldemar Wojtaszek. Goście zobaczyli nowotarskie Muzeum Drukarni - owoc najświeższego wspólnego projektu "Śladem zabytków techniki z Podhala na Liptów". Wojtaszek opowiadał też o budowie ścieżek rowerowych, budowie dróg i innych wspólnych inicjatywach. - To nie tylko etnografia, ale dziedzictwo archeologiczne, dziedzictwo przemysłu wiejskiego, zasoby natury - podkreślał Grzegorz First z Departamentu Zrównoważonego Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie, mówiąc o projektach realizowanych na pograniczu polsko-słowackim w latach 2014-2020 r. Opowiadał między innymi o realizowanym wspólnie z województwem podkarpackim i partnerami po stronie słowackiej projekcie "Szlak Kultury Wołoskiej" czy projekcie "Torfowiska Wysokie", w ramach którego powstało między innymi Muzeum Torfowisk w Chochołowie. Obecnie trwa praca nad nowym programem, który będzie realizowany w latach 2021-2027. Wiadomo już, że budżet będzie nieco mniejszy niż podczas poprzedniego rozdania. First mó-

Sympozjum było okazją do burzy mózgów. Uczestnicy zastanawiali się co zmienić, by korzystanie z dotacji było łatwiejsze i efektywniejsze.

wił też o projekcie CRinMA (Cultural resources in the mountain area, czyli Zasoby kulturowe na obszarach górskich), realizowanym wspólnie między innymi z partnerami z Hiszpanii, Portugalii i Włoch. - Podobnie jak dzieje się już w Europie Zachodniej, chcemy zaktualizować lokalne społeczności, szczególnie osoby starsze, by na terenach wiejskich udostępniały swoje domostwa turystom, pokazywały, jak dawniej wyglądało życie - zdradzał szczegółowo gość z Krakowa.

O wybranych mikroprojektach (czyli takich, których koszty nie przekroczyły 100 tys. euro) realizowanych za pośrednictwem Euroregionu Tatry mówił Michał Stawarski, dyrektor biura Związku ET. Opowiadał między innymi o orestaurowaniu zabytkowej Wańkówki w Poroninie, wyremontowaniu poddasza Domu Ludowego w Bukowinie Tatrzańskiej czy odtworzeniu w Limanowej XIX-wiecznej apteki. Przypomniał projekt, dzięki któremu zostały orestaurowane zabytkowe kapliczki w gminach Czarny Dunajec czy Kościelisko. Uczestnicy seminarium na pew-

no nie zapomną o mikroprojekcie realizowanym w Gminnym Centrum Kultury w Kluszkowcach - warsztatach budowy instrumentów pasterskich. A to za sprawą wizyty Artura Majerczyka, szefa GOK-u, a także Andrzeja Budza, multiinstrumentalisty i twórcy instrumentów pasterskich. Ten ostatni zagrał m.in. na trombicie, kozie, dwójnicy czy najmniejszej z prezentowanych fujarek - tzw. piszczałce szmaciarskiej. Ciekawie opowiadał także o każdym z tych instrumentów. Choć projekt się zakończył, w Kluszkowcach nadal odbywają się co wtorek warsztaty, w których uczestniczy ok. 15 osób.

Druga część spotkania to warsztaty, których uczestnicy próbowali odpowiedzieć na pytanie, jak wspierać dziedzictwo kulturowe na pograniczu. Służyć temu mogą m.in. prostsze procedury, ograniczenie biurokracji, szeroka konsultacja, lepszy przekaz czy otwarcie na niekonwencjonalne rozwiązania. Warto też przewidzieć kontynuację niektórych projektów.

Tekst i fot.: Beata Zalot

Podwyżki opłat za śmieci są nieuniknione

- przekonują przedstawiciele konsorcjum, które wygrało przetarg na odbiór odpadów z terenu miasta.

Oferta konsorcjum firm Empol i FCC Podhale była jedyną, która wpłynęła do nowotarskiego urzędu. Choć miasto przeznaczyło na odbiór śmieci niespełna 8 mln zł, to konsorcjum chce za swe usługi blisko 11 mln zł. A to w konsekwencji doprowadzi do dużego wzrostu cen, które mogą sięgnąć nawet 22-25 zł od osoby, czyli blisko 70% więcej niż obecnie.

Firmy śmieciowe wyliczają, że na wzrost kosztów wpłynęły między innymi konieczność wprowadzenia podwyżek dla pracowników czy choćby ogłoszony właśnie wzrost opłaty paliwowej. W górę poszła przede wszystkim opłata marszałkowska za składowanie odpadów na wysypisku.

Jak przekonują przedstawiciele konsorcjum, z którymi spotkali się radni komisji finansów, gospodarki komunalnej i rozwoju - oszczędności można znaleźć, zmniejszając ilość oddawanych śmieci. Koszty wywindowały częste zbiórki śmieci wielkogabarytowych, podczas których zdarzało się, że ktoś oddawał kilkadziesiąt wersalek albo 100 opon. Tymczasem można zamiast kilku zbiórek "gabarytów" rocznie zorganizować jedną. A w pozostałych przypadkach to mieszkańcy musieliby odwozić odpady do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów (tzw. PSZOK) przy sortowni śmieci.

- Państwa cena jest policzona rzetelnie, i to dobra cena. Jeśli to dużo w przeliczeniu na mieszkańca, to wynika to z bardzo dużej ilości odpadów, jakie wytwarzacie. I nie jestem optymistą, bo będzie ona rosła, co się wiąże z postępem. W przyszłości nie ma innego wyjścia niż termicznie przetwarzanie odpadów, których nie da się odzyskać - zauważa

Stanisław Nowak z FCC Podhale.

Jak dodają przedstawiciele branży - błąd popełniono w 2013 roku, gdy wchodziły w życie nowe przepisy. - Przyzwyczailiśmy ludzi, że za parę złotych oddamy śmieci. Za wodę i ścieki płacimy więcej - dodaje Nowak.

Nie zabrakło głosów, że większa ilość śmieci to efekt uboczny programu 500+. - Nie zgadzam się z tym, to po prostu skutek procesu cywilizacyjnego - przekonuje burmistrz Grzegorz Watycha. - Ostatnia zbiórka odpadów zielonych kosztowała nas 260 tys. zł. Zapłaciliśmy. Kiedyś paliło się to w ogródkach, teraz to jest oddawane i za to wszyscy płacimy. Każdy zlikwidowany piec węglowy to także mniej spalnego papieru na rozpałkę. Tego trendu nie odwrócimy.

Jedyni, którzy mogą skorzystać z nowych przepisów, to przedsiębiorcy. Dotąd palili 100 zł za pojemnik 1100 l, tymczasem górna granica tej opłaty ma sięgać 54 zł. Jak zauważa Barbara Kryj-Mozdyniewicz, naczelnik wydziału podatków i opłat, część tych kosztów trzeba będzie w kalkulować w cenę mieszkańca.

Przypomnijmy, że zgodnie z nową ustawą nie można będzie oddawać śmieci niesegregowanych. Każdy musi je dzielić przed wyrzuceniem, a jeśli tego nie robi, to musi liczyć się z karą wysokości nawet 4-krotności standardowej opłaty. A to przy obecnej cenie blisko 60 zł od osoby. Pojawiają się jednak obawy, że w przypadku bloku mieszkaniowego - konsekwencje niepodporządkowania się kilku mieszkańców będą ponosić wszyscy lokatorzy, bo kara dotyczyć będzie całego bloku.

fig

■ ZAKOPANE 34-500
ul. Zwierzyniecka 14,
tel. 18 20 00000, 18 20 13000,
fax: 18 20 000 01
mail: tp@24tp.pl

ODDZIAŁY:

■ NOWY TARG, ul. Rynek 11
tel. 18 26 699 34
■ CHICAGO, 6500 S. Archer Ave.
Chicago ILL 60638,
tel. 1 773 458 3934

REDAKTOR NACZELNY

Paweł Pełka p.pełka@24tp.pl

SEKRETARZ REDAKCJI

Beata Zalot b.zalot@24tp.pl

DYREKTOR ARTYSTYCZNY

Andrzej Jurecki aloszajurecki@gmail.com

DZIENNIKARZE

Aneta Dusik (Pieniny) a.dusik@24tp.pl

Jolanta Flach j.flach@24tp.pl

Jurek Jurecki j.jurecki@24tp.pl

Józef Figura (Nowy Targ, powiat suski) j.figura@24tp.pl

Marek Kalinowski (Rabka, Orawa) m.kalinowski@24tp.pl

Rafał Gratkowski (Zakopane) r.gratkowski@24tp.pl

Monika Para-Miśkowiec (Bukowina Tatrzańska, Szaflary, Cz. Dunajec) m.para@24tp.pl

Miłosz Sowa (Chicago) tpameryka@yahoo.com

KULTURA, PUBLICYSTYKA

Beata Zalot b.zalot@24tp.pl

GÓRY

Apoloniusz Rajwa gory@24tp.pl

Łukasz Kosut

SPORT

Paweł Pełka sport@24tp.pl

ROZMAITOŚCI

Agnieszka Nowelli a.nowelli@24tp.pl

FOTO

Maciej Jonek

Bartek Jurecki

Zofia Sz wajnos

RYSUNEK

Zygmunt Pytik

DZIAŁ GRAFICZNY

Zofia Sz wajnos

Andrzej Larkowski

KOREKTA

Małgorzata Rybak

Mirosława Borowicz

Monika Para-Miśkowiec

BIURA REKLAM I OGŁOSZEŃ

Zakopane

• ul. Krupówki 54, tel. 18 20 130 23

ogłoszenia@24tp.pl

• ul. Zwierzyniecka 14

tel. 18 20 130 00, fax 18 20 000 01

sekretariat@24tp.pl

Nowy Targ

Rynek 11, tel. 18 26 699 34,

nowytarg@24tp.pl

Czarny Dunajec

Rynek 7, tel. 18 26 57 204

Chicago

Miłosz Sowa, tel. 1 773 458 3934

SPECJALIŚCI DS. MARKETINGU

Katarzyna Starczowska

k.starczowska@24tp.pl tel. 508 380 383

Magdalena Lipkowska

magdalena@24tp.pl tel. 608 377 217

SEKRETARIAT

Beata Momot (Zakopane) sekretariat@24tp.pl

WYDAWCA

Zakopiańskie

Towarzystwo Gospodarcze Sp. z o.o.

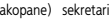
DRUK

Polska Press Sp. z o.o. Drukarnia w Sosnowcu

ul. Baczyńskiego 25a, 41-203 Sosnowiec-Milowice

Wydanie internetowe:

www.24tp.pl

Materiały do informatora kulturalnego można wysłać

pod adres: a.nowelli@24tp.pl

Zdjęcia noworodków: dzieci@24tp.pl

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych.

Telefon interwencyjny

18 2000000

606 402 247

PRENUMERATA

krajowa

kwartalna 70 zł

półroczna 120 zł

roczna 210 zł

zagraniczna

kwartalna 150 zł

półroczna 300 zł

roczna 550 zł

WPŁATY NA KONTO

PKO BP ZAKOPANE

33 1020 3466 0000 9502 0033 4839

Prenumerata realizowana

przez RUCH S.A.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-

wydania można składać bezpośrednio na stronie www.pre-

numerata.ruch.com.pl. Eventualne pytania prosimy kiero-

wać na adres e-mail: prenumerata@ruch.com.pl lub kontak-

tując się z Telefonicznym Biurem Obsługi Klienta pod nume-

rem: 801 800 803 lub 22 717 59 59 – czynnie w godzinach

7.00 – 18.00. Koszt połączenia wg taryfy operatora.

Palenica Białczańska

Opanować chaos

Inteligentny system sterowania ruchem, dodatkowe parkingi, gminne busy - to wszystko ma pomóc w rozwiązywaniu problemów komunikacyjnych na Palenicy Białczańskiej.

Władze gminy Bukowina Tatrzańska i Tatrzański Park Narodowy zastanawiają się, jak rozwiązać problemy z komunikacją na Palenicy Białczańskiej. Dyskusja na ten temat odbyła się na niedawnej komisji ekonomiki w Bukowinie Tatrzańskiej.

W sezonie parking na Palenicy w błyskawicznym tempie wypełnia się po brzegi. Tworzą się korki. Przypomnijmy, że TPN planuje tam budowę Centrum Edukacji Przyrodniczej. Beata Rozmus, radna z Bukowiny Tatrzańskiej, mówi, że centrum przyciągnie jeszcze większą liczbę turystów. I zaznacza,

że obecnie korki tworzą się już nawet poza sezonem wakacyjnym. - Czy TPN brał pod uwagę takie rozwiązanie, żeby w sezonie wykorzystać okoliczne parkingi, na przykład na stacjach narciarskich? Pozwoliłoby to na rozładowanie ruchu - pyta radna.

Filip Zięba z TPN odpowiada, że obecnie zdecydowana większość turystów przyjeżdża samochodami i nie korzysta z busów. - Jest to od nas niezależne. Ale koncentrujemy na tym, aby pójść w kierunku zorganizowania transportu zbiorowego. Pokazać turystom, że można wygodnie i bez tłoku dojechać - mówi.

Maria Kuruc, zastępca wój-

ta Bukowiny Tatrzańskiej, informuje, że od weekendu majowego gmina - wspólnie z sąsiednim samorządem Biały Dunajec - chce uruchomić publiczną linię komunikacyjną do Palenicy Białczańskiej. Bus, a w sezonie wysokim autobus, będzie jeździł z Gliczarowa Górnego, a także z Białki i Bukowiny.

- Chodzi o to, żeby usystematyzować transport. Tego, co się teraz dzieje na Palenicy, nie można nazwać publicznym transportem - twierdzi wicewójt. Dodaje, że trwają też prace nad utworzeniem planu komunikacyjnego Podtatrza. Gmina Bukowina zamierza wprowadzić inteligentny system sterowania

ruchem. Na rondzie w Bukowinie dolnej kierowcy byłiby informowani o tym, czy parking na Palenicy jest zajęty. Jeśli tak, będą kierowani na inne miejsca postojowe. Maria Kuruc tłumaczy, że trzeba poinformować o tym kierowców wcześniej, czyli w Bukowinie, aby mogli uniknąć stania w korku do Palenicy.

- Działania są podejmowane. Ale to jest projekt i coś, co powstanie w perspektywie kilku lat. A problem jest teraz. Trzeba się zastanowić, co zrobić teraz, aby to usprawnić - podsumowuje wicewójt.

Jej zdaniem transport trzeba tak zorganizować, aby zmniejsza-

ła się liczba samochodów, wjeżdżających na Palenicę i aby turyści przesiadali się do busów. Ale Maria Kuruc mówi, że zanim gmina otworzy swoją linię, trzeba uporządkować kwestię dowozów busami prywatnych linii. - Bo nie wyobrażam sobie, żeby instytucja wójta firmowała bałagan. I trzeba to uporządkować, zanim powstanie Centrum Edukacji. Jest też pomysł wykorzystania alternatywnych parkingów w Jurgowie - dodaje.

- Będzie od nas wsparcie w tej kwestii - deklaruje Filip Zięba. - Zależy nam na tym, żeby Palenica była wzorcowa pod względem komunikacyjnym i estetycznym.

Gmina i TPN ustaliły, że na początku grudnia zorganizują spotkanie poświęcone kwestii transportu. **mon**

Gmina Bukowina Tatrzańska

Fajerwerki w polach

Gmina Bukowina Tatrzańska wprowadza zakaz puszczania sztucznych ogni blisko domów.

W sylwestra mieszkańcy, zwłaszcza turystycznych miejscowości, nie mogą spać spokojnie. Boją się o swoje domy. Fajerwerki puszczane są między budynkami. Nikt nad tym nie panuje. Ludzie są pijani, bawią się i strzelają, gdzie popadnie. Za nic mają prośby właścicieli domów, żeby iść strzelać dalej. Tak jest m.in. co roku w Bukowinie Tatrzańskiej.

Mieszkańcy mówią, że w sylwestra trzeba czuć i obserwować, co się dzieje. - Ludzie zachowują się tak, jakby nic nie mogło się stać. Pijani, nie reagują na upomnienia, zachowują się nieracjonalnie. Jak ich przegonisz spod jednego domu, to pójdą strzelać petardy obok innego budynku - opowiada jeden z mieszkańców Bukowiny. I skarży się na nieodpowiedzialne zachowanie turystów. - Nikt nie zwraca uwagi, gdzie petarda polecie. Nie reagują albo są agresywni, jeśli zwraca im się uwagę. Zwierzęta się boją. Nikt nie śpi, trzeba doglądać, co się dzieje - dodaje. Jego zdaniem fajerwerki powinny być całkowicie zakazane. - Albo pokaz sztucznych ogni powinien być zorganizowany w jednym, wydzielonym miejscu, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa - uważa. - Nie lubię sylwestra. Najbardziej szkoda mi zwierząt. Dzieci także się boją - przekonuje jedna z mieszkank ul. Kościuszki w Bukowinie. - O dom też się boję, zwłaszcza jak nie ma śniegu na dachu. Strzelą petardą pod strzechę i nieszczęście gotowe.

Na to, co się dzieje w sylwestra, skarżą się też strażacy z ochotniczych jednostek na terenie gminy. - Oni w noc sylwestrową czuwają w remizach - mówi Maria Kuruc, zastępca wójta gminy Bukowina Ta-

trzańska.

W odpowiedzi na skargi gmina postanowiła ustanowić przepis, który mówi o tym, że sztuczne ogni można puszczać minimum 150 metrów od zabudowań, a "stanowiska mają być ukierunkowane na otwartą przestrzeń". Na sesji w ubiegłym tygodniu radni jednogłośnie przyjęli uchwałę.

Na komisji ekonomiki radni Piotr Zubek i Irena Kluczeńska opowiadali, że byli świadkami niebezpiecznych sytuacji podczas odpalania petard w swoich miejscowościach. - Petarda wystrzeliła w bok zamiast w górę. Ja tylko dziękowałam Bogu, że nie w tym kierunku, gdzie stały dzieci - mówi radna. Ma nadzieję, że nowy przepis spowoduje, że zarówno mieszkańcy, jak i turyści nie będą strzelać petard blisko domów. - I nie pod każdym domem, ale może zejść się wszyscy w jednym miejscu - dodaje radna.

- W sylwestra powstaje sytuacja zagrożenia życia lub zdrowia mieszkańców. Rada może podjąć taki przepis porządkowy - uzasadnia nowo przyjętą uchwałę Maria Kuruc. Dodaje, że fajerwerki są zagrożeniem dla budynków, zdrowia ludzi i dla zwierząt. - Po sylwestrze jest więcej bezdomnych zwierząt. Uciekają, boją się wybuchów. Właściciele pensjonatów chcieliby, żeby ktoś odszedł dalej od domu ze strzelaniem petard, a nie mieli podstaw, żeby to wyegzekwować - podsumowuje.

Anna Kossek, radna z Bukowiny Tatrzańskiej, uważa, że w ogóle powinien być zakaz puszczania sztucznych ogni przy zwartej zabudowie. Ale na razie w wprowadzenie całkowitego zakazu nie pozwalają odgórne przepisy.

mon

Bukowina Tatrzańska

Strefa rekreacji pod dolnym parkingiem Domu Ludowego.

Rekreacja z widokiem na Tatry

Dzieci mają plac zabaw, a rodzice siłownię pod chmurką.

Przy Domy Ludowym w Bukowinie Tatrzańskiej powstała strefa rekreacji z atrakcjami dla dzieci i dorosłych. Plac znajduje się za budynkiem centrum kultury - pod dolnym parkingiem. Oddalony jest od hałaśliwej drogi i rozpościera się stąd wspaniały widok na Tatry - to dodatkowe atuty

tego miejsca.

Rodzice mogą skorzystać z kilku urządzeń siłowni zewnętrznej. Dla dzieci jest m.in. tor przeszkód, miejsce do wspinania się. Jest też stolik, przy którym można zagrać w szachy. Inwestycja kosztowała 180 tys. zł. Część pieniędzy - 50 tys. - gmina pozyskała z dotacji w ra-

mach programu rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym. 130 tys. zł urząd dołożył z własnego budżetu.

- Chcemy jeszcze dokupić huśtawki dla dzieci - zapowiada Anna Kossek, radna z Bukowiny Tatrzańskiej.

Tekst i fot.: **Monika Para-Miśkowiec**

REKLAMA

WWW.EUROZAKOPANE.EU

RADIO TAXI EURO

24h **196 88** **18 2000 688** **+48 602 822 666**

TAXI: 4,6,8 - OSOBOWE / BUSY I AUTOBUSY

TYGODNIK Podhalański

OGŁOSZENIA DROBNE I REKLAMY

do Tygodnika Podhalańskiego w Czarnym Dunajcu i Jabłonce przyjmuje codziennie

KANTOR „U BOBKA”

Usługi turystyczne Czarny Dunajec, Rynek 7

Maluch minus

Miejska dotacja dla trzech rabczańskich żłobków zostanie obcięta o połowę. Mogliśmy zabrać wszystko - pocieszają władze miasta.

Zapowiedź drastycznych cięć wywołała wzburzenie wśród właścicieli żłobków, a także rodziców maluchów. Dotąd magistrat przekazywał na każdego malucha korzystającego ze żłobka 350 złotych miesięcznie. Od nowego roku ta dotacja zostanie ograniczona do 175 złotych. Magistrat tłumaczy, że w związku z topniejącymi wpływami po prostu nie stać samorządu na utrzymanie dotychczasowej dotacji. - Co roku dopłacamy do oświaty 8 milionów złotych. Nie mamy skąd wziąć pieniędzy. Jeśli utrzymamy dotację dla żłobków - trzeba będzie zlikwidować którąś ze szkół - tłumaczy skarbnik miasta Grażyna Dziechciowska. Zaznacza przy tym, że dofinansowanie żłobków przez samorząd nie jest obowiązkowe. Rabka nie chce jednak całkowicie pozbawiać placówki dotacji.

- Generalnie samorządy się wycofują z dofinansowania żłobków. Nasz kochany rząd się nie boi o to, że jest nam źle i obciążenia spadają na samorządy.

Przygotowujemy specjalną petycję dotyczącą dofinansowania oświaty, śmieci i niemożności porozumienia się z przedstawicielami administracji rządowej - zaznacza Józef Michał Skowron, przewodniczący rady miasta.

Właściciele żłobków alarmują z kolei, że cięcia miejskiej dotacji zbiegły się w czasie ze skasowaniem rządowego programu "maluch+". To oznacza, że rodzice będą musieli wyjąć z kieszeni dodatkowych kilkaset złotych miesięcznie. Już dziś opłata nie jest mała, bo sięga pięćset złotych miesięcznie. - Ludzi nie będzie stać na żłobek. Będą się sami zajmować dziećmi, zrezygnują z pracy i przyjdą po pomoc do samorządu - przewidują właściciele żłobków, a zarazem zwracają uwagę na specyfikę funkcjonowania ich placówek. Żłobki to nie tylko "przechowalnia" maluchów. Placówki oferują bardzo urozmaicony program, włącznie z zajęciami logopedycznymi i rozwojowymi. Dzieci opuszczające żłobek są zazwyczaj lepiej rozwinięte od

rówieśników, którymi opiekowali się rodzice czy dziadkowie. - Na najmłodszych i na oświacie nie należy oszczędzać - podsumowują właściciele żłobków. I przestrzegają, że ograniczenie dotacji będzie dla wielu placówek oznaczać konieczność zakończenia działalności lub przynajmniej cięć kadrowych.

Władze miasta są jednak nieprzejednane. - Naprawdę bardzo długo analizowaliśmy sytuację. Analizowaliśmy, na ile nas stać. Trzeba mieć świadomość, że spłacamy rocznie 4,28 miliona zobowiązań z wcześniejszych lat. Składając to wszystko, wychodzi, że nasze wpływy w przyszłym roku będą o 2,5 miliona niższe. Z tym się będziemy musieli zmierzyć - podsumowuje burmistrz Leszek Świder.

Mniej kategoryczni w ocenach sytuacji samorządu są radni. Podczas głosowania nad opinią do uchwały zmniejszającej dotację prawie cały skład komisji budżetowej wstrzymał się od głosu. Za pozytywną opinią była tylko przewodnicząca. Głosowanie w sprawie ograniczenia dotacji już w środę.

Ze żłobków na terenie Rabki korzysta ponad 80 maluchów.

Tekst i fot.:

Marek Kalinowski

Podobny neon stanie w centrum Rabki.

Neon marketingowy

Samorząd pozazdrościł świetlnego napisu "I love Rabka-Zdrój" i chce mieć swój.

Napis złożony z wielkich, świecących liter został ustawiony przy zakończeniu w Chabówce. Instalacja

ma charakter czasowy i jest inicjatywą jednej z prywatnych firm. Władze uzdrowiska chcą, aby podobny neon stanął w cen-

trum miasta i stał się dla turystów tłem do pamiątkowych fotografii. Ze wstępnych wyliczeń wynika, że koszt takiej promocyjnej instalacji mógłby sięgnąć 18 tysięcy złotych.

Tekst i fot.: **Marek Kalinowski**

Zapomniany Zdrój

Turyści omijają Rabkę szerokim łukiem - alarmują przedsiębiorcy z branży turystycznej i domagają się, by magistrat przeznaczał więcej środków na promocję.

Wpetycji adresowanej do burmistrza i radnych przedstawicieli reaktywowanego niedawno Rabczańskiego Stowarzyszenia Turystycznego domagają się, by urząd przeznaczał na promocję cały przychód z opłaty uzdrowskiej. Jednocześnie właściciele pensjonatów i hoteli alarmują, że ich wpływy ciągle maleją. Rabkę odwiedza coraz mniej turystów. Kryzys dotyka branżę szczególnie zimą. - W Rabce nie ma żadnego stoku narciarskiego, co mamy zaoferować turystom, którzy do nas jeszcze przyjeżdżają? - przekonują autorzy petycji. Zwracają przy tym uwagę, że miasto powinno bardziej przykładąć się do promocji. - Rabka ma wiele atutów, o których ludzie dowiadują się dopiero, gdy do nas przyjadą - zauważają przedstawiciele branży turystycznej.

Władze miasta odpowiadają, że roczne wpływy z opłaty uzdrowskiej w wysokości 800 tysięcy złotych są przeznaczane na utrzymanie głównej rabczańskiej atrakcji turystycznej - Parku Zdrojowego.

mk

Ludzka władza

W Rabce nie będzie w przyszłym roku drastycznych podwyżek podatków od nieruchomości.

Projektowane stawki podatkowe wzrosną symbolicznie - dosłownie po kilka groszy. Rabczański urząd miasta spodziewa się z tego tytułu wpływów wyższych o zaledwie 170 tysięcy złotych.

mk

Miejska kasa pożyczkowa

Rząd nie dał kasy na podwyżki - samorząd musi iść na pożyczki.

Rabczański samorząd zaciągnie ponad pół miliona bankowego kredytu, żeby spłacić swoje wcześniejsze zobowiązania. Przyczyna finansowych kłopotów Rabki - polityka rządu, który na początku roku przyznał

nauczycielom podwyżki, jednak przekazał na nie niespełna połowę środków. Brakującą kwotę miał wysupłać samorząd. Nie wysupłał, dlatego pod koniec roku musi się skredytować.

mk

Sylwester bez fajerwerków

Nie będzie strzelania na oficjalnym powitaniu Nowego Roku w Rabce.

Decyzja Urzędu Miasta wpisuje się w popularny ostatnio nurt i ma za chęć mieszkańców do rezygnacji z używania fajerwerków. Chodzi głównie o zakłócanie spokoju eksplozjami oraz o opłakane skutki, jakie powoduje noworoczna kanonada w zachowaniu

zwierząt domowych i leśnych. Ale władze Zdroju przyznają, że równie ważny jest aspekt ekonomiczny. Magistrat zapewnia jednak, że atrakcji podczas zdrojowego sylwestra nie zabraknie. W programie przewidziano zabawę przy szlagierach Abby, a także pokazy laserowe.

mk

Duszące odpady

Program oszczędnościowy w gospodarce śmieciowej ma być lekiem na drastyczne podwyżki.

Dwa z ogłoszonych przez rabczański samorząd przetargów na gospodarkę śmieciową na terenie gminy nie przyniosły rozstrzygnięcia. Złożone oferty znacząco przewyższyły środki zabezpieczone w budżecie miasta. Dlatego przez pierwsze trzy miesiące przyszłego roku śmieci na terenie Rabki będzie odbierać miejska spółka. W tym czasie zostanie też wdrożony program oszczędnościowy, który ma zbliżyć możliwości magistratu i oczekiwania oferentów startujących w przetargach. Najważniejsze założenia programu: obniżenie częstotliwości

odbioru odpadów z budynków wielorodzinnych. Dotąd odpady z blokowisk były odbierane nawet dwa razy w tygodniu. Częstotliwość ma się zmniejszyć o połowę. Odpady segregowane z domów jednorodzinnych też będą odbierane o połowę rzadziej - raz w miesiącu. Pod koniec pierwszego kwartału magistrat ogłosi kolejny przetarg, w którym zostaną uwzględnione nowe zasady odbioru. Urzędnicy mają nadzieję, że uda się osiągnąć 30-procentowe oszczędności, a tym samym - uniknąć konieczności wprowadzania drastycznych podwyżek.

mk

Prezes dubeltowy

Ewa Przybyło została prezesem Zarządu Górczańskich Wód Termalnych.

Spółka została powołana przez cztery samorządy: powiat limanowski oraz gminy: Niedźwiedź, Mszana Dolna, a także miasto Mszana Dolna.

Niedawno do dymisji - z powodów zdrowotnych - podał się

dotychczasowy prezes Górczańskich Wód Termalnych Marek Mąkowski. Jego miejsce zajęła Ewa Przybyło. Równocześnie była rabczańska burmistrz nadal kieruje też Związkiem Gmin Dorzecza Górnej Raby.

mk

Górna stacja - tyle zostało z wyciągu na Maciejowej.

Maciejowa ostatniej szansy

Samorząd prowadzi rozmowy w sprawie reaktywacji najstarszego rabczańskiego wyciągu narciarskiego.

Wyciąg narciarski na Maciejowej przestał istnieć parę lat temu. Główną przyczyną było fiasko w negocjacjach z właścicielami gruntów pod trasą zjazdową. Sytuacja nadal nie uległa poprawie, jeden z właścicieli wciąż zdecydowanie odmawia

podpisania umowy wieloletniej dzierżawy.

- Rozmawialiśmy z mieszkańcami. Poprowadzenie trasy narciarskiej w dotychczasowym przebiegu nie będzie możliwe - zaznacza Paweł Rogowiec, radny ze Słonego, który brał udział w negocjacjach. Tym-

czasem władze miasta sugerują, że wyciąg mógłby powstać w nieco zmienionej lokalizacji. - Mamy inwestora strategicznego, który jest zainteresowany budową kolei gondolowej. Musi mieć jednak poparcie mieszkańców - podsumowuje Małgorzata Gromala, wiceburmistrz Rabki.

Tekst i fot.:

Marek Kalinowski

Szczawnica zaciska pasa

Uzdrowisko zaczyna oszczędzać.

Nie będzie długo zapowiadanej rewitalizacji ulicy Zdrojowej, świątecznych ozdób poza centrum miasta, nie będzie stypendiów dla sportowców. A to dopiero początek. Burmistrz Szczawnicy zapowiada oszczędności i przedstawia długą listę pomysłów, jak uszczuplić wydatki. Ci, którzy liczyli na to, że w końcu plac obok Domu Handlowego "Halka" się zmieni, nie kryją rozczarowania. Obiecywana przez władze miasta inwestycja, która miała zmienić alejkę dookoła Parku Dolnego i przynieść wyckeziwane połączenie centrum z promenadą spacerową, nie dojdzie do skutku. - To był świetny projekt, wizualnie świetnie przygotowany, niestety po wprowadzonych korektach dofinansowanie spadło nam do 40%. Skoro mamy z czego zrezygnować, a musimy, szukając oszczędności, to będziemy musieli rozstać się z wnioskiem, który nas najwięcej kosztuje. Oficjalnie nie ma jeszcze decyzji, ale dyskutowaliśmy o tym z radnymi na komisjach - mówi burmistrz Grzegorz Niezgoda. Na projekt wyconiony na mniej więcej 7 mln

zł miasto miało z budżetu wyłżyć ponad 3,8 mln zł. - Musimy ciąć nasze wydatki bieżące, które są coraz większe - przyznaje burmistrz miasta. - Już wprowadzamy pewne oszczędności, chociażby zmniejszymy oświetlenie świąteczne, które w tym roku będzie tylko w samym centrum - dodaje. Podobnie będzie wiosną z ukwieceniem miasta. Burmistrz nie ukrywa, że szuka sponsorów, którzy opłaciliby przygotowanie figur kwiatowych. W przyszłym roku Szczawnica sfinansuje tylko dekorację czterech, na dwie kolejne pieniądze mają wyłżyć przedsiębiorcy. Co z pozostałymi sześcioma - jeszcze nie wiadomo.

Miasto zaoszczędzi również na sportowcach, którym do tej pory finansowało stypendia. Niewykluczone, że w przyszłym roku zmniejszą się także środki dla organizacji pozarządowych. - Ciężko nam rozdać pieniądze, gdy sami musimy oszczędzać - podkreśla Grzegorz Niezgoda. Zaciskanie pasa dosięgnie także administracji. Choć wóldarz miasta nie zapowiada zwolnień, przygotowuje się do tego, by nie zatrudniać w miejsce urzędników

Tak po rewitalizacji miał wyglądać plac obok Domu Handlowego "Halka".

odchodzących na emeryturę nowych pracowników. Szczawnica, która do tej pory wydawała milionowe sumy na inwestycje, od kilku lat systematycznie spłaca zadłużenie. Nie bez powodu, bo w 2013 roku w czasopiśmie Wspólnota, w rankingu najbardziej zadłużonych miast i gmin w Polsce znalazła się na pierwszym miejscu. Z kolei w 2017 r. Regionalna Izba Obrachunkowa negatywnie zaopiniowała projekt budżetu miasta. - Jeszcze 3 lata temu mieliśmy nadwyżkę operacyjną (różnica między dochodami i wydatkami bieżącymi - przyp. red.) na poziomie 4 mln zł, a na zakończenie tego roku będzie ona w graniach 670

tys. zł. Wszystkie te środki zostały zjedzone w wyniku decyzji rządu, związanych chociażby z reformą oświaty. Na 2020 rok zapowiadane są także podwyżki prądu czy zwiększenie płacy minimalnej - tłumaczy wóldarz miasta. Z jakich inwestycji na pewno nie wycofa się miasto? Z tych, na które zostały już podpisane umowy, czyli z dokończenia ścieżki rowerowej Szczawnica - Jaworki i utworzenia dwóch Punktów Obsługi Rowerzystów. Z remontu ulicy Skotnickiej (z rozłożeniem na trzy lata przy koszcie 1,9 mln zł) oraz poprawy ciągów pieszych i jezdnych w rejonie Parku Górnego.

Aneta Dusik

Negocjacyjny pat i lodziarnia

Rozpoczęła się modernizacja ratusza w Krościenku. Właściciele lodziarni sąsiadującej z urzędem gminy dostali od wóldy dwie propozycje przeniesienia. Obie odrzucili.

Na ostatniej sesji w Krościenku przewodniczący rady odczytał wniosek właściciela lodziarni, który zwrócił się do wóldy o "wznowienie negocjacji w celu ugodowego załatwienia sprawy". O co chodzi? Wóldarz Krościenka w związku z pracami budowlanymi zwrócił się do przedsiębiorców dzierżawiących lokale obok urzędu gminy o rozwiązanie umów. - Trzeba podejmować decyzje, które przyniosą efekty. Rewitalizacja musi dojść do skutku, to nie podlega dyskusji - wyjaśnił wóld i podkreślił, że dzierżawiony lokal nie będzie mógł istnieć w dotychczasowej formie w obecnym miejscu. Podczas kilku spotkań z właścicielem lodziarni wóldarz przedstawił różne propozycje lokalni zastępczych. Sugerował miejsce w sukiennicach, a także w lokalu na Rynku, dzierżawionym w ostatnim czasie przez bank. - Stanowisko było jednoznaczne, państwo się nie zgodziło. Doszło do kolejnych spotkań w węższym gronie, padały kolejne propozycje z naszej strony - wspomniął wóld. Negocjacje trwały długo. Podczas kolejnych rozmów właściciele lodziarni zasugerowali, że przystaną na propozycję wóldy pod warunkiem bezprzetargowej

wej sprzedaży lokalu, który obecnie dzierżawi pod Gminną Biblioteką. Innym razem wspomnieli o możliwości wynajmu pomieszczenia zajmowanego przez bank, ale za połowę proponowanej stawki. - Te propozycje były nie do przyjęcia, nie ma formy bezprzetargowej sprzedaży lokalu. Ta propozycja nie miała żadnej zasadności - racjonalnej ani finansowej - dodał.

Ostatecznie przedsiębiorcy dostali wypowiedzenie umowy dzierżawy lokalu, choć jak wspomnieli wóld, została ona podpisana przez wcześniejsze władze gminy na kilkanaście lat bez możliwości jej wypowiedzenia. - Nie może tak być, że będziemy szantażowani. My nie jesteśmy przeciwko ludziom, którzy prowadzą własną działalność. Mamy pełny szacunek do ponad 90-letniego pana, który całe życie poświęcił dla biznesu, ale trzeba rozmawiać i iść na kompromisy, tym bardziej że to, co chcemy zrobić, przyniesie korzyść wszystkim mieszkańcom, również tym, którzy prowadzą działalność na rynku - zaznaczył wóld.

Wóldarz gminy podkreślił, że był gotowy do rozmów i negocjacji, a teraz sprawą zajmie się mecenas.

ad

Gmina Łapsze Niżne

Gdzie dwóch się bije

... tam korzysta uparty.

W wrześniu gmina Łapsze Niżne ogłosiła przetarg na dostawę energooszczędnych opraw oświetlenia ulicznego. Oferty zgłosiły 4 firmy. Władze gminy wybrały najkorzystniejszego wykonawcę. Ten jednak po wygranej nie przystąpił do prac, bo jedna z odrzuconych firm wniosła uwagi do referencji wybranego wykonawcy. Został on więc poproszony przez urząd gminy o ich uzupełnienie. Po wysłaniu dokumentów konkurencja ponownie złożyła odwołanie, żądając kolejnych wyjaśnień, a po nich następnych. - Za każdym razem wysyłaliśmy dokumenty, które były kwestionowane przez drugą firmę - tłumaczy wóld Jakub Jamróz. W efekcie po którymś z kolei wezwaniu wykonawca zrezygnował. - Ostatecznie musimy wybrać ofertę tej drugiej firmy, która jest sporo droższa - mówi wóldarz gminy. - Zamiast wymiany przykładowo 320 lamp w oparciu o cenę pierwszego wy-

konawcy będziemy mieć 257 zaoferowanych przez tę drugą firmę. Różnica jest dość spora - przyznaje. - Gdyby to nie był samorząd i nie obligowałyby nas przepisy o zamówieniach publicznych, można by było ogłosić jeszcze raz przetarg i uznać pierwszego wykonawcę bez referencji, ale niestety przepisy nie dopuszczają takich zabiegów - wyjaśnił na sesji wóldarz gminy.

Wóld ostatecznie podpisał umowę z drugim wykonawcą. Ten zobowiązał się wymienić 260 opraw i dodatkowo zamontować minimum 15 lamp ozdobnych. W pierwszej kolejności wymieniane będą zużyte i nieświejące lampy. Łapsze przeznaczyły na inwestycję 300 tys. zł. Według umowy wymiana miała się zakończyć na początku lutego 2020 r. ale niewykluczone, że w związku z przeciągającym się rozstrzygnięciem przetargu termin zostanie wydłużony.

ad

Remis, czyli "za"

Sześciu radnych "za", sześciu "przeciw" - wieloletni plan modernizacji urządzeń kanalizacyjnych podzielił radnych z Krościenka.

Co dwa lata rada gminy przyjmuje dokument, który przygotowuje Podhalańskie Przedsiębiorstwo Komunalne, ostatni taki plan trafił na sesję w 2017 roku. Główną inwestycją planowaną wówczas była modernizacja oczyszczalni ścieków, którą spółka oszacowała na 4,2 mln zł (netto), przy dotacji 3,5 mln zł i wkładzie własnym 630 tys. zł. Mimo planów inwestycja nie ruszyła. - Aktualnie PPK przedstawia nam następujący plan działań, w tym modernizację oczyszczalni ścieków, ale teraz wartość tej inwestycji ma wynieść 5,9 mln zł (netto), co stanowi zwiększenie wydatków w stosunku do planu z 2017 roku o 1,7 mln zł - rozpoczął dyskusję Stanisław Gabrys, przewod-

niczący rady gminy. Radny nie krył, że przy dotacji pozyskanej przez spółkę w wysokości ponad 2,2 mln zł wkład własny, którym obciążeni zostaną mieszkańcy gminy, wyniesie 3,7 mln zł. I choć dzięki modernizacji oczyszczalni zwiększy przepustowość z 1000 na 1300 m sześć. na dobę, nie zabezpieczy w 100% potrzeb aktualnie wyznaczonej w gminie aglomeracji. - Plan należy zrewidować, brakuje w nim wielu informacji dotyczących zakresu technicznego inwestycji i jej ekonomicznego uzasadnienia - zaznaczył przewodniczący rady. Stanisław Gabrys wspomniiał, że uczestniczył ostatnio w konsultacjach z inżynierem projektującym oczyszczalnię

w Krościenku, który stwierdził, że prace można wykonać w nieco innym zakresie i mniejszym kosztem. - Nie jestem przeciwny modernizacji, jestem za jej ekonomicznym przeprowadzeniem, tylko aby interes mieszkańców był zabezpieczony - podkreślił przewodniczący, wniosując o przeniesienie głosowania nad uchwałą do czasu uzupełnienia jej o dokładny zakres planowanych prac i po ocenie ekonomicznej inwestycji.

- Co przez to, co proponuje pan przewodniczący, osiągniemy? - odniósł się do propozycji Gabrysa wóld Jan Dyda. - Jesteśmy ładnych parę lat pod rygorem tego przedsiębiorstwa i prawdę mówiąc, nic nie mamy do powiedzenia, chociaż jesteśmy jednym z udziałowców. Co osiągniemy, jeśli dzisiaj nie podejmujemy decyzji? Co robimy z tym programem? Czas ucie-

ka. Wszelkie próby wyjaśnienia spraw związanych z kanalizacją i naszym udziałem w tej spółce są bardzo trudne - podkreślił wóldarz gminy.

O to, by nie przekładać podjęcia uchwały, zaapelował radny Józef Błażusiak, argumentując, że to nic nie da gminie, a jedynie odsunie na chwilę problem. - W jakim świetle stawiamy siebie jako gminę w perspektywie współpracy z PPK? - zastanawiała się z kolei radna Natalia Kubik. - Plan jest otwarty i może być sukcesywnie korygowany i uzupełniany - zaznaczyła. Wniosek o przesunięcie uchwały na kolejną sesję poparło sześciu radnych, sześciu było przeciwko. Po tym, jak wniosek przewodniczącego nie został przyjęty, radni ostatecznie uchwaliли wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych na lata 2020-2022.

ad

Fot.: Aneta Dusik

Rowerem wzdłuż Dunajca, zaczynając od parkingu pod kościołem - dlaczego nie. Zakończyła się przebudowa ścieżki pod Księżym Lasem w Krościenku. Nowa trasa ma się łączyć z Velo Dunajcem. Inwestycja była współfinansowana ze środków marszałka województwa małopolskiego.

Ogłoszenia drobne i reklamy do Tygodnika Podhalańskiego w Szczawnicy przyjmuje:

Szczawnica, ul. Główna 28
Delikatesy Centrum II piętro

tel.kom. 607-282-401
tel. 0-18 262 27 08
biuro@nieruchomosci.018.pl

Biuro Nieruchomości TRZY KORONY
Marek Mistałko

www.nieruchomosci.e-szczawnica.com

Przenieś numer do Plusa!

Abonament już od 20 zł/mies. z rabatem smartDOM

LG UHD TV AI ThinQ

Dotyczy wybranych wariantów ofert. Szczegóły w regulaminach: „PLUS. III” na www.plus.pl i u Doradców oraz „smartDOM 4.5 – Telewizja, Internet, Telefon” na: www.plus.pl, www.cyfrowypolsat.pl i u Doradców. Rabat smartDOM dostępny przy zachowaniu warunków programu. Oferta ważna na dzień 28.10.2019 r.

Przyjdź i sprawdź!

Autoryzowany Punkt Sprzedaży - AUTO-RTV-CENTRUM
Nowy Targ, ul. Rynek 12, tel. 699419088

Remont drogi Nowy Targ - Nowy Sącz nie zakończy się w tym roku.

Testowanie cierpliwości

Było przedwyborcze przyspieszenie, a teraz jest prośba o aneksowanie umowy.

Do końca listopada wykonawca miał zakończyć prace na drodze wojewódzkiej Nowy Targ - Nowy Sącz, terminu jednak nie dotrzyma. Ci, którzy liczyli na to, że drogowcy w końcu uporają się z remontem, nie kryją rozczarowania. - Do tej pory jedyne, co się działo, to bardzo prowizoryczne łatanie dziur na odcinku Huba - Maniowy, na skrajach zakrętów co drugie rzędy dziur były załatane, i to naprawdę kiepsko - podkreśla jeden z kierowców. - Idzie zima, a przy takim tempie prac to wątpię, czy doczekamy się jakichś zmian na tej drodze - dodaje.

Inwestycja, która rozpoczęła się w grudniu 2016 roku, ma się prawdopodobnie zakończyć w połowie 2020 roku. - Modernizacja prowadzona jest na drodze, na której cały czas trwa ruch, co jest pewnym utrudnieniem dla wykonawcy - tłumaczy

Dawid Gleń, rzecznik prasowy Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie. - Firma, która prowadzi prace, nie zaczyna i kończy ich w jednym miejscu - ze względu na przyjętą technologię prowadzi je w różnych miejscach. Wykonawca w tej chwili położył warstwę wiążącą na odcinku od Mizernej do Dębna i przeniósł się na nowy odcinek, gdzie wykonuje podobne prace.

Firma ma położyć na trasie Nowy Targ - Nowy Sącz ostatnią warstwę ścieralną na początku 2020 roku. - Mieszkańcy mogą obecnie nie widzieć pracowników na odcinku Mizerna - Dębno, ale prace cały czas trwają. Obecnie trwają rozmowy na temat aneksu do umowy, dokumenty od firmy do nas cały czas spływają. Całościowo prace zakończą się prawdopodobnie w drugiej połowie 2020 roku - dodaje rzecznik.

Tekst i fot.: Aneta Dusik

dokończenie
ze str. 1

Jedni uważają, że to ścieki z Białki Tatrzańskiej zanieczyściły rzekę (cała miejscowość nie ma ani metra kanalizacji - przyp. red.). Inni twierdzą, że winna jest oczyszczalnia ścieków w Czarnej Górze. Sprawdziliśmy, gdzie zaczyna się czarny osad. Dzień później pojechaliśmy do oczyszczalni, spod której płynęła brudna woda. Potok z oczyszczalni wpływał do rzeki Białki i mieszał się z czystą wodą. I od tego miejsca widać było wyraźny czarny osad na otoczkach. Powyżej oczyszczalni kamienie były białe.

Pracownicy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska pobrali wówczas próbki do badań. W ubiegłym tygodniu WIOŚ poinformował, że z badań wynika, że za zanieczyszczenie rzeki Białki odpowiedzialne są... glony i bobry.

Bobry i okrzemki

„Na podstawie badań laboratoryjnych oraz wizji lokalnej w rejonie potoku bez nazwy wpadającego do rzeki Białki, można stwierdzić, że lokalne zanieczyszczenie wód wystąpiło w rejonie bytowania bobrów przy ujściu potoku do rzeki. W miejscu tym badania biologiczne fitobentosu (okrzemek i glonów) oraz wód (zoogelne skupiska bakterii) potwierdzają zaobserwowane ślady po bytowaniu bobrów. W wyższym bie-

gu potoku, poniżej oczyszczalni ścieków w Czarnej Górze nie stwierdzono typowych zmian pogorszenia czystości wód w formie zawiesin, klarowności bądź osadów. Potwierdzają to też pobrane z oczyszczalni próby ścieków” - poinformował na stronie internetowej WIOŚ w Krakowie.

Komunikat wydało Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Według tych ustaleń ciemny osad na kamieniach spowodowały glony i okrzemki.

„Okrzemki są to jednokomórkowe glony, które tworzą zwarte kolonie na rzecznych kamieniach i skałach. Można je dostrzec w formie ciemnobrązowego bądź ciemnozielonego nalotu na materiale skalnym, co zaobserwowano w korycie rzeki Białki. W wyższym biegu potoku, poniżej oczyszczalni ścieków w Czarnej Górze nie stwierdzono typowych zmian pogorszenia czystości wód w formie zawiesin, klarowności bądź osadów, co potwierdzają też pobrane z oczyszczalni próby ścieków. Osad stwierdzony w korycie rzeki Białki powstał na skutek obecności mikroorganizmów i glonów, których rozwojowi sprzyjała utrzymująca się wysoka temperatura powietrza oraz niskie stany wody w rzece” - informuje PGW.

Komentarze

Po opublikowaniu wyników badań rozpętała się w internet-

cie kolejna burza. Internauci wyśmiewają wyniki mówiące o tym, że za zanieczyszczenie odpowiedzialne są bobry. Powstają nawet na ten temat memy.

„Albo bobry nauczyły się prac futra w pralkach, albo ktoś tu kogoś robi w „bambuko”. „Strach pomyśleć, co się stanie, jak bobry zabiorą się za deweloperkę...”. „Od kiedy bobry używają detergentów?” „Bo te bobry mieszkają na terenie oczyszczalni i zajmują się oczyszczaniem ścieków. Kolor i klarowność wody wypływającej z oczyszczalni zależy od tego, jak bobry przyłożą się do pracy. Jak leniuchują, to woda leci mętna i brudna” - to tylko niektóre komentarze, jakie pojawiły się na naszej stronie internetowej.

Ratujmy rzekę

Ze stanowiskiem WIOŚ-u nie zgadzają się ekolodzy. - Nie znamy dokładnych wyników badań, jakie WIOŚ przeprowadził na potoku płynącym z oczyszczalni ścieków w Czarnej Górze. Czekamy na szczegółową odpowiedź. Absolutnie nie zgadzamy się z konkluzją, jaką opublikował WIOŚ - jakoby za zanieczyszczenie odpowiedzialne były bobry. Już nawet Wody Polskie edytowały informację na swojej stronie internetowej, pisząc „Osad stwierdzony w korycie rzeki Białki powstał na skutek obecności mikroorganizmów i glonów, któ-

rych rozwojowi sprzyjała utrzymująca się wysoka temperatura powietrza oraz niskie stany wody w rzece” - komentuje Paweł Augustynek Halny, reprezentujący Koalicję Ratujmy Rzeki.

Zdaniem ekologów pojawienie się osadu może być wynikiem dużej ilości składników pokarmowych dla okrzemek. - Chodzi o ścieki bytowe - dodaje Paweł Augustynek Halny. Tłumaczy, że ścieki niosą obfity ładunek fosforu pochodzący np. z detergentów w proszkach do prania, i taki znaczny dopływ biopowiązków umożliwia powstawanie dużej masy okrzemek. - Sprzyja temu wspomniany przez Wody Polskie niski stan wody i wyższe temperatury, jednak - jak widać po różnicy pomiędzy odcinkiem powyżej i poniżej ujścia oczyszczalni - w rzece bez ścieków osad ten praktycznie się nie pojawia. Jest to sygnał, że ludzie dostarczają do rzeki zbyt dużą ilość szkodliwych związków i natura próbuje sobie z nimi poradzić - twierdzi Paweł Augustynek Halny.

Przy okazji zachęca wszystkich, nie tylko mieszkańców znad Białki, do stosowania w domach, pensjonatach, zakładach pracy itd. ekologicznych środków czyszczących z unijnym certyfikatem EU Ecolabel, by w ten sposób również ograniczyć wpływ na środowisko naturalne.

Monika Para

Czerwony Dwór - perła stylu zakopiańskiego

Centrum Kultury Rodzimej Czerwony Dwór powstało w odpowiedzi na zapotrzebowanie społeczne wyrażone podczas konsultacji społecznych z przedstawicielami środowiska twórców ludowych, gdzie bardzo mocno wybrzmiała potrzeba stworzenia miejsca, gdzie rzemieślnicy i artyści mogliby pokazać sztukę rodzimą.

Czerwony Dwór to jedna z najpiękniejszych, a także najważniejszych willi Zakopanego. Wybudowana została w latach 1901 - 1902 przez Wojciecha Roja, bliskiego współpracownika Stanisława Witkiewicza, w stylu zakopiańskim dla Oktawii Lewandowskiej, siostry Zygmunta Gnatowskiego, właściciela projektowanej przez Stanisława Witkiewicza Koliby.

Ze względu na wysokie wartości zabytkowe, na wniosek Urzędu Miasta Zakopane, willa została objęta ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków województwa małopolskiego. W 2016 roku, decyzją Burmistrza Miasta Zakopane Leszka Doruli, budynek został przeznaczony na centrum kultury promujące sztukę rodzimą. Niezwłocznie przystąpiono do opracowywania programu prac konserwatorskich oraz projektu budowlanego w celu przeprowadzenia gruntownego remontu konserwatorskiego, który rozpoczął się w 2017 roku.

Modernizacja Czerwonego Dworu dofinansowana została w kwocie ponad 3,8 mln zł ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, poddziałanie 6.1.1. - Ochrona i opieka nad zabytkami.

Remont konserwatorski objął wykonanie fundamentów oraz wzmocnienie stropów i konstrukcji dachu. Istniejącą płaską blachę zastąpiła blachodachówka, która swoim kształtem

oraz kolorem nawiązuje do pierwotnego pokrycia. Wymienione zostały wszystkie instalacje, zamontowany został system przeciwpożarowy, alarmowy, ogrzewanie geotermalne oraz nowoczesny, elektroniczny system sterowania oświetleniem wewnętrznym i iluminacją zewnętrzną. Oryginalne ściany i sufity oczyszczone zostały wykorzystując technologię piaskowania strumieniowego, przy pomocy drobnego wiślanego piasku, dzięki czemu udało się przywrócić naturalny kolor drewna i wydobyć rzeźbione zdobienia. Budynek przystosowany został do potrzeb osób niepełnosprawnych. Na parterze oraz na poziomie -1 powstały toalety dla osób poruszających się na wózkach. W ramach projektu zrealizowano również wyposażenie budynku w regionalne meble.

16 sierpnia 2018 r. zostało oficjalnie otwarte Centrum Kultury Rodzimej mieszczące się w zabytkowej willi Czerwony Dwór. Jest tam prowadzona działalność wystawiennicza, która w szczególności ma się przyczynić do zgromadzenia stałej kolekcji witrażów.

W ramach spotkań organizowanych w pierwsze poniedziałki miesiąca zatytułowanych „Wieczory w Czerwonym Dworze” odbywają się ciekawe spotkania z artystami, sportowcami i innymi osobami związanymi z Podhalem.

W Czerwonym Dworze odbywają się warsztaty Popularyzacji Zakopiańskiego Dziedzictwa Kulturowego. Prowadzone przez podhalańskich artystów przyciągają chętnych do nauki malowania na szkle, haftowania haftem białym i kolorowym. Nie brakuje też adep-

Fot.: Paweł Murzyn

Fot.: Katarzyna Łukaszyk-Capowskiej

tów nauki wykonywania dud podhalańskich, czyli kozy. **Warsztaty dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020, działanie 6.1.3 Rozwój instytucji kultury oraz udostępnianie dziedzictwa kulturowego.**

Promowanie tradycyjnego rękodzieła ma na celu nie tylko popularyzację materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego Zakopanego i Podhala, ale także ochronę tego dziedzictwa, a nawet zapewnienie kontynuacji i przetrwania niektórych jego elementów. Czerwony Dwór zapewni ochronę podhalańskiego dziedzictwa kulturowego na wielu płaszczyznach. Poszczególne działania nakierowane są na ochronę spuścizny przodków, ze szczególnym uwzględnieniem procesów edukacyjnych. Edukacja skierowana jest zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do osób dorosłych, mieszkańców Zakopanego i Podhala, do turystów indywidualnych i grup zainteresowanych tą tematyką, których **serdecznie zapraszamy do odwiedzania tego unikalnego na mapie Podhala obiektu kulturotwórczego, ul. Kasprusia 27.**

dr Małgorzata Wonuczka-Wnuk
Koordynator ds. programowych
Centrum Kultury Rodzimej - Czerwony Dwór

Zdjęcia pochodzą z archiwum Zakopiańskiego Centrum Kultury

Projekt pod nazwą „Modernizacja zabytkowej Willi Czerwony Dwór na cele kulturalne” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Dziurawa ulica Iwan w Gliczarowie Górnym.

Iwan pełen dziur

W Gliczarowie Górnym boczne drogi są w fatalnym stanie.

Gliczarów Górny to jedna z pięknie położonych wsi na Podhalu. Na brak turystów nie można tu narzekać. Powstają nowe pensjonaty i coraz modniejsze osiedla górskich domków do wynajęcia, nie brakuje nawet "klapnioków" - nazwanych tak przez górali całorocznych kopulastych namiotów do wynajęcia. Miejscowość kusi nie tylko wygodną ofertą noclegową, ale i gościnnością gospodarzy. Dech zapierają przepiękne widoki na panoramę Tatr. Niestety podziwianie widoków szybko kończy się dla tych, którzy muszą zjechać z głównej drogi, żeby dostać się do swojej kwatery.

Droga koszmar

Iwan to droga-koszmar. Nawet auto terenowe ledwo sobie z nią radzi. Co chwila wpada w olbrzymie dziury. - Goście skarżą się na to, że ciężko przejechać. A jak woda jest, to już w ogóle nie wiedzą, czy mają jechać, czy nie. No tragedia jest. Biją najczęściej podwoziami i mamy problem, bo kto by miał zapłacić odszkodowanie - my czy gmina? - pyta Paweł Czernik, mieszkaniec Gliczarowa Górnego. Mieszkańcy stojących tu domów muszą pokonywać tę drogę wiele razy dziennie. - Samochody nam się psują, my już wielokrotnie byliśmy u wójta w tej sprawie, ale zawsze nas zbywa. Ciągłe słyszymy, że w budżecie nie ma pieniędzy na remont naszej drogi - mówi Danuta Pradziad, mieszkanka ulicy Iwan. - Droga ogrodzona jest płotami. Właściciele ciągle je przesuwają, tak że trakt się zawęża. Czy wójt o tym wie? Jeśli to jest droga gminna, to czy wójt powinien na to pozwolić? - pyta Bartłomiej Majerczyk. - Przez te płoty i dziury odśnieżanie drogi zimą jest właściwie niemożliwe - dodaje Halina Wilczek. Mieszkańcy sami przynajmniej częściowo próbowali drogę utwardzić. Marzą o tym, żeby Iwan był odwodniony i pokryty asfaltem.

Dziury i błoto

Z radnym Krzysztofem Filaśem spotykamy się na ulicy Fiśkowa Dolina. Droga jest wyasfaltowana do połowy. Część

niewyasfaltowaną pokrywają dziury i błoto. - W maju składałem interpelację w sprawie ulicy Iwan. Do tej pory nie otrzymałem odpowiedzi. Wielokrotnie też zwracałem się do wójta z prośbą o udostępnienie radnym mapki, które przedstawiałyby sytuację prawną dróg. Powinniśmy wiedzieć, które drogi należą do gminy, a które są tylko w jej władaniu - mówi radny i wyjaśnia, że z taką wiedzą łatwiej byłoby przekonywać właścicieli działek do jakichś inwestycji na drogach. Radny jest pewien, że mieszkańcy będą współpracować z gminą w sprawie asfaltowania dróg czy zakładania na nich oświetlenia. - Tu mieszkają ludzie, którzy potrafią się skrzyknąć i coś zrobić. Na przykład latem udało się nam zorganizować bez żadnego wsparcia Etno Festyn. Za prywatne pieniądze będziemy niebawem montować ławeczki i kosze na śmieci - podkreśla.

Nie ma pieniędzy

Wójt gminy Biały Dunajec doskonale pamięta, że mieszkańcy zwracali się do niego już kilkakrotnie w sprawie ulicy Iwan. Ale bezradnie rozkłada ręce. - Na razie nie mamy środków w budżecie na to, żeby wykonać odwodnienie i utwardzenie tej drogi. Jakiś czas temu tę drogę wyźwirowaliśmy - mówi Jacek Nowak, ale sam przyznaje, że było to tak dawno, że nie pamięta, kiedy dokładnie. - Takie wyźwirowanie jest zresztą krótkotrwałe i na przykład przed zimą się nie opłaca, bo na wiosnę wszystko spłynie. Droga Iwan to jedna z wielu dróg w gminie, która jest jedynie we władaniu gminy. Nie mamy tam prawa własności, natomiast udało się nam uporządkować stan granic - wyjaśnia wójt. Włodarz widzi dwa sposoby, które umożliwiłyby przejęcie drogi na własność gminy. Jeden to komunalizacja, a drugi to rozprawa cywilna w sądzie. Na razie jego zdaniem w budżecie nie ma pieniędzy na takie działania. Wójt twierdzi, że nie ma orientacji, czy właściciele działek na ulicy Iwan zgodziliby się na odstąpienie swoich działek na drogę.

Tekst i fot.:

Beata Denis-Jastrzębska

Ponad pół miliona pasażerów

Uruchomienie Podhalańskiej Kolei Regionalnej okazało się sukcesem. Z pociągów skorzystało już 550 tys. pasażerów.

Ponad półtora roku temu ruszyły pierwsze pociągi Podhalańskiej Kolei Regionalnej. Od początku cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców i turystów. Wielu miejscowych zaczęło pociągami dojeżdżać do pracy w Zakopanem.

Dwa miesiące od uruchomienia kolei podhalańskiej oferta została rozszerzona. Uruchomione zostały 2 dodatkowe pary pociągów z Zakopanego do No-

wego Targu oraz część kursów została wydłużona do Chabówki i Rabki-Zdroju. W wakacje 2018 r. pociągi PKR przewiozły ponad 130 tys. osób. Do marca 2019, kiedy zaczęła się modernizacja linii Chabówka - Zakopane, było około 350 tys. podróży. Jak podkreśla PKP - kolej podhalańska swoją popularność zawdzięcza nie tylko atrakcyjnej ofercie przewozowej, ale także Taryfie Podhalańskiej, która sprawia, że podróż transpor-

tem publicznym jest łatwiejsza i tańsza.

W marcu 2019 r. Spółka PKP Polskie Linie Kolejowe rozpoczęła remont linii Chabówka - Zakopane. Prace potrwają do grudnia 2020 r. z przerwami na sezon letni i zimowy. Od marca do czerwca zamiast pociągów kursowały autobusy zastępcze. Liczba podróży pomiędzy Chabówką a Zakopanem spadła do około 10 tys. miesięcznie. Od 22 czerwca pociągi do Zakopanego zostały przywrócone. W wakacje kolej przewiozła

ponad 120 tys. podróży. Od momentu uruchomienia PKR do końca września tego roku Spółka Przewozy Regionalne pomiędzy Rabką a Zakopanem przewiozła 550 tys. podróży.

PKP zapowiada, że po zakończeniu robót na odcinku Chabówka - Zakopane powstaną nowe przystanki: Bańska Geotermia (pomiędzy przystankiem Szaflary Wieś a stacją Biały Dunajec) oraz Poronin Miś (pomiędzy Poroninem a Zakopanem).

opr. mon

**Pracuję dla siebie,
pomagam innym**

PZU. TAKA PRACA MA SENS

W PZU mam stabilne zatrudnienie i możliwość rozwoju.
Każdego dnia spotykam ludzi, którym zapewniam
poczucie bezpieczeństwa i spokojną przyszłość.

Dołącz do nas na pzu.pl/kariera

Postnie

Są trzy ważne posty religijne: 1 grudnia rozpocznie się Adwent, który kiedyś był okresem postu dla chrześcijan, potem adwentowy post skrócono do trzech dni w tygodniu, ale w Kościele prawosławnym i grekokatolickim obowiązuje on w pełni aż do Bożego Narodzenia. W praktyce jednak w Adwencie poza piątkowym postem (tradycyjnym, choć obecnie nieobowiązkowym) Polacy poszczą tylko w Wigilię poprzez niejedzenie mięsa. Opychanie się do wypęku dwunastoma innymi potrawami jest dopuszczalne. Przed Wielkanocą przez 40 dni obowiązuje Wielki Post, podczas którego dawniej wykluczano z menu mięso, tłuszcz, miód, cukier i nabiał, nie można było organizować wesel ani zabaw, a dzieciom zamiast bajek opowiadano żywoty świętych. Dziś na ogół pościmy tylko w Środę Popielcową i Wielki Piątek. W liturgii ortodoksyjnej praktyki są bardziej surowe. Trzecim ważnym postem jest

mahometkański Ramadan: dziewiąty miesiąc księżycowego kalendarza muzułmańskiego, co roku obchodzony kiedy indziej na pamiętkę tego, że w tym miesiącu archanioł Dżibril zaczął dyktować Mahometowi pierwsze sury Koranu. Nie można wtedy jeść, pić, kochać się, plotkować, gadać bez sensu i kłąć - od świtu do zmierzchu. Po zmierzchu można...

W przeciwieństwie do zanikających postów religijnych szeroko rozwijane jest publikowanie *postów* na portalach społecznościowych. Można by co prawda ogłosić tam list, wypowiedź, tekst czy opinię, ale po co, skoro można opublikować *post*. Post na Twitterze nazywa się *tweetem*. Kiedyś tweet nazywano ćwierknięciem, ale od czasu, gdy zaczął tego używać prezydent Trump i Krystyna Pawłowicz - ta filuterna nazwa już nie pasuje, a bardziej stosowne określenia *chrumkanie* czy *kwiknięcie* nie przyjęło się, bo teraz opozycja pod przewodnictwem polityków dwojga nazwisk: Małgorzaty Kidawy-Błońskiej i Władysława Kosiniaka-Kamysza propaguje niekrytykowanie przeciwników politycznych, których trzeba szanować i kochać, może nawet na nich głosować.

Największą karierę zrobił *post przedrostkowy*, wywodzący się z łaciny. Tradycyjnie nazywanie oponentów czy niechęć sąsia-

dów Żydami, pedałami, ubekami, komuchami, złodziejami czy potomstwem kobiety lekkich obyczajów nie jest już w dobrym tonie; dziś wzorem PiS-owskich arbitrów elegancji w celu zdezwuowania rozmaitych elementów animalnych, Untermenschów gorszego sortu, zapaterystów, ojkojobów, dyfamidów czy zdradzieckich mord należy używać określeń zawierających w sobie *post*, co słuchacza nastroi nieco religijnie, ale też pozwoli na nabranie dystansu. Dobrym przykładem jest tu słowo *postkomunista*, znacznie gorsze znaczeniowo niż *komunista*. Komunista był Gomułka czy Gierek (patrioci starszego pokolenia), wallenrodycznym komunistą i praktykującym katolikiem był PiS-owski prokurator Piotrowicz, natomiast postkomunistami są wszyscy, którzy jeszcze żyją i sprzeciwiają się PiS-owi. Ideologia LGBT (ciekawe, jaka jest ta ideologia?) to postmarksizm i posttotalitaryzm, krytyka księży-pedofilów to postubeckie metody, a głosowanie przeciw PiS to zamiar wprowadzenia postsocjalistycznych, postlewicowych i postkomunistycznych rządów lewackich postliberałów.

O *postukaniu* się w głowę nie należy mówić w obawie przed trafieniem na *posterunek apostołów władzy*.

Maciej Pinkwart

Tyś juz tam dosedł...

...my jesteście idziemy! I Jasiek, i Józio, Jędrus i mój Stasek, i Franek... Dośli, dolecieli, dofurkali, hej, tam, pod te rajskie jabłkonki.

Cało hurma śwarnych chłopców, baciaków holnych, ojców sukcesu, synów dobrobytu, nosicielej dobra i mądrości! Pośli, pofurkali i zoden nie śpiywoł, ze idzie boso! W bosu można przebiydzić to krótkie, choćby jakie długie życie tu, między górą i doliną, przy potoku i za potokiem, a choćby i na wyznach

władzy państwowej, w bogactwie złota, dularów, choć dulari nic nie worcom, ale jak ich kupa, no, hej. Bo ciek, który jest ludziom przyjacielski i sanuje świat, zawse jest obuty. Obuty w ślachetność. A do truchły i tak cie ładnie wystrojom, nawet nowe kyrpce obstalujom abo kupiom u Chińczyka.

Ktoz ta wy, cy dusycka tak strąnie rada do rajgu gno bez chmurska i kosmosy. Może by zechciała zostać choćby na Oparzelisku abo pod Zeleźnicom, nie zbacując już góry Krokiew, ktorom cepry uparcie i nieskrycie nazywajom Wielgom Krokwiom, abo w lesie, na ktorj bądź Kotelnicy! Ale coz, śmierzka nie wybiyro miyjsca, ino wlece, ka sie jyj widzi. No i ktoz ta wy, jako i co, i po co. Choć może być i tak, jak godoł ksiądz Tischner: "Nie człowiek wymyślił śmierć. Nie Bóg wymyślił śmierć. To pomysł diabła. Bóg wymyślił życie. Wymyślił

miłość, która z życia się bierze. Powiedziano kiedyś - miłość mocna jako śmierć - a krzyż ma pokazać coś głębszego, że mocna jest miłość, mocniejsza jako śmierć".

Pamięci Franka to pise. I insych naszych kolegów i przyjaciół. I piykanie pytom - upytocie Syrokiego, przyjaciele, o miejsce dla babki Krzysia na jakim starym pnioku w samym końcu cyśca, bo do rajgu to jom nie puscom ani boso, ani w kołconach złotkiem wysywanym. A pono z cyśca można dojrzeć to i owo, cyli kapke szczęśliwości wiekiustyj.

Wieczne odpoczywanie dusyckom, a zywym lekarztwa darmowego na starość, dostępu do młodych doktorów, 500 plus na zdrowom żywność. I pamięci o naszych, co odeśli, nie ino w Zoduski...

babka Krzysia jesteście tu, na Olesiókówce w Rabie

Medale

W czasach schlebienia tandecie, poślazania nieuczciwości i chamstwu, przyzwolenia na niesprawiedliwość trudno przebić się z cichym dobrem, pracą dla idei, dla najsłabszych i zapomnianych, z niewygodną prawdą. Gdy zło jest silniejsze od dobra, a głośni są coraz głośniejsi, jest czas i miejsce, gdzie przypomina się, że bycie człowiekiem zobowiązuje, syty i bezpiecznym - tym bardziej. Jesteśmy coś winni tym, których los i historia potrafiła znacznie gorzej.

Medal św. Jerzego to nagroda honorowa, przyznawana w Krakowie przez Tygodnik Powszechny od 26 lat, niejako w odpowiedzi na bezsilność wobec zła. Nagroda za brak obojętności w nieuczciwych czasach. Wśród laureatów są znakomitości polskiego życia społecznego, ludzie Kościoła i ludzie czynu, działający poza systemem, a czasem wbrew niemu: m.in. Janina Ochojska, s. Małgorzata Chmielewska, Jacek Kuroń, abp Józef

zef Życiński, ks. Jan Kaczkowski, bp Tadeusz Pieronek, ks. Isakowicz-Zaleski, Marek Edelman, Jerzy Owsiak, Adam Strzembosz, ale i Norman Davies, Václav Havel, i rabin Michael Schudrich. Wszyscy uhonorowani "za zmaganie się ze złem i uparte budowanie dobra w życiu społecznym".

Ten upór w przypadku tegorocznych laureatów wiąże się z wielką odwagą. Nagrodzeni to prof. Barbara Engelking, niezłomny naukowiec, opisujący i badający losy Żydów w Polsce, i ksiądz prof. Tomáš Halík, czeski filozof, porównywany do naszego prof. Tischnera.

Prof. Engelking została nagrodzona za walkę ze smakiem nieuczciwości i ignorancji. Zebrane przez nią w książkach i badaniach fakty i świadectwa nie zostały odkupione, ale w imieniu ofiar dopomina się o współczucie i troskę, zwłaszcza wtedy, gdy musi poprzeć ją wyznaniem win. Jest naszym sumieniem, ale samotnie znosi pomówienia i szkany. "Strach usprawiedliwia odmowę pomocy, ale ze strachu nie można nikogo wydać Niemcom, a tym bardziej samemu zabić"... Podczas gali usłyszeliśmy z ust nagrodzonej cytaty z Levinasa: "Jedynym nienadarem cierpieniem jest współczucie, czyli udręka wywołana przez ból innych, gdyż tylko nasza własna męka może być sensow-

na, tylko my możemy nadawać mu jakąkolwiek treść".

Ksiądz Halík - ze smakiem bałwochwalstwa. Bałwochwalstwo to według św. Grzegorza i św. Pawła przesunięcie czci ze Stwórcy na stworzenie, oddawanie czci wyobrażeniom. W laudacji ks. Bonieckiego usłyszeliśmy, że i klerykalizm ma cechy bałwochwalstwa, jest przenoszeniem ze Stwórcy na stworzenie czci i uwagi. "Wiemy to z naszych doświadczeń, wiemy to z tego, co mówi papież Franciszek."

Czechy, kraj laicki, z nowożytną tradycją prześladowania chrześcijan, nie hołubi swoich kapłanów. Ochrzczony w pełnoletności, wyświęcony potajemnie Halík grodził w praskim kościele pw. Najświętszego Salwatora tłumy młodych wiekiem i stażem wiernych. Mówi współczesnym, prostym językiem o odwiecznych problemach ludzi Kościoła - tych z jednej i z drugiej strony ołtarza, piętnując hipokryzję i klerykalizm. Jako wykładowca znakomitych europejskich uniwersytetów pozostaje skromnym i pogodnym księdzem, którego rzadko można zobaczyć w sutannie - również dlatego, że pracuje na swoje utrzymanie. Bliski i potrzebny jest nam taki kapłan w Polsce wypełnionych i dostatnich kościołach.

Krzysztof Trebunia-Tutka

Bacowie słuchają opowieści o dzwonek pasterskich.

Nasi bacowie na Słowacji

Bacowie i hodowcy owiec z Podhala obejrzały muzeum dzwonek w słowackim Śumiacu i gospodarstwo pasterskie "Zbojnicki dwór" w miejscowości Pohronská Polhora.

Górzyste tereny w środkowej i północnej Słowacji zapewniają odpowiednie warunki do wypasu. Tam, gdzie są malownicze górskie łąki, znajdziemy również stada owiec. Wycieczka była okazją do zapoznania się z problematyką wypasową u naszych południowych sąsiadów. Uczestniczyli w niej m.in. Władysław Klimowski, prezes Regionalnego Związku Hodowców Owiec i Kóz w Nowym Targu, i Andrzej Gąsienica Makowski, prezes Towarzystwa Produktu Górskiego. - Na terenie Słowacji jest bardzo mało bacówek, chociaż hoduje się tam dwukrotnie więcej owiec niż w całej Polsce, czyli blisko 500 tysięcy zwierząt. W większości mleko oddawane jest na przerób do spółdzielni - tłumaczył Józef Michałek z Istebnej, regionalista i znawca problematyki pasterskiej.

Śumiac w Niżnych Tatrach, na południowych zboczach masywu Kráľova Hoľa, jest jednym z największych i najciekawszych położeń terenów wypasowych w Słowacji. Tutaj znajduje się prywatne muzeum dzwonek, które stworzył Mikołaj Gigac. Jego kolekcja liczy ponad 2000 dzwonek, które zbiera już po-

nad pół wieku. Zaczął je kolekcjonować dzięki dziadkowi, który na urodziny podarował mu kilka zbyrkadeł. W swoim muzeum ma też instrumenty ludowe i pasterskie, stare odzieni, sprzęty gospodarstwa domowego.

Później bacowie i hodowcy owiec pojechali do Zbojnickiego Dworu - gospodarstwa agroturystycznego z karczmą "Sala Zbojská" znaną w całej Słowacji. Na weekend zjeżdżają tu amatorzy dobrego jedzenia z różnych zakątków kraju, nawet z Bratysławy. To spore, samowystarczalne gospodarstwo pasterskie w Niżnych Tatrach, w miejscowości Pohronská Polhora. Gospodarze na miejscu wyrabiają tradycyjnymi metodami sery z niepasteryzowanego mleka. W letnich miesiącach jest tu biały ser przypominający bundz. Są ręcznie ciągnięte korbaciki, wędzone i niewędzone serki górskie w formie parzeniczek (pareničky) i guzków, a także sery z pieprzem, dzikim czosnkiem, ziołami. Sztandarowymi wyrobami są oštiepok i bryndza. Wymienienie smakuju wędliny domowego wyrobu. W karczmie podawane są dania z baraniny i jagnięciny.

Tekst i fot.:
Jolanta Flach

Rabka-Zdrój

Śmierć w centrum Zdroju

Zwłoki mężczyzny odnalazł na terenie centrum handlowego Manhattan przypadkowy przechodzień.

Tragedia rozegrała się w ubiegły czwartek rano. Zwłoki na terenie Manhattan odkrył przypadkowy przechodzień. Zmarły to 36-letni mieszkaniec Rabki.

- Na miejsce przyjechał prokurator, który wstępnie wyku-

czył, by do tragedii przyczyniły się osoby postronne - informuje mł. asp. Dorota Garbacz, rzecznik prasowy nowotarskiej policji. Ciało zostało zabezpieczone do dalszych badań, które wyjaśnią przyczynę śmierci.

mk

Gmina Ochotnica Dolna

Eternit etapami

Zakończyła się zbiórka odpadów zawierających azbest w gminie Ochotnica Dolna.

Większość odpadów zebranych w ostatnich tygodniach od mieszkańców stanowią eternity. Jak informuje urząd gminy, tegoroczna zbiórka została zakończona, kolejna planowana jest na przełomie października i listopa-

da 2020 roku. Mieszkańcy, którzy chcieliby się jeszcze pozbyć odpadów azbestowych, mogą zgłaszać się osobiście w urzędzie (pokój 101) lub telefonicznie (18 262 09 32). Zapisy mają charakter ciągły.

ad

europska

resto * music * bar

WIECZÓR ANDRZEJKOWY W EUROPEJSKIEJ

Rozgrzewamy ostatni weekend listopada!
Gorąca muzyka oraz najlepsze cocktaile
w samym sercu Krupówek.

29-30 LISTOPADA**START: 20:00**

KRUPÓWKI 37, ZAKOPANE
WWW.EUROPEJSKAZAKOPANE.PL

Dziadońcynie nutki

Muzyka Józefa Długopolskiego z Dzianisza otrzymała nagrodę honorową "Dziadońcyn smycek" na XIV Spotkaniach Muzyk Podhalańskich.

Dziadońcyn smycek - nagroda honorowa w Dziadońcynym graniu powędrowała w tym roku do Dzianisza.

W niedzielę w Domu Ludowym w Bukowinie Tatrzańskiej odbyło coroczne "Dziadońcynie granie". Spotkanie rozpoczęło się od uroczystej Mszy św. i złożenia kwiatów na grobach bukowińskich muzykantów. I jak zawsze było okazją do popularyzacji pamięci wielkiej prymistki Podhala Bronisławy Koniecznej-Dziadoń i do tego, by posłuchać starych góralskich nut. Jak podkreślał dyrektor Bukowińskiego Centrum Kultury Bartłomiej Koszarek, ideą przeglądu nie jest wcale, żeby muzyki, które zgłoszą się na "Dziadońcynie granie", grały dokładnie tak, jak grała legendarna prymistka Dziadońka, ale by w swojej muzyce powracały do góralskich korzeni. - To byłoby nawet śmieszne, bo każda muzyka ma swoją indywidualność. I tu nie chodzi o to, by na siłę tworzyć jakieś kopie - tłumaczył. Głównym kryterium brany więc przez

jury pod uwagę był poziom całego składu i pewna prawda płynąca z muzyki. - I nieważne, czy grał będzie stary, czy młody. Liczy się ta głębia - tłumaczył.

W tym roku do "Dziadońcynego grania" zgłosiło się 9 muzyk w tradycyjnym 3-osobowym składzie (prym, sekund i bas): Mateusza Tarchały z Ochotnicy Dolnej, Łukasza Murzańskiego z Bańskiej Niżnej, Młodych Tutków z Murzasichla, Krzysztofa Karpiela z Białego Dunajca, Janusza Turzy z Bukowiny Tatrzańskiej, Tomasza Stocha-Gronkowiana z Zębu, Floriana Walkosza-Berdy z Zakopanego, Józefa Długopolskiego z Dzianisza i Andrzeja Kalaty z Suchego. I poza oceną 2 rodzinne grupy z Białego Dunajca - Polaków i Majerczyków. I choć "Dziadońcynie granie" to nie konkurs, a bardziej okazja do tego, by się spotkać, posłuchać, wymienić doświadczenia i po prostu побыć razem, to komisja artystyczna

w składzie: Stanisława Trebunia-Staszela, Stanisława Galica-Górkiewicza, Dorota Majerczyk, Andrzej Pietras i Stanisław Hodorowicz - podzieliła się z muzykantami swoimi uwagami. - Kiedy przygotowujecie się do Dziadońcynego grania, posłuchajcie starych nagrań, tych sprzed 50 i więcej lat - przekonywała muzykantów uczennica legendarnej Dziadońki Stanisława Galica-Górkiewicza. - I zauważcie, jak brzmi tam sekund i bas. To był bardzo ucięty smycek - mówiła.

Niedzielne posady w Domu Ludowym stały się też okazją do wręczenia Stanisławie Galicy-Górkiewicz wyróżnienia w ramach Nagrody Województwa Małopolskiego im. Romana Reinfusa za wybitne i szczególne osiągnięcia w dziedzinie zachowania lokalnej tożsamości kulturowej w Małopolsce w 2019 r.

Tekst i fot.: Krystyna Waniczek

Zaduszkowe posady dudziarskie

Do izby regionalnej Adama Gąsienicy-Makowskiego w Murzasichlu przybyli dudziarze z różnych zakątków Podhala, Beskidów, a także Słowacji.

Wyjątkowy, zaduszkowy wieczór rozpoczął się Mszą św. w intencji zmarłych instrumentalistów i budowniczych dud. Celebrował ją ks. Wojciech Galica - nowo wybrany kapelan dudziarskiej braci. Wśród wspomnianych z imienia znaleźli się: Stanisław Gąsienica-Gładczan, Stanisław Budz-Mróz "Lepsioł", syn Jan oraz wnuk Stanisław, Jędrzej Kasprzak-Bustrycki, Jan Folfas-Grzybek, Józef Galica i syn Stanisław, Bolesław Czmiel, Adam Kuchta, Władysław Trebunia-Tutka, Tomasz Skupień, Stanisław Styrzcula-Maśniak.

Po wspólnej modlitwie przybyłych na posady dudziarzy oraz zaproszonych gości powitał Bartłomiej Koszarek, pełniący obowiązki moderatora spotkania. Wśród zaproszonych gości był prof. dr hab. Zbigniew Jerzy Przembowski (etnomuzykolog, wybitny znawca dud). Naukowiec wy-

Dudziarze na zaduszkowym spotkaniu w Murzasichlu.

głosił krótki wykład wprowadzający na temat podhalańskiego dudziarstwa w ujęciu historycznym oraz współczesnym.

Kolejne wystąpienie należało do Lubomira Tatarki ze Słowacji (budowniczego, instrumentalisty i nauczyciela praktyki dudziarskiej). Podzielił się swoimi doświadczeniami i refleksjami z zakresu budowy i strojenia dud oraz kontekstu kulturowego, w którym ten instrument występował. Przedstawił też strukturę

organizacyjną cechu dudziarskiego na Słowacji.

Miłą niespodzianką dla uczestników spotkania była prezentacja tekstów pieśni o tematyce dudziarskiej autorstwa Bartłomieja Koszarka. Jego twórczość poetycka z pewnością przyczyni się do wzbogacenia repertuaru słownego w zbiorze pieśni pastersko-dudziarskich. Dr Dorota Majerczyk podkreśliła, jak ważne jest przekazywanie młodym pokoleniu umiejętności gry na instrumentach dudowych oraz dokumentacja i archiwizacja

spółczesnych zjawisk kulturowych związanych z dudziarstwem.

Kolejną częścią spotkania były indywidualne prezentacje muzyczne w wykonaniu: Adama Margety i Lubomira Tatarki (Słowacja), Józefa Oskwarka (Trebunia), Michała Sęka (Białka Tatrzańska), Adama Czysteczona (Rdzawka), Macieja Mracielnika (Zakopane), Pawła Trebuni-Tutki (Poronin), Krzysztofa Siutego (Zakopane), Krzysztofa Gocała (Poronin), Andrzeja Budza (Dębno), Piotra Hazy (Olcza), Adama Gąsienicy-Makowskiego (Murzasichle), Franciszka Majerczyka, Jana Majerczyka, Marii Majerczyk, Piotra Majerczyka (Chabówka), Bartłomieja Koszarka (Bukowina Tatrzańska). Dudziarze popisali się swoimi umiejętnościami, a zwłaszcza techniką gry, improwizacją oraz bogatym repertuarem nut.

Gospodarzami spotkania byli Anna i Adam Gąsienica-Makowscy, którzy zadbał o poczęstunek dla wszystkich uczestników. Patronat medialny nad wydarzeniem objął portal dudypł, reprezentowany przez Piotra Baczewskiego, który zachęcał też uczestników spotkania do współtworzenia portalu.

dm

Rozśpiewana niedziela

I to się nazywa owocne świętowanie niedzieli. Bo z kulturą i muzyką. Społeczność Skawy spotkała się na koncercie z okazji dnia św. Cecylii.

W kościele parafialnym w Skawie całe popołudnie można było usłyszeć różnych wykonawców i różny repertuar. Przed liczną publicznością wystąpili: Młodzieżowa Orkiestra OSP Skawa, trio smyczkowe w składzie Monika Czysteczko, Laura Słońska, Dominika Kluska. Zaprezentowała się także schola Sta Allegro, Wojciech Gracz, Chór Auxilium i Zespół Kuby Rusieckiego z Rabki.

Brawom po każdym występie nie było końca, a ks. proboszcz Tadeusz Szamara dziękował wszystkim za udział w kolejnym muzykowaniu z okazji dnia św. Cecylii. Kiedy już wszyscy nasycili się miłymi dla ucha dźwiękami, przyszedł czas na wieczorne posady w remizie OSP. Tam na wszystkich czekały pyszności przygotowane przez gościnie z Koła Gospodyń Wiejskich.

Tekst i fot.: Jan Głabiński

Dzieci schola Sta Allegro to najmłodsza grupa w parafii, która uświetnia swoim śpiewem różne wydarzenia. Najmłodsza, ale najliczniejsza.

Weekend w Krakowie

■ Dźwięk kolęd, światła, zapach potraw... W piątek 29.11 rozpoczynają się **Targi Bożonarodzeniowe**. Na **Rynku Głównym** wystawcy zaprezentują lokalne rzemiosło, świąteczne de-

koracje, biżuterię i pamiątki. Można będzie skosztować kuchni holenderskiej, litewskiej, niemieckiej, słowackiej czy ukraińskiej, a także znanych łakoci - prażonych orzechów w karmelu lub pierników. Jarmark uświetni wizyta św. Mikołaja, korowód kołędniczy, a także pokaz *Dziadów*, inspirowany dramatem Mickiewicza. Targi potrwać do 26 grudnia.

■ **Plastiki** to sztuka Mariusa von Mayenbura - niezwykle cennego i chętnie wystawianego w Polsce i na świecie niemieckiego dramtopisarza. Autor w niezwykle zabawny, ale i ostry sposób przygląda się w niej tak współczesnej klasie średniej, jak i balansującym między artystą a cynizmem twórcom sztuki nowoczesnej. Oto mamy dość zamkniętą rodzinę: on jest zagubionym

życiowo lekarzem, ona jest ogarniętą manią czystości asystentką ekscentrycznego artysty - Serge'a Haulupy, ich syn zaś - nastolatkiem w okresie dojrzewania zainteresowanym głównie nagrywaniem filmów. Rodzina ta postanawia zatrudnić nową sprzątaczkę Jessicę, która - niczym gombrowiczowska Iwona - wywróci ich świat do góry nogami. Spektakl (w reżyserii Grzegorza Wi-

śniewskiego) w **Teatrze Słowackiego** w czwartek 28.11, pt. 29.11 - o godz. 19 i w sob. 30.11 o godz. 17.

■ **Filharmonia Krakowska** zaprasza na koncert oratoryjny z okazji 200. rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki. Wystąpią: Orkiestra i Chór Filharmonii Krakowskiej. Sob. 30.11, godz. 18.

■ W **Centrum Sztuki Współ-**

czesnej **Solvay** odbędzie się multikulturowy koncert andrzejkowy. Wystąpią: grupa taneczna Naty-alaya (Indie), Zoriana Grzybowska (Ukraina), Angelo Wangelis (Grecja). W programie: ballady i romanse ukraińskie, muzyka i tańce greckie, taniec indyjski. Sob. 30.11, godz. 18.

opr. mon

Więcej o wydarzeniach kulturalnych w Krakowie na www.karnet.krakow.pl

Rzasa naukowo

W tym roku przypada setna rocznica urodzin wybitnego rzeźbiarza Antoniego Rząsy. Konferencja naukowa poświęcona jego twórczości rozpocznie się w Zakopanem w najbliższy piątek.

Uczestnicy konferencji spróbują spojrzeć na dorobek Antoniego Rząsy przez pryzmat miejsca i doświadczeń kształtujących jego osobowość we wczesnym etapie życia oraz podając próbę ukazania związków artysty z miejscem, z którego pochodził. A to teren, na którym współistnieli grekokatolicy, prawosławni i katolicy.

Dotarcie do korzeni i ich analiza będzie punktem wyjścia do współczesnej interpretacji rzeźb

Antoniego Rząsy. Prelegenci spróbują poszukać odpowiedzi na pytania o sens jego sztuki, o siłę bądź słabość języka, jakim przemawia. A także spojrzeć na jego twórczość przez pryzmat jej genezy.

W spotkaniu będą uczestniczyć m.in.: **Katarzyna Chrudzimska-Uhera**, historyczka sztuki; **Michał Janocha**, historyk sztuki, teolog, biskup pomocniczy warszawski oraz **Michał Klinger**, teolog prawosławny.

Konferencja potrwa trzy dni (29.11-1.12). Zainauguruje ją w piątek wernisaż poplenerowej wystawy fotografii pt. *Futoma Antoniego Rząsy* (godz. 17.30).

W sobotę o godz. 14.30 rozpoczną się prelekcje, a wieczorem (o godz. 17.30) Antoniego Rząsę będą wspominać przyjaciele i jego uczniowie, m.in. Urszula Kenar, Hanna Waloch, Stanisław Cukier, Michał Gąsienica-Szostak, Zenon Remi.

W niedzielę 1 grudnia o godz. 10 w Galerii Antoniego Rząsy zostanie odprawiona Msza Święta celebrowana przez biskupa Michała Janochę. O godz. 11.30 rozpoczną się kolejne prelekcje zakończone dyskusją podsumowującą.

opr. bz

Barwy pokoleń

Malarstwo na szkle, rzeźba, biżuteria

- w Czerwonym Dworze została otwarta wystawa prac Władysława Walczaka Banieckiego, Barbary Banieckiej-Dziadzio i Bogdana Dziadzio.

To kolejna ekspozycja ukazująca rodzinną twórczość. Tym razem wnętrza Galerii Sztuki Rodzimej w Czerwonym Dworze wypełniły się pracami Władysława Walczaka Banieckiego (1934-2011), jego córki Barbary i zięcia Bogdana. Tę trójkę artystów zawsze wspierała Zofia Walczak Baniecka, żona Władysława, która mimo swoich 93 lat była gościem honorowym piątkowego wieczoru.

Władysław Walczak Baniecki (1934-2011) zaczął malować w 1962 roku. Należał do najbardziej cenionych twórców podhalańskich. Jak przed laty podkreślał - nigdy nikogo nie naśladował. Niekiedy zaglądał tylko do Muzeum Tatrzańskiego, żeby pooglądać stare malunki na szkle. Z czasem wypracował własny, niepowtarzalny styl, odznaczający się czarnym tłem, ostrymi barwami, rysunkiem prostym, schematycznym, ale jednocześnie bardzo wyrazistym. Władysław Walczak Baniecki był bardzo dobrym kolorystą. Jest to szczególnie widoczne w tworzonych przez niego cyklach pięciu obrazów, na których królują subtelne i wysmakowane fiolety czy seledyny.

Barbara Baniecka-Dziadzio, córka Władysława, kontynuuje rodzinne tradycje malarstwa na szkle. Zajęła się też tworzeniem

artystycznej biżuterii. Na początku malowała sceny z życia górali i zbójników oraz kwiaty i ptaki. Z czasem znalazła własny styl, a zainspirowana sztuką bizantyjską zaczęła obficie używać złota. Coraz częściej pojawiały się w jej pracach motywy religijne.

Aleksander Błachowski, etnograf i historyk sztuki, tak scharakteryzował jej twórczość: "W malarstwie na szkle obrazy Barbary Banieckiej-Dziadzio są ewenementem (...). Trzeba uznać złoście prace zakopiańskiej artystki za kontynuację sławnych tradycji obrazów ludowych popularnych w XIX wieku na Podhalu. Uwolniwszy się od wzorców swojego znanego ojca, stworzyła swój własny styl, absolutnie oryginalny i różny od pozostałych kilkunastu malarzy podhalańskich, nie stosuje żadnych cytatów z muzealnych obrazów na szkle, ale wniosła zupełnie nowe wartości do naszej kultury artystycznej, nie tylko ludowej". Barbara Baniecka-Dziadzio dużą wagę przywiązuje do oprawy swoich obrazów.

Bogdan Dziadzio, mąż Barbary, z zawodu jest pedagogiem. Przede wszystkim tworzy malowidła na drewnie i rzeźbi, a malarstwem na szkle i oprawą swoich obrazów zajmuje się od niedawna. Pierwszymi wystawionymi przez niego pracami były ikony wzoro-

Władysław Walczak Baniecki wypracował niepowtarzalny styl odznaczający się czarnym tłem, ostrymi barwami oraz schematycznym rysunkiem.

wane na starym malarstwie bizantyjskim. Dalsze lata przyniosły wiele nowych rozwiązań artystycznych. W podhalańskich kościołkach odnalazł ślady pięknego gotyku i tak od ikony przeszedł do malarstwa o charakterze gotyckim. - Później poszukiwałem już własnej formy, dlatego najpełniej wypowiadałem się w rzeźbie. Obecnie robię nie tylko płaskorzeźbę, ale też pełną rzeźbę - tłumaczy. Jego polichromowane płaskorzeź-

by i rzeźby w drewnie lipowym nawiązują do sztuki ludowej. Od niedawna ilustruje też medyczne podręczniki do anatomii.

Otwarcu wystawy pn. "Barwy pokoleń" towarzyszyła promocja albumu "Zakopiańskie malarstwo na szkle. Władysław Walczak Baniecki, Barbara Baniecka-Dziadzio, Bogdan Dziadzio", który ukazuje dorobek twórczy zakopiańskich artystów.

Tekst i fot.: **Jolanta Flach**

Wydobywanie duszy

O wszystkim decyduje ręka mistrza. Jak wydobyć z kawałka drewna duszę, wie niewielu, wśród nich jest Jan Bator z Mizernej.

Prawdziwy lutnik sam powinien znaleźć właściwy pień. Nie za wysoki, bez sęków i skrętów. Potem tygodniami, miesiącami, a bywa, że latami wydobywa się z niego instrument. Powoli, z ogromną precyzją, składa się element po elemencie. Dopieszcza detale, a wszystko po to, by usłyszeć dźwięk duszy. O wszystkim decyduje ręka mistrza. Do budowy instrumentów nadają się wyłącznie jawor i świerk. Z twardego drewna powstanie płyta spodnia i boki, z miękkiego płyta wierzchnia skrzypiec. Lutnik latami pracuje na swoją pozycję. Do grona naj-

lepszych trafiają nieliczni. Międzynarodowe konkursy, wystawy i katalogi - wszystko po to, by instrumenty znajdowały nabywców. Jan Bator wie doskonale, jak jest. Na jego skrzypcach grają muzycy z orkiestr symfonicznych, studenci akademii muzycznych, a także góralskie zespoły. W piątkowy wieczór sala Zajazdu Czorszyńskiego wypełniła się po brzegi, tak wiele osób przybyło pogratulować Janowi Batorowi jubileuszu 30-lecia pracy artystycznej. Zanim goście przystąpili do życzeń i podziękowań, lutnika z Mizernej przedstawił Artur Majerczak - dyrektor Centrum Kultu-

ry Gminy Czorsztyn. - Podczas swojej artystycznej pracy zbudował około 150 instrumentów, głównie skrzypce, ale także altówki, gitary klasyczne, basy, oktawki pienińskie. Praca artysty to nie tylko wykonywanie instrumentów, ale również udział w wielu lutniczych konkursach, niejednokrotnie prestiżowych - mówił dyrektor podkreślając jednocześnie, że na instrumentach Jana Batora grają muzycy nie tylko w Polsce, ale także w USA, Anglii, Niemczech, Hiszpanii i Japonii. Artysta po ukończeniu Technikum Budowy Instrumentów Lutniczych w Nowym Targu nie od razu zajął się pracą w warsztacie, wcześniej znalazł zatrudnienie w milicji w Nowym Targu. Lutnictwo na

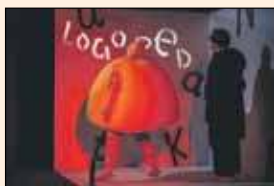
Na początek dla Jana Batora zagrał na trombie Jan Kubik.

jakiś czas odeszło na dalszy plan, ale nie na długo - Jan Bator wrócił do swojej pasji w 1988 roku. - Bo te pasje były dwie, ale przede wszystkim to lutnictwo, ono się dało polubić naprawdę i wciągało od razu - podkreślał jubilat.

stał górnikiem, a mnie od trzeciej klasy wciągnęła ta szkoła lutnicza - mogłem pracy poświęcać całe dnie i noce, to wszystko przerwało wojsko, potem trochę zbłądziłem, by po 20 latach wrócić do lutnictwa - wspominał. Podczas uroczystości był czas na wspomnienia, wykład pt.: "Kantata o skrzypcach" prof. Andrzeja Łapy, a także koncert, a wśród muzyków byli goście z Filharmonii Wrocławskiej, którzy zagrali na instrumentach, które wyszły spod ręki jubilata. Benefis, otworzył grając na trombie, Jan Kubik, regionalista i muzykant z Krościenka. Po części oficjalnej był poczęstunek i biesiada przy muzyce folkowej.

Tekst i fot.: **Aneta Dusik**

Polecamy:

Spektakl

■ Chodź na słówko

W środę 4.12 na deskach sceny Teatru im. St. I. Witkiewicza w Zakopanem najmłodszy widzowie będą mieli okazję obejrzeć spektakl dla dzieci "Chodź na słówko" Teatru Lalki i Aktora w Wałbrzychu. Aż dwa razy - o godz. 9 i 11.

Kolorowa i szalona komedia porusza jakże ważny temat tożsamości, potraktowany tutaj w sposób nowatorski i zwirowany. Oto zdeformowane przez małe dziecko słówka postanawiają stać się słowami niezbędnymi i znaczącymi. Przecież wiadomo, że lepiej być "kurą" niż "kulą", a "toperz" bez "nie" jest chyba wybrakowany i niepotrzebny. Ale czy na pewno? Czy inność oznacza bycie gorszym? Czy pragnienie bycia kimś innym jest na pewno tym jedynym, które posiadamy? I jak w tym wszystkim ma się odnaleźć język polski - kaleczony i deformowany na każdym kroku? Przyjdźcie z dziećmi - zobaczcie.

opr. an

Koncert

■ Łączy nas muzyka polska

W piątek 29.11 o godz. 18 zapraszamy do sali koncertowej Państwowej Szkoły Muzycznej im. F. Chopina w Nowym Targu przy ul. Parkowej 12.

W ramach międzynarodowej współpracy szkół partnerskich "Razem dla edukacji" koncert zagrają uczniowie i pedagodzy nowotarskiej szkoły oraz Music Academy of the Paderewski Symphony Orchestra of Chicago.

W programie znajdą się utwory kompozytorów polskich i amerykańskich, przygotowane w trakcie dziesięciu dni wspólnej pracy muzyków, intensywnych prób, wykładów i warsztatów.

an

Spotkanie

■ Zaczytane piątki

Gminna Biblioteka Publiczna w Kościelisku zaprasza na cykl "Zaczytane piątki".

Jak nazwa wskazuje, oczywiście w piątek - 29.11 o godz. 17 do Centrum Informacji Turystycznej przy ul. Nędzy-Kubińca 136 (Kościelisko). Teksty tegorocznej noblistki Olgi Tokarczuk czytali będą aktorzy Teatru Witkacego: Adrianna Jerzmanowska i Andrzej Bienias.

Olga Tokarczuk - jedna z najbardziej cenionych na świecie i najczęściej nagradzanych polskich pisarek. Jej książki przetłumaczone zostały na ponad dwadzieścia języków. Laureatka m.in. Międzynarodowej Nagrody Bookera za powieść "Bieguni", Nagrody Literackiej Nike ("Bieguni" i "Księgi Jakubowe"), Brücke Berlin-Preis, słoweńskiej nagrody Vilenica i wielu innych. Autorka otrzymała też Paszport "Polityki".

an

Usun szpecące pajęczki domową metodą, jak Irena (47 l.) z Jasła

„Żylaki zniknęły w 9 dni!”

**PATENT NAUKOWCÓW Z CHIN już w Polsce –
pomaga zlikwidować żylaki i wzmocnić żyły już od 1. zastosowania**

To może być najważniejsza wiadomość, jaką dzisiaj przeczytasz: Niewydolność żylną coraz częściej udaje się pokonać – i potrzeba do tego zaledwie kilku dni. Nowatorska metoda chińskich flebologów daje ogromną szansę, by zatuszować nieestetyczne zgrubienia podskórne, fioletowe pajęczki i wybrzuszone żyły, niemal do zera obniżając ryzyko zakrzepicy i zastoju krwi. O jej skuteczności przekonała się już pani Irena, która zmniejszyła genetyczne żylaki w 9 dni, odzyskując lekkie i gładkie nogi bez skazy.

Im wcześniej rozpocznesz kurację, tym szybciej pożegnasz żylaki

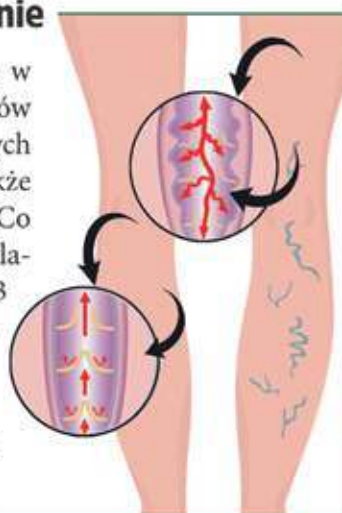
„Gdybym wcześniej trafiła na tę fantastyczną terapię, uniknęłabym mnóstwa nieprzyjemnych dolegliwości – dlatego dziś polecam ją komu tylko mogę” – wspomina pani Irena i przyznaje, że po wielu nieudanych próbach pozbycia się żylaków potraktowała chińskie odkrycie trochę jak „ostatnią deskę ratunku”. Opłaciło się – w kilka dni zmniejszyła widoczność wybruszonych żył, poprawiła krążenie krwi w kończynach, zniwelowała nocne skurcze łydek, opuchliznę i uczucie „ciężkich nóg”. **Dziś po żylakach nie ma już śladu**, a zwiększona sprawność ruchowa pozwoliła jej wrócić do ulubionych aktywności na przydomowej działce. Twoja walka z żylakami i pajęczkami może mieć równie szczęśliwe zakończenie – potrzebujesz do tego zaledwie kilku dni i dostępu do innowacyjnej, antyżylakowej kuracji prof. Wanga.

JUŻ JEST! Ratunek przy przewlekłej chorobie żyłnej

„Już po drugiej dawce zmniejszyły się zgrubienia podskórne, zniknęły guzki i schowały się wybrzuszone żyły, z przyjemnością i lekkim niedowierzaniem obserwowałam, jak z każdym kolejnym dniem żylaki po prostu przestają być widoczne!” – tak imponujące rezultaty, jakie opisuje pani Irena są w pełni zrozumiałe dla doświadczonych flebologów, którzy zgodnie przyznają, że prof. Wang opatentował jeden z najskuteczniejszych sposobów zmniejszania niewydolności żyłnej kończyn. Ich zdaniem, precyzyjnie dobrane składniki nowej formuły wspierają zmniejszanie ucisku na żyły, co pozwala przywrócić prawidłowe ciśnienie

Skutecznie, szybko, bezboleśnie

Dzięki nowatorskiej formule już co 3. osoba w Europie ma możliwość zmniejszenia żylaków siatkowatych oraz żylaków głównych pni żylnych (najbardziej bolesnych i uciążliwych), a także złagodzenia towarzyszących im dolegliwości. Co ważne, większość z badanych deklaruje, że żylaki zniknęły na stałe i nie powróciły nawet po 3 miesiącach od odstawienia preparatu. To może oznaczać, że mamy do czynienia z najskuteczniejszą, domową metodą zwalczania żylaków, pajęczek i obrzęków kończyn dolnych, jaka kiedykolwiek powstała.

– w każdym przypadku proces satysfakcjonującego zmniejszenia widoczności żylaków, zasinień, przebarwień i obrzęków trwa nie dłużej, niż 14 dni.

krwi w nogach, pomaga złagodzić nadmierne rozciągnięcie i poszerzenie żył, a przez to daje szansę na przywrócenie naczyniom krwionośnym właściwego kształtu i prawidłowego krwiotoku.

Zapomnij o dyskomforcie i obrzękach nóg

Warto wiedzieć, że innowacyjny preparat z taką samą skutecznością pomaga tuszować zarówno żylaki, które dopie-

ro zaczęły się rozwijać, jak i zaawansowane zmiany skórne, nasilone obrzęki sięgające do kolan, obejmujące duży obszar kończyny. Nie ma znaczenia, co było przyczyną owrzodzeń, nieistotne ile masz lat i jaki tryb życia prowadzisz

Zdrowe nogi, doskonałe wyniki badań

Napięte żyły, twarde guzki i fioletowo-sine przebarwienia – z tym wszystkim uporałem się zaledwie po 2 tygodniach stosowania nowego środka. Czuję się o niebo lepiej i lżej, nogi przestały być opuchnięte ciężkie i obolałe, a do tego ostatnie badania pokazały, że zmniejszyło się nadciśnienie, z którym walczyłem od paru lat. Zdecydowanie polecam ten specyfik.

Grzegorz, 62 lata, Warszawa

Pokonasz nawet żylaki nawrotne

Pani Irena z dumą odsłania dziś nogi w ulubionych sukienkach, spaceruje bez bólu i zasypia bez uciążliwych obrzęków nóg. „Przestałam martwić się stanem swojego zdrowia, bo poprawę widać gołym okiem! Już nie boję się, że postępujące żylaki i owrzodzenia doprowadzą do zakrzepicy, że całkowicie przestanę chodzić, albo co gorsza – że będę skazana na amputację niedokrwionych nóg.” – podsumowuje. Nie czekaj, aż preparat zabraknie w polskich magazynach – już dziś skorzystaj z wyjątkowej okazji i odbierz swoje opakowanie z refundacją producenta.

NAPRAWCZA TERAPIA ANTYŻYLAKOWA

Jakich efektów możesz się spodziewać po 7-10 dniach?

- Zniwelowanie żylaków i pajęczek
- Zmniejszenie wybruszonych, fioletowych żył
- Likwidacja uczucia „ciężkich nóg”
- Wygładzona, satynowa skóra ud i łydek – bez przebarwień
- Poprawa krążenia krwi w kończynach

Żylaki = zapalenie żył głębokich! Odsuń zagrożenie w mniej niż 10 dni

Uwypuklenie napiętych żył to objaw niebezpiecznych zastojów w krążeniu żylnym nóg. Specyfik opracowany przez chińskich flebologów już od pierwszego dnia wspomaga pracę zastawek żylnych, które odpowiadają za prawidłowe krążenie, a do tego zwiększa elastyczność naczyń i uszczelnia żyły. To dlatego aż 9/10 osób stosujących ten preparat zauważa likwidację pajęczek i owrzodzeń na podudziach już w pierwszym tygodniu terapii. **Marianna Berg**, kosmetolog

Pora odzyskać nogi, które z dumą pokażesz światu!

CO WYBIERASZ?

- ☐ Brzydkie, popękane naczynka na nogach, które oszpecają Cię i utrudniają swobodne chodzenie
- ☐ Piękną, gładką skórę bez żylaków i pajęczek – nogi, które są zdrowe, lekkie i wolne od niebezpiecznych zastojów krwi

Pierwsze 100 osób, które zadzwonią do 05.12.2019 r., otrzyma 70% ZNIŻKI PRODUCENTA! Otrzymasz wówczas preparat na żylaki za jedyne 317zł 97zł (przesyłka GRATIS)!

ZADZWOŃ: 81 300 31 58

PRZESYŁKA GRATIS!

Pon. – niedz.: 08:00 – 20:00
Zwykłe połączenie lokalne bez dodatkowych opłat.

Jubileusz

23 listopada górale w Stanach Zjednoczonych świętowali 90-lecie istnienia Związku Podhalan na amerykańskim kontynencie.

Główne uroczystości odbyły się w Chicago, w Domu Góralskim przy Archer Avenue. Rozpoczęła je Msza św. w kościele pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Cicero. Do Chicago przyjechali także górale z innych stanów oraz Kanady. Szacuje się, że w Stanach Zjednoczonych mieszka nawet 10 tys. górali z Podhala, a w Związku Podhalan zrzeszonych jest ich około 2 tys.

- Związek Podhalan w USA został utworzony 90 lat temu, żeby górale byli zjednoczeni za Wielką Wodą, żeby poprawił się ich byt. Tęsknili za Tatrami, za swoją ślebotą. Związek Podhalan w Ameryce Północnej powstał w 1929 roku w oparciu o koncepcję Stefana Jarosza, który przybył na kontynent amerykański dwa lata wcześniej. Pierwszym prezesem związku został dobrze wykształcony dziennikarz urodzony w Zakopanem - Henryk Lokański - powiedział TP prezes ZPPA Józef Cikowski.

Henryk Lokański w r.1905 przybył do Buffalo, sprawował funkcję współredaktora dziennika "Polak w Ameryce". W roku 1906 założył spółkę wydawniczą, której został prezesem.

90 lat temu, u progu odzyskania przez Polskę niepodległości, wielu Podhalan decydowało się na wyjazd do USA, gdzie było zapotrzebowanie na siłę roboczą. Górale statkiem docierali do Nowego Jorku, a dalej kierowano ich m.in. do Chicago, ponieważ na początku XX wieku to miasto bardzo dynamicznie się rozwijało. Wiele górali znalazło tutaj zatrudnienie w przemyśle mięsny. - Trzeba pamiętać, że przyjeżdżali tu ludzie niepiśmienni, nie wspominając już o nieznajomości języka angielskiego. Przebywali tutaj w bardzo złych warunkach, bo pracodawcy nie dbali o ich wygodę, ale przyjeżdżali za pracą, uciekali od biedy. Na takim gruncie powstała ogromna potrzeba stworzenia organizacji, która zadbałaby o ludzi z regionu Podhala - opowiadał o początkach ZPPA krajowy dyrektor Kongresu Polonii Amerykańskiej, Andrzej Gędek.

W ciągu 90 lat istnienia ZPPA na kontynencie amerykańskim zmieniał się profil działalności tej organizacji. Jak mówią władze Związku, obecnie największą bolączką jest przeniesienie siedziby organizacji, czyli popularnego Domu Góralskiego, na południowe przedmieście Chicago.

Dom Góralski przy Archer Avenue powstał w 1982 roku. Został przeniesiony z wcześniejszej, mieszczącej się nieco bliżej Downtown, ciasnej siedziby. Wcześniej w tym miejscu działał dealer samochodowy, dlatego budynek trzeba było przebudować i dostosować do potrzeb ZP. Inżynier Zygmunt Łatka opracował projekt architektonicznie nawiązujący do stylu góralskiego, tworząc charakterystyczne ostre dachy. Przez wiele lat Podhalanie osiedlali się w okolicach Domu Góralskiego. W ostatnim dziesięcioleciu jednak masowo przenoszą się na południowe przedmieścia Chicago, w okolice Burbank, Oak Lawn czy jeszcze bardziej odległego Orland Park. Władze ZPPA od kilku lat myślą o przeniesieniu swojej siedziby na południe, aby być bliżej górali. Ponadto budynek wymaga dostosowania do współczesnych wymagań. Konieczny jest też duży parking. - W pierwszej kolejności chcemy kupić działkę, żeby było można postawić nowy Dom Góralski. Zdajemy sobie sprawę, że są to ogromne koszty i nie wiemy, czy uda się nam tego dokonać w obecnej kadencji, choć mamy już część środków na ten cel. Jest to jednak wyzwanie dla nas i spełnienie oczekiwań górali - powiedziała TP skarbniczka ZPPA Maria Skiba.

al

Na góralską nutę

37. Festiwal „Na Góralską Nutę” jak zawsze zgromadził w Domu Góralskim przy Archer Avenue w Chicago setki górali mieszkających za Wielką Wodą. To wydarzenie to największe święto górali w Stanach Zjednoczonych.

Festiwal, którego początkowym założeniem było stworzenie okazji do spotkania się góralskiej społeczności przebywającej na emigracji, stał się przeglądem wszystkich góralskich zespołów działających w Chicago, a jest ich już ponad 20. Oprócz prężnie działających zespołów dorosłych i młodzieżowych, takich jak Siumni, Wanta, Ślebodni, Dzianiszanie czy Mali Hyrni, działa także wiele szkółek tańca i śpiewu góralskiego oraz szkółki gry na skrzypcach i basach. Wiele zespołów działa obecnie w salach parafialnych polskich kościołów rozrzuconych po niemal wszystkich przedmieściach Chicago.

Historia chicagowskiego festiwalu sięga początków działalności obecnej siedziby Związku Podhalan w Północnej Ameryce, nazywanej popularnie Domem Góralskim, która powstała w 1982 roku. Inicjatorami festiwalu byli Andrzej Pitoń, były prezes tamtejszego Związku, oraz Andrzej Gędek, krajowy dyrektor Kongresu Polonii Amerykańskiej i redaktor radia "Na Góralską Nutę".

- Ten festiwal to najważniejsze wydarzenie dla górali w Chicago, dla wszystkich działających tu zespołów. Pamiętam, jak na początku organizowaliśmy scenę festiwalową, to musieliśmy zadbać o solidną konstrukcję i dodatkowo ją zabezpieczyć, żeby nie zawaliła się przy zbojnickim. Daliśmy pod deski solidne, podwójne stęple. Na początku festiwal nosił nazwę Na Swojską Nutę, ale po dwóch la-

tach została ona zmieniona na obecnie funkcjonującą, na co nalegał Staszek Szaflarski. On był wykładowcą architektury na Uniwersytecie w Toronto i kazał swoim studentom opracować plakat festiwalowy, który towarzyszył nam przez wiele lat - wspomina Andrzej Gędek, który prowadził 10 pierwszych edycji festiwalu.

- Kiedy z Andrzejem Pitoniem proponowaliśmy festiwal, to spotkaliśmy się ze sceptycyzmem wśród starszej Polonii. Ostatecznie udało się go zorganizować i początkowo trwał 3 dni - od piątku do niedzieli. Było nawet jury konkursowe, które oceniało występy. Pamiętam, że niektórzy zasiedzieli tu góralscy Amerykanie pierwszego dnia przyszli na festiwal pod krawatem, bo nie wierzyli, że to się uda. Jak zobaczyli, co się dzieje, ile tam było góralszczyzny, to już na następne dni zakładali portki góralskie. Imprezę otwierał wtedy Walter Tokarz, ale też nie miał swojego ubrania góralskiego, to wzięli go do domu, ubrali w portki i tak wystąpił. Trzeciego dnia, w niedzielę, Dom Góralski pękał w szwach - wspomina Andrzej Gędek.

- Na początku lat 80. zespołów nie było tak dużo jak dziś, więc na festiwal przychodzili głównie emigranci z Podhala, którym po prostu tęskniło się za tańcem, za muzyką, a chcieli zatańczyć po góralsku, zaśpiewać z innymi, wspominać - opowiada Gędek. W Polsce była głęboka komuna, tuż po stanie wojennym, więc wiele osób nie wracało do kraju, ale bar-

dzo tęskniło. Na tym festiwalu mieli namiastkę ojcowizny. - Dzisiaj wielu z nas prowadzi swoje firmy, mamy domy i dobrze prosperujemy, ale wtedy emigranci chwyтали się każdej roboty, jaka tylko była. Tak wyglądały początki naszego festiwalu, a po kilku edycjach wydawało się, że on nie przetrwa, dlatego zaprosiliśmy inne polonijne zespoły oraz grupy folklorystyczne emigrantów z Meksyku, Chorwacji czy Węgier. Wielkie zasługi dla festiwalu ma śp. Józef Bafia, który go prowadził. Od 1985 roku zaczęliśmy konkurs muzyk góralskich. Wtedy było gdzieś 15 kapel, ale był jeden basista, zasłużony dla imprezy Andrzej Tokarz, który wszystkim basował - wracał pamięcią do przeszłości Gędek.

Na 37. Festiwal "Na Góralską Nutę" Związek Podhalan w Północnej Ameryce zaprosił Szymona Bafię z Zakopanego, który zaprezentował tam swoje dwie książki: "Dudy podhalańskie. Tajemniczy instrument przeszłości" oraz monografię "Konie na Skalnym Podhalu". Kulminacją imprezy był musical "Hanusi złote kierzce" autorstwa Szymona Bafii, który tym razem wystawili górale z Chicago. Do występu zaangażowano czołowych góralskich śpiewaków i tancerzy mieszkających w Chicago. Przedstawienie wyreżyserowała Joanna Kula, a stroną muzyczną zajął się Marek Bukowski Kupciaga. Spektakl spotkał się z owacyjnym przyjęciem, a artyści już zapowiedzieli, że niebawem odbędą się kolejne przedstawienia, być może nawet w Nowym Jor-

ku. Specjalnie na festiwal przyjechali z Zakopanego także Łukasz Strama i Jan Stanuch, którzy zdobyli tytuły Harnasiów podczas festynu w Białce Tatrzańskiej.

Cenne jest to, że młodzi górale urodzeni już na ziemi amerykańskiej chętnie kultywują tradycję swoich dziadków. Kierownik zespołu Mali Hyrni i kapelmistrz Związku Podhalan w Północnej Ameryce Marek Bukowski Kupciaga zdaje sobie sprawę, że wiele z tych dzieci nie będzie w życiu dorosłym należało do zespołów, ale najważniejsze jest to, żeby pamięć o Podhalu i góralszczyźnie w nich przetrwała. - Tylko nieduży procent tych dzieci, które chodzą do szkółek góralskich, będą w przyszłości tańczyć w zespołach. Ale to, czego się nauczą, zostanie im na całe życie. Nieraz jest tak, że kiedy gram na weselu, podchodzi do mnie jakiś chłopak i przypomina sobie, że uczyłem go wiele lat temu - chce sobie zatańczyć solówkę. To jest budujące. Obecnie nasze dzieci czy wnuki kończą wyższe studia w Stanach, często przeprowadzają się do innych miejsc. Takie jest życie. Nikt ich nie będzie tu trzymał na siłę - przekonywał Marek Bukowski.

Wśród górali urodzonych w USA są lekarze, inżynierowie czy informatycy. Na przykład kierowniczką zespołu Siumni Karolina Walkosz Strzelec-Stafira uczy w amerykańskiej szkole literatury angielskiej. Chicagowscy górale mówią, że codzienna praca bywa trudna do pogodzenia z zespołem czy występami, ale każdy z nich ma góralszczyznę w sercu.

Ta kontynuacja góralszczyzny wynika z wielkiej tęsknoty za Tatrami i tradycją naszych przodków. Ludzie, którzy wyemigrowali do USA z Podhala w latach 80. czy 90., żyją podzieleni na dwie połówki. Co roku muszą jechać pod Tatry "naładować akumulatory", być pod Tatrami, popatrzyć na hale, napić się zyntycy prosto z baczki i zająć się domami, które zostawili w Polsce. Pokolenie urodzone w USA czasem nie rozumie tego, co śpiewa na scenie. Dla nich owca pasąca się na tatrzańskiej hali czy juhas grający na kozie to coś wirtualnego, coś, czego nie mogą sobie wyobrazić. Ich ojczyzną jest już Ameryka, ale w ich żyłach płynie nadal góralska krew. Na pewno za kolejne dwa-trzy pokolenia góralszczyzna w Ameryce nie będzie wyglądała tak jak dzisiaj, ale możemy być spokojni, że przetrwa. Potrzeba tylko zdolnych animatorów, którzy zgromadzą wokół siebie grupę ludzi, czujących tę samą tęsknotę i góralską nutę.

al

Pomagacie nam po

Wolontariat to choroba zaraźliwa i nieuleczalna.

Jedna z najnowszych inicjatyw Fundacji im. A. Worwy to akcja "Spełnione marzenie", dzięki której 13-letni Karol Bryniarski chorujący na mukopolisacharydozę (MPS) pojechał w lutym tego roku na mecz jego ukochanej drużyny Manchester City.

Nie mają wątpliwości ci, którzy zaangażowali się w działalność Fundacji im. A. Worwy, od 10 już lat pomagającej chorym na Podhalu.

W czwartkowy wieczór w nowotarskich Jatkach spotkali się ci, którzy fundację stworzyli, wolontariusze, którzy zaangażowali się w jej działalność, a także ci, którzy z tej pomocy skorzystali.

- Dziękujemy, że pomagacie nam pomagać - mówiła Jolanta Łapsa, córka Adama Worwy, opowiadając o początkach działalności. - To był pomysł mamy, żeby taką robótkę dać rodzinie, żeby śmierci taty nadać jakiś głębszy sens - opowiadała. Fundacja miała służyć stworzeniu hospicjum, o którym marzył Adam Worwa - nowotarski biznesmen, radny i filantrop. Założona przez jego naj-

- Przytulamy całą rodzinę, jak ktoś choruje, to choruje cała rodzina - tłumaczy Jola Łapsa, córka Adama Worwy, biznesmena, filantropa i radnego, po śmierci którego najbliższa rodzina założyła fundację.

bliższą rodzinę Fundacja zaczęła od otwarcia działającej do dziś bezpłatnej wypożyczalni sprzętu dla chorych, co okazało się strzałem w dziesiątkę. Kolejnym pomysłem były kursy pomagające w opiece nad chorymi. Na jeden z takich kursów przyszedł Wojciech Korczak, który został już w Fundacji. Dzięki niemu doszedł kolejny rodzaj pomocy - bezpłatna rehabilitacja. - Nie rehabilituję osób, które same otwierają mi drzwi, kiedy do nich przychodzę,

ale takie, które leżą albo poruszają się na wózkach. Osoby po wypadkach, udarach, wypadkach komunikacyjnych, osoby w trudnej sytuacji materialnej, najczęściej w starszym wieku - opowiadał w Jatkach Wojtek Korczak, którego uwielbiają podopieczni. Wojtek nie tylko rehabilituje ich. - Czasem ważniejsze jest, że z nimi posiedzę, potrzynam za rękę, pomodlę się z nimi - mówił.

Od 2014 r. Fundacja zaczęła zbiórki pieniędzy na leczenie

konkretnych osób. Zaczęło się od zbiórki dla Maćka Kuspera, młodego chłopaka walczącego z chłoniakiem. Jego historia poruszyła serca wielu ludzi. Rosła liczba podopiecznych, ale i wolontariuszy. Rosła też liczba inicjatyw. Dziś Fundacja kojarzy się z podhalańskimi Polami Nadziei, Spotkaniami przy Ruczaju (najbliższe już 4 grudnia), Kreatywnym Dniem z Jajem, charytatywnymi koncertami i wieloma innymi akcjami. Jedną z najnowszych inicjatyw

Ci, którzy wiedli

To oni zaczęli i oni nas wiedli. Bez nich nie mówilibyśmy dziś o 100-leciu Związku Podhalań - przekonywała w minioną sobotę w Domu Ludowym w Bukowinie Tatrzańskiej prof. Anna Mlekodaj.

Konferencję naukową pt. "Oni nos wiedli" poświęconą dokonaniom i bogactwom życiorysom niezwykłych już prezesów i działaczy Związku Podhalań obecny prezes Zarządu Głównego Andrzej Skupień rozpoczął od modlitwy i minuty ciszy. - Pochowanego dziś Franciszka Bachledę-Księżdzarza też kiedyś będziemy wspominali, ale tymczasem się za niego pomódlmy - argumentował. Tuż za nim głos zabrał prof. Stanisław Hodorowicz, który w ramach wstępu przybliżył zebranym myśl przewodnią mających się odbyć prelekcji. - Tych wielkich załobieńców gór wspominamy dziś w hołdzie ich pamięci, ale też dla siebie samych. By i w nas rodziły się skrzydlate myśli i wola dokonania - przekonywał. A patrząc przekrojowo na 100 lat działalności założonego

w 1919 r. Związku Podhalań, było o kim mówić i kogo wspominać. Bo przez ten czas przez struktury związku przewinęły się osoby światłe, rzutkie, odważne i sprytne, ale przede wszystkim prawdziwi synowie podhalańskiej ziemi.

Jak Jurand

Annę Mlekodaj, głoszącą prelekcję o wielkich odrowążanach - Jakubie Zachemskim, Feliksie Gwiżdżu i Antonim Zachemskim - zafascynowała najmocniej kwestia, skąd oni byli tacy. - Jakub jako pierwszy pojechał na nauki do Krakowa. I to on pociągnął za sobą Feliksa. A młodszy od nich Antoni miał już przez to trochę łatwiej - tłumaczyła. O nietuzinkowości i bohaterstwie wszystkich 3 odrowążan świadczy ich intensywna praca społeczniczo jeszcze z okresu międzywojnia, a potem nieugięta postawa wobec okupacji hitlerowskiej i sowieckiej. I tu jako przykład Anna Mlekodaj podała, że działający w konspiracji Antoni Zachemski, dowiedziawszy się, że jeden z dwóch jego synów zmarł w Oświęcimiu, 3 godziny spędził pod bramą obozu, aż go nie wpuszczono i powiedziano mu, czy to Jan, czy Jakub. A przesładowany przez SB Feliks Gwiżdż, nie zważając na zagrożenie mu aresztowanie, nie zaprzestał swojej pracy w radiu.

Poeta

Postać Stanisława Nędzy-Kubiń-

bińca - pierwszego prezesa reaktywowanego po dłuższej przerwie Związku Podhalań, z kolei barwnie przybliżył jego wnuk Mateusz z żoną Martą. I tu słuchacze dowiedzieli się, że ten żołnierz frontów I wojny światowej, uczestnik wojny bolszewickiej i cieśla, choć nie dane mu było zdobyć wykształcenia, został uznanym prozaikiem i poetą, a w latach 1957-61 także posłem na Sejm PRL. - Działek zawsze mówił, że wojna i tułaczka zastąpiły mu uniwersytety. Choć powtarzał też, że gdyby gimnazjum było w Zakopanem, a nie w Nowym Targu, pewnie by je ukończył - podkreślał Mateusz Nęcza-Kubińec. Ten przyszły prezes jeszcze przed II wojną prężnie działał na rzecz założenia spółdzielni mleczarskiej w Zakopanem. A kiedy przyszła II wojna, za działalność konspiracyjną groziło mu aresztowanie. - Babcią została wtedy sama z 4 dziećmi. Bieda była taka, że najpierw sprzedała obrączki ślubne, a potem za kilka worków mąki stajnię - podkreślał wnuk Nędzy-Kubińca.

Ogrom pracy nad reaktywaniem w 1959 r. rozwiązanego przez władze komunistyczne Związku Podhalań wraz ze Stanisławem Nędzą-Kubińcem wykonali 2 następni jego prezesi - prawnik Władysław Stachowicz i lekarz Stanisław Bafia, których postaci też przywołano.

Podhalański Hipokrates

Wiele ciepłych słów padło w tym dniu o doktorze Wincencie Galicy. Ten sportowiec i harcerz rodem z Zakopanego, uczestnik wojny obronnej 1939 r., słynny kurier tatrzański, więzień katorżni Podhala, Auschwitz i 2 innych obozów koncentracyjnych, z wykształcenia był lekarzem chorób wewnętrznych i radiologiem, a Związkiem Podhalań rządził

w latach 1973-76. Halina Tylka, przedstawiająca jego postać, nazwała go wprost strażnikiem pamięci narodowej i podhalańskim Hipokratesem. - Bo często leczył za darmo, a nawet dokładał do leczenia pacjentów - tłumaczyła. Kolejne życie Wincenego Galicy tak mocno przypominały losy uratowanego z Auschwitz Franciszka Gajowniczka, że oboje wzięli udział w beatyfikacji Maksymiliana Marii Kolbego. Wśród społecznych dokonań

Wincenego Galicy Hanna Tylka wyliczyła m.in. sprowadzenie do Zakopanego prochów Kazimierza Przerwy-Tetmajera, wykupienie willi Atma i urządzenie w niej muzeum Karola Szymanowskiego oraz urządzenie w willi "Palace" Muzeum Walki i Męczeństwa "Palace" Katowienia Podhala. A wśród dokonań dla Związku Podhalań powołanie do życia wielu nowych oddziałów oraz rozbudowanie i zróżnicowanie ich zadań.

Prelekcję o swoim dziadku Stanisławie Nędzie-Kubińcu wygłosili Mateusz i Marta Nęcza-Kubińcowie.

magać

to akcja "Spełnione marzenie". To dzięki niej 13-letni Karol Bryniarski, chorujący na mukopolisacharydozę (MPS), mógł w lutym tego roku wyjechać na mecz jego ukochanej drużyny Manchester City.

Wolontariuszami stają się często osoby, które wcześniej same skorzystały z pomocy Fundacji. Tak było z poprzednią prezes Alicją Chodorowicz, która pojawiła się w wypożyczalni po sprzęt dla chorego męża. Po jego śmierci zgłosiła się, by pomagać innym. Obecna prezes Fundacji - Aneta Markowska przyszła do Fundacji po puszki, bo wymyśliła, by dla innej podopiecznej - Ani Garcarz zbierać pieniądze w dniu wyborów - wolontariusze pojawili się przed lokalami wyborczymi i przed kościołami. Tylko w tym jednym dniu 117 wolontariuszy, którzy przez Facebooka zgłosili się do Anety, zebrało dla małej Ani prawie 50 tys. zł.

Dużym wsparciem Fundacji jest młodzież. Jedną z takich szkół od lat uczestniczących aktywnie we wszystkich akcjach Fundacji jest podstawówka z Ludźmierza. Młodzież z Liceum Goszczyńskiego postanowiła podzielić się z innymi nie tylko dobrem, ale i swoimi talentami, organizując

- Czasem ważniejsze jest, że z chorymi posiedzę, potrzyam za rękę, pomodłę się z nimi - przekonuje Wojciech Korczak, który bezpłatnie - dzięki pieniądzom zbieranym przez Fundację - rehabilituje podopiecznych w ich domach.

od 2012 r. koncerty na rzecz Fundacji.

- Przytulamy całą rodzinę, jak ktoś choruje, to choruje cała rodzina - tłumaczyła w Jatkach Jola Łapsa. Przejęta, że nie jest w stanie wymienić wszystkich, którzy pomagają w różny sposób. Bo

sama Fundacja to dziś wielka rodzina, to nie tylko pomoc doraźna, pieniądze, ale także serce, emocje, odwiedziny w domu chorych, kontakt z rodziną, bliskość, którą nie da się przełożyć na żadne cyferki i statystyki.

Tekst i fot.: Beata Zalot

Olimpijczyk

Wspomnienie nie ominęło też zakopiańskiego wioślarza i olimpijskiego medalisty, lekarza medycyny Jerzego Ustupskiego. Ten uczestnik Powstania Warszawskiego i były żołnierz AK tak mocno zajmował się też tatarnictwem, że zorganizował ruch turystyczny PTT i PTTK. W latach 1948-50 mianowano go na burmistrza Zakopanego, a w latach 1976-79 pełnił funkcję prezesa Zarządu Głównego. Barwną opo-

wieść o jego dokonaniach, pewnym życiowym sprycie i umiejętności dostosowania się do każdej sytuacji przedstawiła zebranym Anna Buńda-Dorula. - Bo gdziekolwiek Jerzy Ustupski się nie pojawił, zawsze był w centrum. I zawsze z tymi, co trzeba - tłumaczyła. To zasługą Ustupskiego było m.in. zorganizowanie komunikacji miejskiej w Zakopanem, dbałość o odsnieżanie miasta, wodociągi i inne. - I on, i Wincenty Galica działali razem - tłumaczy-

ła Anna Buńda-Dorula. - Co się jednemu uległo, to drugi hodował. I tak na zmianę.

Wśród innych przypomnianych w tym dniu postaci znalazły się też nazwiska Stanisława Krupy i Andrzeja Kudasika. Konferencję zakończyła dyskusja plenarna. A obecny prezes Andrzej Skupień zapowiedział, że prelekcje o zasługach nowotarzanach odbędą się już w grudniu w Nowym Targu.

Tekst i fot.: Krystyna Waniczek

Anna Mlekodaj w opowieści o wielkich odroważanach Feliksie Gwiżdzu i Jakubie i Antonim Zachemskim.

Portrety polskich góralak

Silna jak halny

W życiu nie ma nic za darmo

- Trzeba kombinować, szukać wyjścia, bo jak się nie da tak, to zawsze można inaczej - zauważa Janina Tętnowska, góralka z Nowego Targu.

Kolejny gobelin powoli wytania się spod rąk 95-latki. Każda nitka musi znaleźć swoje miejsce, przelewając się między zwinymi palcami starszej pani. Wytaniają się listki, kwiaty róż, powstaje bukiet. Ale na ścianie można podziwiać prawdziwe, wiszące obrazy. Sceny malarskie, tyle że malowane nie pędzlem, a igłą.

Miłość z rozsądku

Pani Janina pochodzi z nowotarskiej Klikuszówki, z rodziny Wielkiewiczów. Od dzieciństwa nawykła do pracy, jako najstarsza z rodzeństwa często musiała pomagać w domu. Tato, cieśla, musiał mieć siekierę ostrą jak brzytwa. A jedyną osobą w domu, która potrafiła to zrobić idealnie, była Jasia.

I dotąd wszystko lubi robić sama. Z końcówką za okupacji szkoły gospodarczej wyniosła zamiłowanie do ogródka, który dotąd jest jej oczkiem w głowie. Z dumą pokazuje kolejne wyróżnienie otrzymane w konkursie na najpiękniejszy ogród w mieście. Jedyne, czego nie da rady zrobić już sama, to koszenie trawy. Coś zatyka w piersiach i tchu brakuje. Za to wszystko inne to efekt pracy własnych rąk. - Jak się chce zrobić dokładnie, to trzeba to zrobić samemu. I trzeba to lubić - przekonuje, wskazując na idealne rabatki za oknem.

Młodość jej zabrali Niemcy. Gdy wybuchła wojna, miała przecież 15 lat. Pamięta ukrywanie się przed wywiezieniem na roboty i sąsiadów, którzy uprzejmie donosili okupantom. Najgorsi byli ci, którzy poszli na współpracę - volksdeutsche i członkowie Goralenvolk. - To "nasi" donieśli, że jestem w domu. Niemcy mnie aresztowali, najpierw trafiłam do więzienia w Nowym Targu, potem do Krakowa. Nie pojechałam na roboty tylko dzięki temu, że wujek mnie wykupił, płacąc strażnikom łapówkę.

Podobna historia spotkała też obie jej siostry, które uciekły Niemcom z Tarnowa.

Za Franka wyszła - jak przekonuje - z rozsądku. - Przez to, że Niemcy tak mnie poniewierali, jakoś nie miałam pociągu do mężczyzn. Trudna kobieta ze mnie była, nie wszystko mi się podobało - przyznaje.

On pracował w kaflarni

Fot.: Bartłomiej Jurecki

Janina Tętnowska

na Ceramicznej, ona pomagała mamie w sklepie. Ślub wzięli 11 listopada 1944 roku. Ona miała 20 lat, on 30. Mama dała pole pod Waksmundem. Sprzedali i kupili działkę w mieście. Wybudowali dom, do którego wprowadzili się w 1951 roku. Dobrze im się razem wiodło. - Mąż był dobry, nie sprzeciwiał się - wspomina krótko.

Żytkę do interesów odziedziczyła po mamie, która sprzedawała słodycze po odpustach. Janina prowadziła własny stragan z owocami i warzywami. To w Rynku, niedaleko przystanków autobusowych, to koło lodziarni Żarneckich, w bramie u Szopińskich, wreszcie postawiła w latach 60 kiosk z prawdziwego zdarzenia. Lekko nie było. Handel nauczył ją punktualności. - Raz w życiu zasnęłam. Położyłam się spać o pierwszej, a miałam wstać o trzeciej, żeby zdążyć na transport do Jabłonki. Spóźniłam się 10 minut, ale przez to utargu nie miałam na 2 tygodnie. A trzeba było dzieci utrzymać. Już więcej się to nie powtórzyło - dodaje.

Nie dla mnie Ameryka

Biznes przerwał jej wyjazd do Stanów. Wzięła dostała bez problemu, bo mąż urodził się za Wielką Wodą. Jednak do Ameryki pojechała sama. Dzieci zostały w kraju, prowadząc jeszcze krótko warzywniak. Urzędnicze kontrole dały się im we znaki - nie minął rok od wyjazdu, gdy kiosk trzeba było zamknąć.

Dziś przyznaje, że nie nadawała się do amerykańskiego stylu życia. Nie знала języka, dostawiała więc najcięższą robotę. Nie miała tam rodziny, żyła między obcymi, choć wśród górali.

Ściągnęła najmłodszą córkę, Magdalę, której się Ameryka spodobała. Przyjechał też syn Edward, ale on podobnie jak mama szybko doszedł do wniosku, że Ameryka jest nie dla nich. Wrócili do Polski.

Janina przywoziła ze Stanów dwudrzwiową toyotę, którą jeździ od 30 lat. I pasję do ha-

ftowania. Nauczyła ją tej sztuki koleżanka z Jugosławii, z którą razem wieczorami sprzątały biura na Michigan Avenue.

Dziś gobeliny to nieskrywana miłość pani Janiny. Nad jednym obrazem pracuje niemal 3 lata. Nie da się wysiedzieć dłużej jak 2 godziny dziennie bez przerwy. Potem już obraz przed oczyma się zamazuje, a ręce drętwieją. Przeszła też operację na zaćmę w obu oczach.

Przykazania na dobre życie

- Najważniejsza jest rodzina. Ważne, że się o niej myśli, dba, a w potrzebie poradzi. Mam szczęście, bo mnie lubią i cieszą się, jak przyjdę. A dzieci mnie słuchały. Choć mąż czasem musiał je przekonywać - zróbcie to, bo matka nie da mi żyć - śmieje się pani Janina.

Dziś pani Janina cieszy się z 5 wnuków i 7 prawnuków. Najstarsza prawnuczka w tym roku wyszła za mąż. Jak wspomina, najtrudniejszy w wychowaniu dziecka jest okres między 15. a 20. rokiem życia. Wtedy młodzi najczęściej kłamią, ale trzeba się z tym pogodzić. Takie jest życie. Surowe karcenie na niewiele się zda - będą kłamać więcej. Trzeba tylko znaleźć złoty środek między stanowczością a łagodnością.

Przyznaje, że duże znaczenie w życiu ma wiara. - Bóg nigdy mnie dwoma kijami nie bił. Jak przyszedł z jednej strony cios, to z drugiej pocieszenie. Może to ja mam takie szczęście? Ale trzeba zawsze kombinować, szukać wyjścia, bo jak się nie da tak, to zawsze można inaczej - podkreśla z optymizmem.

I kontynuuje swoje rady na udane życie: - Nie wolno się obrażać ani od razu zwracać komuś uwagę, jak źle robi. Bo po co mam go od razu do siebie zrażać? I nie ma co się gniewać. Czasem ktoś mi powie - tobie dobrze, bo masz. A gdzie ty bytaś, jak dawał? Nie ma nic za darmo.

Józef Figura

Wydarzenia pod patronatem TP

■ Wernisaż w Muzeum Tatrzańskim

Na wernisaż wystawy Agnieszki Zalotyńskiej "Północ/Południe" zapraszamy w czwartek 28.11 o godz. 17 do gmachu głównego Muzeum Tatrzańskiego przy ul. Krupówki 10.

Autorskie mapy i kolaże oraz archiwalne fotografie prezentowane na wystawie opowiadają historie dziadków artystki i rodzinnych migracji. Prace łączą sztuki wizualne i nowoczesnie rozumianą archiwistykę. Wykorzystując mapę nie jako obiektywny obraz terytorium, lecz nośnik pamięci utrwalający tożsamość.

Agnieszka Zalotyńska. Artystka-archiwistka. Absolwentka wiedzy o kulturze na Uniwersytecie Jagiellońskim i sztuki mediów na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Rysuje, notuje, fotografuje. Kolekcjonuje i remiksuje cyfrowe oraz analogowe mapy. Chętnie podejmuje wyzwania, eksplorując nowe pola aktywności twórczej.

opr. an

■ 100-lecie urodzin Antoniego Rząsy

Fundacja im. Antoniego Rząsy i Muzeum Tatrzańskie im. dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem zapraszają w dniach 29.11-1.12 na Konferencję w stulecie urodzin Antoniego Rząsy.

Konferencja odbędzie się w Galerii Antoniego Rząsy przy ul. Bogdańskiego 16a w Zakopanem. Podzielona będzie na bloki tematyczne uwzględniające kilka zagadnień, w tym: - twórczość Antoniego Rząsy; - miejsce, kontekst miejsca i jego wpływ na twórczość artysty; - wpływ kultury wschodniej na twórczość artystów współczesnych; - inspiracje sztuką dawną i sztuką ludową w sztuce współczesnej; - spotkanie z rzeźbami Antoniego Rząsy dziś - analiza i interpretacja. Referaty wygłoszą: Katarzyna Chruździńska-Uhera/historik sztuki, Michał Janocha/historik sztuki, teolog, biskup pomocniczy warszawski oraz Michał Klinger/teolog prawosławny.

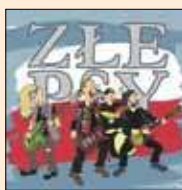
Wydarzeniu towarzyszyć będzie poplenerowa wystawa fotograficzna Futoma Antoniego Rząsy. Prace zaprezentują: Ania Winkler/Studio, Hans Lukas (Paryż), Janek Bryczyński/Sputnik (Warszawa) i Magda Ciszewska-Rząsa/Galeria Rząsy (Zakopane), którzy wspólnie stworzyli opowieść o współczesnej Futomie, jej mieszkańcach, śladach przeszłości i o tym, co wydaje się tam niezmiennie. Wernisaż 29.11 o godz. 17.30, a po nim, o godz. 19.30, koncert: Stanisław Słowiński - Visions Promo Tour '19-'20.

Pełny program w informatorze obok.

an

■ Rockowa Owcarnia

Legenda polskiego hard rocka - zespół Złe Psy, 29 i 30 listopada zagra dwa koncerty w Muzycznej Owcarni w Jaworkach.

Będzie elektro-akustycznie i jubileuszowo. Andrzej Nowak - gitarzysta, kompozytor, autor tekstów, aranżer i producent muzyczny, świętuje w tym roku 40-lecie działalności artystycznej, a sama grupa 20 lat na scenie. Jaworzańskie koncerty będą też okazją do zaprezentowania nowej płyty Żłych Psów oraz numerów na płytę akustyczną.

an

■ Dojrzeć swoją Małą Ojczyznę

Wystawa prac plastycznych podsumowująca projekt "Dojrzeć swoją Małą Ojczyznę" prezentowana jest w Gminnym Ośrodku Kultury im. gen. brg. A. Galicy w Białym Dunaju.

Składają się na nią prace dzieci i młodzieży powstałe w trakcie odbywających się we wrześniu i październiku warsztatów "Dojrzeć swoją Małą Ojczyznę", dofinansowanych ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach Programu Kultura - Interwencje 2019. Wystawa czynna jest do końca listopada (pon.-pt. 10-16), a w piątek 29.11 organizatorzy zapraszają też na jej finał. Początek - godz. 17.30.

an

■ Reggae andrzejkowy

Na andrzejkową imprezę z zespołem Dubska zaprasza Karczmą pod Gontem w Zakopanem. W sobotę 30.11 o godz. 21.

Bogdgoska formacja to ośmioosobowa reggae orkiestra, która powstała w 1999 roku. Nazwa wzięła się z ich fascynacji dwoma gatunkami muzyki jamajskiej - dub i ska. Członkowie grupy podkreślają swój związek z kulturą reggae, czasem jednak wybierają się w podróż i po innych gatunkach.

Dubska występują w składzie: Dymitr Czaubański/śpiew i gitara elektryczna, Diana Rusinek/śpiew, Jarek Hejmann/perkusja, Artur Małecky/gitara basowa, Marcin Grzybowski/gitara elektryczna, Tomasz Bartz/instrumenty klawiszowe, Krzysztof Błaszczak/puzon oraz Marek Szczepański/trąbka.

an

■ Tatrzańskie Forum Gospodarcze

W imieniu Zarządu Tatrzańskiej Izby Gospodarczej z Zakopanego zapraszamy na XXI Tatrzańskie Forum Gospodarcze, które odbędzie się w Zakopanem w środę 4.12 w hotelu Belvedere przy Drodze do Białego 3.

W tym roku poświęcone będzie ekologii i zrównoważonemu rozwojowi turystycznemu, czyli ekoturystyce. Pierwsza część forum zajmie się szeroko pojętą ekologią w kontekście zrównoważonego rozwoju. Zagadnieniom klimatu, ochrony powietrza i krajobrazu. Druga to będą prezentacje dobrych praktyk i rozwiązań dla biznesu oraz warsztaty ekologiczne dla młodzieży. W trakcie odbędzie się też inauguracja nowej inicjatywy - I Młodzieżowego Forum Gospodarczego, które będzie platformą edukacji młodzieży, wymiany doświadczeń i informacji na temat przedsiębiorczości.

Na forum z prezentacjami wystąpi m.in.: Marcin Popkiewicz/analitik megatrendów, ekspert i dziennikarz zajmujący się powiązaniami w obszarach gospodarka-energia-zasoby-środowisko, redaktor portali ziemianarozdrozu.pl i naukaoklimacie.pl., przewodniczący polskiego oddziału ASPO i członek Rady Programowej INSPIO; Marek Józefiak/Greenpeace Polska, Andrzej Guła i Ewa Lutomska/Kraskowski Alarm Smogowy, Agata Krząstek/Stowarzyszenie V4SDG i Jolanta Sitarz-Wójcicka/Podhalański Alarm Smogowy.

Szczegółowy program znajdziecie w Kalendarium wydarzeń na 24tp.pl

opr. an

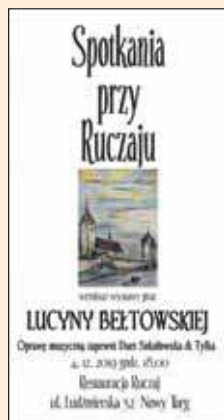
kino i teatry

ZAKOPANE

■ KINO „SOKÓŁ” DIGITAL 3D, ul. Orkana 2, 18 20 140 40, kinosokol.z-n.pl
● 28.11, 15.15/dubb., 17.30/dubb. 3d Kraina lodu
● 19.30 Żelazny most, 21.00 Doktor Sen
● 29.11, 15.45/dubb., 18.00/dubb. Kraina lodu 2, 20.15 PREMIERA! Na noże
● 30.11-1.12, 13.00/dubb., 15.30/dubb., 18.00/dubb. 3d Kraina lodu 2, 20.15 Na noże
● 2-3.12 i ● 5.12, 15.45/dubb., 18.00/dubb. Kraina lodu 2, 20.15 Na noże
● 4.12, 15.45/dubb., 18.00/dubb. 3d Kraina lodu 2, 20.15 Na noże

■ Spotkania przy Ruczaju

Wernisaż wystawy prac Lucyny Bełtowskiej w środę 4.12 o godz. 18 - Restauracja Ruczaj, Jul. Ludzmińska, Nowy Targ.

Lucyna Bełtowska jest nowotarską zanką, wieloletnim kustoszem Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Na przestrzeni ostatnich kilku lat powstały jej cykle malarskie: "Powrót do miasta", "Drzewa - wzajemne nienasylenie", "KLIMTEM za WARHOLzenie" i "Na strychu". Można je było obejrzeć w trakcie siedmiu wystaw indywidualnych w Krakowie, Gliwicach i Nowym Targu. Prace artystki znajdują się też w prywatnych zbiorach, m.in. w Australii, USA czy Irlandii.

Oprawę muzyczną nowotarskiego wernisażu zapewni duet Sokołowska & Tylka.

an

■ Pasjans w kawiarni

Na wernisaż wystawy malarstwa "Pasjans" Bożeny Franciczek zapraszamy w czwartek 5.12 o godz. 18 do STRH Bistro Art Cafe w Zakopanem przy ul. Krupówki 4A.

Malarstwo eksperymentuje w wyborach zarówno tematów, technik malarskich, jak i formatów prac: od miniatur po śmiałe olbrzymy. Często swoje prace wzbogaca o elementy ze świata rzeźby, ceramiki oraz szkła. Tworzy zarówno zaskakujące śmiałymi barwami kolaże, jak i ascetyczne, jakby uśpione monochromaty.

Prace artystki znajdują się w galerii YAM w Zakopanem, w galerii Moya we Wrocławiu oraz zbiorach prywatnych w Polsce i za granicą.

opr. an

■ Lekcje muzealne w Atmie

Muzeum Karola Szymanowskiego w willi "Atma" proponuje uczniom i nauczycielom przedszkoli, szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych zajęcia edukacyjne na wystawie biograficznej, poświęconej polskiemu kompozytorowi Karolowi Szymanowskiemu oraz jego związkowi z Podhalem.

Tematy do wyboru: Muzyczny dom (przedszkola i klasy I-VI SP), Kim byli Harnasie - opowieść muzyczna (przedszkola i klasy I-VI SP), W zakopiańskim stylu - podhalańskie inspiracje (klasy VII-VIII SP i szkół ponadpodstawowych), Zakopiańska bohema - międzywojnie pod Tatrami (klasy VII-VIII SP i szkół ponadpodstawowych). Terminy w grudniu: 3, 4, 5, 6, 10, 12, 13, 17, 18, 19. Rezerwacja/informacja: 182020040, agiewont@mnk.pl.

an

■ KINO „MIEJSCE” (sala studyjna kina „Sokół”), ul. Orkana 2
■ KINO „GIEWONT” 4K REAL 3D, ul. Kościuski 4, 18 20 153 04, kinogiewont.pl
● 28.11, 14.30 #Jestem M. Misfit, 16.20 1800 gramów, 18.20 Boże Ciało, 20.30 Proceder
● 29.11-1.12, 13.00, 21.00 PREMIERA! Jak poślubić milionera?, 15.00, 19.00 PREMIERA! Last Christmas, 17.00 1800 gramów
● 2-5.12, 20.40 Jak poślubić milionera?, 14.30, 18.30 Last Christmas, 16.30 1800 gramów
■ TEATR IM. ST. I. WITKIEWICZA, ul. Chramcówki 15, bilety on line: witkacy.pl. Kasa czynna wt.-sob. 10-14 (info: 600 00 15 14).
● 28.11, 19.15 NIEPRZYJACIEL Julien Green/Dwór Tetmajerów w Łopusznej, filia Muzeum Tatrzańskiego - ul. Gorczańska 2, Łopuszna
● 3.12, 18.00 TAKIE MAŁE NIC - variétés! czyli zlagierzy z polskich filmów międzywojennych/Scena A. Bazakbala, Kawiarnia Witkacy
● 4.12, 9.00 i 11.00 Gościnnie w Teatrze - CHODŹ NA STÓWKO - Teatr Lalki i Aktora z Wałbrzycha - Malina Prześluga/Scena Witkacego (spektakl dla dzieci od lat 5)
● 5.12, 21.15 Scena Propozycji Aktorskich - PSOKOT Łukasz Krzemiński/Cafe Tygodnik Podhalański, ul. Kościuski 3
■ TEATR ROZRYWKI RZT Szymbarkowa, ul. Szymbarkowa 1

NOWY TARG

■ KINO „TATRY”, ul. Jana Kazimierza 17, 18 26 626 24, kino.nowytarg.pl
● 28.11, 15.00/3d, 17.00 Kraina Lodu 2, 18.50 Doktor Sen, 21.30 Proceder
● 29.11, 14.30/2d, 16.30/2d Kraina Lodu 2, 18.20 1800 gramów, 20.10 PREMIERA! Jak poślubić milionera?, 22.00 Proceder
● 30.11, 10.30/2d, 12.30/2d, 14.30/3d, 16.30/2d Kraina Lodu 2, 18.20 1800 gramów, 20.10 Jak poślubić milionera?, 22.00 Proceder
● 1.12, 10.30/2d, 12.15/2d, 14.00/2d, 16.00/3d, 17.50/2d Kraina Lodu 2, 19.40 1800 gramów, 21.30 Jak poślubić milionera?
● 2.12, 15.15/3d, 17.00/2d Kraina Lodu, 18.50 Jak poślubić milionera?, 20.45 1800 gramów
● 3.12, 15.15/3d, 17.00/2d Kraina Lodu 2, 18.50 1800 gramów, 20.45 Jak poślubić milionera?
● 4.12, 15.15/3d, 17.00/2d Kraina Lodu 2, 18.50 Jak poślubić milionera?, 20.45 1800 gramów
● 5.12, 13.30/2d, 15.15/3d Kraina Lodu 2, 17.00 1800 gramów, 18.50 Nieplanowane, 21.00 Jak poślubić milionera?

RABKA-ZDRÓJ

■ TEATR LALEK „RABCIO”, ul. Orkana 6, 18 26 77 648, rabcio.pl
● 28.11, 10.15 Karius i Baktus
● 29.11, 10.15 Złodzijski majster
■ KINO ŚNIEŻKA 3D, ul. Nowy Świat 8, 18 544 74 72, kino.rabka.pl
● 28.11, 15.15/2d, 17.00/3d, 18.45/2d Kraina Lodu 2, 20.30 Proceder
● 29.11, 15.15/2d Kraina Lodu 2, 17.00 Nieplanowane, 18.00 Wieczór filmowy dla pań „Śnieżka też jest kobietą” - w programie: 18.45 PREMIERA! i 20.30 „Jak poślubić milionera?”, porady kosmetyczne i pielęgnacyjne, degustacje i inne atrakcje, 22.15 Joker
● 1.12, 11.45/2d, 13.30/3d, 15.15/3d, 17.00/3d Kraina Lodu 2, 18.45, 20.30 Jak poślubić milionera?, 22.15 Joker
● 1.12, 11.45/2d, 13.30/3d, 15.15/3d, 17.00/3d Kraina Lodu 2, 18.45, 20.30 Jak poślubić milionera?
● 2-5.12, 15.15/3d, 17.00/3d Kraina Lodu 2, 18.45, 20.30 Jak poślubić milionera?

muzea i zabytki

ZAKOPANE

■ Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego, ul. Krupówki 10, gmach główny; 18 2015205, 18 2012935 (pn.-sob. 9-17, niedz. 9-15), muzeumtatrzańskie.pl. Gmach muzeum to cenny zabytek architektury w stylu zakopiańskim, zbudowany w latach 1913-1922 wg planów St. Witkiewicza (elewacja) i Fr. Mączyńskiego (projekt techniczny). Wystawy stałe: historyczna, przyrodnicza i etnograficzna.
● 28.11, 17.00: „Północ/Południe” - wernisaż wystawy Agnieszki Zalotyńskiej (do 31.12)
■ Muzeum Stylu Zakopiańskiego im. Stanisława Witkiewicza w „Kolibie” (Oddz. M. Tatrzańskie), ul. Kościeliska 18 (NIECZYNNY - REMONT). Pierwszy dom w stylu zakopiańskim wybudowany wg projektu St. Witkiewicza.
■ Muzeum Kornela Makuszyńskiego (Oddz. M. Tatrzańskie), ul. Tetmajera 15, 18 2012263 (pon.-sob. 9-16). Mieszkanie pisarza z wieloma dziełami sztuki i pamiątkami w willi „Opolanka”, gdzie powstało Makuszyński mieszkał w czasie niemal corocznych pobytów w Zakopanem, a po drugiej wojnie osiedlili się na stałe.
■ Muzeum Stylu Zakopiańskiego - Inspiracje im. Marii i Bronisława Dembowskich - Chałupa Gąsieniców Sobczaków (Oddz. M. Tatrzańskie). Droga do Rojów 6 (NIECZYNNY). Chałupa, położona nieopodal słynnej zabytkowej zabudowy ul. Kościeliskiej, to jeden z najcenniejszych zabytków budownictwa ludowego w Zakopanem.
■ Muzeum Walki i Męczeństwa „Palace” - Kątownia Podhala, ul. T. Chałubińskiego 7. Czynne: wt. i czw. 16-17. W innych terminach: 508 276 432.

■ Muzeum Jana Kasprowicza na Harendzie, 182068426 (wtorek-niedziela 10.15-15.15). Galeria malarstwa Władysława Jarockiego (w budynku muzeum). Pamiątki po poecie i jego rodzinie. Wnętrza mieszkalne pozostawiono w takim stanie, jak przekazała je zmarła w 1968 r. Maria Kasprowiczcowa.
■ Centrum Edukacji Przyrodniczej TPN, ul. Chałubińskiego 42a, 18 20 23 311 (czynne codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach 8-15). System rejestracji wejść przez stronę: tnp.pl.
■ Zespół Dworsko-Parkowy, Kuźnice I.
■ Muzeum Karola Szymanowskiego w willi „Atma”, ul. Kasprusie 19 (wt.-niedz. 10-17). Informacje o życiu i twórczości kompozytora, zachowane po nim rzeczy osobiste, rekonstrukcja gabinetu. „Zofia Stryjenska za wizytą u Karola Szymanowskiego” - pokaz trzech obrazów ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie.
■ Cmentarz na Pękowym Brzyzku i kościół pw. św. Klemensa, ul. Kościeliska. Na zakopiańskim starym cmentarzu spoczywa m.in. pierwszy proboszcz zakopiański ks. Józef Stolarczyk, dr Tytus Chałubiński, muzyk Jan Krzeptowski Sabala, pisarz Kornel Makuszyński, rzeźbiarz: Antoni Kenar i Antoni Rząsa.
■ Muzeum Harcerskie im. Olgi i Andrzeja Małkowskich, willa Czerwony Dwór, ul. Kasprusie 27, czynne soboty 11-16. W innych terminach i godz. tel. 608 438 794.

CHOCHOŁÓW

■ Muzeum Powstania Chochołowskiego (Oddz. M. Tatrzańskie), Chochołów 75 (śr.-niedz. 10-14). W zabytkowej chałupie należącej niegdyś do zamożnego gospodarza Jana Bańi. We wnętrzu połączono dzieje powstania chochołowskiego (znaczący w dziejach Chochołowa epizod 1846 r. zwany „poruszeniem” chochołowskim) z ekspozycją etnograficzną, uzmysławiającą, jak w połowie XIX w. była rodzina góralska.
■ Centrum Promocji i Ochrony Torfowisk. Chochołów 40, muzeumplk.eu. Ekspozycja multimedialna. Rzadkie, rzadsze, najrzadsze - wystawa obiektów ornitologicznych z kolekcji Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem.

NOWY TARG

■ Muzeum Podhalańskie im. Czesława Pajerskiego, Rynek - ratusz (I p.), 18 26 67776 (pn. 9-17, wt.-pt. 8-16, w każdą sobotę 9-14, niedziele po wcześniejszym uzgodnieniu), facebook.com/muzeum.podhalanskie. Wystawa stała ze zbiorów muzeum: „Nowy Targ na przełomie XIX i XX wieku, miasto którego już nie ma” - warsztaty rzemieślnicze: szewstwo, bednarstwo, gamcarstwo, kuźnictwo, tkactwo, kowalstwo, stolarstwo. Na parterze wystawa: „Jan Paweł II - Miasto Nowy Targ: przeszłość i obecność”.
■ Muzeum Drukarstwa, ul. Sobieskiego 4. Wt.-pt. 8-16, sob. 9-14. Na ekspozycję składają się nie tylko druki, ale i elementy wyposażenia dawnej drukarni - są szcztolki, czcionki, można też samemu sprawdzić na czym polegała praca zecerka. Wystawa: „Odłoty” - mokułito i linoryty z pleneru graficznego na lotnisku w Nowym Targu - uczniowie ZSP im. A. Kenara w Zakopanem pod opieką artystyczną Agnieszki Rokickiej i Magdaleny Wanat.
■ Budynek Wieży Wodnej, obok Dworca Kolejowego, ul. Kolejowa 4. Pon., śr., pt. 10-17, sob. 9-13. Wstęp wolny. Dodatkowo ekspozycja poświęcona historii linii kolejowej Nowy Targ - Królewiany.
■ Izba Pamięci Zimnej Wojny i Komunizmu „Izwis”, Urząd Miasta, ul. Krzywa 1 (w dni robocze - kontakt z oprowadzającymi: 886 418 615, 18 26 11 294, 501 752 998, 693 749 470).

ŁOPUSZNA

■ Dwór w Łopusznej (Oddz. M. Tatrzańskie) (śr.-niedz. 10-16). Z Nowego Targu w kierunku Czorsztyna. Dawna siedziba szlacheckich rodzin Lisickich, Tetmajerów i Lgockich.
■ Izba Pamięci ks. prof. Józefa Tischnera przy GOK-u (wt.-pt. 10-17, sob. 10-16, ostatnie wejście pół godz. przed zamknięciem).

NIEDZICA

■ Muzeum - Zespół Zamkowy w Niedzicy, Stowarzyszenie Historyków Sztuki, tel./fax 18 26 29 480, 26 29 489, 26 29 473 (codziennie oprócz poniedziałków 9-16, ostatnie wejście 15.30). Atrakcją zamku jest zachowany historyczny układ pomieszczeń, obronny charakter obiektu oraz widoki z dwóch tarasów. We wnętrzach: meble, obrazy, bielyoty z XVII-XX w., grafiki i fotografie z XIX-XX w. oraz przedmioty z badań archeologicznych.
■ Wozownia. Pawilon w pobliżu zamku. Ekspozycja zabytkowych pojazdów konnych z lat 1900-1939.
■ Spichlerz w Niedzicy (czynny: maj-wrzesień). Drewniany obiekt z XVIII w. Ekspozycja etnograficzna związana ze Spiszem. Przed budynkiem łódzie flisackie (tzw. dlabanki) wykonane na dawnym pnia drzewa.

CZORSZTYN

■ Zamek Czorsztyn. Zachowane i częściowo utracone ruiny zamku średniego i górnego, renesansowa Baszta Baranowskiego i Zieleniec. Wystawa o historii zamku i starostwa czorsztynskiego, niewielkie lapidarium, oraz wystawa reprodukcji kart pocztowych ze zbiorów PPN: „Z biegiem Dunajca - od Czorsztyna do Króścienka”. Pieniny na dawnej widokówce. 10-15 oprócz poniedziałków.

ZUBRZYCA GÓRNA

■ Muzeum-Orawski Park Etnograficzny (listopad-grudzień 8.30-14.30). Ekspozycje obrazujące życie różnych warstw społecznych na Orawie na przestrzeni XVIII-XX w., oraz wiejskie zakłady przemysłowe: olejarnia, folusz (miejsce, gdzie pokazany jest sposób spłiniwania sukna), tartak i kuźnia. Kościół pw. Matki Boskiej Śnieżnej.

MAKÓW PODHALAŃSKI

■ Izba Regionalna TPZN, ul. 3 Maja 24, 33 877 13 41. Pn., śr., pt. 10-18; wt., czw. 8-16, sob. 8-15. Zbiory etnograficzne, fotografie z II wojny światowej.

SIDZINA

■ **Park Etnograficzny.** W górnej części Sidziny - Binkówce. Do 30.04 oprowadzanie po skansenie po wcześniejszym ustaleniu tel. 501 597 208, wejście w soboty i niedziele, zapisy do czwartku poprzedzającego weekend odwiedzin do godz. 15; skansen.bystra-sidzina.net. Ekspozaty związane z historią i etnografią regionu.

ORAWKA

■ **Kościół św. Jana Chrzciciela.** Najstarszy kościół katolicki na Górze Orawie. Zwiedzanie tylko z przewodnikiem - w grupach zorganizowanych, zgłoszenia z minimum dwudniowym wyprzedzeniem: 691 204 504, 606 586 296, orawka.kosciol@gmail.com, paraflorawka.pl.

RABKA-ZDRÓJ

■ **Kościół Muzeum im. Władysława Orkana.** ul. Orkana 2, 18 2676747, muzeum-orkana.pl (9-16, w poniedziałki nieczynne). Drewniany kościół pw. św. Marii Magdaleny to jeden z ciekawszych zabytków Rabki. Ekspozycja muzealna: garncarstwo, pasterstwo, strój i dawna rzeźba ludowa. Wystawa: „Podhale w świetle reflektorów” - scenografie ze spektakli Teatru Lalek „Rabcio” opartych na folklorze podhalańskim. ■ **Muzeum Górali i Zbojników** - Muzeum Gorczańskie Jana Fudali, ul. Sąddecka 4. Codz. 10-18, 795 222 925, muzeum-zbojnikow.pl. Muzeum interaktywne (stanowiska doświadczalne i multimedialne), w chałupie góralczyka wpisanej do rejestru zabytków, z unikalnymi kasetonami. Malarstwo na szkle Jana Fudali, miniskansen, szlak humoru góralczyka Zygmunta Pytlika. ■ **Muzeum Orderu Źmiechu, Muzeum Rekorów i Osobliwości** („Rabkoland”, Rynek), 18 2676957. Ekspozycja stała (czynne listopad-kwiecień po uzgodnieniu tel.).

PORĘBA WIELKA

■ **Orkanówka - Muzeum Władysława Orkana.** Wt.-sob. 9-16. W pozostałych terminach po uzgodnieniu: 608 731 557. Wiele przedmiotów należących do pisarza i jego rodziny. W pobliżu domu znajdują się oryginalne zabudowania gospodarcze tzw. wironiek i boisko.

CHABÓWKA

■ **Skansen taboru kolejowego w Chabówce.** Skansenchabowka.pl (codziennie - w dni robocze 8-15, w soboty, niedziele i święta 8-15). Ekspozycja: parowozy, lokomotywy elektryczne i spalinowe, wagony oraz tabor specjalny taki jak żurawie, plugi śnieżne itp. Część ekspozatów utrzymanych jest w stanie pełnej sprawności.

SZCZAWNICA

■ **Muzeum Uzdrowiska Szczawnica.** Plac Dietla (wejście od ul. Kowalczyk, wt.-niedz. 9-18), 18 5400433. Wystawy stałe: „Stadnicy w Szczawnicy”, „Jak do Szczawnicy podróżowano”, „Z historii Uzdrowiska Szczawnica”.

SZLACHTOWA

■ **Muzeum Pienińskie im. Józefa Szalaya.** ul. Łemkowska 37, 18 262 22 58, wt.-niedz. 10-15.30 (ostatnie wejście 14.45). Muzeum jest nieczynne: w poniedziałki, dni poświęcone. Ekspozycja prowadzi szlakiem przeszłości regionu pienińskiego. Wystawa stała: „Ikona prawosławna w zbiorach Muzeum Pienińskiego w Szlachtowej”.

KROŚCIENKO N/D

■ **Pieniński Park Narodowy.** ul. Jagiellońska 107B. Wt.-sob. 8-16. Wystawa: „Jak powstał współczesny krajobraz Pienin, dlaczego i jak go chronimy” i makieta Pienin.

ČERVENÝ KLÁŠTOR/Słowacja

■ **Múzeum Červený Kláštor.** Pod lipami č. 20, muzeumcervenykladstorsk. Komplex klasztorny nad Dunajcem, na pograniczu Pienin i Magury Spiskiej. Wieś Czerwony Klasztor przedzielona jest rzeką Dunajcem ze wsią Sromowce Niżne. Listopad-grudzień 10-16 (ostatnie wejście o godz. 15).

ZAWOJA

■ **Ośrodek Edukacyjny Babiogórskiego Parku Narodowego**/przy dyrekcji BPN. Zawoja Barańcowa 1403, 33 877 51 10, 33 877 51 24. Czynny: od wtorku do piątku 9-15. Wystawa stała i ogród roślin babiogórskich. ■ **Skansen budownictwa regionalnego im. Józefa Żaka na Markowych Równiach** (Oddz. PTTK Ziemi Babiogórskiej). Zawoja 155, 607 250 980, wt.-niedz. 9.30-16. Najstarszym i najcenniejszym budynkiem w skansenie jest „kurna chałupa” z 1840 r.

SUCHA BESKIDZKA

■ **Muzeum Miejskie - Zamek.** Wt.-sob. 8-16, niedz. i pon. nieczynne. Wystawa plenerowa: „Renesansowy Zamek Suski w ikonografii”. Zwiedzanie **Działu Etnograficznego „Domek Ogrodnika”** w godzinach pracy muzeum (czynny tylko 1.05-30.09). Ostatnie wejście 40 min przed zamknięciem.

galerie

ZAKOPANE

■ **Galeria Władysława Hasióra** (Oddz. M. Tatrzańskiego), ul. Jagiellońska 18b, 18 20 66871 (NIE-CZYNNA - REMONT). Autorska galeria prac artysty. ■ **Zakopiańskie Centrum Kultury - Miejska Galeria Sztuki im. Wł. hr. Zamoyskiego.** ul. Krupówki 41, 18 2012792, galeria.zakopane.pl (wt.-pt.10-18, sob.-niedz. 10-16). Wystawa: „Bardzo różnie i bardzo dobrze”. Grafiki z kolekcji Zachęty - część I (do 1.12). ■ **Galeria Sztuki Współczesnej „YAM”.** ul. Krupówki 63 (pon.-sob. 12-19).

■ **Galeria Sztuki XX wieku w willi Oksza** (Oddz. M. Tatrzańskiego), ul. Zamoyskiego 25, 692 029 817 (wt.-sob. 10-18, niedz. 11-16). Willa jest trzecim dziełem powstałym wg projektu St. Witkiewicza, twórcy stylu zakopiańskiego. Budynek wznosili góralscy cieśle pod kierunkiem Wojciecha Roja i Jana Obrochty w latach 1895-1896. Wystawa czasowa: „Giewont. Kolekcja niezwykła. Obrazy ze zbiorów Elżbiety i Andrzeja Kubasiewiczów”. Wystawa: „Kolekcja. Rozdział II” - 10 fotografii Zofii Rydet z „Zapisu socjologicznego - Podhale” oraz cztery kolaże autorstwa Jana Dziackowskiego z cyklu „Góry dla Warszawy”.

■ **Galeria Sztuki Współczesnej „Dom Doktora”** - ul. Witkiewicza 19 (codz. 11-14, 16-19).

■ **TCKiS „Jutrzenka”**, ul. Grunwaldzka 3. Galeria „ARTPARK” (pon.-pt. 10-14). Prace uczestników zajęć plastycznych „Jutrzenki”.

■ **Galeria Sztuki Współczesnej „Podhalańsk”**, ul. Witkiewicza 1 (9-20). Malarstwo, grafika, rzeźba.

■ **Galeria „Pod Makciem”**, Pasaż Handlowy, ul. Krupówki 29/III (od II). Prace Wójcika, Fortuny, Karaska, Wątor, Popowicz, Kowalczyk, Kłosowskiego i inne, oraz rękodzieło.

■ **Galeria Aniger.** Zamoyskiego 3a, codz. 9-18. Tatrzy w malarstwie: Zygmunt Kłosowski, Zofia Majerczyk-Owczarek, Regina Sosnierz; oferta regionalna.

■ **Willi Czerwony Dwór - Centrum Kultury Rodzimej.** ul. Kasprusie 27. Czynna: pon.-pt. 9-17, sob. 10-16, w pierwsze poniedziałki miesiąca 12-20. Malarstwo na szkle zakopiańskich artystów - wystawa stała. Galeria Sztuki Ludowej. Wystawa: „Barwy pokoleń” Władysław Walczak-Baniecki, Barbara Baniecka-Działio, Bogdan Działio.

NOWY TARG

■ **Małopolskie Biuro Wystaw Artystycznych „Jatki”**, ul. Kościuszki 4, 18 2669482 (pn.-pt. 10-17; sob. 10-14). Wystawa: „Mundi Curiosa” Jan Jubaal Wasiński - malarstwo, video, instalacja (do 30.11). ■ **Galeria „Ruczaj”/Restauracja „Ruczaj”**, ul. Ludźmierska 32. ● **4.12, 18.00 Spotkania przy Ruczaju:** Wernisaż wystawy prac Lucyny Beltowskiej; oprawę muzyczną zapewni duet Sokolowska & Tyłka

RABKA-ZDRÓJ

■ **Galeria MOK „Pod Lilianną”**, ul. Nowy Świat I, (codz. 11-17). W jednej z najstarszych rabczańskich willi „Lilianna” (1880 r.) mieści się galeria twórców ludowych.

■ **Galeria Pogotowie Sztuki**, ul. Orkana 20

SZCZAWNICA

■ **Galeria Pijalni Wód Mineralnych**, plac Dietla (codz. 10-17.30). ■ **Galeria „Krzywa Jabłonna”**, ul. Pienińska 4. Sztuka artystów pienińskich. Wt.-sob. 12-20, niedz. do 18. Informacje: 608 154 522, 888 462 143.

galerie autorskie

ZAKOPANE

■ **Galeria Rzeźby Jerzego Popielaka**, ul. Dr. do Walczaków 19 (pon.- pt. 13-17). ■ **Galeria Grzegorza Pecucha** - rzeźba, ul. Kaspro-wicza 31a, pecucha.art.pl (pon.-pt. 13-16). ■ **Galeria malarstwa Rudolfa Krzyżaka**, ul. Krupówki 35a (codz. 12-19). ■ **Galeria autorska Arkadiusza Walocha**, ul. Kościuszki 12 (pon., śr., czw. 16-18). ■ **Galeria Anny i Eugeniusza Boguckich** - malarstwo na szkle, rzeźba w drewnie, ul. Smrekowa 11 (codz. 10-13, 15-18, w innych terminach: 18 20 142 74). ■ **Izba Twórcza Adama Doleżuchowicza** - rzeźba, szachy regionalne, świętki, malarstwo na szkle, ul. Za Strugiem 30a, 18 20 157 47 (pon., śr., pt. 10-15) ■ **Galeria Antoniego Rzęsy**, ul. Bogdańskiego 16 (codz. po umówieniu: 182066969, 695482204). Czynna od lipca 1976 r. Po śmierci artysty w 1980 r., prowadzi ją syn, rzeźbiarz Marcin Rzęsa. **Konferencja w 100. rocznicę urodzin Antoniego Rzęsy:** ● **29.11, 17.30 WERNISAŻ:** *Futoma Antoniego Rzęsy* - poplenerowa wystawa fotografii: Ania Winkler/Studio Hans Lukas, Paryż, Janek Brykczyński/Sputnik, Warszawa i Magda Ciszewska-Rzęsa/Galeria Rzęsy, Zakopane; 19.30 KONCERT: Stanisław Słowiński - specjalny recital w ramach Visions Promo Tour '19-20 (www.stanislawslowninski.pl)

● **30.11, 14.30-15.30 PRELEKCJE**, część pierwsza: Magda Ciszewska-Rzęsa i Ania Winkler *Do Futomy jedź. Trzeba być w Futomie* konieczne, dr hab. prof. PWSZ Karol Gąsienica-Szostak (...) *pęka drewno* (...), Kinga Zuber (Muzeum Tatrzańskie) *Triumf życia w rzeźbach Antoniego Rzęsy*; 15.30-16.00 przerwa; 16.00-17.15 PRELEKCJE, część druga: dr hab. prof. UKSW Katarzyna Chrudzimska-Uhera Rzęsa, *Hasior, Kulon itd.*, czyli „Rzeźba profesjonalnych artystów plastyków inspirowana sztuką ludową”. Przypadek *Antoniego Rzęsy* Julita Dembowska (Muzeum Tatrzańskie) ... *Razem oglądaliśmy te drzewa... o artystycznych przyjaźniach*, Waldemar Zdrojewski i dr hab. prof. ASP Krzysztof Jabłonowski (Galeria Obserwacja) *Spotkanie: Antoni Rzęsa, rzeźbiarz - Jan Steczyński, fotograf*; 17.15-17.30 przerwa; 17.30-19.00 SPOTKANIE: Wspomnienie Antoniego Rzęsy - spotkanie z przyjaciółmi i uczniami artysty poprowadzi Maciej Krupa. Swoją obecność zapowiedzieli m.in. Urszula Kenar, Hanna Waloch, Stanisław Cukier, Michał Gąsienica-Szostak, Zenon Remi ● **1.12, 10.00 Msza** w Galerii Antoniego Rzęsy celebrowana przez biskupa Michała Janocha; 11.30-13.30 PRELEKCJE, część trzecia: dr hab. prof. UKSW, biskup Michał Janocha *Drewno udręczone. O stylu światopoglądowym Antoniego Rzęsy*, Michał Klinger *Ikona Antoniego Rzęsy: spostrzeżenia teologa prawosławnego*, Katarzyna Chrudzimska-Uhera, Michał Janocha, Michał Klinger - dyskusja podsumowująca

■ **Galeria Marii i Jerzego Gruszczyńskich**, ul. Skibówki 26, 18 20 634-34

■ **Orski Gallery, galeria autorska Ryszarda Orskiego**, ul. Broniewskiego 4, 18 20 17 171

■ **Galeria „Seba”**, malarstwo, rzeźba Sebastiana Króliszewskiego, ul. Tetmajera 7c, 600 809-813 (pon.-sob. 10-17)

■ **Galeria Autorska Lidii Rosińskiej**, Kościeliska 31D, 608775493, Czynna: wt.-śr., sob.-niedz. 15-19. Ceramika, rysunek, malarstwo.

■ **Galeria malarstwa Ryszarda Budnika**, ul. Krupówki 48, codziennie 10-18

■ **Galeria Kenara**, Sobczakowka 9, codziennie po umówieniu: 1820 152 47

■ **Galeria AWA**, ul. Kościuszki 12. Pon., śr., czw. godz. 16-18

GRONKÓW

■ **„Ozwa” - galeria autorska Beaty Zalot.** Pasterle i ceramika. Gronków 317. www.pastele.pl

OSTROWSKO

■ **Autorska galeria malarstwa Mariana Gromady**, ul. S. Brylewskiego 5. Po uzgodnieniu: 697 700 969.

CHOCHOŁÓW

■ **Izba regionalna i pracownia rzeźby w drewnie.** Rzeźbiarz ludowy Jan Zięder. Chochołów 28, 18 27 571 66.

GLICZARÓW GÓRNY

■ **„Gonzołka”.** Galeria autorska **Jarosława Jamroza**. Malarstwo, rzeźba. Gliczarów Górny 79, czynna codziennie 8-20.

ŁĄPSZE NIŻNE

■ **Pracownia-galeria malarstwa żel-art Jana K. Pawłusiewiczza**, ul. Długa.169/2 - po uzgodnieniu tel. 601 093 221

RABKA-ZDRÓJ

■ **Galeria autorska Ewy Łączek-Daleki**, ul. Kręta 3, (codz. 11-17).

SZCZAWNICA

■ **Pracownia Twórcza Anny i Józefa Madejów**, ul. Pienińska 4, 18 262 12 90. Malarstwo na szkle, rzeźba.

■ **Malarstwo Józefa Ignaciuka**, ul. Flisacka 16d. Pejzaże pienińskie, portrety.

■ **Galeria Jana Wierzyby**, ul. Szalaya 100. Korzenio-plastyka, metaloplastyka, minerały Pienin.

■ **Izba Pamięci Michała Słowika Dzwona**, ul. Szalaya 43, 18 262 20 65. Malarstwo na szkle, rzeźba, twórczość pisarska.

■ **Pracownia Twórcza Janiny i Tadeusza Zachwiejów**, ul. Poloniny 5, 18 262 23 08. Rzeźba - kamień, malarstwo na szkle, hafciarstwo.

KROŚCIENKO N.D.

■ **Prywatna Galeria Tadeusza Olesia.** Wystawa przyrodnicza i nie tylko. Codz. 10-16, ul. Potoczki 2, 18 26 23 926. Tadeusz Oleś - zoolog, lepidopterolog, preparator zwierząt.

ośrodki kultury

ZAKOPANE

■ **MBP, czytelnia**, os. Łukaszówki 4a

● **28.11, 17.00 Spotkanie pierwsze z drem Piotrem Biesem**/Karpacka Akademia Sztuki - „Skąd się wzięła sztuka i na co ona komu?”

KOŚCIELISKO

■ **Gminny Ośrodek Kultury Regionalnej**, ul. Nędzy-Kubińska 76, pon.-pt. 9-16, 182070051.

● **28.11, 18.00 Promocja albumu „Zakopiańskie malarstwo na szkle”**, poświęconego Władysławowi Walczak-Banieckiemu, Barbarze Banieckiej-Działio oraz Bogdanowi Działio

■ **Dom Ludowy**, Chotarz 453

■ **Centrum Informacji Turystycznej**, ul. Nędzy Kubińska 136

● **29.11, 17.00 Z cyklu „Zaczytane piątki”**: teksty tegorocznej noblistki Olgi Tokarczuk czytać będą aktorzy Teatru Witkacego - Adrianna Jerzmanowska i Andrzej Bienias

BIAŁY DUNAJEC

■ **Gminny Ośrodek Kultury**, ul. Jana Pawła II 363. Wystawa prac plastycznych wykonanych przez uczestników projektu „Dojrzeć swoją Małą Ojczyznę” (do 30.11, pn.-pt. 10-16). ● **29.11, 17.30 Finisaż wystawy** „Dojrzeć swoją Małą Ojczyznę”

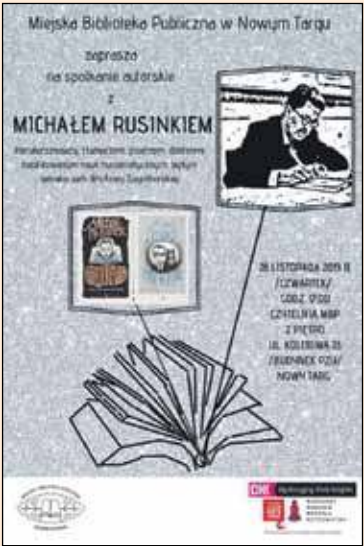
NOWY TARG

■ **Miejski Ośrodek Kultury**, al. Tysiąclecia 37, mok.nowy targ.pl. **REMONT.** Zmiana adresu siedziby - budynek Wieży Wodnej (przy Dworcu PKP), ul. Kolejowa 164. **BUDYNEK CZYNNY:** poniedziałek - piątek w godz. 8-16, w niedziele i święta wg kalendarza imprez.

■ **Powiatowe Centrum Kultury**, ul. Jana Kazimierza 20

■ **Czytelnia MBP** (budynek PZU), ul. Kolejowa 23

● **28.11, 17.00 Spotkanie autorskie z Michałem Rusinkiem** - literaturoznawcą, tłumaczem, pisarzem, doktorem habilitowanym nauk humanistycznych, byłym sekretarzem Wisławy Szymborskiej

SZCZAWNICA

■ **Miejski Ośrodek Kultury**, ul. Główna 6

● **3.12, 14.00 Eliminacje miejskie** do XLIV Przeglądu Młodych Recytatorów i Gawędziarzy im. Andrzeja Skupnia-Florka

RABKA-ZDRÓJ

■ **Miejska Biblioteka Publiczna**, ul. Orkana 27. Wystawa: „Opowieści o księciu Pipie” - scenografie do spektaklu „Książę Pipa” (reż. Beata Pejcz, scen. Jadwiga Mydlarska-Kowal), który swoją premierę miał w rabczańskim teatrze 28.08.1999 roku (do 31.12).

● **29.11, 16.00 Spotkanie autorskie z Jackiem Dehnelem**, jednym z najbardziej cenionych współczesnych polskich pisarzy, laureatem m.in. Paszportu „Polityki”, wielokrotnie nominowanym do Literackiej Nagrody Nike i autorem najnowszej powieści „Ale z Naszymi Umarłymi”

RABA WYŻNA

■ **Gminny Ośrodek Kultury** (remiza OSP)

● **29.11, 18.30 Koncert „Muzyczna jesień”** - wystąpią wokaliści Studia Piosenki Young Stars

LIManOWA

■ **Sala kinowa**, ul. Łososińska 23

● **5.12, 12.00 Kino Seniora:** „1800 gramów”

ZAWOJA

■ **Babiogórskie Centrum Kultury**, Zawoja Centrum

● **29.11, 15.30 Akeja „Trzeba mieć kota na punkcie pomocy!”** - pomagamy dzieciom z chorobą nowotworową - warsztaty - tworzenie kotów z masy solnej, które zostaną przekazane chorym dzieciom/info pod numerem: 33 8775 066

● **29.11, 17.30 Promocja książki** „Morowe powie-trze pod Babią Górą” autorstwa Karoliny Listwan-Franczak i Pawła Franczaka

● **30.11, 15.30 Koncert** z okazji jubileuszu 20-lecia Orkiestry Dętej Gminy Zawoja

JABŁONKA

■ **Orawska Biblioteka Publiczna**, czytelnia

● **28.11, 15.00 Wieczór Literacki** XL Konkursu Literackiego im. Piotra Borowego - w programie: występ uczniów SP nr 1 z Lipnicy Małej, historia konkursu - Jąd-wiga Pilch/kustoszu muzeum OPE, ogłoszenie werdyktu jury, prezentacja laureatów konkursu

kluby i kawiarnie nie tylko muzyczne

ZAKOPANE

■ **Cafe Tygodnik Podhalański**, ul. Kościuszki 3, SDH Granit, IV p.

■ **STRH Cafe&Galery**, ul. Krupówki 4a

● **5.12, 18.00 Wernisaż** wystawy malarstwa „Pa-sjans” Bożeny Franciczek

■ **Klub Muzyczny VaVaVoom**, ul. Kościuszki 10

● **30.11, 21.00 Andrzejki 2019** // Let Us Take You There // Malenda & Skipek

■ **Le Scandale**, Zaruskiego 5

● **28.11, 19.00 Stand-up:** Mateusz Socha - „Masochista”

■ **Karczmia „Pod Gontem”**, ul. Kaspro-wicza 1A

● **30.11, 21.00 Reggae andrzejki** z zespołem Dub-ska

MSZANA DOLNA

■ **Folwark Stara Winiarnia**, ul. Ogrodowa 2, fol-warkstarawiniarnia.pl

● **29.11, 20.00 Andrzejki** z zespołem Alergen

SZCZAWNICA

■ **Dworek Gościnny**, Park Górny 7

● **30.11, 20.00 Bał Andrzejowy** z DJ-em/Jazz Bar

JAWORKI

■ **Muzyczna Owczarnia**, ul. Biała Woda 13, muz-ycznaowczarnia.pl

● **29-30.00, 20.00 Koncert:** Andrzej Nowak i Złé Psy

spotkania, koncerty

NOWY TARG

■ **Ratusz**, Rynek I

● **28.11, 18.00 MOK na walizkach** - spotkanie podróżnicze/slajdowisko: „Zamki w Polsce - przygody z duchami”, prowadzenie: Albin Marciniak

■ **PSM**, ul. Parkowa 12, sala koncert

**W czwartek
5 grudnia rusza kolejna
edycja Krakowskiego
Festiwalu Górskiego.**

W tym roku na tradycyjną już dla miłośników gór i wspinania, przypadającą na pierwszy grudniowy weekend ucztę zarezerwować trzeba 4 dni. Czwartkowy wieczór, kiedy to w kinie Kijów Centrum pokazywane będą filmy Międzynarodowego Konkursu Filmowego, będzie preludium dla kolejnych dni. W kinie przy al. Zygmunta Krasińskiego 34 zobaczyć będzie można m.in. "Manaslu - góra ducha" w reżyserii Geralda Salminy, opowiadający o tragicznej wyprawie Hansa Kammerlandera na ósmy szczyt Ziemi, czy też "Super Frenchie" - portret ekstremalnego narciarza i skoczka BASE Matthiasa Girauda w reżyserii Chase'a Ogdena, wyprodukowany przez Jasona Reida, producenta "Dirtbag. Legenda Freda Beckey".

Dużą zmianą w porównaniu do poprzedniej edycji Festiwalu jest przeniesienie piątkowych wydarzeń z gościnnymi, ale jednak zbyt ciasnych progów Uniwersytetu Ekonomicznego do Centrum Kongresowego ICE Kraków przy ulicy Marii Konopnickiej 17. Z drugiej strony oznaczać to będzie czasem jeszcze trudniejszy wybór, który z punktów programu wybrać - w ICE Kraków wydarzenia toczyć się będą równolegle aż w pięciu miejscach. Wyświetlane będą między innymi filmy Międzynarodowego Konkursu Filmowego, takie jak "A Day At The Office" w reżyserii Seana Villanueva O'Driscoll, znanego w Krakowie z poprzednich KFG, czy też "Spectre Expedition - To the End of the Earth" Alastaira Lee i Leo Houldinga. W konkursie tym startuje też nagradzany już na zagranicznych festiwalach film Darka Załuskiego "Ostatnia góra". Pokaz filmu "Rotpunkt", udanie łączącego opowieść o wspinaniu na Frankenjürze w czasach Wolfganga Güllicha z portretem Alexa Megosa, jednego z najlepszych obecnie wspinaczy sportowych, poprzedzi wstęp Norberta Sandnera, jednego z bohaterów filmu. Wśród filmów Polskiego Konkursu filmowego znajdziemy sporo tych z najwyższych gór świata, ale także te dotyczące tatrzańskiej tematyki - "Hardą" Marcina Polara i "Wiatr" Michała Bielawskiego.

Piątkowa część festiwalu będzie wypełniona również warsztatami - będą one poświęcone przygotowaniom do wypraw w góry najwyższe i w te nieco niższe, o wypadkach taternickich w Tatrach - w tym swoim własnym - opowie Bogusław Kowalski, dla sportowych wspinaczy obiecująco brzmi prelekcja "Jak umiejętnie doskonalić swoje umiejętności wspinaczkowe", którą poprowadzą Andrzej Mecherzyński-Wiktor i Marcin Kopciński, czy też prowadzone przez "Mechaniora" spotkanie "Droga do perfekcji", w którym udział weźmie prawdziwie mistrzowskie grono: Aleksandra Mirosław (Rudzińska), Jakob Schubert i Anna Stöhr. Nie brakuje spotkań poświęconych ekologii w górach, a w kilku z nich udział weźmie Jan Krzeptowski Sa-

Po raz siedemnasty

Said Belhaj

Ben Moon na Hubble... blisko 30 lat temu.

W tym roku na scenę KFG wrócą zawody wspinaczkowe.

Thomas Huber na Cerro Kishtwar.

bała z Tatrzańskiego Parku Narodowego. Z zagranicznych gości festiwalu tego dnia posłuchać będzie można Andy'ego Kirkpatricka, Roberta Jaspersa i Alastaira Lee. Dwa ciekawie zapowiadające się spotkania - jedno o polskim filmie górskim (gośćmi będą Marcin Koszałka, Wojtek Kozakiewicz, Robert Sowa i Jan Wierzejski), a drugie o "ściemnianiu we wspinaniu" (z udziałem Joanny Piotrowicz, Janusza Gołąba, Piotra Pustelnika, Marka Raganowicza, Bogumiła Sławy i Kacpra Tekieli) - poprowadzi Beata Słama, a prelekcji Magdaleny Derezińskiej-Osieckiej "Skito-urowiec, wspinacz, biegacz górski - kto to taki? Czy góry są, czy nie są dla każdego?" towarzyszyć będzie dyskusja z udziałem Kacpra Tekieli i Piotra Sztaby.

Sobota to powrót festiwalu w mury UE, z tym że poza trzema salami pawilonu sportowego pokazy filmowe odbywać się będą także w nieodległym pawilonie C. Główna, największa sala gościć będzie prelekcje wspinaczy polskich - Piotra Schaba, Aleksandry Taistry, Łukasza Dudka i Oli Przybysz oraz zagranicznych - Jakuba Schuberta, Anny Stöhr, Thomasa Hubera i mało znanego u nas Saida Belhaja - będzie to okazja, by bliżej poznać tę ciekawą postać. Pokazy filmów Międzynarodowego Konkursu Filmowego - "The Trilogy" oraz "Climbing Blind" wzbogacą spotkania z ich reżyserami - Tommym Joycem i Alastairem Lee. Wieczorem na głównej scenie KFG wręczone zostaną nagrody wspinaczkowe - Kraków Climbing Award i Kraków Mountain Award. Jedną z nich, za całokształt swych wspinaczkowych osiągnięć, otrzyma Ben Moon, który również wystąpi później przed krakowską publicznością.

Wśród wydarzeń, które będą miały się w sobotę w mniejszych salach Uniwersytetu, znajdziemy te związane z Tatrami. O pracujących tygodniach na przełomie sierpnia i września tego roku opowiadać będą ratownicy TOPR Andrzej Górka i Kuba Hornowski oraz nacelnik TOPR Jan Krzysztof - będzie to powrót do wydarzeń z Jaskini Wielkiej Śnieżnej, tragicznego w skutkach uderzenia pioruna w wierzchołek Giewontu, ale i szeregu "zwykłych" ratowniczych wydarzeń z tego okresu. Tuż po nich w czasy początków wspinania "sportowego" w Tatrach przeniesie słuchaczy Grzegorz Folt, występujący publicznie bardzo rzadko, być może tylko raz do roku na KFG. Kto ma w pamięci prelekcję Grzeska o jego przejściu Głównej Grani Tatr czy o początkach zimowego taternictwa, ten wie, że i tej okazji nie powinno się przegapić. Tego dnia nie zabraknie też części "warsztatowej" czy też poświęconej górskiej literaturze.

Ostatni dzień festiwalu może być okazją do nadrobienia filmowych zaległości - na dodatkowych pokazach festiwalowych filmów oraz na pokazie tych nagrodzonych w konkursach, po gali wręczenia nagród. W niedzielę odbędą się też ostatnie prelekcje zaproszonych gości, m.in. Dimitrija Gołowczenki i Siergieja Niłowa, którzy opowiedzą o swej kilkunastodniowej epopei na Janu, czy też Marka Raganowicza. Główna sala gościć będzie również, po wielu latach przerwy, finały wspinaczkowych zawodów - Kraków Boulder Contest, na których spodziewać się można naprawdę mocnej obsady.

Łukasz Kosut

telefony alarmowe

Po stronie polskiej

NUMER RATUNKOWY W GÓRACH - 601 100 300; numer alarmowy - 985

TOPR (Tatry) - Zakopane, Piłsudskiego 63 a; stacja centralna 18 20 63 444. **Idziesz w góry? Pobierz specjalną aplikację „Ratunek”**. Aplikacja połączy cię z ratownikami górskimi i wysle twoją lokalizację. Wejdź na: ratunek.eu.

GOPR (Gorce, Pieniny, Beskid) - Rabka, Al. 1000-lecia 1; stacja centralna - 18 26 768 80; stacje ratunkowe (caloroczne): Turbacz - schronisko PTTK 18 266 77 80, Nowy Targ Kowaniec - dyżurka 18 266 59 80, Szczawnica - dyżurka 18 262 26 80

Po stronie słowackiej

NUMER RATUNKOWY W GÓRACH - 18 300 HZS (Horska Zachranna Sluzba) - Rejon Vysoké Tatry - Starý Smokovec 52 442 28 20, Rejon Slovenský Raj 53 449 11 82, Rejon Nizke Tatry (północ) - Jasna 44 559 16 78, Rejon Orava 43 586 31 04, Rejon Malá Fatra - Vrátna 41 569 52 32, Rejon Veľká Fatra - Donovaly 48 419 97 24, Rejon Západné Tatry (południe) - Złarska Dolina 44 558 62 18, Rejon Nizke Tatry (południe) - Tále 48 619 53 26

biura podróży

• **GRUPA „TRIP”**, ul. Tetmajera 35, tel. 18 20 20 200, www.trip.pl, biuro@trip.pl, czynne 9-17, konferencje, kongresy, szkolenia, rezerwacja hoteli: Belvedere****, Czarny Potok***, wczasy zagraniczne, bilety autokarowe, bilety lotnicze.

• **TOUR & TRAVEL POLAND**, ul. Kościuszki 15, tel. 182015051, zakopane@tppoland.eu, www.tppoland.eu. Bilety lotnicze, autokarowe, promowe. Wczasy i wycieczki zagraniczne, krajowe. Wycieczki i imprezy dla firm, konferencje, szkolenia. Ubezpieczenia i wizy.

• **BIURO TURYSTYCZNE „TERESA”**, Zakopane, Al. 3 Maja 9 (Budynek „Jawor”), tel./fax 18 20-B-660, tel./fax 18 20-143-01. Pobyty w Zakopanem, wycieczki lokalne, wczasy krajowe i zagraniczne dla turystów indywidualnych, zakładów pracy i szkół, autokarowe bilety międzynarodowe m.in. Nowy Targ - Wiedeń, bilety lotnicze, bilety Zakopane - Kraków, ubezpieczenia. www.teresa.zakopane.pl. e-mail: biuro@teresa.zakopane.pl.

• **BIURO PODRÓŻY POMIAN TRAVEL**, Zakopane, ul. Żaruskiego 2 (Hotel Gromada); 18 20 152 04, www.pomiantravel.pl. LAST MINUTE, wycieczki krajowe i zagraniczne, grupy incentive, pielgrzymki, Portugalia, bilety lotnicze i na Kasprowy Wierch.

noclegi i gastronomia

ogłoszenia płatne

• **RESTAURACJA REGIONALNA „MONTE ROSA”**, Zakopane, ul. Nowotarska 8, tel. 18 20 146 56. Potrawy regionalne, kuchnia europejska. Obsługa grup zorganizowanych. Imprezy okolicznościowe - muzyka górska.

baseny

ogłoszenia płatne

• **Hotel BELVEDERE******, ul. Droga do Białego 3, czynny 8-22, 18 20 21 200, basen ze zjeżdżalnią, jacuzzi, łaźnia rzymska, sauna fińska, sauna turecka, sauna na podczerwień, siłownia, sala gimnastyczna, squash, bilard, kregielnia, golf, SPA Belvedere.

Warunki do uprawiania turystyki w Tatrach są zróżnicowane, na ogół niekorzystne. Powyżej 1600 metrów są trudne, leży śnieg, w wielu miejscach szlaki są mocno oblodzone. Jest i stopień zagrożenia lawinowego. W partiach niższych, lesistych szlaki są miejscami mokre i śliskie, a w niektórych miejscach błotniste, szczególnie na Ścieżce nad Regłami pomiędzy dolinami Chocholowską a Kościeliską oraz tam, gdzie trwają prace leśne. Nie poleca się wyjść w wyższe partie Tatr. Szlak od Wodogrzmotów Mickiewicza do Doliny Pięciu Stawów jest zamknięty z powodu remontu do odwołania. Nadal zamknięty jest szlak pomiędzy Świnicą a Zawratem z powodu obrywu skalnego. Schronisko Murowaniec wyłączono z eksploatacji od 1 listopada do 20 grudnia, a schronisko na Kalańcówkach do 13 grudnia czynny ma tylko bufet. Jaskinia Mroźna zamknięta jest do wiosny. W sobotę ruszyła już kolej linowa na Kasprowy Wierch po renowacji i gruntownym przeglądzie technicznym. Od 1 marca do 30 listopada na obszarze TPN obowiązuje zakaz poruszania się od zmiernych do świtu. W razie spotkania niedźwiedzia należy się wolno i spokojnie oddalić. Przed wyruszeniem w góry należy się zapoznać z komunikatem turystycznym na stronie tnp.pl oraz z prognozą pogody. Telefon alarmowy TOPR i GOPR 601 100 300 lub 985.

Od 1 listopada do 15 czerwca przyszłego roku szlaki w Tatrach Słowackich powyżej schronisk i Magistrali Tatrzńskiej, a także w innych dolinach, w których nie ma schronisk, są zamknięte. Informują o tym tablice w terenie. Chata pod Rysami i szlak do niej wiodący również są zamknięte. Okresowo zamknięty jest szlak w Tatrach Orawskich, wiodący Doliną Juranową na Umarłą Przełęcz i do Doliny Bobrowieckiej. Po kalamie z 19 listopada 2004 roku na obszarze wiatrołomów zostało posadzonych do odnowy lasu około 8 milionów drzewek. Wybierając się w góry Słowacji, należy się ubezpieczyć na wypadek akcji ratunkowej HZS. Potrzebna jest też Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego, by nie ponosić kosztów związanych z opieką medyczną w publicznych placówkach służby zdrowia na terenie Słowacji. Telefon alarmowy HZS 18 300.

15 listopada zmarł w Krakowie w wieku 75 lat Jacek Mizerski, przewodnik tatrzański I klasy i beskidzki, wychowawca wielu pokoleń przewodników tatrzańskich, ceniony szkoleniowiec i egzaminator. Już w wieku 21 lat został prezesem Studenckiego Koła Przewodników Górskich w Krakowie, a po utworzeniu AKPT poświęcił się całkowicie szkoleniu przewodników tatrzańskich. Przez kilkanaście lat był członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla przewodników Górskich Tatrzańskich. Uroczystości pogrzebowe odbyły się w gronie rodzinnym 20 listopada na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Denis Urubko poinformował, że zamierza tej zimy wyruszyć w małym zespole w Karakorum, by dokonać pierwszego zimowego wejścia na Broad Peak w okresie wg niego "prawdziwej" zimy, czyli od 1 grudnia do końca lutego. Wejście czwórki Polaków było 5 marca 2013 roku. W akcji górskiej jego partnerem będzie Kanadyjczyk Don Bowie, uczestnik wypraw himalajskich. Towarzyszyć im będzie na wyprawie 31-letnia Lotta Nakryva, Miss Finlandii z 2013 roku, startująca również z powodzeniem w wyborach Miss Świata i Miss Uniwersum, podobno ma również na swoim koncie wiele szczytów. Denis oświadczył, że jeżeli wszystko pójdzie dobrze, to może spróbuje również zaatakować K2.

Przewodnicy zrzeszeni w Polskim Stowarzyszeniu Przewodników Wysokogórskich zakończyli tegoroczny sezon spotkaniem towarzyskim, które odbyło się w Karczmie Muzykanckiej na Rybówce w Poroninie. W spotkaniu i uroczystej kolacji uczestniczyli również przewodnicy wysokogórscy ze Słowacji zrzeszeni w NAWH SR, z którymi na co dzień nasi przewodnicy współpracują. Była to też okazja do wymiany doświadczeń.

(ar)

Wspominali zmarłych ratowników

Już po raz szósty ratownicy Horskiej służby z Zuberca zorganizowali rocznicowe spotkanie poświęcone zasłużonym ratownikom, którzy odeszli na niebieską grań.

Inicjatywą takich spotkań wystąpił przed kilku laty Jan Jurina, były naczelnik HS na Zwierówce, oraz Klub Seniorów HS z Zuberca. Mają one upamiętniać zasłużonych ratowników ze Słowacji, Polski i Czech, którzy zmarli w ostatnim roku, ale również w okrągłe rocznice, 5., 10. i kolejne. Pomysł się przyjął i od 6 lat takie spotkania się odbywają. W sobotę 16 listopada upamiętniono 5. rocznicę śmierci Jána Matláka, Jana Tybora oraz trzech ratowników, którzy odeszli w ostatnim roku: Jozefa Koršala, Rudolfa Machu i Romana Benčura. W ich intencji, a także w intencji wszystkich zmarłych ratowników górskich z Polski, Słowacji i Czech została odprawiona Msza Święta w kościółku w Hutach, w Kwaczańskiej dolinie, którą sprawował w koncelebrazie kilku księży biskup František Rábek, ordynariusz wojskowy na Słowacji. W nabożeństwie uczestniczyły poczty sztandarowe HS z Tatr Zachodnich, z Zuberca, i poczet sztandarowy TOPR - Andrzej Kapłon, Adam Marasek i Franciszek Łukaszczyk. Na uroczystości wyjechała z Zakopanego również kapela góralska oraz Jan Gąsienica Roj starszy, Andrzej Król, pilot Henryk Florkowski z żoną, Ewa Bachleda, Krystyna Tybor i Andrzej Tybor oraz Joanna Schoen, Teresa Marasek i Elżbieta Dziób. Po mszy organizatorzy uroczystości wręczyli biskupowi piękną statuetkę granitową w podziękowaniu za poprowadzenie Eucharystii. Warto przy tej okazji dodać, że jego bliskim przyjacielem był ratownik i himalaista Ján Matlák. Było też jak co roku wspólne zdjęcie.

Na wspominki o tych, co odeszli, uczestnicy przejechali samochodami do Koliby Holica, przy drodze prowadzącej z Zuberca do Liptowskiego Mikulasza, gdzie przy kolacji i poczęstunku odbyła się druga część spotkania. Prezentowano sylwetki pięciu zmarłych ratowników, ilustrując je przeżyciami lub filmikami. Rozpoczęto od Jana Tybora, zmarłego przed pięcioma laty - taternika, alpinisty, skialpinisty, przewodnika i ratownika tatrzańskiego, który długo zmagał się z chorobą. Ciepło mówiła o swoim mężu Krysia, która ze wzruszeniem odebrała z rąk Jana Juriny pamiątkową statuetkę z dedykacją: "Janko, żyjeś w naszych sercach - 2019". Podobne statuetki odbierali potem członkowie rodzin pozostałych czterech zmarłych ratowników.

Już od 5 lat nie ma również Jána Matláka, który zginął w lawinie śnieżnej w bazie głównej pod Dhaulagiri. Kierował 10-oso-

Fot.: z arch. Krystyny Tybor

Po Mszy Świętej w kościele w Hutach.

Fot.: z arch. Krystyny Tybor

Statuetkę otrzymała Krystyna, żona Janka Tybora.

Statuetki wykonane przez Jana Jurinę w Kolibie Holica.

bową wyprawą słowacką na ten szczyt. Po dużych opadach śniegu jedna z lawin sięgnęła namiotów w bazie głównej. W jednym z nich był Ján Matlák i jego zastępca Vladimír Švancár. Zginęli obaj, a także 3 Szerpów. Matlák uczestniczył w 5 wyprawach na ośmiotysięczniki, czterema wyprawami kierował.

Jozef Koršala zmarł w styczniu tego roku w wieku 77 lat. Był taternikiem, w latach 1995-2000 naczelnikiem Tatranskiej Horské Služby, przewodnikiem tatrzańskim I klasy, a potem również przewodnikiem wysokogórskim UIAGM. W 1969 roku uczestniczył w słowackiej wyprawie na Nanga Parbat. Jako ratownik miał na swoim koncie wiele wypraw i akcji ratunkowych. Statuetkę odebrała żona Jožo Koršali.

Roman Benčura, ratownik z Niżnych

Tatr, zginął w marcu tego roku w lawinie śnieżnej w czasie wspinaczki w Młynarowym Zlebie. Rudolf Macho, który również zmarł w tym roku, w latach 80. był przewodniczącym Horské Služby w Tatrach Zachodnich, w Dolinie Żarskiej, a potem również zastępcą naczelnika.

W spotkaniu uczestniczył również Jan Komornicki, były naczelnik GOPR, a potem ambasador Polski w Bratysławie. Seniorzy HS w dowód wieloletniej przyjaźni wręczyli mu książkę, a Jan odwzajemnił się swoją publikacją napisaną w języku słowackim.

Nasza kapela grała zarówno przy wręczeniu statuetek, jak i w czasie uroczystej kolacji, a Ján Jurina zaprosił na następne spotkanie w listopadzie przyszłego roku.

Apoloniusz Rajwa

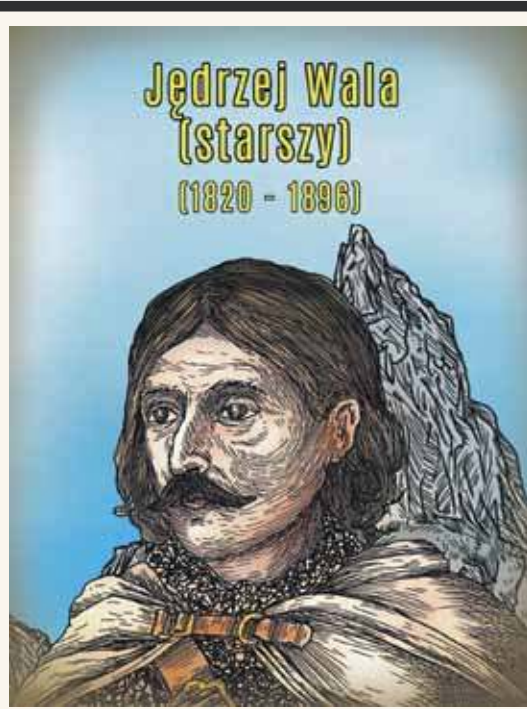
Fot.: Zofia Bachleda

Jano Jurina i Krystyna Tybor ze statuetką.

Fot.: z arch. Krystyny Tybor

Jędrzej Wala starszy, urodzony w 1820, zmarły w 1896 r., był jednym z najwybitniejszych przewodników tatrzańskich, jednym z najlepszych znawców Tatr i jednym z najbardziej zasłużonych w dziedzinie ochrony przyrody Tatr. Jak większość ówczesnych przewodników Tatr poznał, będąc kłusownikiem polującym na kozice i świstaki. Przewodnictwem zajął się po 1850 r. i szybko stał się, obok Macieja Sieczki, jednym z najbardziej cenionych. Już w 1857 prowadził turystów na Krywań, a prowadząc turystę w 1860 r., dokonał I znanego przejścia Przełęczy koło Drąga. Prowadził też wielu z najznakomitszych turystów i badaczy owych czasów, m.in. Marię Steczkowską, ks. Józefa Stolarczyka, Walerego Eljasza, Adama Asnyka, Leopolda Świerza. Chodząc w góry z Eugeniuszem Janotą i Maksymilianem Nowickim, pod ich wpływem porzucił kłusownictwo i stał się jednym z najgorliwszych strażników przyrody. Co więcej, został pomocnikiem zoologa profesora Nowickiego, któremu dostarczał okazy i ułatwiał poznawanie życia kozic i świstaków. Znany był z doskonałej znajomości topografii całych Tatr. Dokonał też wielu pierwszych wejść na szczyty i przełęcze tatrzańskie. W 1867 roku dokonał, prowadząc ks. Józefa Stolarczyka, I wejścia na Baranie Rogi i jednego z pierwszych na Lodowy Szczyt. W 1861 roku był współautorem pierwszego znanego przejścia Koprowej Przełęczy. Jeszcze w 1895 r., mając 75 lat, prowadził turystów przez Krzyżne do Morskiego Oka.

Podwójnie „Majowe” granie

Pamiętali o Marku Łabunowiczu, a dla maleńkiej Judytki z Działisza udało się zebrać blisko 5 tysięcy złotych na jej leczenie w klinice w Bangkoku.

Na scenie muzyka ratowników, przyjaciół Markowych z TOPR-u.

Sala Domu Ludowego na Chotarzu pękała w sobotni wieczór w szwach. Publiczność na stojąco oklaskiwała artystów, którzy tego wieczoru, jak kaže tradycja „Majowych” spotkań, występują charytatywnie. Ratownicy Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego złożyli w 1992 roku. Wolny czas spędzał w górach, a muzyka okazała się jego drugą pasją. Miał wielki talent, żaden instrument nie był mu obcy, równie dobrze radził sobie ze skrzypcami, kontrabasem, heligonką czy cymbałami. Potrafił też umiejętnie dzielić się swą wiedzą i umiejętnościami z podopiecznymi, którym jako instruktor przekazywał cenne nauki. Należał do zespołu regionalnego Poloniarze.

Z uśmiechem kochał życie

O jego licznych zamiłowaniach opowiadał krótki film, zademonstrowany podczas koncertu. „Maja” swój czas między wyprawami ratunkowymi potrafił dzielić na nurkowanie, spadochroniarstwo, muzykowanie, uczenie dzieci w oddziałach Związku Podhalań. Sam wciąż się rozwijał i doskonalił swe umiejętności. Nic dziwnego, że szybko pojawiły się pierwsze sukcesy estradowe. Doceniła go Edyta Geppert, Golec uOrkiestra, Brathanki, Harlem, Zbigniew Namysłowski, Witold Rek, Czarne Karakufy, z którymi występował na estradzie bądź w wydawnictwach płytowych. Regularnie koncertował z Kapelą Pieczarków.

- Był TOPR-owcem, czyli człowiekiem, który jest gotowy poświęcić swoje życie - podkreśla Zofia Kubiniec-Stanuch. - Spotykamy się na tych Zaduszkach, by go wspominać, ale też by pamiętać wszystkich tych, co w minionym roku od nas odeszli. Co związani byli z tym miejscem, ze Związkiem Podhalań, z TOPR-em, jak Stanisław Obrochta, Stanisław Bukowski Tyrała, Jan Stachoń Koszarek, Franciszek Bachleda Księdzlarz, którego my pochowaliśmy dziś.

Sala wspólnie odmówiła Wieczne Odpoczywanie za zmarłych. Hania Łabunowicz „Majowa”, córka Marka, zapaliła świecę pod obrazem swego taty. Portret, który wykonała Monika Stanisławska-Pitoń, towarzyszy imprezie już od lat. Na scenie, której tło stanowił wielki pejzaż górski autorstwa Adama Brzozy, wystąpili jego koledzy i koleżanki z zespołu Poloniarze. Byli mu najbliżsi od dziecka, od szkoły. Po nich na scenie zaprezentowali się przyjaciele z TOPR-u. Oni pierwsi po tragedii ruszyli z pomocą dla najbliższych, tych co zostali. A to, że płynię w nich góralska krew i mają dryg do muzyki i śpiewu - pokazali podczas sobotniego koncertu. - Przecież

to nasze chłopcy, to umieją i grać i zaśpiewać - podsumowała niespodziankę Zofia Kubiniec-Stanuch.

Poetka Teresa Bachleda-Kominek z Zakopanego, która jest bardzo zżyta z Kościeliskiem, tego wieczoru specjalnie dla Marka napisała przejmujący wiersz. Przypomniła też kilka swych utworów o tematyce górskiej. - Marek nie był smutny, on dla każdego miał uśmiech - zaznaczyła Hanna Rybka, która zaśpiewała na scenie z zespołem w składzie Andrzej „Fiś” Jarząbek, Robert Czech i Paweł Trebunia Tutka.

Na koniec salą zawładnęła gwiazda wieczoru - Hania „Majowa” Łabunowicz. Towarzyszyli jej: Przemek Wesołowski, Bartek Polok, Wiesiek Jakubiec-Kubosek, Piotrek Majerczyk Farbierz i Piotrek Kret.

Koledzy z zespołu „Poloniarze” z Kościelisk grają dla Marka Łabunowicza „Mai”.

Zaczęło się od Mai

- Przeprowadzimy dziś państwa przez muzyczny świat mego taty, a na początek piosenka, od której wszystko się zaczęło - podkreśliła Hania „Majowa” Łabunowicz, córka Marka. Zaśpiewała „Pszczółkę Maję”, bajkowy przebój Zbigniewa Wodeckiego. Przypomniła następnie, że ojciec dość późno przekonał się do podhalańskiej kultury. Ale gdy to nastąpiło, to zakochał się w góralskiej muzyce bez opamiętania. Co nie przeszkadzało,

Gwiazda „Majowego Grania” - Hania Łabunowicz „Majowa”.

by równie wysoko cenił nuty słowackie, łemkowskie, cygańskie czy rumuńskie. Jako że talentu miał za trzech, to gdy tylko brał do ręki gitarę, heligonkę, akordeon, skrzypce - z każdego instrumentu potrafił wy-czarować piękne melodie. - Tata grał na różnych imprezach, festiwalach, ale i w karczmach. Najpierw w Sopie. Tam poznał mamę, która była kelnerką. Zawsze, gdy tylko usłyszał utwór „Jarzębino czerwona”, odkładał skrzypce, brał mamę w ramio-

brać kilkaset tysięcy złotych na podróż, pobyt i kilka operacji wszczęcia komórek macierzystych. „Do 23 listopada będziemy już mieć za sobą 5 wszczęcia komórek macierzystych do rdzenia kręgowego - pisze w liście do organizatorów „Majowego Grania” mama dziewczynki. - Dostaną się w ten sposób do mózgu, gdzie będą się namnażać i odbudowywać zniszczone struktury. Duplikacja komórek macierzystych uwarunkowana jest podaniem czynnika wzrostu”.

Ten bardzo bolesny zabieg będzie się powtarzać 8 razy. Ta terapia, połączona z intensywną miesięczną terapią, ma zatrzymać ataki padaczki, które uniemożliwiają rozwój dziecka. Do Polski wracają 29 listopada. Tu dziecko czekają kolejne pracowite miesiące rehabilitacji. Ale w ciągu pół roku rodzice z Judytką muszą wrócić do kliniki w Bangkoku na powtórne badania i leczenie. Dlatego o hojność do gości na Chotarzu apelowała gorąco Małgorzata Karpel-Bzdyk, dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury Regionalnej w Kościelisku, Maciej Krzeptowski, prezes ZP oddział Kościelisko, oraz Janusz Stopka, prezes fundacji im. Karola Stopki „Młodość, Talent, Podhale”, którzy zorganizowali imprezę.

Za ofiarność licznie zebranej publiczności należą się słowa wdzięczności: udało się przez wieczór zebrać 4.878,99 zł i 1 dolar USD.

- Bardzo dziękujemy w imieniu rodziców Judytki. Za piękny wystrój naszej sceny słowa podziękowań dla kwiatarni „Szarotka”. Marek Waclawski - dzięki za nagłośnienie naszego koncertu, a restauracjom „Witowianka”, „Pełna Chata” i Cukierni „Samanta” za posiłki dla występujących społecznie artystów - podsumowała udany wieczór Małgorzata Karpel-Bzdyk.

Każdy, kto zechce i może wesprzeć trzyletnią mieszkankę Działisza, może wpłacać na konto fundacji „Zdążyć z pomocą”, której Judytką jest podopieczną. - Ważne, by zaznaczyć numer subkonta, bo to duża fundacja, ma wielu podopiecznych - dodaje Janusz Stopka.

Tekst i fot.:
Rafał Gratkowski

Poniżej dane, które należy podać, wypełniając przelew:

Odbiorca:

Fundacja Dzieciom „Zdążyć z Pomocą”

Alior Bank S.A., nr rachunku:

42 2490 0005 0000 4600 7549 3994

Tytułem:

35478 Szlachta Judyta darowizna na pomoc i ochronę zdrowia

REKLAMA

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Mieszkańcy - EXTRA kompetentni

Gmina Bukowina Tatrzańska zakończyła realizację projektu pn. „e-Xtra kompetentni mieszkańcy Gminy Bukowina Tatrzańska”. Realizacja projektu była możliwa dzięki wsparciu finansowemu, które Gmina Bukowina Tatrzańska pozyskała w kwocie 149.990,00 zł z programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020,

Oś priorytetowa nr III: „Cyfrowe kompetencje społeczeństwa”, Działanie 3.1: „Działania szkoleniowe na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych”. Łącznie utworzonych zostało 25 grup, w których przeszkolono 270 mieszkańców w wieku 25-74 lata, w tym 30 osób z niepełnosprawnością. Szkolenia realizowane były w grupach od 8 do 12 osób. Największym zainteresowaniem cieszył się moduł „Rodzic w Internecie”, „Kultura w sieci” oraz „Moje finanse i transakcje w sieci”. Podczas spotkań uczestnicy dowiedzieli się między innymi jak uchronić dziecko przed cyberniebezpieczeństwem oraz jak dokonać płatności za pomocą e-usług. Ponadto każda osoba utworzyła dla siebie profil zaufany, dzięki któremu

może potwierdzać swoją tożsamość w internecie oraz podpisywać wnioski składane do podmiotów publicznych. Wszyscy uczestnicy otrzymali niezbędne materiały szkoleniowe, tj. teczkę, notatnik, długopis i pendrive oraz certyfikat ukończenia szkolenia. W ramach realizacji projektu zakupiono 18 laptopów z funkcją tabletu, które po zakończeniu szkoleń zostały przekazane do szkół podstawowych.

21 marca - 20 kwietnia

BARAN

Przydałoby się skończyć z takim rozdrabnianiem się nad każdą kwestią. Musisz skoncentrować się na sprawach najważniejszych. Chyba, że twoja mentalność zasadniczo nie różni się niczym od mentalności młynka do kawy.

21 kwietnia - 21 maja

BYK

Uratowanie tego układu leży głównie w twoich rękach. Wykaż więcej zrozumienia od czuć drugiej strony. Wszystko da się uratować, jeżeli postarasz się na tyle, na ile to możliwe, przykroć przykrości, które wyrządzasz.

22 maja - 21 czerwca

BLIŹNIĘTA

Wygląda na to, że większość problemów rozwiązać może sięgnięcie do niewykorzystanych dotychczas zasobów. Taki konglomerat może być skuteczny. Przysłowiowa "zupa nic" ma zwykle niepożądany smak.

22 czerwca - 22 lipca

RAK

Nie ma żadnego powodu, żeby rezygnować i osiadać na laurach. Dysponujesz wystarczająco dużym potencjałem z przeszłości, więc nie warto się poddawać. Wszak z popiołów wypalonych pomysłów też czasem rodzi się Feniks.

23 lipca - 22 sierpnia

LEW

Jeśli naprawdę jesteś na skraju wytrzymałości, musisz przejść do bardziej radykalnych działań. Środki, które stosowałeś, jak widać, zbyt słabe. Płyn do zmiękczenia tkanin raczej nie poradzi sobie z czyjąś zatwardziałością.

23 sierpnia - 22 września

PANNA

Najważniejsze wydaje się być teraz trafne rozpoznawanie docierających do ciebie sygnałów. Dochodzący z dala warkot werbli może oznaczać ogłoszenie ważnego komunikatu, ale też przygotowań do egzekucji.

23 września - 23 października

WAGA

Dla własnego komfortu psychicznego podejź z większym zaufaniem do otoczenia. Nie można każdej rzeczy traktować jako ciosu wymierzonego w ciebie. Zauważ, że nikt nie pokocha psa warczącego a priori na wszystko.

24 października - 22 listopada

SKORPION

Na pewno nie przed każdym powinienesz czuć respekt. Niech nie zwiedzie cię to, że niektórzy cały czas chodzą z opuszczoną przyłbicą. Przecież mogłoby się okazać, że po jej podniesieniu odsłoni się tylko beznadziejna pustka.

23 listopada - 21 grudnia

STRZELEC

Ciesz się, miast dziwić. Tak bywa, że wielu aspektów postępowania nie da się jednoznacznie sklasyfikować. Bywają sytuacje, kiedy kierując się tylko egoizmem, robisz coś, co dla innych jest przykładem altruizmu.

22 grudnia - 20 stycznia

KOZIOROŻEC

Podejź do tego na spokojnie. To nie jest tak, że ktoś kwestionuje twoje dokonania i chce ci uszczknąć coś z osiągnięć. Przecież, tak na dobrą sprawę, w wyniku takiego odejmowania de facto zostałeś wyróżniony.

21 stycznia - 20 lutego

WODNIK

Nie warto przesadzać. Do przytyków powinienesz podchodzić adekwatnie do sposobu ich wyrażania. Przecież jest ogromna różnica między wytknięciem palcem a przytknięciem żaru palącego się papierosa.

21 lutego - 20 marca

RYBY

Musisz się jednak jakoś otrząsnąć i zmobilizować. Twoje roztrzęsanie i zapominalstwo coraz bardziej pogłębia kryzys, co może doprowadzić do katastrofy. Niestety nie każde roztrząsanie da się skutecznie zacerować.

Pytla

Orzechowy smak umami

W obiegowej opinii grzyby shimeji mają smak umami. Delikatny i niemal nieuchwytny, uważany za piątą po słodkim, słonym, kwaśnym i gorzkim. Niepodobny do żadnego z nich, inny. Takie kulinarne "łaf!".

Fot.: Agnieszka Nowelli

Ich oddanymi fanami są Japończycy, choć te drobne grzybki doceniane są w całej kuchni azjatyckiej, a od jakiegoś czasu i w kuchniach innych stron świata. Dziko rosną w lasach Azji Wschodniej i gdzieś tam w Europie Północnej, głównie w Szwecji i Norwegii. Choć jest ich ponad dwadzieścia gatunków, najpopularniejsze spośród nich to białe bunpai-shimeji i brązowe buna-shimeji. Porastają kępami podstawa drzew liściastych, zwłaszcza buków, stąd też nazywane są grzybami bukowymi. Dzięki temu nam łatwo skojarzyć je np. z opieńkami. Są również uprawiane, na podłożach z trocin, ziarna i organicznych odpadów rolniczych, w kontrolowanych warunkach. Niemniej czyżby te, czy uprawne, dostępne są cały rok.

Detalicznie sprzedaje się je w małych porcjach, w oddychających plastikowych opakowaniach. Należy wybierać te, których łodygi i kapelusze nie mają przebarwień, na oko świeże i jędrne, nie przywędłe. Unikać zaś tych, na których opakowaniu od wewnątrz zebrała się wilgoć, a same grzyby wyglądają na lekko obślizgłe. Po zakupie, jeśli nie zamierzamy od razu ich przetworzyć, powinny zdecydowanie wyładować w lodówce na czas nie dłuższy niż 7 do 14 dni (przy czym lepiej zużyć je wcześniej). Najlepiej w oryginalnym opakowaniu, broń Boże w jakimś hermetycznie zamykanym, bo grzyby te muszą mieć zapewnioną cyrkulację

powietrza. Po otwarciu najlepiej zużyć je w całości, gdyż nie za dobrze znoszą mrożenie. Shimeji zazwyczaj są bardzo czyste, ale dla pewności można je lekko opłukać. Przed obróbką trzeba też odciąć dolną część wiązek grzybów i rozdzielić je na pojedyncze sztuki.

Absolutnie nie powinno się ich spożywać na surowo. Chociażby ze względu na lekką gorycz (mocniejszą nieco w przypadku buna-shimeji), która znika po ugotowaniu. Gotowanie ułatwia także ich trawienie i wydobywa z grzybów wspomniany smak umami, a to dzięki zawartym w nich trzem kwasom: glutaminowemu, glutaminowemu i asparaginowemu. W przypadku shimeji odcujemy go jako lekko orzechowy. Grzyby będą też miały przyjemną, jędrną, lekko chrupiącą konsystencję.

W kuchni japońskiej shimeji są głównym składnikiem potraw Nabemono, Takikomi Gohan i Sukiyaki. Nabemono to złożone słowo, w którym nabe oznacza garnek do gotowania, a mono - rzeczy. Koncepcja nabe jest prosta. Może to być mieszanka świeżych warzyw, mięsa, owoców morza, tofu i produktów sojowych lub składników sezonowych, gotowanych i serwowanych w garnku z bulionem. Ponieważ takie potrawy są mocno rozgrzewające, zazwyczaj podaje się je jesienią i zimą. W Japonii można skosztować ich w specjalistycznych restauracjach lub izakaya (coś na kształt pubu), które serwują róż-

ne, często regionalne wersje gorącego garnka, zawierające unikalne lokalne składniki w bulionach o różnym smaku. Takikomi Gohan to dla odmiany danie z ryżu. Ryż krótkoziarnisty gotuje się z warzywami, grzybami, owocami morza lub mięsem. Zwykle doprawiany jest bulionem dashi i sosem sojowym. Sukiyaki z kolei przyrządza się w żeliwnym garnku. Składniki tej potrawy to cienko pokrojona i obsmażona wołowina, warzywa liściaste, tofu, grzyby (shiitake i shimeji) oraz makaron, gotowane razem w bulionie z sosu sojowego, słodkiej sake i cukru.

Grzyby shimeji są naprawdę bardzo wszechstronne, o czym przekona się każdy kreatywny domowy kucharz, jeśli tylko ich zakosztuje. Sprawdzają się w szerokiej palecie potraw, tak gotowane, smażone, pieczone, jak i marynowane. Swoje miejsce znajdują w zupach, gulaszach i sosach, daniach z makaronem czy ryżem, nawet sałatkach. Świetnie komponują się z mięsami i owocami morza. Również z innymi grzybami, zwłaszcza wspomnianymi wcześniej shiitake. Doskonale łączą się z oliwą z oliwek, łagodnymi ziołami i miso. Z ich dodatkiem, na wzór Japończyków, sami możemy wykreować własne dania typu gorący garnek. Nadto wymagają stosunkowo krótkiej obróbki cieplnej. Wystarczy dosłownie pięć minut, choć można i dłużej, bo nie rozgotowują się zbyt szybko. Niemniej dobrze, jeśli zachowają lekką chrupkość.

Shimeji mają niską zawartość tłuszczu i wysoką błonnik pokarmowego. 100 gramów grzybów pokrywa ponad 30% zalecanego dziennego spożycia kwasu pantotenowego (witaminy B5), witaminy D, witaminy K i biotyny oraz około 40% dziennego zapotrzebowania na miedź. Charakteryzuje je również wysoka zawartość potasu, manganu i białka, spora witaminy B6, niacyny (wit. B3), ryboflawiny (wit. B2) oraz witaminy B9 i B11. Zawierają też magnez, fosfor, jod, cynk i żelazo.

O shimeji mówi się, że wspomagają zdrowie serca, wzmacniają układ odpornościowy, poprawiają metabolizm i obniżają poziom cholesterolu. Nie dziwi zatem, że rozmiłowani w nich Japończycy żyją długo i w dobrym zdrowiu. Oczywiście nie tylko, ale również dzięki nim.

an

Polowanie na Zwierza

Książka

„Właściwie zabijałem, odkąd pamiętam. Zaczynałem od zabijania zwierząt. Pierwszą ofiarą był kot sąsiadów. To było u babci na wakacjach. Mieszkała na wsi. Miałem zaledwie siedem lat. Zabiłem go kamieniem.”

Zanim narodził się Zwierz, był po prostu mordercą. Żadny zapachu krwi, skoku adrenaliny, uczucia podniecenia, jakie spływało na niego w momencie, kiedy z jego ofiary uchodziło życie. To wszystko odkrywał z czasem. Ludzi zabijać zaczął mając dziesięć lat. Pierwsza była jego rówieśniczka Basia, brutalnie zepchnięta w głąb ośmiometrowego dołu w trakcie zabawy w chowanego. Drugi był Jasio, dzieciak z kolonii. Jego uśmiercił nożem, który zostawił sobie jako pamiątkę, trofeum, i którym dużo później posługiwał się nieraz. Potem była przerwa, aż do osiemnastych urodzin, kiedy to w jednej z wrocławskich bram zmasakrował kamieniem mężczyznę. I znowu kilka lat spokoju. Ślub, dziecko. Nawet to go nie zmieniło. Wyruszał na łowy za każdym razem, kiedy nadarzyła się okazja, kiedy poczuł zew morderczej natury. Zapewne długo nikt nie powiązałby z nim żadnej ze zbrodni, gdyby na jego drodze nie stanął Mikulski, policjant z wydziału kryminalnego Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu. To wtedy, w zupełnie przypadkowej rozmowie w trakcie bankietu fundacji charytatywnej, rzucił mu przysłowiową rękawicę, chcąc udowodnić, że zbrodnia doskonała istnieje i jeśli morderca ma na nią patent, nigdy nie zostanie złapany. Tylko że Mikun (jak nazywali policjanta koledzy) nie miał wówczas świadomości, że właśnie rozpoczęła się niebezpieczna gra.

„Adam Kupisz nie wyglądał na kogoś, kto byłby w stanie kogokolwiek skrzywdzić. A już na pewno nie wyglądał jak seryjny morderca. Chudy, niski i rudawy, z łysymi plackami i płatami łupieżu był zupełnie przeciętnym facetem. (...) grę z Mikunem rozpoczął kilka miesięcy temu. To wtedy pierwszy raz zabił i zostawił wiadomość dla śledczych. Podpisał się pseudonimem „Zwierz” - taki przydomek nadała mu prasa, taki kryptonim otrzymała sprawa.” Taki tytuł nosi też książka autorstwa Piotra Kościelnego, opisująca te wszystkie zdarzenia i wiele więcej. Obrazująca trzy miesiące polowania na seryjnego mordercę, działającego profesjonalnie i z niewiarygodnym okrucieństwem.

Kościelny jest prywatnym detektywem, specjalistą do spraw bezpieczeństwa i windykacji terenowej, członkiem Sądu Dyscyplinarnego Polskiego Stowarzyszenia Detektywów. Jego biuro działa od 2006 roku. Współpracuje głównie z emerytowanymi policjantami. W wolnym czasie pisze. Jako autor zadebiutował przed dwoma laty powieścią „Zakon”, nominowaną do tytułu „Polskiej książki roku 2017” w niezależnym konkursie literackim „Brakująca Litera”. Teraz w ręce czytelników trafił „Zwierz”. Książka zaskakująca konstrukcją, mrocznymi krew w żyłach zwrotami akcji, obnażającą kulisy zbrodni doskonałej, ale i ukazującą brutalną prawdę o pracy polskich śledczych. Widać w niej, że Kościelny ma tu sporo do powiedzenia. Oprócz własnych doświadczeń ze spraw, jakie prowadził, to właśnie dzięki współpracownikom ma niezwykle obszerną wiedzę na temat tego, jak faktycznie wygląda praca policyjnych śledczych i z jakimi potwornościami spotykają się niemal każdego dnia. I jak sobie z tym radzą, albo i nie.

an

Dla naszych czytelników mamy od wydawnictwa Initium 3 egzemplarze książki. Otrzymają je osoby, które jako pierwsze napiszą do nas w poniedziałek 2.12 o godz. 17 na adres: konkurs@24tp.pl. W treści prosimy podać imię, nazwisko i adres, a w tytule wpisać: Zwierz.

Krzyżówka nr 48

POZIOMO: 1. historyczna kraina w Grecji, na południe od Macedonii 6. okres dobrej koniunktury 10. bujda 11. ogotoczenie, ograbienie 12. opłata dodatkowa 13. fińskie miasto znane z zawodów PS w skokach narciarskich 15. najważniejsza bogini Mezopotamii 19. eskorta 22. kilkudniowy rajd motocyklowy na nawierzchniach asfaltowych i terenowych 23. dawna jednostka objętości 24. prośba do władz 25. czasami mogą nas ponieść 26. amerykański stan z Topką i Wichitą 29. drobna, jednoroczna cebulka 31. głos konika polnego 32. materiał na szymbę 33. np. bratanica

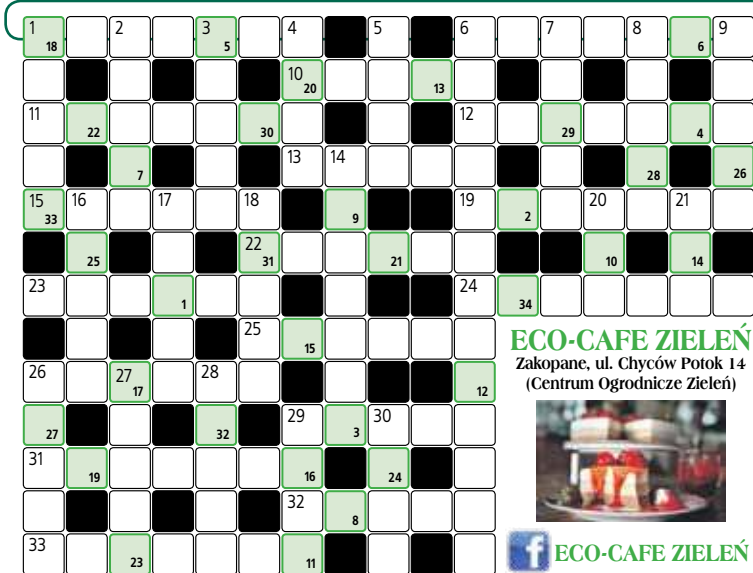
PIONOWO: 1. poruszają się w cylindrach 2. potocznie: etatowy kolejkowicz 3. opiekuje się warchlakami 4. drugi syn Adama i Ewy 5. zniszczone ubranie 6. obsługuje radiostację na statku 7. na czarną godzinę 8. daszek na przystanku 9. koszonka na siano 14. farmazony 16. asfaltowa droga 17. pełen dukatów 18. odłożenie sprawy na termin nieoznaczony 20. kabaret Łaskowika i Smolenia 21. w rodzinie 26. ciasny, ale własny 27. dyspozycja 28. Kofi, były Sekretarz Generalny ONZ 29. sklep z antykami 30. produkt z młynka.

HASŁO - PRZYSŁOWIE PERSKIE - z ponumerowanych pól od 1 do 34 wraz z kuponem prosimy przysłać na kartkach pocztowych na adres redakcji w terminie do 10 dni od ukazania się numeru. Wśród osób, które nadesłały prawidłowe odpowiedzi, rozlosujemy nagrodę niespodziankę.

Rozwiązanie krzyżówki nr 45/2019:

Hasło: **CZAS TO SKARB DLA TEGO KTO ZNA JEGO CENĘ.**

Nagrodę niespodziankę wylosowała pani **MARIA WAKSMUNDZKA** z Waksmundu. Gratulujemy! Prosimy o kontakt z redakcją do 14 dni.

ECO-CAFE ZIELEŃ
Zakopane, ul. Chyców Potok 14
(Centrum Ogrodnicze Zieleni)

ECO-CAFE ZIELEŃ

Czy warto być eko

Czy to tylko moda, czy może wymóg obecnych czasów? Takich i podobnych pytań już nikt nie zadaje. Znaleźliśmy się w miejscu, z którego nie ma wyjścia i tylko nasze wspólne działania mogą ocalić nas od skutków zmian klimatycznych, degradacji środowiska i krajobrazu.

Czy trzeba nas przekonywać o skutkach? Pewnie większości nie, ale w dalszym ciągu spotykam niedowiarów i wątpliwości w szkodliwość działalność człowieka. Może argumenty Marcina Popkiewicza "Klimatyczne fakty i mity" przekonają tych, co wątpią. Dwa lata temu natrafiłam przypadkiem na jego wypowiedź w sprawie zmian klimatu, potem na kolejne wystąpienia, prezentacje i książki. Od tego momentu jest dla mnie - i mam nadzieję, że nie tylko dla mnie - autorytetem w sprawie klimatu. Na pewno Marek Józefiak z Greenpeace Polska również dołoży wiele argumentów. To przecież koordynator kampanii Klimat i Energia, ale przede wszystkim chłopak ze Śląska, z górniczej rodziny, to chyba najlepiej wie. O tym, że musimy ograniczyć emisję CO₂ i odejść od węgla, to wiedzą nawet dzieci z przedszkola i tylko

dorośli spierają się o termin. Kiedy? - jak najszybciej! Czy się da? Na te i inne pytania odpowiesz ci, którym się już udało. Ewa Lutomska z Krakowskiego Alarmu Smogowego opowie o sukcesach Krakowa i w dalszym ciągu niesatysfakcjonującej rzeczywistości. Skoro w Krakowie się udało, to dlaczego nie miałoby się udać nam, na Podhalu? Przecież smog nie zna granic i tylko wspólne działania we wszystkich gminach mogą przynieść sukces. Cięży na nas podwójna odpowiedzialność, nie tylko za zdrowie nasze i naszych rodzin, ale setek tysięcy turystów przyjeżdżających na wypoczynek i leczenie. Może warto wprowadzić w gminach uchwały zakazujące palenia węglem, może warto lobbować i taki głos powinien płynąć spod Tatr na rzecz wyższych standardów ochrony powietrza w miejscowościach uzdrowiskowych i turystycznych. Musimy wesprzeć działania samorządów, ale w dalszym ciągu bez

wsparcia, w tym finansowego, "z góry" nie pozbedziemy się problemu. O tym na pewno wspomni w swoich prezentacjach wiceburmistrz Zakopanego Tomasz Filar i Filip Szatanik z Urzędu Marszałkowskiego, zastępca dyrektora departamentu środowiska ds. edukacji i promocji. Jest się czym pochwalić, ale to w dalszym ciągu za mało.

Ale wracając do biznesu, w tym także śmieciowego, nowy odcinek telenoweli śmieciowej zaprezentuje Monika Jaźwiec, prezes Zarządu Tesko Tatrzańska Komunalna Grupa Kapitałowa Sp. z o.o. Pewnie nas zaskoczy dobrymi praktykami w hotelarstwie Jan Krzeptowski Sabała i nie zdziwi tych, którzy lubią zarabiać (a kto nie lubi!) Tymoteusz Mróz - prezes LOT Made in Zakopane z prezentacją "Jak być eko i na tym zarobić". Wystartujemy z drugą edycją Ekologicznej Certyfikacji Obiektów i tu Karol Wagner, manager z pensjonatu Sośnica, przekaze szcze-

góły i podzieli się swoimi doświadczeniami z poprzedniej edycji. Oddamy również głos młodzieży, Agata Krząstek, zakopianka, studentka prawa na UJ w Krakowie, ale przede wszystkim działaczka międzynarodowego Stowarzyszenia V4SDG przy Grupie Wyżehradzkiej, będzie tłumaczyła, o co chodzi w tym zrównoważonym rozwoju. I jeszcze na deser warsztaty ekologiczne dla młodzieży: "Jak mądrze działać, by uratować planetę" - Marek Józefiak, "Powietrze, które zatrzyma" - Jolanta Sitarz-Wójcicka, Podhalański Alarm Smogowy, "Recycling jako sposób ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko" - dr Władysław Bętkowski, ekolog, przewodnik tatrzański, twórca firmy EduTatry, "10 kroków do..." - Agata Krząstek.

Czy warto? Zapraszamy!
Agata Wojtowicz, prezes Tatrzańskiej Izby Gospodarczej

Podhale bez smogu. Doczekamy takich czasów?

Teoretycznie wiemy o smogu wszystko, a problem pozostaje.

Wydawać by się mogło, że w tematyce smogu zostało powiedziane już wszystko. Zdajemy sobie sprawę z powagi problemu, jesteśmy świadomi, skąd się bierze, a niektórzy z nas nawet wiedzą, jak mu zapobiegać. Wiemy, że smog to nie witaminy w aerolu, tylko realne zagrożenie dla zdrowia, szczególnie najmłodszych. Korzystamy z aplikacji w telefonach, które obrazują jakość powietrza, dzięki czemu decydujemy, czy danego dnia wyjść z dzieckiem na pole lub czy

pójść pobić. Jeżeli aplikacja świeci czerwonymi ikonkami, decydujemy się na pozostanie w domu, wiedząc, że gdy zrobimy inaczej, na pewno to odchorujemy.

Niby wiemy tak wiele, a jednak problem pozostaje. Świadomość mieszkańców Podhala w tej tematyce jest dużo większa niż parę lat temu, co bardzo cieszy. Aby przełożyło się to na poprawę zdrowia oraz uatrakcyjnienie oferty turystycznej naszego regionu, trzeba zdynamizować działania. Jest to ważne z perspektywy nas - mieszkańców, ale też

turystyki oraz konkurencyjności oferty naszego regionu.

Na Słowacji smogu brak

Turyści przyjeżdżający pod Tatry chcą, inaczej niż w wielkomiejskiej codzienności, pooddychać czystym powietrzem. Zakopane marzy o tym, aby móc nazywać siebie kurortem, lecz za tym słowem stoi coś więcej niż tylko piękno i majestat otaczającej nas przyrody. W kurortach ceni się i kultywuje wartości, które u nas zostały zapomniane lub zepchnięte na dalszy plan. Wartości będące wyróżnikiem i świadczące o unikatowości tego

miejsca, jak: czyste środowisko, ład przestrzenny, poszanowanie kultury i mieszkańców danego regionu. Poprawa jakości powietrza to jedno z pierwszych działań, które trzeba podjąć, by móc w ogóle marzyć o byciu kurortem. Nasi południowi sąsiedzi, Słowacy, zachęcają do przyjazdu do siebie słowami: "Zapraszamy na narty. U nas nie ma smogu." I to prawda. Na Słowacji jest doskonale rozwinięta sieć ciepłownicza, nie wolno spalać złej jakości węgla, ludzie nie palą śmieci, są wysokie dopłaty do wymian starych kotłów. Z Podhala jest tam bardzo blisko. Niebawem może być tak, że świadomi turyści, a takich

coraz więcej, zaczną omijać polską stronę Tatr.

To nas uratuje

W 2023 r. zmienia się prawo, w życie wchodzi zapisy Uchwały Antysmogowej w pełnym zakresie i nie będzie można użytkować bezklasowych kotłów, spalać w nich słabej jakości węgla lub wilgotnego drewna. Osoby fizyczne mogą korzystać z różnego rodzaju dotacji na wymianę starych kotłów węglowych, termomodernizację domów lub montaż odnawialnych źródeł energii. W gminach: Zakopane, Poronin, Bukowina Tatrzańska oraz od przyszłego roku w gminie Kościelisko pracują ekodoradcy będący specjalistami w zakresie działań antysmogowych. Trzeba podkreślić, że sama zmiana pieca nie będzie skuteczna, jeżeli nie zmieni się postrzeganie problemu smogu. Jesteśmy za niego odpowiedzialni wszyscy, więc każdy z nas może się przyczynić do oczyszczenia atmosfery, i to dosłownie. Zaczniemy od zerwania z nałogiem spalania wszystkiego, co tylko da się spalić: śmieci, liście, stare sprzęty. Spalając je, fundujemy sobie i innym degradację zdrowia. Korzystajmy z komunikacji zbiorowej. Porozmawiajmy z sąsiadem, który zadymia całą okolicę, a jak rozmowa nie wystarczy, zgłośmy to odpowiednim służbom. Poinstruujmy osoby starsze o możliwości wymiany starych kotłów. Pokazujemy dobre przykłady oraz korzyści ekonomiczne z wymiany starych kopciuchów na nowe źródła ogrzewania.

Co nas czeka?

Niebawem sezon grzewczy ruszy pełną parą. Dotychczas ciepła i wietrzna jesień uchroniła nas przed zasmogowanym powietrzem, jednak ta sielanka niedługo się skończy. Pierwsze mrozy spowodują pogorszenie jakości powietrza wprost proporcjonalnie do ich wielkości i długości trwania. Dzieci zaczną kaszleć, więc mamy zaopatrzyć się we wziewne sterydy. Kurtki po powrocie ze spacerów będą miały zapach wędzarni, więc będziemy je ciągle prać. Na ból głowy spowodowany oddychaniem brudnym powietrzem zażyjemy leki przeciwbólowe.

Czy smog nad Zakopanem kiedyś zniknie?

Fot.: Maciej Sitarz

XXI Tatrzańskie Forum Gospodarcze

4 GRUDNIA 2019

Hotel Belvedere****
Droga Do Białego 3
Zakopane

PROGRAM

8:15 Rejestracja uczestników

9:00 Uroczyste otwarcie XXI Tatrzańskiego Forum Gospodarczego

Agata Wojtowicz - Prezes Zarządu Tatrzańskiej Izby Gospodarczej Forum Gospodarczego
Czesław Ślimak - Wiceprezes Zarządu Tatrzańskiej Izby Gospodarczej
Filip Szatanik - Z-ca Dyrektora Dep. Środowiska ds. edukacji i promocji
Urzędu Marszałkowskiego
Kalina Kalińska i Alicja Sawera - Młodzieżowy Strajk Klimatyczny

Green Film Festival

Piotr Biedroń - Dyrektor Green Film Festivalu

Klimatyczne fakty i mity

dr Marcin Popkiewicz - analityk megatrendów, ekspert i dziennikarz zajmujący się powiązaniami w obszarach gospodarka-energia-zasoby-środowisko, redaktor portalu ziemiannarozdrozu.pl i naukaoklimacie.pl.

Ochrona klimatu w Polsce. Co przed nami?

Marek Józefiak - koordynator kampanii Klimat i Energia w Greenpeace Polska, doktorant w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, absolwent prawa UW EKO Małopolska
Filip Szatanik - Z-ca Dyrektora Dep. Środowiska ds. edukacji i promocji Urz. Marszałkowskiego

Smog nie zna granic - jak małopolskie gminy walczą ze smogiem

Ewa Lutomska - Wiceprezes Krakowskiego Alarmu Smogowego

Zrównoważony rozwój dla każdego

Agata Krząstek - Stowarzyszenie V4SDG, studentka prawa UJ w Krakowie

Ekologiczne rozwiązania dla biznesu - prezentacja Wystawców

Wrocławskie stypendium naukowych w ramach projektu #PomocNaSzczytach

12:00 Przerwa kawowa

12:45 EKO Zakopane

Tomasz Filar - Wiceburmistrz Miasta Zakopane

Nowe rady na odpady, czyli kolejny odcinek telenoweli śmieciowej

mgr inż. Monika Jaźwiec - Prezes Zarządu TESKO Tatrzańska Komunalna Grupa Kapitałowa Sp. z o.o. i Członek Zarządu Krajowej Izby Gospodarki Odpadami

Zrównoważony rozwój w hotelarstwie - przykłady dobrych praktyk

mgr inż. Jan Krzeptowski Sabala - przewodnik tatrzański, leśnik, edukator, pracownik TPN, koordynator wolontariatu dla Tatr, specjalista ds. edukacji

Jak być eko i na tym zarobić

Tymoteusz Mróz - Prezes Lokalnej Organizacji Turystycznej Made in Zakopane

Ekologiczna Certyfikacja Obiektów

Karol Wagner - Członek Zarządu Tatrzańskiej Izby Gospodarczej

Dyskusja

WARSZTATY EKOLOGICZNE "ZAKOPANE W CZYSTEJ ATMOSFERZE"

12:45

Jak mądrze działać, by uratować planetę

Marek Józefiak - koordynator kampanii Klimat i Energia, doktorant w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, absolwent prawa UW

Powietrze, które zatruwa

Jolanta Sitarz-Wójcicka - Podhalański Alarm Smogowy

Recycling jako sposób ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko

dr Władysław Bętkowski - ekolog, przewodnik tatrzański, twórca EduTatry, firmy edukacyjno-turystycznej

10 kroków do...

Agata Krząstek - Stowarzyszenie V4SDG, studentka prawa UJ w Krakowie

Prosimy o potwierdzenie do dnia 29.11.2019
na adres: biuro@tig.zakopane.pl lub tel. 18 20 159 11

To teraz, a za parę lat? Kumulacja cząstek pyłu zawieszonego PM 2,5 w organizmie oraz oddychanie substancjami rakotwórczymi przyczyniają się do powstawania m.in. nowotworów, POChP, astmy, niewydolności serca, niepłodności, depresji, chorób układu nerwowego. Oddychanie zanieczyszczonym powietrzem skraca i bardzo uprzykrza życie. Wszyscy wiemy, jaki

wpływ na zdrowie ma palenie papierosów. W Zakopanem biernie wypalamy 10 papierosów dziennie (przelicznik na podstawie wysokości stężenia BaP w powietrzu)! Pamiętaj o tym, kiedy następnym razem będziesz chciał spalić w piecu pocięte meble, plastikowe butelki, pampersy lub inne odpady.

Jolanta Sitarz-Wójcicka
Podhalański Alarm Smogowy

Zakopane znajduje się wśród miast o najwyższym średniorocznym stężeniu benzo(a)pirenu w Polsce - dane z 2018 roku.

Ambitne cele, segregujemy śmieci

Ostatnie lata to na rynku odpadowym pasmo nieustających wydarzeń i zmian prawnych. Początek tych zmian nastąpił już w lipcu 2013 roku, kiedy to zaczęła w Polsce obowiązywać tzw. "reforma śmieciowa".

Polskie ustawodawstwo i akty wykonawcze zostały dostosowane do unijnych dyrektyw. Cel tym działaniom przyświecał szczytny: musimy zminimalizować skutki naszego bytowania na ziemi, bo przecież chcemy, aby nasze dzieci i wnuki mogły, tak jak my teraz, korzystać z kilkanaście czy kilkadziesiąt lat z dobrodziejstw ziemi i matki natury. Ekspansja człowieka staje się dla niego samego coraz bardziej niebezpieczna.

Ilość produkowanych przez nas samych odpadów z roku na rok znacząco wzrasta. Kupujemy coraz więcej, używamy przez krótki czas, a następnie pozbywamy się niechcianych produktów, najczęściej wyrzucając do kosza na śmieci. Często nie zastanawiamy się, jakie są tego skutki, bo niechciani czy też niepotrzebny przedmiot znika na zawsze z naszych oczu. Tymczasem zostawia on nieodwracalne skutki dla nas i naszej planety już od pierwszych chwil jego wytwarzania. Zapominamy, że do tego celu zużyto wiele litrów wody, kilowatogodzin energii elektrycznej, a w wielu przypadkach także chemikaliów, które niejednokrotnie mają bezpośredni wpływ na nasze zdrowie.

Ile śmieci produkujemy?

Statystyczny Polak produkuje rocznie ok. 400 kg odpadów. Można zapytać, czy to dużo, czy mało. Dużo. Zwłaszcza że ilość ta ciągle rośnie. Jednak równie ważnym pytaniem jest, co dalej z tymi odpadami się dzieje. Zmiany, o których była mowa na wstępie, miały zapewnić, że każda ilość odebranych od nas odpadów trafia do właściwych miejsc, gdzie w pierwszej kolejności odzyskuje się z nich cenne surowce, które po odpowiedniej obróbce, poddaniu recyklingowi posłużą do wytworzenia kolejnych produktów, zamiast wykorzystywać do tego celu zasoby

Fot.: Bartłomiej Jurecki

80 proc. Polaków deklaruje segregację odpadów.

naturalne. Część odpadów, której nie można w ten sposób wykorzystać, a która charakteryzuje się wysoką wartością opałową, można wykorzystać energetycznie, w instalacjach termicznego przekształcania odpadów, przy czym ważne jest, aby nie było to tylko ich spalanie, ale również wykorzystanie ich energetycznego potencjału poprzez produkcję ciepła i energii elektrycznej. Niestety zawsze pozostaje jakaś część odpadów, której już nie da się w żaden sposób przetworzyć czy wykorzystać i ta część trafia na składowisko.

Cel, jaki stawiają przed nami przepisy prawa unijnego i krajowego, jest bardzo ambitny i trzeba powiedzieć, że będzie niemiernie trudno go osiągnąć. Ostatnia zmiana ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z 19 lipca, która weszła w życie 6 września, daje gminom 12 miesięcy na dostosowanie się do nowych wymagań. Gminy będą zobowiązane osiągnąć poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w wysokości co najmniej: * 50% - w latach 2020-2024; * 55% - w latach 2025-2029; * 60% - w latach 2030-2034; * 65% - w 2035 r. i każdym kolejnym roku. W bieżącym roku poziom ten ustalono na 40%, w ubiegłym roku było wymagane 30%.

80% deklaruje segregację

Zgodnie z danymi GUS w Polsce w 2018 roku spośród ogółu zebranych odpadów ko-

munalnych jedynie 28,9% zebranych zostało w sposób selektywny. Segregację odpadów deklaruje ok. 80% mieszkańców Polski, a rzeczywiście segreguje 20%. W tym momencie zaczyna być jasne, jaki ogrom pracy przed nami. Każdy mieszkaniec w swoim domu lub mieszkaniu będzie musiał, zgodnie z najnowszą zmianą ustawy, segregować odpady do co najmniej pięciu pojemników, oznaczonych odpowiednimi kolorami, jednakowymi w całej Polsce. Wóldarze miast i gmin będą musieli w ciągu najbliższych 12 miesięcy dokonać kolejnej rewolucji, aby system odbioru i zagospodarowania odpadów na ich terenie zapewniał osiągnięcie wymaganych poziomów, by nie było konieczności płacenia dotkliwych kar.

Przedsięwzięcia odbierające i przetwarzające odpady na mocy ostatnich zmian w ustawach zostały zobowiązane do wielu działań, jak pełny monitoring wizyjny z dostępem dla służb inspekcji ochrony środowiska, spełnienie rygorystycznych wymagań przeciwpożarowych oraz ustanowienie tzw. zabezpieczenia roszczeń. Wszystkie te obowiązki mają się przyczynić do poprawy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce i osiągnięcia wysokich wymagań, wiążą się jednak z ogromnymi nakładami finansowymi, z którymi docelowo przyjdzie się zmierzyć wszystkim uczestnikom systemu.

Monika Jaźwiec, prezes TESKO Tatrzańskiej Komunalnej Grupy Kapitałowej

Kościelisko walczy ze smogiem

Walka o czyste powietrze to walka o przyszłość i bezpieczeństwo naszych dzieci. Już dziś zatem musimy włączyć się w działania poprawiające jakość powietrza, zarówno te lokalne, jak i międzynarodowe.

Gmina Kościelisko doskonale zdaje sobie sprawę z tych zagrożeń i od dawna stara się proponować proekologiczne rozwiązania, służące poprawie warunków w naszym regionie.

Już od 15 listopada we wszystkich szkołach Kościeliska działają czujniki powietrza AIR-LY. Są to urządzenia, które na bieżąco badają jakość powietrza w pobliżu szkół. Dane zebrane przy pomocy czujników pozwolą w przyszłości na bieżąco reagować na zagrożenia związane z jakością powietrza i dostępne są dla wszystkich mieszkańców gminy dzięki bezpłatnej aplikacji telefonicznej. Zdecydowaliśmy się na ten krok, ponieważ to dzieci i młodzież najbardziej narażone są na skutki zanieczyszczeń. Mamy nadzieję, że dane uzyskane dzięki czujnikom pomogą nam wprowadzić szybkie i skuteczne rozwiązania, poprawiające jakość powietrza w gminie.

Ekodoradcy i edukacja

Gmina Kościelisko dołączyła do programu wdrażania ochrony powietrza w województwie małopolskim. Skutkiem tego w I kwartale 2020 roku w naszej gminie rozpocznie pracę ekodoradca. Do jego zadań będzie należała wszechstronna i kompleksowa edukacja ekologiczna, prowadzona na terenie całej gminy, ale nie tylko. Drugim, równie istotnym zadaniem ekodoradcy będzie kontrola palenisk oraz stworzenie bazy danych obejmują-

cych wszystkie urządzenia grzewcze w gminie. Zgodnie z zapisami zawartymi w POP - Programie Ochrony Powietrza dla Małopolski - w latach 2020-2023 kontroli poddane zostanie 5% urządzeń grzewczych na obszarze Kościeliska. Towarzysząc ekodoradcy przedstawiciele straży gminnej wyposażeni zostaną w specjalne narzędzia, umożliwiające pobieranie próbek popiołu, które następnie zostaną poddane analizom laboratoryjnym.

Akcja gazyfikacja

Aby pozbyć się najbardziej uciążliwych zanieczyszczeń powietrza i dostosować Kościelisko do wymogów Programu Ochrony Powietrza dla Małopolski, potrzebna jest powszechna wymiana przestarzałych i szkodliwych urządzeń grzewczych i zastąpienie ich rozwiązaniami proekologicznymi. Najszybszym sposobem osiągnięcia rezultatów określonych w POP jest wymiana indywidualnych urządzeń ciepłowniczych na systemy centralne, opierające się na gazie i geotermii. Dzięki konsultacjom społecznym udało nam się już przekonać sporą część mieszkańców naszej gminy do przejścia w niedalekiej przyszłości na ogrzewanie centralne i zamierzamy kontynuować ten proces w najbliższych latach.

Współpraca

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza opierają się w dużej mierze na zbio-

rowych wysiłkach, ponieważ jest to zadanie wspólne, dla nas wszystkich. Oprócz działań na skalę lokalną gmina Kościelisko uczestniczy również w wojewódzkich, regionalnych, ogólnopolskich i europejskich programach ochrony powietrza, koordynując miejscowe rozwiązania z działaniami na większą skalę. Od 2017 roku realizujemy zapisy wynikające z ustawy antysmogowej, które mają doprowadzić do radykalnej redukcji zanieczyszczeń i likwidacji ich najszkodliwszych źródeł, przede wszystkim pieców opalanych węglem i drewnem. Obowiązują nas również zapisy Programu Ochrony Powietrza dla Małopolski, prowadzące do obniżenia zawartości najbardziej szkodliwych pierwiastków w powietrzu i ustalające wyśrubowane normy czystości.

Powietrze to nie wszystko

Aby zachować piękno i turystyczne walory naszej gminy, od lat organizujemy popularne akcje społeczne, w czasie których mieszkańcy oraz urzędnicy zakasują rękawy i biorą się za porządkowanie własnej okolicy. Dzięki takim akcjom jak Plogging, Trash Challenge czy Śmieciobranie uprzątnęliśmy już ponad 20 tys. m sześć śmieci i przywróciliśmy naturalny stan wielu najpiękniejszych zakątków w naszej okolicy. Najbliższe lata to kontynuacja oraz intensyfikacja działań proekologicznych, tak by w trzeciej dekadzie XXI w. cały region mógł odetchnąć wreszcie pełną piersią, podziwiając nieskazane piękno gór.

Daniel Wahl

POWIERZCIE WSPÓLNA WARTOŚĆ

GMINA KOŚCIELISKO: WSPÓLNA WARTOŚĆ

Nasze decyzje, nasze powietrze

Pamiętajmy - wybór źródła ciepła (pieca, systemu gazowego, źródeł odnawialnych) oraz właściwego typu paliwa jest kluczowe z perspektywy przestrzegania przepisów prawa, ale także dbania o zdrowie własne i swoich najbliższych.

Przyszłość tatrzańskiej przyrody jest również uzależniona od tego, czy będziemy dbać o środowisko.

Fot.: Paweł Pełka

Dlaczego palimy w piecach i paleniskach? Powód jest fundamentalny - potrzeba podgrzewania wody użytkowej (CWU) oraz systemów centralnego ogrzewania (CO), a także przygotowania posiłków. Palenie jest stare jak historia ludzkości i sięga czasów człowieka Homo Erectus (już ponad milion lat!). Od tego czasu metody palenia ulegały ciągłym zmianom wraz z rozwojem techniki i funkcji, jakie pełnił ogień. Jako przykład momentów przełomowych można uznać pojawienie pieców, które zastąpiły ogniska (około 10 tys. lat temu) i opanowanie technik wytopu metali (około 4 wieku p.n.e.).

Przełom ekologiczny

Ostatnie 50 lat to kolejny przełom - tym razem ekologiczny. W 1952 r. w Londynie smog zawierający pyły ze spalania paliw stałych zabił ponad 4 tysiące osób. W tych samych latach pionierzy badań nad zmianami klimatycznymi (m.in. dr Charles Keeling) zaczęli bić na alarm w sprawie globalnego ocieplenia spowodowanego emisją CO₂. U początku XXI wieku już żaden poważny naukowiec nie kwestionował szkodliwości emisji pyłów i nadmiernego spalania.

Nasze czasy to rewolucja w podejściu do ekologii, zrozumienie potrzeb zmian w sposo-

bach palenia, a także rodzaju paliwa, którego używamy. Zmiany te są również regulowane ustawami oraz rozporządzeniami (dla Małopolski jest to Uchwała nr XXXII/452/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z 23 stycznia 2017 r.). Uchwała ta precyzuje kwestie instalacji spalania oraz jakości paliw i potocznie nazywana jest uchwałą antysmogową.

Paleta modeli, typów urządzeń grzewczych jest bardzo szeroka, ponadto mnogość producentów sprawia, że wybór źródła ciepła, które ma zaspokoić nasze potrzeby, nie rzadko jest dość problematyczny.

Istnieje wiele podziałów, według których klasyfikuje się urządzenia grzewcze. Jednym z nich jest rodzaj paliwa, zgodnie z którym wyróżniamy:

1. kotły na paliwo gazowe - gaz ziemny z sieci, gaz płynny
2. kotły na paliwo ciekłe - olej opałowy
3. urządzenia grzewcze na paliwo stałe: kotły opalane węglem, koksem, biomasą w różnej formie (drewno kawałkowe, trociny, brykiety, pelet), kominki bez i z płaszczem wodnym, trzony kuchenne z tak zwaną podkówną, piece kaflowe oraz tzw. kozy.
4. wymienniki ciepła (przekazujące ciepło z sieci ciepłowniczej, a na Podhalu z sieci ciepłowniczej geotermalnej)
5. pompa ciepła (wykorzystując cie-

pło pochodzące z powietrza lub z gruntu).

Kotły jako urządzenia grzewcze, które przekazują energię cieplną ze spalania paliwa do wody, klasyfikowane są pod względem sprawności i ilości zanieczyszczeń, które wydobywają się przez komin i trafiają do powietrza. Często starsze kotły oklejone są naklejkami z zielonym napisem "eco", "eko" "ekologiczny kocioł", lecz z ekologią nie mają zbyt wiele wspólnego.

Czy nasz kocioł jest ekologiczny?

O tym, na ile nasz kocioł jest ekologiczny i sprawny, świadczy jego klasa. Stare kotły, ponad 20-letnie, oraz kotły nowsze, kupowane od dostawców, którzy nie badali swoich urządzeń, nie posiadają żadnej klasy. Informacja o ewentualnej klasie kotła znajduje się na jego tabliczce znamionowej oraz w instrukcji obsługi. Jeśli nie ma jej w żadnym z tych miejsc - kocioł nie spełnia kryteriów żadnej z klas.

Dla kotłów, które zostały poddane badaniom zgodnie z normą N-EN 303-5:2012, wyróżniamy następujące klasy:

- Klasa 3. - obecnie jest to klasa najniższa. W tej kategorii znajdują się starsze kotły z podajnikiem automatycznym oraz nieeliczne kotły zasypowe.
- Klasa 4. jest klasą pośrednią, którą spełniają urządzenia tylko z automatycznym podajnikiem paliwa.
- Klasa 5. to najlepsza klasa, gdzie obowiązują najbardziej restrykcyjne wymagania co do emisji i sprawności. Spełniają ją nowe kotły o specjalnej konstrukcji, wyposażone w automatyczny podajnik paliwa.

Dodatkowo zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE oraz rozporządzeniem komisji UE 2015/1189 oraz rozporządzeniem komisji UE 2015/1185 wprowadzono certyfikat ecodesign /ekoprojekt.

Jeśli posiadamy kocioł na paliwo stałe, warto sprawdzić, jakiej jest on klasy, a tym samym kiedy zgodnie z uchwałą antysmogową powinien on zostać wymieniony na inne, ekologiczne źródło ciepła.

Uchwała antysmogowa reguluje kwestie związane z eksploatacją tylko tych urządzeń, w których następuje spalanie paliw stałych (wskazanych powyżej w punkcie 3 oraz innych urządzeń grzewczych, w których spalane jest paliwo stałe), określa jednoznacznie parametry emisji zanieczyszczeń oraz efektywność sezonową urządzeń grzewczych na paliwo stałe. Jeśli nie mamy możliwości wymiany starego urządzenia grzewczego na nic innego, jak tylko na paliwo stałe, to w świetle obowiązujących przepisów nowy kocioł musi bezwzględnie posiadać certyfikat spełniania wymagań ekoprojektu.

W kwestii paliw rozporządzenie dla Małopolski ustala zakaz spalania węgla kamiennego lub brunatnego o udziale ziaren 0-3 mm powyżej 15%, a także biomasy o wilgotności powyżej 20%. Jak należy rozumieć te obostrzenia?

Co jest zakazane?

Biomasa - jest to termin, który zdefiniować można jako organiczny produkt wzrostu roślin. Przede wszystkim w tym terminie umieścić należy drewno, gałęzie, liście, ale także słomę, pelety i specjalne rośliny energetyczne. Korzyścią spalania biomasy jest ograniczenie związków siarki oraz zbilansowana emisja dwutlenku węgla - całość wydzielanego dwutlenku pochodzi z procesu fotosyntezy. Problemy zaczynają się przy dużej wilgotności biomasy. Rozporządzenie celowo zabrania palenia biomasą o wilgotności powyżej 20% - oznacza to, że stosunek masy wody zawartej w biomasie do masy roślin jest większy niż 0,2 (20%). Spalanie wilgotnej biomasy powoduje znaczące obniżenie wartości opałowej, co jest spowodowane zużyciem energii na odparowanie wody. Dodatkowo bardzo niekorzystnym czynnikiem jest zaistnienie tzw. niepełnego spalania, w wyniku którego niedopalone cząsteczki (w tym pyły) wyrzucane są wraz z parą wodną do komina i dalej do atmosfery. Z drugiej strony suchą biomasą spala się z minimalną emisją substancji smolistych, generując sporo ciepła (ilość ciepła powstającego przy spalaniu) - około 15MJ/kg.

Drugą zakazaną kategorią są węgle o dużym udziale ziaren 0-3 mm, czyli pył, muł oraz drobny miął. Miął z węgla brunatnego nie jest dostępny do sprzedaży detalicznej, gdyż węgle brunatne ulegają szybkiemu rozpadowi i muszą być spalane zaraz po wydobyciu (np. Elektrownia Bełchatów). Wciąż jednak można znaleźć miąły pochodzące z węgla kamiennego. Jeżeli decydujemy się na zakup miąłu - należy zwracać uwagę na jego wilgotność, gdyż zdarza się, że nieuczciwi sprzedawcy polewają go celowo wodą, zwiększając w ten sposób jego masę (a tym samym cenę). Spalanie miąłu nie jest łatwe i częste jest tzw. "przewiewanie" miąłu wraz z dymem do komina, które zatyka komin i zanieczyszcza atmosferę. Niepełne spalanie miąłu emituje też dużo pyłów, będących fragmentami niespalonego węgla, oraz substancje smoliste. Miął posiada również dosyć niską kaloryczność, dostarczając jedynie od 20 do 25 MJ/kg opału.

Najważniejszy parametr - klasa węgla

Czym więc należy palić? Dla wszystkich użytkowników kotłów węglowych pozostaje wybór jednego z typów i sor-

tymentów węgla: typ 31 (węgiel płomienisty) i 32 (węgiel gazowo-płomienisty). W typach tych wybieramy pomiędzy sortymentami: m.in. kęsy (ponad 200 mm średnicy), kostka, orzech, groszek (10-30 mm), grysik oraz miął (0-6 mm). Najważniejszym parametrem jest tzw. klasa węgla, która informuje o wartości opałowej węgla, zawartości popiołu oraz związków siarki. Co do zasady - wartość opałowa węgla kamiennych mieści się w przedziale 23-30 MJ/kg. Zawartość popiołu powinna być jak najmniejsza (jest to ilość tzw. "kamienia" - niepalnej frakcji w węglu, generującej popiół oraz produkującą pyły). Zawartość popiołów mieści się od kilku (5-6%) do nawet 40%. Niezwykle ważna jest też zawartość siarki, która powinna być mniejsza niż 1% (najlepiej mniejsza niż 0,5%). Wysoka zawartość siarki przyczynia się do silnego zanieczyszczenia powietrza, powodując m.in. powstawanie kwaśnych deszczy.

W dzisiejszych czasach kluczową z punktu widzenia ekologii zdaje się być stopniowa wymiana pieców opalanych paliwami stałymi na te, w których używany jest gaz ziemny, albo przekształcenie instalacji na energię odnawialną. Dla mieszkańców Podhala dostępne są dwa rozwiązania w formie rozwiązań sieciowych. Wszyscy zainteresowani mogą znaleźć informację o planach przyłączy i planów rozwoju sieci u operatorów: Geotermii Podhalańskiej (woda geotermalna) oraz Polskiej Spółki Gazowniczej (gaz ziemny). Spalanie gazu ziemnego nie powoduje emisji pyłów i związków siarki, a jedynie emisję dwutlenku węgla. Wybór gazu ziemnego jest energetycznie dobrym rozwiązaniem, dostarczając 32,2 MJ z każdego metra sześciennego paliwa (gaz ziemny typu GZ-50). Korzystnym rozwiązaniem może być także przejście na indywidualne systemy produkcji energii odnawialnej, jak m.in. pompy ciepła, instalacje fotowoltaiczne, minifarmy wiatrowe czy też wymienniki ciepła.

Nasze decyzje, nasze powietrze

Pamiętajmy - wybór źródła ciepła (pieca, systemu gazowego, źródeł odnawialnych) oraz właściwego typu paliwa jest kluczowy z perspektywy przestrzegania przepisów prawa, ale także troski o zdrowie własne i swoich najbliższych. Nasze decyzje mają także realny wpływ na otoczenie, na wizerunek regionu - jak turyści widzą (i czują) Podhale. Pamiętajmy, że nasz region był przez dziesięciolecia uważany za uzdrowisko, którego status warto byłoby może jeszcze kiedyś odzyskać?

Władysław Bętkowski
EduTatry
Krzysztof Topór-Huciański

Od tego, jaki system ogrzewania wybierzemy, zależy nasza przyszłość.

Pompy ciepła dają radę

Mysłąc o ogrzewaniu naszych domów czy miejsc pracy, wyobrażamy sobie najczęściej piec, kominek czy kocioł centralnego ogrzewania. Do takich urządzeń jesteśmy przyzwyczajeni przez szereg lat ich powszechnego stosowania. To przyzwyczajenie do różnego rodzaju palenisk i kotłowni niestety ma dla nas bardzo negatywne skutki, o których w dobie powszechnego dostępu do informacji chyba nie trzeba pisać, chociaż warto przypomnieć sobie choćby to, ile czasu, zdrowia i pieniędzy kosztuje utrzymanie odpowiedniej temperatury w budynkach.

Są jednak sprawdzone i skuteczne metody ogrzewania domów, które nie wymagają zaangażowania naszego cennego czasu, zdrowia, a przede wszystkim chronią nasze otoczenie przed emisją zanieczyszczeń i nasz domowy budżet przed ucieczką przez komin. Mowa tu o pompach ciepła. Są ich różne typy, modele, producenci, ale zasada działania jest taka sama jak zasada działania pomp ciepła, które chyba każdy posiada od wielu lat w swoim gospodarstwie domowym. Tak, zgadza się - od wielu lat korzystamy powszechnie z pomp ciepła, czyli lodówek, zamrażarek i klimatyzacji, ale jakoś ciężko sobie wyobrazić, że ta sama technika może nam służyć do ogrzewania domów i do podgrzewania wody użytkowej, czyli do codziennego życia. Po co zatem stosujemy ciągle piece, kotły, kominki, tracąc czas i ciężko zapracowane pieniądze na ich obsłudze? Dlaczego tak nieufnie podchodzimy do pomp ciepła?

Problem, najogólniej biorąc, tkwi w braku zaufania do tych urządzeń, bo nadal bardziej powszechne są "klasyczne" źródła ener-

Ten rodzaj ogrzewania sprawdza się znakomicie również w górskich warunkach.

gii cieplnej. Mówi się, że pompy ciepła nie dadzą sobie rady w takim klimacie, jaki panuje w Zakopanem i na Podhalu. A co by było, gdyby jednak sprawdzić, czy tak faktycznie jest, zamiast powtarzać stereotypy? Tatrzański Park Narodowy przeprowadził kilka lat temu taki sprawdzian - w listopadzie 2017 roku uruchomiono pompę ciepła w leśniczówce w Dolinie Chochołowskiej, gdzie mikroklimat należy do najsurowszych w Tatrach. Budynek położony jest w zwężeniu doliny, gdzie dzień jest krótki, a temperatury nawet latem oscylują w nocy w okolicach zera. Sezon grzewczy trwa tam niemal przez cały rok, a zimą temperatura w okolicach -20 stopni to norma. Do tego nieustanny chłód Potoku Chochołowskiego i wiatr wywiebiający budynek. A wewnątrz leśniczówki? Ciepło jak "przy piecu", z tą tylko różnicą, że w piecu już się nie pali.

Do dawnego "hajcu" trzeba było iść kilka razy dziennie, co skutecznie dezorganizowało pracę leśników, którzy siłą rzeczy zmuszeni byli być etatowymi palaczami. Obecnie działająca pompa ciepła, która ogrzewa bu-

Na Hali Gąsienicowej zastosowano do ogrzewania budynku pompę ciepła powietrze-powietrze, czyli po prostu klimatyzację.

dynek, jest bezobsługowa. Pracownicy przechodzą do ciepłego budynku, gdzie można wysuszyć ubrania i rozgrzać się, nie zaczynając od wizyty w kotłowni.

Na bazie doświadczeń zdobytych w Dolinie Chochołowskiej zainstalowano kolejne pompy ciepła do ogrzewania budynków TPN-u. W leśniczówce w rejonie Morskiego Oka, na "Wancie", zastosowano identyczną pompę ciepła typu powietrze-woda jak w Dolinie Chochołowskiej. Z kolei na Hali Gąsienicowej

zastosowano do ogrzewania budynku pompę ciepła powietrze-powietrze, czyli po prostu klimatyzację. Dzięki takim działaniom TPN-u wyeliminowano konieczność dowożenia opału i obsługi kotłowni w trzech budynkach, a przede wszystkim podjęto udaną próbę zmierzenia się ze stereotypami. Przyroda już nieco odetchnęła z ulgą, zniknął dym z kilku kominów w Tatrach, ale na tym nie koniec. W kolejnych latach będą wymieniane systemy grzewcze w następnych leśni-

czówkach i w budynkach mieszkalnych na terenie TPN.

Pompy ciepła dają sobie znakomicie radę w surowych górskich warunkach, więc warto skorzystać z tej wiedzy i nie powiełać już stereotypów związanych z paleniem w piecach. Dla czystego powietrza, dla zdrowia i przede wszystkim dla własnego świętego spokoju, którego nam chyba w obecnych czasach trochę brakuje.

Bartłomiej Zubek – TPN

Pompa ciepła powietrze-woda w leśniczówce TPN w Dolinie Chochołowskiej.

Fot.: Waldemar Jira

Zacznijmy od małych kroków

Dlaczego i po co protestujemy? I co do tego ma zrównoważony rozwój?

Zrównoważony rozwój to pojęcie, które coraz częściej pojawia się w sferze publicznej. Niejednokrotnie brakuje jednak jasnych definicji. Ideę trafnie oddaje zdanie z Raportu Światowej Komisji ds. Środowiska i Rozwoju już z 1987 r.: "zrównoważony rozwój to taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie". To także solidarność międzypokoleniowa polegająca na znajdowaniu takich rozwiązań, które będą gwarantowały dalszy wzrost. Jednocześnie pozwala on na włączenie się w procesy rozwojowe wszystkich grup społecznych, dając im możliwość czerpania korzyści ze wzrostu gospodarczego. Podkreślając solidarność międzypokoleniową, powinniśmy planować i myśleć znacznie dalej niż my sami.

Świat bez ubóstwa

Ban Ki-Moon: "Jesteśmy pierwszym pokoleniem, które ma szansę wyeliminować ubóstwo z każdego zakątka kuli ziemskiej i ostatnim, które ma szansę zwalczyć zmiany klimatyczne."

To słowa byłego sekretarza generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, które zostały wypowiedziane niedługo po przyjęciu Agendy 2030 - Celów Zrównoważonego Rozwoju (ang. SDGs). Jest to przełomowy dokument, składający się z 17 niesamowicie ambitnych celów, które ludzkość powinna osiągnąć przed 2030 rokiem. Jest to wyjątkowy rok również dlatego, że (Międzypokoleniowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC) zakłada, że jeśli chcemy zatrzymać zmiany klimatu, musimy do tego czasu zmniejszyć ilość emitowanego dwutlenku węgla o 45 proc. (względem wartości z 2010), a do 2050 do zera.

Przytoczony powyżej cytat pokazuje, że żyjemy w naprawdę unikatowym czasie i głęboko wierzę, że wiele da się zmienić. Nie możemy pozwolić sobie na egoistyczne myślenie tylko o sobie. Regularnie miliony młodych ludzi (włącznie ze mną) wychodzą na

ulice. Pokazujemy swój przeciw, chcąc zwrócić uwagę tych, którzy podejmują decyzje, na to, jak ważny jest to problem.

Moim zdaniem drogowskazem dla każdej z tych decyzji powinny być właśnie Cele Zrównoważonego Rozwoju. Obejmują niemalże każdy obszar życia, o jakim możemy pomyśleć, wykraczając daleko poza klimat (nr 13), ponieważ musimy wiedzieć, że bez implementacji innych SDGs nie osiągniemy także tego. Kluczem do sukcesu jest współpraca zarówno międzypokoleniowa, jak i międzysektorowa pomiędzy rządem, biznesem, organizacjami pozarządowymi oraz młodymi.

Szanować naturę, szczególnie w Zakopanem

Od zawsze staram się być aktywną częścią mojej społeczności. Miejsce, z którego pochodzę - Zakopane nauczyło mnie, jak wielką rolę w życiu człowieka pełni natura i jak bardzo powinniśmy ją szanować. To właśnie tu zaczęłam działać w Młodzieżowej Radzie Miasta, co doprowadziło mnie finalnie do reprezentowania Polski na wielu konferencjach w kraju i za granicą, włącz-

nie ze Zgromadzeniem Ogólnym ONZ w Nowym Jorku i największą na świecie konferencją klimatyczną COP24 w Katowicach. Te wszystkie doświadczenia pokazały mi, że bez względu na szerokość geograficzną mierzymy się z bardzo podobnymi problemami i tylko zjednoczeni możemy stawić czoła takim wyzwaniom jak eliminacja ubóstwa czy zmiany klimatyczne.

Jednocześnie nie chcę spojrzeć za 10-20 lat moim dzieciom w oczy i powiedzieć, że nie zrobiłam wszystkiego, co mogłam. Chcę, żeby słowa wypowiedziane przez Wysłannika Sekretarza Generalnego ONZ ds. młodzieży Jayathma Wickramanayake: "Moje pokolenie reprezentuje obietnice - nie przekleństwo. Powinno być postrzegane jako kapitał, nie jako problem" były prawdziwe. Aby tak się stało, należy działać tu i teraz. Do nas, młodych, należy także odpowiedzialność za to, co zrobimy z unikatowym czasem, w jakim żyjemy. Częścią pozytywnej zmiany może i powinien być jednak każdy z nas.

Zacznijmy od siebie

Nie od razu uda nam się przeprowadzić zmiany w skali globalnej, ale każdy z nas może zacząć od małych kroków. Wierzę, że

to właśnie wprowadzanie małych zmian pozwoli osiągnąć nam długofalowy efekt. Psychologowie uważają, że aby zbudować zaangażowanie w jakąś sprawę, trzeba zacząć od zmian we własnym życiu. Początkiem może stać się segregowanie śmieci, wybranie transportu publicznego zamiast samochodu. Prosty krok jest także odmówienie jednorazowych pojemników, zamiast których można używać zabranych z domu wersji wielorazowych. Woda z kranu jest dobra! To dodatkowa oszczędność - kupowaną raz po raz butelkowaną wersję zamierzmy na kranówkę i butelkę wielorazowego użytku. To samo zrobimy z kubkami na kawę czy herbatę. Kupując środki czystości czy artykuły higieniczne, także starajmy się wybierać wersję ekologiczną lub te bez plastikowych opakowań. Przy czyszczeniu nie zapominajmy, że nasze matki i babki znają wiele naturalnych środków czyszczących, jak ocet czy soda oczyszczona.

Wszystko na raz może przytłoczyć, dlatego zacznijmy chociaż od jednej z wymienionych wyżej czynności - w ten sposób przyczynisz się do pozytywnej zmiany i bardziej zrównoważonej rzeczywistości.

Agata Krząstek

Radość z Niepodległej

Najpierw przemarsz przez Rynek, potem Msza św., apel poległych i koncert dla Niepodległej – tak świętowaliśmy 101. rocznicę wolnej Polski w Czarnym Dunajcu.

Gminne obchody Święta Niepodległości 11 listopada rozpoczęła Msza św. w kościele w Czarnym Dunajcu, podczas której ks. dziekan i proboszcz Krzysztof Kocot mówił o tym, że kochać ojczyznę to znaczy także mówić w pięknym języku ojczystym, a nie korzystać na siłę z wyrazów z innych języków.

Świątynia wypełniła się wiernymi. Przez środek kościoła ciągnął się szpaler delegacji pocztów sztandarowych OSP, Związku Podhalan, szkół. Był też sztandar gminny. Modlitwę uświetniła Orkiestra Dęta z Czarnego Dunajca. Byli radni powiatowi na czele z przewodniczącym Rady Powiatu Nowotarskiego Tadeuszem Rafaczem, radni gminni na czele z przewodniczącym Tadeuszem Czepielem, dyrektorzy szkół, kierownicy referatów gminnych.

Kolejnym punktem świętowania dla Niepodległej był Apel Pamię-

Wójt Marcin Ratułowski i pani Aniela Stanek z Chochołowa, która otrzymała nagrodę za szczególne zasługi dla kultury w Gminie Czarny Dunajec.

ci o tych, którzy zginęli w walce za ojczyznę. Prowadzili go na Rynek harcerze, potem delegację złożyły kwiaty pod pomnikiem upamiętniającym okres wojny. Wyciągnięto też uroczyste flagę Polski na maszt i odśpiewano hymn narodowy. Dodatkowo wiązanek kwiatów złoży-

no przed pomnikami w Chochołowie i Odrowążu.

Na zakończenie w Gminnym Ośrodku Kultury wystąpili laureaci konkursu, który odbywał się w ramach tegorocznego Festiwalu Pieśni Patriotycznej i Żołnierskiej im. Feliksa Gwiźdza w Odrowążu.

Uczestnicy Święta Niepodległości mogli także zobaczyć interesujący film o bohaterach z Odrowąża, czyli o wspomnianym Feliksie Gwiździe, Jakubie Zachemskim i Wojciechu Duszy Szarocie. Przygotowali go nauczyciele z Odrowąża.

Święto Niepodległości było okazją do przekazania nagród za szczególne osiągnięcia dla kultury w gminie Czarny Dunajec. Wójt Marcin Ratułowski przekazał je pani Anieli Stanek z Chochołowa, panu Wiktorowi Jagódce z Podszkła, a także Andrzejowi Gąsienicy z Ratułowa. Wszyscy troje nagrodzeni są bardzo utalentowanymi twórcami ludowymi, na swoich koncie mają wiele nagród.

Włodarz Czarnego Dunajca Marcin Ratułowski w każde Święto Niepodległości obchodzi urodziny. Stąd nie zabrakło dla niego kwiatów i życzeń. A potem przyszedł czas na posiłek przy stole i wspólny obiad.

Dodatkowo wiązanek kwiatów złożono przed pomnikami w Chochołowie i Odrowążu.

Czas na konkurs szopek

VI Transgraniczny Konkurs Szopek Bożonarodzeniowych w Chochołowie przed nami! Szopki już można wykonywać.

ORGANIZATORZY: Szkoła Podstawowa im. Powstańców Chochołowskich w Chochołowie, Powiatowe Centrum Kultury w Nowym Targu, Centrum Kultury i Promocji Gminy Czarny Dunajec zapraszają do udziału.

CELE KONKURSU: przybliżenie uczniom Tajemnicy Wcielenia, kultywowanie obrzędów i tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia, zachowanie tradycji budowania szopek bożonarodzeniowych, popularyzacja twórczości plastycznej wśród dzieci, kształtowanie inwencji i wyobraźni twórczej, rozwijanie umiejętności łączenia różnych technik plastycznych, sprawności manualnej oraz poczucia estetyki, umiejętność zagospodarowania czasu wolnego dzieci, integracja rodziny w trakcie wykonywania szopki (rodzeństwo, rodzice, dziadkowie...).

Konkurs zostanie przeprowadzony w dwóch grupach wiekowych: ♦ grupa I - uczniowie kl. 0-IV, ♦ grupa II - uczniowie kl.

V-VIII oraz w trzech kategoriach:

- praca indywidualna (prace zgłaszane przez młodsze dzieci powinny być wykonane na miarę ich możliwości bez ingerencji osób dorosłych i z użyciem właściwych im technik oraz materiałów),
- praca rodzinna (wykonana przez rodzeństwo lub przy niewielkiej pomocy rodziców) - brak klasyfikacji wiekowej,
- malowidło na szkło - praca indywidualna. W konkursie biorą udział szkoły z powiatu nowotarskiego, tatrzańskiego oraz szkoły ze Słowacji, z okresu Tvrdošiny i inne. Każda szkoła może zgłosić do udziału w konkursie maksymalnie 2 prace! (w razie przywiezienia większej liczby prac, będą one wystawione poza konkursem). Każdy z uczestników może być twórcą tylko 1 pracy. Prace należy złożyć do 10.12.2019 r. w Szkole Podstawowej im. Powstańców Chochołowskich w Chochołowie. Praca na szkło musi być oprawiona i przygotowana do zawieszenia. Więcej szczegółów na: <http://www.ckip.org/>.

Pora na lodowe emocje

W sobotę 16 listopada był pierwszy mecz, pokaz jazdy figurowej, zabawy dla dzieci, bezpłatna ślizgawka. Lodowisko w Czarnym Dunajcu już działa.

Od tego sezonu obiektem zawiaduje Centrum Kultury i Promocji Gminy Czarny Dunajec. Także od tego roku kalendarzowego posiadacz Karty Dużej Rodziny wydanej przez Gminę Czarny Dunajec mają 50-procentową zniżkę na każdorazowe wejście i wypożyczenie sprzętu. Wszelkie informacje dotyczące lodowiska, w tym harmonogram ślizgawek, można znaleźć na stronie internetowej: <https://lodowisko.czarny-dunajec.pl/>

Z pierwszych łyżwiarskich emocji skorzystali już m.in. uczniowie i rodzice z SP Ciche 1.

Autobusem do Dolnego Kubina

Działa już transgraniczna linia autobusowa na linii Bukowina Tatrzańska - Zakopane - Kościelisko - Chochół - Zuberec - Dolny Kubin.

9 listopada 2019 r. uruchomiona została transgraniczna linia autobusowa na trasie Bukowina Tatrzańska - Zakopane - Kościelisko - Chochół - Zuberec - Dolny Kubin. Umowa na regularne przewozy autobusowe została podpisana pomiędzy Województwem Małopolskim a firmą EUROZEBRA sp. z o.o. Regularne połączenia autobusowe umożliwią podróżowanie nie tylko na obszarze Polski, ale też do sąsiedniej Słowacji. Każde-

go dnia odbywać się będą 2 kursy w każdym kierunku, a w sezonie letnim (20.06-27.09.2020 r.) 3 kursy. Na terenie Gminy Czarny Dunajec wyznaczone zostały 4 przystanki autobusowe w miejscowości Chochół: 1. Chochółskie Termy, 2. Chochół Góry, 3. Chochół I. 4. Chochół Granica. Szczegółowy rozkład jazdy oraz schemat połączeń komunikacyjnych z zaznaczoną trasą i przystankami można znaleźć na www.czarny-dunajec.pl.

Wójt Marcin Ratułowski z przedstawicielami OSP Ratułów Dolny.

Z wizytą u strażaków

Jednym z zadań ustawowych samorządu gminnego jest ochrona przeciwpożarowa i zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom. Wójt Gminy Marcin Ratułowski stawia na współpracę między ochotniczymi strażami pożarnymi a gminą.

Zapewnienie odpowiedniej gotowości bojowej jednostek oraz stworzenie jak najlepszych warunków socjalno-bytowych strażaków ochotników jest moim priorytetem, dlatego postanowiłem odwiedzić i poznać się z postępowaniem, które obecnie realizujemy w OSP - tłumaczy wójt

Marcin Ratułowski.

Zadania, które udało się ostatnio przeprowadzić w remizach: OSP Czerwienne Górne - centralne ogrzewanie, OSP Ratułów Dolny - centralne ogrzewanie, OSP Ciche Środkowe - wylewka w garażu oraz wymiana pokrycia dachu, OSP Koniówka - wylewka w garażu.

Na bieżąco

Zachęcamy mieszkańców Gminy Czarny Dunajec do zapoznawania się na bieżąco z informacjami na stronie www.czarny-dunajec.pl, a także na portalu społecznościowym Facebook.

Niemal codziennie na stronie www.czarny-dunajec.pl i na profilu społecznościowym Facebook - Strona Wójta Marcina Ratułowskiego zamieszczamy informacje z wydarzeniami gminnymi. Zachęcamy także do zaglądania na stronę Facebooka Gminnego Zespołu Oświatowego, tam można z kolei oglądać cieka-

we wydarzenia z życia placówek oświatowych z terenu naszej gminy. Działa także strona www.facebook.com/CentrumKulturyiPromocjiGminyCzarnyDunajec. Również tam znajdziecie Państwo szereg informacji, np. zapowiedzi wydarzeń sportowych, kulturalnych, ale i obszerne galerie ze zdjęciami z wydarzeń gminnych.

Wigilia dla samotnych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu wraz z Wójtem Gminy Czarny Dunajec Marcinem Ratułowskim serdecznie zaprasza seniorów, osoby samotne, niepełnosprawne, bezdomne z naszej Gminy do wzięcia udziału we wspólnej Wigilii.

Wigilia będzie miała miejsce w środę 11 grudnia o godz. 11 w siedzibie Centrum Promocji i Kultury Gminy Czarny Dunajec przy ul. Józefa Piłsudskiego 2A w ramach projektu socjalnego "Wigilia w Gminie Czarny Dunajec dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych i bezdomnych".

Wigilia to czas radosnego wy-czekiwania, czas nadziei, pokory, czas miłości. W tych dniach kierujemy swe myśli ku naszym bliskim - rodzinom i krewnym, ale też ku osobom starszym, samotnym, potrzebującym naszego wsparcia i opieki. To ludzie, przy których powinniśmy stanąć i poświęcić im

chwilę swojego czasu, odrobinę swojej uwagi. Ta właśnie myśl spowodowała, że pragniemy w naszej Gminie zorganizować Wigilię.

Zachęcamy wolontariuszy oraz wszystkich chętnych do wsparcia inicjatywy o kontakt z GOPS. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej informuje, iż istnieje możliwość zapewnienia transportu dla wszystkich, którzy zgłoszą się z taką potrzebą. Osoby zainteresowane udziałem w Wigilii proszone są o kontakt osobisty lub telefoniczny pod nrami tel. 18 / 26135 46, 18 26135 47, 18 26135 48.

Koordinatorami projektu są: Anna Schull, Monika Stopka. Serdecznie zapraszamy!

— KONDOLENCJE —

Przekazujemy szczerze kondolencje i wyrazy głębokiego współczucia pani Małgorzacie Kulawiak, dyrektor CKiP, z powodu śmierci Taty

śp. Jana Kotta

Wójt Gminy Czarny Dunajec Marcin Ratułowski wraz z pracownikami gminy oraz podległych jednostek

*Tadeusz Czepiel
Przewodniczący Rady Gminy Czarny Dunajec
wraz z całą Radą Gminy*

21 listopada obchodziliśmy Dzień Pracownika Socjalnego. Wójt Marcin Ratułowski wspólnie z panią skarbnik i sekretarzem składali życzenia pracownikom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Dunajcu.

Zaskale

Góralaska uczta

Konkurs potraw w Zaskalu coraz bardziej się rozrasta, a tradycja miesza się z nowoczesnością.

Zoskarskie Jodełko, czyli Gminny Konkurs Potraw Regionalnych do-

czekał się 25. edycji. Wydarzenie, organizowane w remizie OSP, z roku na rok nabiera co-

raz większego rozmachu. Przybywa potraw, gospodynie dbają o to, żeby dania były smaczne

W konkursie potraw biorą udział gospodynie z całej gminy Szaflary.

i pięknie wyglądały. Prześcigają się w pomysłach na potrawy i dekorację stołów. W konkursie biorą udział panie z miejscowości gminy Szaflary. Potrawy przygotowali też uczniowie szkoły rolniczej w Nowym Targu. Nie zabrakło również stołu unijnego z kuchnią europejską.

Gospodynie przekonują, że konkurs jest okazją do tego, aby spotkać się, wymienić przepisami, doświadczeniami kulinarnymi. - Na tego rodzaju konkursach gospodynie prezentują coraz więcej dawnego jedzenia, którego na co dzień się nie gotuje - mówi Jadwiga Stanek ze Związku Podhalań, oddziału w Szaflarach. - Cieszy to, że ze starszymi gospodyniami gotują też młode, uczą się i chcą brać w tym udział - zaznacza.

Panie gotują nie tylko tradycyjne góralskie potrawy, ale chętnie łączą stare przepisy z nowoczesną kuchnią. - Jest tradycja

Na stole unijnym...

i nowoczesność, pomieszenie smaków - podsumowuje Jadwiga Stanek.

Stanisława Jarząbek z Boru dodaje, że konkurs kulinarny, jak ten w Zaskalu, integruje gospodynie i panie chętnie biorą w nim udział. - Trzeba się spotkać, pożartować, trzeba iść między ludzi - mówi. Na stoisku gospodyń z Boru wśród licznych potraw były m.in.: kurczak nadziewany kaszą, kluski grulane - tarciki, krokiety, tradycyjna gotowana sałata, naleśniki i wiele innych.

Przypomnijmy, że konkurs

potraw wymyśliła 25 lat temu Aniela Król z Zaskala. - Byłam wtedy na konkursie w Łopusznej i stwierdziłam, że można by spróbować zorganizować coś takiego u nas. Poszłam wtedy do wójta Stanisława Ślimaka. Poparł mój pomysł, dał pieniądze i tak się zaczęło - wspomina Aniela Król. Jak mówi, z roku na rok przybywa potraw. Cieszy się, że konkurs zyskuje coraz większą popularność i docenia gospodynie za trud, jaki podejmują, żeby wszystko przygotować.

Tekst i fot.:

Monika Para-Miśkowiec

Szkoła brata Witalisa

Albertyn brat Witalis został patronem Szkoły Podstawowej w Podczerwonym. Uroczystości poświęcenia sztandaru i nadania imienia odbyły się 20 listopada.

Pierwszym punktem uroczystości była Msza św. w kościele w Podczerwonym. Potem społeczność szkolna i zaproszeni goście, a także delegacje z pocztami sztandarowymi przeszli do placówki oświatowej. Ewa Vermessy-Gruber, dyrektor szkoły, przywitała wszystkie liczne zgromadzone osoby. Przejęła też od Rady Rodziców (fundatora) sztandar szkoły. Nastąpiła jego krótka prezentacja i słubowanie uczniów z poszczególnych klas.

Czarnodunajeccy samo-

razdowcy - wójt Marcin Ratułowski i przewodniczący Rady Gminy Tadeusz Czepiel przekazali okolicznościową tablicę z aktem nadania szkole imienia Brata Witalisa - Wojciecha Lei. Przy okazji złożyli życzenia społeczności szkolnej i pogratulowali wyboru takiego patrona. Sylwetkę Brata Witalisa przypomnieli w przedstawieniu uczniowie, na scenie zaprezentował się także zespół góralski z Podczerwonego i Koniówki - "Śleboda". Przygrywała kapela góralska, a w korytarzu szkolnym moż-

no było oglądać okolicznościową wystawę z pracami przygotowanymi przez uczniów, nawiązującymi do patrona szkoły. Goście zaś mogli dokonać wpisu do Księgi Pamiątkowej.

Społeczność szkolna z okazji swojego święta przygotowała dla wszystkich gości materiały związane ze swoim patronem, m.in. ulotkę, magnes i dyplom z drewnianym orderem z wizerunkiem brata Witalisa. Jego sylwetkę opisywaliśmy już dwukrotnie na łamach TP.

Tekst i fot.: Jan Głabiński

Uczniowie ślubują na nowy sztandar, na którym oczywiście widnieje postać brata Witalisa.

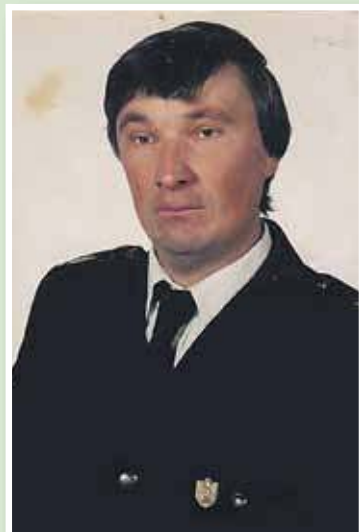
TOWARZYSKA

W dniu 25. rocznicy ślubu i nadchodzących imienin życzymy Wam, coby Pan Bóg Was nie opuścił, a Matka Boża w opiece miała, w syćkim dopomagała, pocieszała i zdrowiu dała. Barbarze i Stanisławowi Szaflarskim najserdeczniejsze życzenia składają rodzice z "Dziękowego". (26/K)

Kochani Rodzice! 25 lat temu przyrzekaliście sobie miłość, wierność i uczciwość małżeńską. Jesteście dla nas wspaniałym przykładem. W rocznicę Waszego ślubu życzymy Wam wielu lat wspólnego życia w miłości, szczęściu i zdrowiu oraz spełnienia wszystkich marzeń. Dziękujemy za Waszą miłość, w której blasku nas wychowywaliście. Wszystkiego najlepszego życzą wam dzieci: Krzysztof, Marcin z rodziną, Łukasz z Iwoną oraz Tomasz. (9)

Popod okienko wije się potocek. Wszystkiego dobrego, co życie przynosi, radości, co smutki oddała, i miłości, co życie rozpala. Z okazji imienin Andrzejowi Moczarnemu z Zębu życzenia składa żona Anka z synami Krzysztofem i Piotrem. (27/K)

Wszystkie ekskluzywne usługi są włączone:
 BEZPŁATNE USŁUGI ORGANIZATORA ŚLUBÓW
 APARTAMENTY Z WIDOKIEM NA OCEAN
 KLUB UPRIWILEJOWANYCH
 WRAZ Z EKSKLUZYWNYMI PROMOCJAMI
 WYŚMIENITE OBIADY, POSIŁKI, PRZEKĄSKI I
 BEZ OGRANICZEŃ TRUNKI Z GÓRNEJ POŁKI
 POPUJANIE, SMAKOWANIE
 I DELEKTOWANIE W WYBRANYCH OŚRODKACH
 KAŻDEGO WIECZORU WYSTĘPY
 I PRZEDSTAWIENIA NA ŻYWO
 ŚWIATOWEJ KLASY SPA
 - mogą obowiązywać dodatkowe opłaty

Love. Passion. Paradise.

DREAMS
 Ośrodki wypoczynkowe i SPA
 BEZGRANICZNY PRZEPYCH

Apple Vacations sprawia, że ceremonia ślubna lub podróż poślubna zaplanowana w którejś lokalizacji Secrets staje się łatwo dostępna i przystępna cenowo wraz z bezpośrednim przelotem z miasta, w którym mieszkasz. Unlimited-Luxury - to odczucie bezgranicznego przepychu. Oferta obejmuje i zapewnia wszystko pozostałe, łącznie z wysmienitymi posiłkami, przekąskami i bez ograniczeń trunkami z górnej półki.

MEKSYK / JAMAJKA / REPUBLIKA DOMINIKAŃSKA / KOSTARIKA / PANAMA

APPLE VACATIONS

708-599-7104
 cosmostravelinc.com
 7911 S. Narragansett Ave. Burbank, IL
 Like us on facebook! 2017 Platinum Agency

Maria Styrzcula (Hajnos) • cosmostravel01@comcast.net

UBEZPIECZENIA

**Krzysztof
Krezel**

WSZELKIEGO RODZAJU

- domy
- samochody
- na życie
- zdrowie
- plany emerytalne
- od wypadku

BIZNESOWE

- „trucki”
- łodzie
- sklepy
- fabryki
- firmy - biznesy

MEDYCZNE „OBAMA CARE”

wykupienie programu według indywidualnych możliwości

WIELE INNYCH

6444 W. Archer Ave.
 Chicago, IL 60638
 bus: 773 586 7044
 fax: 773 586 7112
 ckrezel@farmeragent.com

773-586-7044

PULASKI ANIMAL HOSPITAL

Adres - 5424 S. Pulaski Road, Chicago, IL 60632
 telefon: 773 735 2112
 www.PulaskiAnimalHospital.com

Godziny przyjęć:
 poniedziałek - piątek od 9 do 19
 sobota od 9 do 15, niedziela od 9 do 12.

Konieczność umawiania wizyty istnieje jedynie w przypadkach zabiegów chirurgicznych. Tak jak i ludzie, zwierzęta nie wiedzą, kiedy będą chore, w związku z tym zabiegi mogą się czasami przedłużyć i istnieje prawdopodobieństwo niewielkiego opóźnienia.

• opieka geriatryczna • dentystyczna • wizyty kontrolne • pomoc w nagłych wypadkach
 • pielęgnacja • praktyka ogólna: medycyna i chirurgia, szczepienia i profilaktyka, sterylizacja
 • profilaktyka dentystyczna • natychmiastowa pomoc

Obsługa w języku polskim

PULASKI ANIMAL HOSPITAL

**Zrzeszenie
Amerykańsko Polskie**
 oferuje:

BEZPŁATNE KURSY KOMPUTEROWE

- ◆ Profesjonalni nauczyciele
- ◆ Laboratorium komputerowe
- ◆ Bezpłatny komplet podręczników
- ◆ Dogodne godziny
- ◆ Lokalizacja klas na południowej stronie miasta

Informacja:

773 767 7773 wew. 202

Drodzy Rodzice! Co tydzień witamy najmłodszych Podhalan, którzy przyszli na świat w szpitalach w Zakopanem i Nowym Targu. Aby zdjęcie Waszych pociech ukazało się w gazecie, wystarczy Wasza zgoda. Dyrekcji i pracownikom obydwu szpitali dziękujemy za pomoc.

Redakcja

dzieci@24tp.pl

Fot.: Zofia Sz wajnos

Szpital Powiatowy im. Dra Tyrusa Chałubińskiego w Zakopanem

Antos Świdziński, syn Małgorzaty i Kamila
20.11.19, 3000 g, 52 cm
Kluszkowce

Adaś Miśkowicz
20.11.19, 3540 g, 55 cm
Trybsz

Miłosz Jagieła, syn Patrycji i Piotra
20.11.19, 3620 g, 58 cm
Maruszyna

Martynka Płaszczak, córka Sylwii i Marcina
20.11.19, 3200 g, 57 cm
Lipnica W.

Jaś Bobak, syn Anny i Jana
18.11.19, 2350 g, 49 cm
Ząb

Anielka Rafacz, córka Katarzyny i Andrzeja, siostrzyčka Michałka i Andrzeja
15.11.19, 2000 g, 49 cm
Witów

Łucja Jarzabek, córka Anny i Bartłomieja
24.11.19, 3200 g, 52 cm
Czerwienne

Bartuś Chowaniec, syn Moniki i Mateusza
23.11.19, 2600 g, 50 cm
Kościelisko

Oliwia Helmecka, córka Sylwii i Pawła
22.11.19, 3660 g, 58 cm
Gubałowska

Emilia Szczepaniec, córka Pauliny i Michała
22.11.19, 2950 g, 54 cm
Bukowina T.

Szpital im. Jana Pawła II w Nowym Targu

Szymon Niedośpiął, syn Justyny i Wojciecha
19.11.19, 3300 g, 55 cm
Chabówka

Martynka Bafia, córka Zofii i Adama
20.11.19, 3800 g, 57 cm
Rzepiska

Marysia Nosal, córka Karoliny i Dariusza
18.11.19, 3350 g, 54 cm
Nowy Targ

Maja Kos, córka Pauliny i Bartłomieja
19.11.19, 3300 g, 55 cm
Ludźmierz

córka Edyty i Grzegorza Kwiatków
18.11.19, 3520 g, 53 cm
Krościenko

Michał Staś Waras, syn Katarzyny i Sławomira
20.11.19, 3840 g, 55 cm
Zaskale

Dawid Rzepka, syn Anny i Rafała, braciszek Amelki
19.11.19, 3620 g, 56 cm
Ratułów

Kubuś Basiorka, syn Barbary i Stanisława
17.11.19, 3340 g, 54 cm
Ciche

Wojciech Tadeusz Bednarz, syn Kamili i Dominika
18.11.19, 3160 g, 51 cm
Nowy Targ

córka Marii i Mateusza Lejów
18.11.19, 3680 g, 60 cm
Stare Bystre

syn Jadwigi i Michała
19.11.19, 3510 g, 54 cm
Kościelisko

Piotruś Waliczek, syn Sylwii i Krzysztofa
19.11.19, 3500 g, 56 cm
Sierockie

Maja Skalana, córka Natalii i Mateusza
21.11.19, 4230 g, 59 cm
Harkłowa

Kamil Moniak, syn Katarzyny i Dawida
22.11.19, 3650 g, 60 cm
Lipnica Mała

Gabrysia Marciniak, córka Haliny i Dariusza
22.11.19, 3790 g, 58 cm
Grywałd

Róża Brusińska, córka Jolanty i Łukasza
21.11.19, 3580 g, 56 cm
Ochońnica G.

Tymon Zawada, syn Pauliny i Łukasza
21.11.19, 4050 g, 59 cm
Nowy Targ

Kubuś Goryl, syn Kamili i Andrzeja
22.11.19, 3200 g, 57 cm
Białka T.

Leoś Konopka, syn Anny i Pawła
21.11.19, 3460 g, 55 cm
Ochońnica G.

Jaś Święty, syn Pauliny i Marka
21.11.19, 2960 g, 53 cm
Łapsze N.

Jadzia Szumal, córka Anny i Tomasza
22.11.19, 3200 g, 56 cm
Ostrowsko

Marysia Lasak, córka Pauliny i Józefa
21.11.19, 3090 g, 53 cm
Zakopane

Amelia Cichacz, córka Doroty i Łukasza
21.11.19, 2980 g, 51 cm
Tenczyn

Kubuś Rusin, syn Joanny i Ryszarda
23.11.19, 3600 g, 56 cm
Krośnica

Adrian Kumorowski, syn Agnieszki i Mateusza
22.11.19, 3320 g, 52 cm
Nowy Targ

Franciszek i Krystian, synowie Teresy i Franciszka Pawlaków
15.11.19
2180 g, 49 cm
Dzianisz

Maksymilian Plewa, syn Krystyny i Łukasza
20.11.19, 2730 g, 52 cm
Pyzówka

Agatka Domańska, córka Karoliny i Karola
24.11.19, 4030 g, 55 cm
Czarny Dunajec

Dominik Jastrzębski, syn Moniki i Mariusza
25.11.19, 3300 g, 57 cm
Nowy Targ

Basia Zajac, córka Natalii i Krzysztofa
25.11.19, 3900 g, 59 cm
Waksmund

Franuś Kalata, syn Moniki i Tomasza
20.11.19, 3500 g, 56 cm
Nowy Targ

USG, RTG, EEG ZAKOPANE

◆ **Lek. med. ANDRZEJ KLASIŃSKI** – specjalista rentgenolog. BADANIA JAMY BRZUSZNEJ, TARCZYCY, SUTKÓW, STAWÓW, DOPPLER. **UL. SIENKIEWICZA 3b**. Pon.-czw. 12-14, pt. 11.30-13, tel. 504 108 602. (1/Z)

◆ **GABINET USG - lek. med. EWA GÓRKA, specj. rentgenolog**. USG jamy brzusznej, tarczycy, głów przez ciemniczkę u dzieci, piersi. Pon.-wt. i czw. 14-17, śr. 16-18. **Ul. Sienkiewicza 4A**. Po godz. 20: 608 610 101. (2/Z)

◆ **PRACOWNIA RENTGENOWSKA** czynna od poniedziałku do czwartku w godz. 11-18. Zdjęcia zębów punktowe, panoramiczne. **Ul. Kościuszki 8, I piętro**, tel. 18 20 158-21. (3/Z)

◆ **Badania USG jamy brzusznej, piersi, tarczycy, węzłów chłonnych, narządów mocznych (jądra, najądrza); pn., wt. 15-17, śr. 13-15. Lek. EWA SMOŁECKA, specjalista radiolog, certyfikat PTUSG**. Ul. Zborowskiego 4/6. Tel. 509 923 737. (124/Z)

◆ **SPECJALISTYCZNY GABINET ULTRASONOGRAFICZNY** dr n. med. Anna Gwóźdź, dr n. med. Paweł Gwóźdź. **Badania USG jamy brzusznej, piersi, tarczycy, doppler tętnic szyjnych i żył, łącznie z konsultacją chirurgiczną**. Certyfikat Polskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego. Rejestracja tel. 660 073 960. Zakopane, ul. Makuszyńskiego 1. (382/Z)

◆ **Dr n. med. JACEK JANCELEWICZ**. **Badania USG TARCZYCY, JAMY BRZUSZNEJ, PIERSI, STAWÓW (kolano, bark i inne), NACZYŃ - DOPPLER TĘTNIC SZYJNYCH I ŻYŁ KOŃCZYN DOLNYCH**. Soboty od 11:00, Nowotarska 10 c. Tel. 604 916 262. (252/NT)

NOWY TARG

◆ **GABINET USG, lek. Damiana Majda i lek. Grzegorz Bielski**. **Badania USG: jamy brzusznej, piersi, szyi, tarczycy, węzłów chłonnych, moczny, stawów, Doppler tętnic i żył**. **Ul. Szafarska 14**. Rejestracja: D. Majda - 604 437 310, G. Bielski - 881 966 177. (1/NT)

◆ **RTG dla dorosłych i dzieci**, nowoczesna technologia, przystępne ceny, krótki termin oczekiwania, opis zdjęć przez specjalistów radiologii. **Zaprasza NZOZ PULS**, ul. Wojska Polskiego 14, tel. 18 261 17 58. Czynne: pn., wt., śr., czw. 8-17, pt. 8-16. (210/Z)

◆ **Centrum Zdrowia „Intermed”**, ul. Pajerskiej 8A. **Badania USG: jamy brzusznej, tarczycy, piersi, węzłów chłonnych, moczny, naczyń tętniczych i żylnych, badania naczyniowe, serca. Badania rtg dzieci i dorosłych** - codziennie. Rejestracja: 18 549 16 66. (118/NT)

KROŚCIENKO

◆ **Lek. med. Wojciech Granowski**. **USG: JAMY BRZUSZNEJ, TARCZYCY, JĄDER, DOPPLER: TĘTNIC SZYJNYCH, TĘTNIC I ŻYŁ KOŃCZYN, OPISY ZDJEĆ RTG**. **Ul. Esperanto 2**. Rejestracja: 604 567 583. (133/NT)

INTERNA ZAKOPANE

◆ **GASTROMED INTERNA i ENDO-SKOPIA** Specjalistyczna Poradnia Internistyczna, ul. Stolarczyka 12. **Lek. med. Henryk Chodurski** przyjmuje pon.-pt. po wcześniejszej rejestracji telefonicznej: 18 20 646 64, 606 46 39 40. www.gastromedzakopane.pl (10/Z)

◆ **Lek. ALINA ŁOJAS. SPECJALISTA MEDYCYNY RODZINNEJ**. **Badania** kierowców, badania do pozwolenia na broń. Tel. 602 24-27-54. (11/Z)

NOWY TARG

◆ **Specjalistyczny Gabinet Lekarski - lek. med. Witold Kalata, specjalista chorób wewnętrznych**. N. Targ, ul. Krasieńskiego 3, gabinet Cardim. Rej. 600 354 696, 516 618 111. Porady internistyczne i kardiologiczne. Kwalifikacje do zabiegów operacyjnych. (167/NT)

PEDIATRIA ZAKOPANE

◆ **Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska - GRAZYNA MAŁEK - pediatra**. Codziennie: Droga do Olczy 8 b. Tel. 18 20 14-999, 603 610-605. (19/Z)

◆ **Pediatra TERESA BURNAT - specj. chorób dzieci**. Wizyty domowe, tel. 18 20-125-92, 604 06-17-26. Gabinet: Bulwary Słowackiego 4A/3. (21/Z)

◆ **MEDICAL CLINIC - KONSULTACJE SPECJALISTÓW KLINIK CMUJ W KRAKOWIE** - ul. Tetmajera 7, tel. 601 633-915, przyjmuje: piątek-niedziela. **Dr n. med. ANNA HUZIOR-BAŁAJEWICZ** - specjalista pediatrii. (37/Z)

◆ **PEDIATRYCZNE WIZYTY DOMOWE. Lek. Janina Kovacs**. Tel. 601860090 (245/NT)

OKULISTYKA ZAKOPANE

◆ **Lek. med. LUCYNA GALICA-JURECKA - OKULISTA, Optometrysta PWR**, ul. Krupówki 52 (obok Biura Ogłoszeń TP) - pon. i śr. w godz. 10-13, 16-18, wt., czw. i pt. 10-13. Zakład optyczny na miejscu. Rejestracja tel. 18 20 66 824 czynna od 10-18, w soboty 10-14. **Przy zakupie okularów zniżka na badanie okulistyczne**. (23/Z)

◆ **Lek. med. NADZIEJA KLASIŃSKA - specjalista chorób oczu**, ul. Kasprusie 1b - (zakład optyczny), wtorek i czwartek 14.30-16. Tel. 18 20 149 71. Diagnostyka i leczenie okulistyczne. Pełny wybór szkieł kontaktowych. (26/Z)

◆ **GABINET OKULISTYCZNY. Specjalista okulista lek. MAŁGORZATA KWIATKOWSKA**. **Ul. Chałubińskiego 37b**, tel. 18 20 62-907, 601 177-405 przyjmuje pn. i czw. od 16-17, Zakopane, ul. Sienkiewicza 3B, przyjmuje wt. 16-17, pt. 17-18. W nagłych przypadkach codziennie. (27/Z)

◆ **Lek. med. TOMASZ SZTENCEL - OKULISTA**. Dobór soczewek kontaktowych. Zakład optyczny na miejscu. Zakopane, Na Wilcznik 1 a. **NAGŁE PRZYPADKI: 604 42 65 92**. Rejestracja tel. czynna od 9-18, w soboty 10-13, 18 20 153 73. (28/Z)

◆ **Lek. med. ESTERA RÓŻEWICZ - OKULISTA**. Diagnostyka i leczenie chorób oczu. Wtorek 9-12, czwartek 16-18, piątek 10-12. **Ul. Gimnazjalna 1 (DOM RZEMIO-SŁA)**. Tel. dom. 18 20 68 148, 606 609 406. (29/Z)

◆ **GABINET OPTOMETRYCZNY**. **Badanie wad wzroku i dobór okularów. Inż. LUCYNA MARUCHA** Optometrysta UM Poznań. Zakład Optyki Okularowej, ul. Kasprusie 1 B. Tel. 18 20 149 71, www.optyka-optometria.pl (300/Z)

◆ **Lek. med. WERONIKA MARASZEWSKA - specjalista chorób oczu** przyjmuje: pon. 10-12, wt. i czw. 16-18. **Ul. Zamoyskiego 17 a**, tel. 18 20 121-66, 695 996 417. (30/Z)

NOWY TARG

◆ **Lek. med. Marta Kotylak - specjalista chorób oczu**. leczenie schorzeń oczu, soczewki kontaktowe, orzecznictwo, badania profilaktyczne, okulistyka dziecięca, kwalifikacje do laserowego usuwania wad wzroku, komputerowe badanie pola widzenia, badanie tomografii komputerowej oczu (OCT). **Ul. Kolejowa 10**, pon, pt 9-17, wt, czw. 14-17. Rej. 509 297 858, 18 26 73 272. (5/NT)

RABKA

◆ **SPECMED, dr n. med. Małgorzata Woś**, ul. Orkana 20B, Rabka. Świadczymy usługi w zakresie konsultacji okulistycznych oraz Chirurgii Jednego Dnia. **OPERACJE ZAĆMY, LASEROWE LECZENIE SCHORZEŃ SIATKÓWKI I JASKRY**. Rejestracja: 18 267 64 54 lub 602 222 084 (49/NT)

◆ **DR N. MED. MAŁGORZATA WOŚ, SPECJALISTA OKULISTA**, Szpital im. Żeromskiego w Krakowie, konsultacje, zabiegi okulistyczne, KRÓTKIETERMINY OCZEKIWANIA NA ZABIEG USUNIĘCIA ZAĆMY. **SPEC MED, ul. Prof. Jana Rudnika 3B, 602 222 084**. (431/Z)

GINEKOLOGIA, POŁOŻNICTWO

ZAKOPANE

◆ **PORADNIA GINEKOLOGICZNO-POŁOŻNICZA, lek. med. GRZEGORZ MARKOWSKI - spec. ginekolog-położnik**, Nowotarska 79, 18 20 64 244. Przyjęcia: bezpłatne (umowa z NFZ): pn., śr., czw. 8-14.30, wt. 14-18; prywatne: wt. 18-19, pt. 16-17. (13/Z)

◆ **Specjalistyczny Gabinet Chorób Kobięcych i Położnictwa, USG, USG piersi i cytologia - lek. med. DANUTA GRUSZKA-WRÓBEL, specjalista ginekolog-położnik**. Droga do Samków 3 A, poniedziałki i czwartki od 16. Tel. 18 20 629-50, 604 118 380. (40/Z)

◆ **Lek. med. MACIEJ WIDERA - ginekolog - położnik - USG, CYTOLOGIA**. Przyjmuje: wt. i czw. 16-18 po uzgodnieniu tel. 602 389-411. **Ul. Kaszelewskiego 6** (dojazd od ul. Powstańców Śląskich przez parking pod Gubałówką). (41/Z)

◆ **Lek. med. ANNA PRUSAK** specjalista ginekolog-położnik. USG ginekologiczno-położnicze, USG piersi, USG 3D/4D, cytologia, KTG, laser. **Ul. Sienkiewicza 3b**, środa 16-18, czwartek 10-12, 606 29 39 38. (43/Z)

◆ **MEDICAL CLINIC - dr n. med. MARIUSZ BAŁAJEWICZ** - specjalista ginekologii i położnictwa. **Ul. Tetmajera 7**, 601 480-163, pt. i sob. - **USG przesiewowe 4D**, KTG, cytologia, niepłodność, menopauza, posiewy (bakteryjnie, chlamydia, wirusy HPV). (45/Z)

◆ **Specjalistyczny Gabinet Lekarski Ginekologiczno-Położniczy - dr n. med. ANDRZEJ SAŁYK** - USG, cytologia, bezbolesne usuwanie nadżerki metodą Krio - przyjmuje: ul. Nowotarska 79 (koło ronda); pon., śr., i czw. od godz. 16. Tel. 604 802-696, rejestracja telefoniczna 13-14.: 18 20-143-79. (46/Z)

◆ **SPECJALISTA GINEKOLOG POŁOŻNIK - ANNA BAŃKOWSKA-PODOLAK** przyjmuje w gabinecie przy ul. Ks. Stolarczyka 12 - poniedziałki, środy 17-19 - USG, cytologia. 601 28-15-79. (139/Z)

◆ **SPECJALISTYCZNY GABINET GINEKOLOGICZNO-POŁOŻNICZY. LEK. AGNIESZKA GUJA-BORKOWSKA**. USG, cytologia. Przyjmuje: ul. Kościeliska 28. Tel. 500 445 842. (421/Z)

NOWY TARG

◆ **Dr hab. n. med. Hubert Wolski, specjalista ginekolog-położnik** USG 3D, 4D, cytologia, ul. Waksmundzka 67, Nowy Targ. Rejestracja telefoniczna 660 615 089. (18/NT)

◆ **PRYWATNY GABINET SPECJALISTYCZNY POŁOŻNICTWO I GINEKOLOGIA, MEDYCYNĄ PRZECIWSTARZENIOWĄ, BRASTER** - nieinwazyjna metoda wykrywania wczesnego raka piersi. **Lek. spec. Bogumiła Moskal-Jarmolińska**. Przyjmuje pon., wt., czw. ul. Witosa 26/1, rej. 601 501 397, 18 266 34 27. (166/NT)

◆ **LaserMED** - ginekologia, a w tym laserowa i estetyczna. **Ul. Krzywa 17**, tel. +48 18 888 02 00, www.lasermed.com.pl www.facebook.com/lasermedNT (178/NT)

◆ **GINEKOLOGIA I POŁOŻNICTWO, GINEKOLOGIA ONKOLOGICZNA, JERZY KIEDZIUCH - jedyny na Podhalu specjalista w zakresie ginekologii onkologicznej**. **Badanie USG w cenie konsultacji, cytologia. Centrum Zdrowia „Intermed”**, ul. Pajerskiej 8a. Rejestracja 18 549 16 66, www.intermed24.pl (265/NT)

◆ **Gabinet ginekologiczny - SPECJALISTA GINEKOLOG-POŁOŻNIK KRYSTYNA BUŃDA**. Gabinet czynny: wt., śr., pt. 14-17. **Ul. Sobieskiego 15**. Tel. 18 266-22-39, 605 048 900. (11/NT)

◆ **AB CLINIC CENTRUM GINEKOLOGII I LECZENIA NIEPŁODNOŚCI - lek. Anna Gąsiorowska i lek. B. Pflaum**. Prowadzenie ciąży, USG, cytologia, KTG, leczenie schorzeń ginekologicznych. **Ul. Długa 129** (budynnek Femedici), rejestracja: 603 774 775 (433/Z)

PORONIN

◆ **LEK. MED. AGNIESZKA ZGODAYKA - SPECJALISTA GINEKOLOG-POŁOŻNIK. USG, CYTOLOGIA**. Przyjmuje: ul. Za Torem 28D. Tel. 606 420 912. (326/Z)

RABKA

◆ **PORADNIA GINEKOLOGICZNA - KONSULTACJE, LECZENIE, DIAGNOSTYKA, USG, Magneto STYM** - leczenie nietrzymania moczu z przyczyn ginekologicznych, urologicznych i neurologicznych. **NSZOZ Rabka-Zdrój**, ul. Jana Pawła II 26. Rej. 8-18, tel. 18 26 76 929, lecznienszoz-spj.region-rabka.pl (151/NT)

SPEC. GABINETY LEKARSKIE

ZAKOPANE

◆ **Lek. med. ALEKSANDRA SKUPIEŃDUDEK - MEDYCYNĄ PRACY** - badania profilaktyczne, badania kierowców oraz dla celów sanepid. - ul. Sienkiewicza 3 b, pon. i czwartki 9-11, środy 15-17, tel. 603 125-551 (38/Z)

◆ **CHOROBY NACZYŃ - DIAGNOSTYKA DOPPLER USG, KONSULTACJE**, również badania USG tarczycy, piersi, węzłów chłonnych, ślinianek. **OSTATNI PIĄTEK MIESIĄCA**. Zakopane, ul. Orkana 6D, rejestracja: tel. 18/2064415 (146/Z)

◆ **Centrum Medyczne STAR-MED**, ul. Kazimierza Przerwy-Tetmajera 23, tel. 18 26 377 00, e-mail: centrummedycznem@onet.pl. **PORADNIE: - ORTOPEDYCZNA, - CHIRURGII OGÓLNEJ, - CHIRURGII NACZYNIOWEJ, - UROLOGII, - CHOROBY WŁNĘTRZNYCH, KARDIOLOGII, - FIZJOTERAPII, - NEUROLOGII, - ENDOKRYNOLOGII. PRACOWNIE: USG, RTG, EMG, punkt pobierania krwi**. (429/Z)

NOWY TARG

◆ **MEDYCYNĄ PRACY - lek. med. Dariusz Zarzycki** specjalista chorób wewnętrznych i medycyny pracy, badania okresowe, badania kierowców. **Ul. Wojsk Ochrony Pogranicza 8A**, wt, śr, czw, od 16-ej. Tel. 18 549 16 66. (175/NT)

LARYNGOLOGIA ZAKOPANE

◆ **GABINET LARYNGOLOGICZNY. Specjalista laryngolog lek. PAWEŁ KWIATKOWSKI**. Dobór aparatów słuchowych. **Ul. Sienkiewicza 3B**: pon. i czw. od 16-17. **Ul. Chałubińskiego 37B**, wt. i pt. 17-18. W sprawach pilnych codziennie: 18 20-62-907. Wizyty domowe, 603 125-510. (34/Z)

◆ **Dr n. med. JANUSZ KWIATKOWSKI - specjalista laryngolog**, ul. Sienkiewicza 3 B: środy i piątki w godz. 16-17. Wzrosty domowe, tel. 18 20 638-76, 605 200 885. (33/Z)

◆ **WOJCIECH MAŁEK - spec. audiolog laryngolog**. Zakopane, Dr do Olczy 8 b (codziennie) i Nowotarska 79 ZAK-MED (pn., czw.) i wizyty domowe. Nowy Targ, Kopernika 7. **DOBÓR APARATÓW SŁUCHOWYCH. BADANIA SŁUCHU: AUDIO-METRIA, TYMPANOMETRIA, OTOEMISJA, ABR; ENDOSKOPIA**. **Badania okresowe pracowników**. 18 20 14 999, 601 46 04 50. (31/Z)

◆ **Lek. med. KSENIA SZCZEPANIK-ŁADYGIN, PEDIATRA I LARYNGOLOG dzieci i dorosłych**. **Ul. NOWOTARSKA 79 (ZAK-MED)**, pn. 16-18, śr. 9-11. Rejestracja: 18 20 018-40, tel. 502 485-903. (32/Z)

RABKA

◆ **DR N. MED. MIECZYŚLAW KOSSEK - SPECJALISTA OTOLARYNGOLOG**. Choroby uszu, nosa, gardła i krtań u dzieci i dorosłych. Choroby alergiczne górnych dróg oddechowych. Kompleksowa opieka na chorym dzieckiem. **Rabka, Orkana 19B, CH „Małgosia” llp**, pok. 4. Pon.-śr. pt. 16-17, 18 26 70 509, 603 055 491. (8/NT)

◆ **DR N. MED. JAN WOŚ, SPECJALISTA OTOLARYNGOLOG**, Szpital im. Żeromskiego w Krakowie, badanie dorosłych i dzieci (endoskopia w cenie), usunięcie migdałków, operacje przegrody nosa i endoskopowa zatok, leczenie chrapania. **SPEC MED, ul. Prof. Jana Rudnika 3B, 602 222 084**. (360/Z)

NOWY TARG

◆ **LaserMED - laserowe leczenie chrapania i laserowe podcinanie wędzidełek**. **Ul. Krzywa 17**, tel. +48 18 888 02 00, www.lasermed.com.pl www.facebook.com/lasermedNT (181/NT)

◆ **Lek. med. Magdalena Król - specjalista otolaryngolog i specj. foniatria laryngolog**. N. Targ Długa 100 (róg Szafarskiej), wt. czw. 16-17, w pozostałe dni po 18-ej ul. Gorczańska 71. Tel. 18 26 658 04, 607 507 929. **Badania słuchu: TYMPANOMETRIA, AUDIOMETRIA**. Testy skórna, alergiczne, badania nauczycieli i kierowców. (6/NT)

PODOLOGIA ZAKOPANE

◆ **GABINET PODOLOGICZNY „STUDIO ORCHIDEA”** - specjalista podolog. **Leczenie grzybicy paznokci, wrastające paznokcie** - klamry, metoda Arkady, rekonstrukcja płytki. **Pedicure specjalistyczny, usuwanie modzeli i odcisków, wykonywanie odciażeń i ortoz indywidualnych**. **Ul. Grunwaldzka 11b**, 600 801 792, studioorchidea.net (329/Z)

◆ **GABINET PODOLOGICZNY mgr Jolanta Skuta**, Zakopane, ul. Sienkiewicza 3. **Specjalistyczny pedicure, modzele, brodawki**, skuteczna i szybka terapia, **stopa cukrzycowa, wrastające paznokcie, pękające piąty i inne**. Tel. 531 467 974, stopypodhale.pl (289/NT)

NOWY TARG

◆ **GABINET PODOLOGICZNY mgr Jolanta Skuta**, Nowy Targ, ul. Szafarska 93c. **Specjalistyczny pedicure, modzele, brodawki**, skuteczna i szybka terapia, **stopa cukrzycowa, wrastające paznokcie, pękające piąty i inne**. Tel. 531 467 974, stopypodhale.pl (286/NT)

ENDOSKOPIA ZAKOPANE

◆ **GASTROMED INTERNA i ENDO-SKOPIA** Pracownia Endoskopowa, ul. Stolarczyka 12. **Dr Henryk Chodurski** przyjmuje pon.-pt. po rejestracji telefonicznej: 18 20 646 64, 606 46 39 40. Także w ramach NFZ. Gastroskopia, kolonoskopia. (68/Z)

NOWY TARG

◆ **LEK. MED. CEZARY WOJŚLAWSKI - CHIRURG**. Gastroskopia, kolonoskopia, rektoskopia. **Ul. Rynek 24**. Wtorek: 15-17, sobota: 9-11 oraz po telefonicznym uzgodnieniu: 18 266-63-78, 606 262 796. (17/NT)

ORTOPEDIA ZAKOPANE

◆ **GABINET LEKARSKI ORTOPEDYCZNY USG, LECZENIE FAŁD UDERZENIOWĄ - lek. med. STANISŁAW NOWAK**. **Ul. Krzeptówki 87 (DW APENA)**. Przyjęcia: wtorek, środa, czwartek. Rejestracja: 661 620 100. (336/Z)

◆ **SPECJALISTYCZNY GABINET ORTOPEDYCZNO-URAZOWY, prof. dr hab. med. Daniel Zarzycki**, ul. Jagiellońska 34, wtorki 17-19. Rejestracja telefoniczna: 668 690 415. (268/Z)

◆ **GABINET ORTOPEDYCZNY. Dr n. med. WOJCIECH KĄCKI**. Przyjmuje: piątki (17-19): Zakopane, Balzera 18, rejestracja: 606 509 539; poniedziałki (18-20): ALLMEDICA, Nowy Targ, Kolejowa 31, rejestracja: 18 265 74 88 (196/Z)

◆ **PORADNIA ORTOPEDYCZNA, lek. med. SZYMON BANAK** przyjmuje w poniedziałki 17.00-19.00, ul. Makuszyńskiego 1, Zakopane. Rejestracja telefoniczna: 694 41 35 49. (405/Z)

◆ **Lek. med. JANUSZ KALISKI, SPECJALISTYCZNY GABINET ORTOPEDYCZNY I MEDYCYNĄ PRACY** (porady ortopedyczne, RTG, USG, badania profilaktyczne, badania kierowców, badania osób ubiegających się o pozwolenie na broń). **Ul. TETMAJERA 23** (Centrum Medyczne STAR-MED), tel. 509 961-365. (428/Z)

◆ **Dr n. med. BARBARA JASIEWICZ**, specjalista ortopeda, przyjmuje w Zakopanem, droga na Antałówkę 3. Konieczna rejestracja, tel. 784 343 665. (392/Z)

NOWY TARG

◆ **LaserMED** - leczenie zwyrodnień stawów i urazów sportowych **komórkami macierzystymi** oraz osczem bogatopłytkowym. **Ul. Krzywa 17**, tel. +48 18 888 02 00, www.lasermed.com.pl www.facebook.com/lasermedNT (250/NT)

◆ **Specjalistyczny Gabinet Ortopedyczny - lek. med. Piotr Ratułow-ski**. USG stawów kolanowych, barkowych i innych. USG stawów biodrowych u dzieci, mięśni i ścięgien. Rynek 24, wtorki i piątki 15-18. Tel. 606 49 16 16, 604 630 633. **Możliwość prywatnych operacji artroskopowych i innych w Klinice Św. Łukasza w Bielsku-Białej**. (107/NT)

◆ **Dr n. med. SMĘTKOWSKI ANDRZEJ - CHIRURG ORTOPEDA**. Specjalizacja: Chirurgia kręgosłupa, zespoły bólowe kręgosłupa oraz deformacje kręgosłupa. Specjalizacja w zastosowaniu technik mało inwazyjnych w chirurgii kręgosłupa. **Gabinet: MEDICAL CLINIC PODHALE, Waksmund, 18 26 44 000**. (302/NT)

◆ **Centrum Zdrowia „INTERMED”** lek. med. Wojciech Tutaj. **Badania rtg, usg stawów**. Choroby kręgosłupa, zwyrodnienia stawów, urazy narządu ruchu. **Ul. Pajerskiej 8a**, tel. 18 549 16 66, www.intermed24.pl (309/NT)

CHIRURGIA ZAKOPANE

◆ **ANDRZEJ BEREZNOWSKI - specjalista chirurg**. Operacje laparoskopowe pęcherzyka żółciowego. Operacje żyłaków kończyn dolnych, przepuklin. Chirurgiczne usuwanie zmian skórnych. **Gabinet: ul. Jagiellońska 1. Rejestracja: 608 400 766**. (313/Z)

◆ **SPECJALISTYCZNY GABINET CHIRURGICZNY dr n. med. Anna Gwóźdź, dr n. med. Paweł Gwóźdź**. Operacje laparoskopowe. Operacje przepuklin, żyłaków kończyn dolnych, usuwanie zmian skórnych. **Rejestracja tel. 660 073 960**. Zakopane, Makuszyńskiego 1. (373/Z)

NOWY TARG

◆ **CHIRURGIA OGÓLNA I NACZYNIOWA, USG ŻYŁ I TĘTNIC, lek. med. Janusz Sroga - specjalista chirurgii ogólnej i naczyniowej**. Żyłaki, pajączki - leczenie operacyjne i nieoperacyjne (skleroterapia), owrzodzenia podudzi, leczenia niedokrwienia kończyn - miazdźcy, przepukliny, małe zabiegi chirurgiczne, wszycie „Esperalu”. **Bonamedica**, ul. Długa 129, śr. 16-18. Rej. 18 26 633 11, 603 774 775. (12/NT)

◆ **Konsultacje chirurgiczne, możliwość prywatnych zabiegów**. Diagnostyka i leczenie chorób odbytu i jelita grubego. Mikrobiologiczna ocena flory bakteryjnej jelit, nadwrażliwości na pokarmy. Porady dietetyczne. **Usuwanie zmian skórnych laserem** przez wyrażanie i chirurgiczne wycięcie. **EW MED. Lek. Ewa Żegleń-Kacprzak**, ul. Kolejowa 65, 606 117 824. (155/NT)

◆ **LaserMED - laserowe leczenie żyłaków i hemoroidów, skleroterapia, laserowe usuwanie zmian skórnych**. **Ul. Krzywa 17**, tel. +48 18 888 02 00, www.lasermed.com.pl www.facebook.com/lasermedNT (179/NT)

◆ **Lek. PAWEŁ ZEJLER**: Europejski specjalista CHIRURGIA RĘKI oraz specjalista chirurgii ogólnej. Diagnostyka oraz leczenie zachowawcze i operacyjne schorzeń w obrębie ręki i kończyn górnej. **Gabinet: MEDICAL CLINIC PODHALE, Waksmund, 18 26 44 000**. (302/NT)

MURZASICHLE

◆ **MAGDALENA DANIEL**, specjalista chirurgii dziecięcej oraz leczenia ma-
łoinwazyjnego chorób paznokci meto-
dą Arkady. Prywatny Gabinet Chirurgicz-
ny, Murzasichle, ul. Chycokówka 1, tel. 602
651 002. (437/Z)

NEUROCHIRURGIA

NOWY TARG

◆ Lek. **ZBIGNIEW FLORCZAK** – specja-
lista neurochirurgii i neurotraumatologii
oraz chirurgii ogólnej. Gabinet: **MEDICAL
CLINIC PODHALE**, Waksmund, 18 26 44
000. (303/NT)

CHIRURGIA
NACZYNIOWA

NOWY TARG

◆ **LaserMED** - laserowe leczenie żyła-
ków, skleroterapia, laserowe zamykanie
naczyniek. Ul. Krzywa 17, tel. +48 18 888
02 00, www.lasermed.com.pl www.facebook.com/lasermedNT (261/NT)

UROLOGIA

ZAKOPANE

◆ **MAREK HANDZLIK** - SPECJALI-
STA UROLOG. USG układu moczowego.
Przyjmuje co drugą środę. **ZMIANA AD-
RESU**: ul. Orkana 6d (NZOZ „Medica-
tio”). Rejestracja pn.-pt. 8-18: 18 20 644
15. (62/Z)
◆ **GABINET UROLOGICZNY**, lek. Ja-
nusz Szczepka - specjalista urolog -
chirurg - USG nerek, pęcherza, prostaty,
uroflowmetria, cystoskopia, laseroterapia.
Ul. Gimnazjalna 1, pt. 16-19, sob. 9-11. tel.
502 733-153. (111/Z)

NOWY TARG

◆ **Prywatna Poradnia Urologiczna**
UROVITA, ul. Szafłarska 93d, specjaliści
urologdy pracujący w Pododdziale Uro-
logicznym Szpitala Powiatowego w Zako-
panem: lek. Piotr Trybek, lek. Leszek Mi-
chalski, lek. Wojciech Lewandowski. Po-
radnia czynna po południu, po rejestracji
telefonicznej: (32) 11 14 260 po godz.
15.00, tel: 606 201 080 w godz. 8.00-
15.00. (174/NT)
◆ **Dr n. med. Sylwester Kranas** - chi-
rurg, specjalista urolog. N. Targ, ul. Dłu-
ga 129. FEMedica. 18 26 633 11, 603 774
775. (231/NT).

RABKA

◆ **PORADNIA UROLOGICZNA - KON-
SULTACJE, LECZENIE, USG**, Magne-
to STYM - leczenie nietrzymania moczu
z przyczyn ginekologicznych, urologicz-
nych i neurologicznych . NSZOZ Rabka
Zdrój, ul. Jana Pawła II 26. Rej. 8 18, tel. 18
26 76 929, www.leczenienszozspj.region-rabka.pl (36/NT)

NEUROLOGIA

ZAKOPANE

◆ **GABINET NEUROLOGICZNY**, dr n.
med. **RYSZARD BIELSKI** - specjalista
neurolog. Przyjmuje ul. Kościuszki 11 (nr
jedenaście), wt. i czw. 15-16.30. Rejestracja
tel.: 602 624-020. Padaczka, choroby
kręgosłupa, profilaktyka udarów mózgu,
nerwice. (60/Z)

NOWY TARG

◆ Lek. med. specjalista neurolog, spec-
jalista rehabilitacji neurologicznej **Da-
riusz Grzywnowicz** - przyjmuje w **Centrum
Zdrowia „INTERMED”**, ul. Pajerskiej 8A.
Diagnostyka, terapia i rehabilitacja układu
nerwowego oraz narządu ru-
chu. Tel. 18 549 16 66. www.intermed24.pl (242/NT)
◆ **STANISŁAW SKRZYPEK** - specja-
lista neurolog przyjmuje codziennie od
pn. do pt. 17-20. Ul. Gorceńska 29, rów-
nież wizyty domowe. Tel. 507 060 345.
(80/NT)

REUMATOLOGIA

ZAKOPANE

◆ **Dr n. med. JACEK JANCELEWICZ**,
specjalista reumatolog. Konsultacje spe-
cjalistyczne dorosłych i dzieci. USG stawów.
Recepty refundowane. Nowotarska 10 c,
soboty od 11.00, 604 916 262. (237/NT)

NOWY TARG

◆ Lek. med. **STANISŁAWA PIERZ-
GA** - specjalista reumatolog, przyjmu-
je w środy 16-17, Ul. Szafłarska 14. tel. 606
626 608. (102/NT)

NEFROLOGIA

NOWY TARG

◆ **CHOROBY NEREK I UKŁADU MO-
CZOWEGO** - specjalista nefrolog **Ma-
rek Truczka** przyjmuje: ul. Długa 44, w po-
niedziałki 16-18. Tel. 600 314 922 (2/NT)

KARDIOLOGIA

ZAKOPANE

◆ Lek. med. **WŁODZIMIERZ RÓŻE-
WICZ** - specjalista chorób wewn., kar-
diolog - przyjmuje: ul. Gimnazjalna 1
(DOM RZEMIOSŁA), pon. i śr. 17-19. Wiza-
ty domowe. EKG. Tel. 18 20 68-148, 604
44-07-39. (59/Z)
◆ Lek.med. **MICHAŁ STASZEL**, specja-
lista kardiolog, specjalista chorób we-
wnętrznych. EKG, Holter EKG, Holter ci-
śnieniowy, EKG wysiłkowe. Zakopane, ul.
Sienkiewicza 4a, rej. telefoniczna **782 24
20 00** (od 17:00). (417/Z)

NOWY TARG

◆ **Dr n. med. Genowefa Kmieć** - spe-
cjalista kardiolog, specjalista chorób
wewnętrznych, ECHO SERCA Z DOPL-
REM, EKG, Holter EKG, Holter ciśnieniowy.
Nowy Targ, Rynek 24 - soboty w godz.
9-12. Rabka, ul. Orkana 18f/31 w piąt-
ki 16.-19. Rejestracja telefonicznie: 601 91
22 73. (16/NT)
◆ **„ZDROWIE SERCE”** ul. Wojska Pol-
skiego 14, ECHOKARDIOGRAFIA, EKG
WYSIŁKOWE, HOLTER CIŚNIENIA I EKG.
Dla dorosłych i dzieci. Kardiolog Paweł
Chruściel. Rej. 18 26 672 56, 604 468 992
(dzieci), 666 942 546 (dorośli). (89/NT)
◆ **Specjalistyczna Pracownia Echokar-
diografii Dzieci i Dorosłych „ZDROWIE
SERCE”**, Ul. Wojska Polskiego 14, Beata Ra-
dzymińska-Chruściel i Paweł Chruściel. Re-
jestracja - dzieci: 604 468 992, dorośli: 18
26 672 56. (56/NT)
◆ **Specjalistyczny Gabinet Kardio-
logiczny lek. med. Robert Długopolski** -
specjalista chorób wewnętrznych i
kardiologii. ECHOKARDIOGRAFIA, EKG
WYSIŁKOWE, EKG-HOLTER. Przycho-
dnia „Allmedica”, Kolejowa 31, czwartki od
16.00. Rejestracja: 18 265 74 88, 606 683
999. (112/NT)
◆ **PAWEŁ CHRUSCIEL**, specjalista kar-
diolog, specjalista chorób wewnętrz-
nych. Echokardiografia, EKG wysiłkowe,
holter ciśnienia. Ul. Wojska Polskiego 14,
cały tydzień od godziny 16, rej. 18 26 672
56, 666 942 546. (4/NT)
◆ **Centrum Zdrowia „INTERMED”** **Ro-
bert Długopolski** - specjalista chorób
wewnętrznych, kardiolog. Nowy Targ, ul.
Pajerskiej 8A. Konsultacje kardiologicz-
ne, kwalifikacje do zabiegów operacyjnych,
ECHOKARDIOGRAFIA (usg serca), HOLTER
EKG. Tel. 18 549 16 66. www.intermed24.pl (241/NT)
◆ **CHOROBY SERCA, UKŁADU KRĄ-
ŻENIA, CHOROBY WEWNĘTRZNE, EKG,
ECHO SERCA, HOLTER EKG, HOLTER
CIŚNIENIOWY, KONTROLA STYMU-
LATORÓW SERCA I KARDIOWERTE-
RÓW - DEFIBRYLATORÓW**. Lek. med.
Daniel Pelczarski, specjalista cho-
rób wewnętrznych. Ul. Kolejowa 31. Tel.
606 683 999, 502 490 805 (do godz. 19).
(108/NT)

◆ Lek. **TERESA KOŹMIK** – Konsultacje
kardiologiczne. Kwalifikacje do zabiegów
operacyjnych oraz kardiochirurgicznych.
Badania echokardiograficzne, ocena Hol-
tera, EKG, Testów wysiłkowych. Gabinet:
MEDICAL CLINIC PODHALE, Waksmund,
18 26 44 000. (304/NT)

CZARNY DUNAJEC

◆ **SPECJALISTYCZNY GABINET KAR-
DIOLOGICZNY LEK. MED. ROBERT
DŁUGOPOLSKI** - SPECJALISTA CHO-
RÓB WEWNĘTRZNYCH I KARDIOLO-
GII. Przyjmuje w NZOZ „VITA”, ul. Mo-
ścickiego 5, w wyznaczone czwartki od
godz. 15.30. Tel.: 18 265 70 10, 698 526
042. (109/NT)

LOGOPEDIA

NOWY TARG

◆ **PRACOWNIA LOGOPEDYCZNA**
MOWA, kompleksowa diagnoza i tera-
pia dzieci i dorosłych - wady wymowy,
jąkanie, zaburzenia komunikacji. N. Targ,
ul. Kowaniec 2, lub z dojazdem do klien-
ta 533501509, www.logopedamowa.pl
(200/NT)
◆ **Centrum Zdrowia „INTERMED”**
neurologopeda mgr **Aleksandra Sobo-
lewska-Kędzior**, neurologopeda mgr
Halina Pudysz. Kompleksowa diagno-
styka i terapia logopedyczna. Więcej in-
formacji: www.intermed24.pl, ul. Pajers-
kiej 8a, tel. 18 549 16 66. (310/NT)

WITÓW

◆ **PRYWATNA PRAKTYKA LOGOPE-
DYCZNA** - mgr **Elżbieta Watycha** - lo-
gopeda, pedagog specjalny. Usługi w za-
kresie wczesnej interwencji, diagnozy
i terapii zaburzeń i wad wymowy dzieci
i dorosłych. Witów 245c. Rejestracja tel.
604215061 (252/Z)

PSYCHOLOGIA,
PSYCHIATRIA

ZAKOPANE

◆ Lek. med. psychiatra **ZBIGNIEW
ŁABĘDZKI** - depresje, lęki, obsesje, za-
burzenia psychiczne wieku podeszłe-
go, nerwice, anoreksja i bulimia, bezsen-
ność. Ul. Sienkiewicza 3 „Radowid”, pon.
9-14, wt. 9-19. 18 20 700-40, 501 056
947. www.zbigniew-labedzki-psychiatra.com (70/Z)
◆ **Specjalista psychiatra, lek. med.**
EWA MAKIEŁA - przyjmuje w Zakopa-
nem, ul. Nowotarska 10 c - środy 15-17.
Rejestracja w godz. dopołudniowych: 18
20 155 66. (231/Z)
◆ **Mgr JAN DYBA**, Psycholog - psy-
choterapia zaburzeń psychicznych (de-
presja, nerwice, lęk, uzależnienia), radze-
nie sobie z sytuacjami trudnymi, tera-
pia rodzin, terapia grupowa; ul. Na Wilcz-
nik 1a, www.jandyba.pl. Tel. 602655100.
(315/Z)
◆ **PRACOWNIA PSYCHOLOGICZNA** -
ANNA JANUSZEK, ul. Nowotarska 12 D
(dom „Jarosta”), 609 664 379. Badania
psychologiczne kierowców i operatorów
maszyn, pomoc psychologiczna, doradz-
two zawodowe. Jakość i przystępne ceny.
Dorośli, młodzież, dzieci. pracownia@psychologzakopane.pl (279/Z)
◆ **Dr n. med. ROMAN KRYSZTOFIAK** -
specjalista psychiatra. 30-letnia prakty-
ka międzynarodowa. **Kompleksowa dia-
gnostyka, terapie wszelkich zaburzeń
sfery psychicznej, zaburzeń snu i uza-
leżnień**. Ul. Kościuszki 14b, pok. 5 - 787
923 720. (423/Z)
◆ **MAŁGORZATA STOPKA-OLESIAK**,
psycholog, młodzież, dorośli. Konsultacje,
badania, terapia. Tel. 600041905. ul. Gim-
nazjalna 3/4 „Centrum Psychologiczne Cel
- PSYCHOTESTY, usługi psychologiczne dla
dzieci, młodzieży i dorosłych”. (386/Z)

NOWY TARG

◆ **MACIEJ BRYNIARSKI**. Lek. specja-
lista psychiatra. Nowy Targ, ul. Wojska
Polskiego 24. Przyjmuje: pon. 14.30-17,
czw. 14-17. Rejestracja, wizyty domowe;
tel. 608 480 432. (19/NT)

◆ **Specjalista psychiatra IWONA TI-
MEK** przyjmuje pod nowym adresem
ul. Kolejowa 22, I piętro. Pon. 15.30-18,
czw. 15-17. Tel 512-076-640 (303/Z)
◆ **SPECJALISTA PSYCHIATRA, MEDY-
CYNY PRACY** - dr n. med. **MICHAŁ GA-
ŁECKI** - wtorki, czwartki i piątki od godz.
15, Nowy Targ, ul. Szkolna 2, rejestracja tel.
603 97-19-11. Leczenie nerwic, depresji,
psychozy, zaburzeń osobowości, uzależ-
nień. Wizyty domowe. (74/Z)
◆ **GABINET PSYCHOLOGICZNO-
PSYCHOTERAPEUTYCZNY** Nowy Targ,
ul. Kolejowa 22. Konsultacje i opinie psy-
chologiczne, psychoterapia. Rejestracja te-
lefoniczna: mgr **Marta Szyrkowiec-Pa-
ruzel** (terapia poznawczo-behawioralna)
604536415, mgr **Kamila Bryja** (terapia
psychodynamiczna) 508993461. (389/Z)
◆ **BADANIA PSYCHOLOGICZNE, PSY-
CHOTESTY**: kierowców i operatorów, osób
skierowanych za alkohol, punkty, wypadek.
Bezstresowo, bez kolejek, Nowy Targ, Sza-
flarska 30. Tel. 606 515 717. Zapraszamy.
(306/NT)

KLIKUSZOWA

◆ **Gabinet Psychologiczny dla Dzieci
i Młodzieży**. Diagnoza, terapia, w spar-
cie dla rodziców, Klikuszowa 40a, reje-
stracja: 535 122 256, psycholog-podhale.
pl (217/NT)

PROKTOLOGIA

ZAKOPANE

◆ **SPECJALISTYCZNY GABINET PROK-
TOLOGICZNY** dr n. med. **Paweł Gwóźdz.**
Operacyjne i nieoperacyjne leczenie żyła-
ków odbytu, szczeliny, przetok i innych
schorzeń proktologicznych. **Rejestracja
tel. 660 073 960**. Zakopane, Makuszyń-
skiego 1. (153/Z)

NOWY TARG

◆ **LaserMED** - laserowe leczenie hemo-
roidów. Ul. Krzywa 17, tel. +48 18 888 02
00, www.lasermed.com.pl www.facebook.com/lasermedNT (180/NT)
◆ **HEMOROIDY, ŻYŁAKI ODBYTU** - nie-
operacyjne leczenie, inne choroby odbytu
- szczeliny, kłykcin, brodawki, świąd, za-
palenia, krwawienia, zaparcia. **EW MED.**
Lek. Ewa Żegleń-Kacprzak, ul. Kolejowa
65, 606 117 824. (176/NT)

DERMATOLOGIA

ZAKOPANE

◆ **SPECJALIŚCI DERMATOLODZY**
- **WENEROLODZY**, asystenci Klini-
ki CMUJ: dr med. **Marek Brzewski** i dr
med. **Paweł Brzewski**. Przyjmują w piąt-
ki 17-19. Ul. Makuszyńskiego 1. Rejestracja:
12 267 35 60, 608 472-034. (66/Z)
◆ **Lek. med. DANUTA SZTENCEL** -
**SPECJALISTA CHORÓB SKÓRY, KO-
SMETOLOG** - zmarszczki, mezotera-
pia, laseroterapia, peelingi lecznicze, zna-
miona barwnikowe, raki skóry, brodaw-
ki, przeszczerp włosów - kwalifikacja. Na
Wilcznik 1A, 18 20 153-73. (65/Z)
◆ **Lek. ANNA IGRAS**, **SPECJALISTA
DERMATOLOG-WENEROLOG**. Choroby
skóry, włosów, paznokci i przenoszone dro-
gą płciową. Badanie znamion dermatosko-
pem, kriochirurgia, elektrokoagulacja. **Ul.
Nowotarska 79** (wtorki, czwartki). Wi-
zyty domowe. Tel. 600 044 624. (422/Z)
◆ **Lek. med. KRZYSZTOF MARA-
SZEWICZ** - **DERMATOLOG, WENERO-
LOG** - zamrażanie brodawek, diagnosti-
ka znamion barwnikowych. Przyjmuje:
pon. oraz pt. 16-17; w pozostałe dni - 605
596 710. Ul. Zamoyskiego 17 a. Wizyty do-
mowe. (67/Z)
◆ **ŁUSZCZYCA SKÓRNA, ŁUSZCZYCA
STAWOWA** oporna na leczenie dermato-
logiczne, nawracająca. Recepty refundo-
wane. Dr n. med. Jacek Jancelewicz. Tel.
604 916 262, Zakopane Nowotarska 10 c,
soboty od 11.00. (210/NT)

RABKA

◆ **PORADNIA DERMATOLOGICZNA** -
NSZOZ Rabka Zdrój, ul. Jana Pawła II 26.
Rejestracja 8-18, tel.18 26 76 929, lecze-
nienszozspj.region-rabka.pl (153/NT)

NOWY TARG

◆ **Specjalistyczny Gabinet Der-
matologiczny, lek. med. Rita Lech-
Jóźwiakowska**, specjalista dermatolog-
wenerolog. Przyjmuje we wtorki i czwart-
ki w godz. 16-18. **Uwaga zmiana adresu:**
ul. Marii Pajerskiej 8a. Tel. 603 611 551,
www.dermatolognowytag.pl (124/NT)
◆ **LaserMED** - laserowe zamykanie na-
czynek, laserowe leczenie kurzajek, prze-
barwień, znamion, trądziku, grzybicy pa-
znokci i skóry, rozstępów oraz wielu in-
nych. Leczenie łysienia komórkami ma-
cierzystymi, osoczem bogatopłytkowym
i lampą LED. Ul. Krzywa 17, tel. +48 18 888
02 00, www.lasermed.com.pl www.facebook.com/lasermedNT (182/NT)
◆ **LEK. MED. KATARZYNA DZIUBAS-
STOCH** - **SPECJALISTA DERMATOLO-
GII I WENEROLOGII** przyjmuje we wtorki
i piątki 16-18, ul. Bolesława Wstydlivego
32. Tel. 18 264 86 38, 604 128 106. Dzwonić
po 18. (77/NT)

ENDOKRYNOLOGIA

ZAKOPANE

◆ **Prof. JERZY STARZYK** - **ENDOKRY-
NOLOG** – **Dorośli i Dzieci**. Choroby tar-
czycy, przysadki, jąder, jajników, nadner-
czy, niedobór wzrostu, przedwczesne i
opóźnione dojrzewanie, otyłość. Zako-
pane, ul. Sienkiewicza 3B. Rejestracja 18
206 22 00. Czynne: co 2-gą sobotę od
godz. 10.00. www.StarzykEndokrynolog.pl (36/Z)

NOWY TARG

◆ **DR N. MED. DOROTA SZCZEBLOW-
SKA**, **SPECJALISTA ENDOKRYNOLOG,**
**SPECJALISTA CHORÓB WEWNĘTRZ-
NYCH, LEK. MED. LOTNICZEJ** - najtaniej
na Podhalu! Nowy Targ, ul. Długa 129. Tel.
603 774 775, 18 266 33 11. (249/NT)
◆ **Centrum Zdrowia „INTERMED”**
lek. med **Irena Wójcik-Majerczak**,
endokrynolog, specjalista chorób we-
wnętrznych. Konsultacje endokrynolo-
giczne, usg tarczycy. Nowy Targ, ul. Pa-
jerskiej 8a, tel. 18 549 16 66. www.inter-med24.pl, Krościenko, przychodnia Espe-
ranto 1, tel. 609 468 844. (71/NT)
◆ **Lek. med. Elżbieta Pastuszek**, spe-
cjalista internista - **ENDOKRYNOLOG**.
USG jamy brzusznej i tarczycy. Rynek 24.
Przyjmuje: 1., 2. i 3. sobota miesiąca: 9-13.
Tel. 602 319 259. (42/NT)

STOMATOLOGIA
DZIECIĘCĄ

ZAKOPANE

◆ **AVO-DENTAL**. Krupówki 50, Zako-
pane, poniedziałek-piątek 11-18. Tel. 18
20 156-97, 512 157-497, 18 20 625 40.
(172/Z)

STOMATOLOGIA

ZAKOPANE

◆ **Avo-Dental. A. W. JASIEWICZ**.
PROTEZY, KORONY PEŁNOCERAMICZNE,
MOSTY PORCELANOWE. Zakopane, Krup-
ówki 50, 18 20-156-97, 18 20 625 40, 512
157 497. Pn.-pt. 11-18, sob. po wcześniej-
szym uzgodnieniu 10-14. (79/Z)
◆ **GABINET STOMATOLOGICZNY** - ul.
Sienkiewicza 3 (Radowid). 18 20 64 220,
60145 63 69. Pon. -sob. **LIDIA ZAREMBA-
SOŁTYS, MATEUSZ SOŁTYS** i **AGNIESZKA
KOWALKIEWICZ-SOŁTYS; ANNA
NIEDZIELSKA-STEFANIK** (606 278 912).
Pełny zakres usług, RTG, mikroskop. (80/Z)
◆ **TATRZAŃSKIE CENTRUM STO-
MATOLOGII ESTETYCZNEJ I IMPLAN-
TOLOGII TATRA MED.** Ul. Chramcówki
9, Zakopane. Pon-Pt: 9-20; Sob.: 10:30-
15:30. Recepta: 530 433 433, 18 200 19
16. www.tatramed.pl (86/Z)
◆ **Stomatologia „EVADENT”** lek.
stom. **EWA DASZKIEWICZ**. Pełen zakres
usług. Stomatologia estetyczna, dziecięca,
chirurgia, nowoczesna protetyka, rtg. **Re-
jestracja:** 602 880 990. Ul. Zborowskiego
4a/5, Zakopane. (135/Z)

◆ **GABINET STOMATOLOGICZNY** lek.
dent. **ANNA BORKOWSKA-SZKUTNIK** -
pełny zakres usług, leczenie dzieci, chi-
rurgia stomatologiczna, bezbolesne le-
czenie kanałowe w mikroskopie zabie-
gowym. Rejestracja telefoniczna - 692 22
66 66, ul. Kościeliska 28, 34-500 Zakopa-
ne (265/Z)
◆ **STOMATOLOGIA ZALIŃSKA**, Al. 3
Maja 23, lek. stom. Elżbieta Zalińska. Tel.
692 073 576. Pełen zakres usług, RTG, chi-
rurgia, endodoncja, protetyka, stomatolo-
gia dziecięca. (290/NT)
◆ **KOMPLEKSOWE LECZENIE STO-
MATOLOGICZNO-PROTETYCZNE**, ul.
Sienkiewicza 22 c (18 20 132 46): **lek.
stom. MONIKA PABIŚ-SIĘKA** (604 232
488), **lek. stom. SEBASTIAN SIĘKA** (606
71 61 41). Implanty, mosty i korony porce-
lanowe, zatrzaskowe protezy szkieletowe,
rekonstrukcja złamanych zębów, piasko-
wanie, wybielanie zębów. (151/Z)
◆ **GABINET STOMATOLOGICZNY** -
MEDYCYNĄ ESTETYCZNĄ - **STOMA-
TOLOGIA ESTETYCZNA** - **lek. stom. JU-
STYNA KĘDZERSKA**. Tomografia 3D +
pantomogram + cefalo. Ul. Chyców Potok
26 (CH „Szymonek”), poniedziałek-sobota
9-20. Rejestracja: 506 36 58 56. (405/Z)
◆ **STOMATOLOGIA PRZY RÓWNI
ANNA I BARTOSZ NIEZGODZIŃSCY**. No-
woczesne leczenie stomatologiczne. Sto-
matologia bez bólu. Pełen zakres usług, im-
plantologia, endodoncja, protetyka. Mikro-
skop, pantomograf, tomografia liniowa. Ul.
Sienkiewicza 4A/4, pn-sob. Tel. 530 602
603, www.przyrowni.eu (298/NT)

PORONIN

◆ **SICHELSKI** - **STOMATOLOGIA**. Po-
ronin, ul. Kasprowicza 75 a (przy zako-
piance), pn.-śr. 12-19, czw.-pt. 9-16, tel.
18 20 751 51. Przyjmują: **lek. stom. Adam
Sichelski**, **lek. dent. Ewa Kościelniak**.
Kompleksowe i nowoczesne leczenie.
(81/Z)

BUKOWINA
TATRZAŃSKA

◆ **BUKOWINA TATRZAŃSKA WIERCH
RUSIŃSKI** 66. **GABINET STOMATOLO-
GICZNY** lekarz dentysta: **MICHAŁ PA-
SICH**, tel. 784-151-943 (259/Z)

NOWY TARG

◆ **SPECJALISTYCZNE CENTRUM STO-
MATOLOGICZNE „MEDICUSDENTAL”**
Nowy Targ, ul. Długa 100, medicusdental.
pl, 18 264 63 21, 602 742 282. Czynne co-
dziennie: 8-19. **LECZENIE ZACHOWAW-
CZE, PROTETYKA, LASEROWE PODCI-
NIANIE WĘDZIŁEK I PROFESJONALNA
ENDODONCJA**. (46/NT)
◆ **LEK. DENTYSTA MICHAŁ SZCZEPA-
NIAK**. Nowoczesne metody leczenia i dia-
gnostyki. IMPLANTY, protetyka estetycz-
na, chirurgia, leczenie kanałowe w mikro-
skopie zabiegowym, laseroterapia, ozo-
noterapia. RTG zębów cyfrowe, panto-
mograf, cefalometria, TOMOGRAFIA 3D.
N. Targ, Kopernika 7, pn-pt 8-20, sob 9-14
tel. 18 264 89 13 oraz Medical Clinic Pod-
hale, Waksmund, Nowotarska 294, tel. 18
264 40 00. (29/NT)

◆ **ANNA STOKŁOSA-PIELA** lek. stom., dyżur całodobowy - 606 463 125, 18 266 32 89, N. Targ, Kolejowa 127. Leczenie i usuwanie zębów w znieczuleniu komputerowym „the Wand”, leczenie paradontozy, laseroterapia, ozonoterapia, rentgen - panorama cyfrowa. Od pon. - sob. do godz. 21. Rejestracja wyłącznie telefoniczna. (27/NT)

◆ **GABINET STOMATOLOGICZNY LEK. DENT. PAULINA SAMOLEJ-UIWARY.** Leczenie dzieci i dorosłych. **EKSPRESOWE WYKONYWANIE PROTEZ ZĘBOWYCH** - pon. i czw. godz. 12. Gabinet czynny pon. - pt. Tel. 609 209 290. (105/NT)

◆ **Gabinet Stomatologiczny. Lek. stom. LUCYNA KĘDZIERSKA-NOWAK.** Przyjmuje: NOWY TARG, HARCERSKA 12, pon. i śr. w godz. 14-19, pt. w godz. 10-14. GRONKÓW 321 B (rejon skrzyżowania) wt., czw. w godz. 14-19. Tel. 609 464 474, dom: 18 26 565 56. (26/NT)

◆ **GABINET STOMATOLOGICZNY, LEK. STOM. MAŁGORZATA BUŃDA, LEK. STOM. PIOTR BUŃDA - SPECJALISTA CHIRURGII STOMATOLOGICZNEJ,** ul. Jana III Sobieskiego 15. Czynne pon. - pt., także w SOBOTĘ, po wcześniejszej rejestracji telefonicznej. **LASEROWE WYBIELANIE ZĘBÓW.** Tel. 504 620 074. (142/NT)

◆ Bezbolesne leczenie próchnicy i inne zabiegi w odpowiednim znieczuleniu. Protezy, korony, mosty, mosty natychmiastowe, licówki. Rekonstrukcja zębów złamanych. Implanty. Korekta kształtu, koloru zębów. Wybielanie. Zabiegi higieniczne. **Lek. stom. Magdalena Kaczor,** ul. Waksmundzka 30 /1. N.T. 604-441-744 lub 18-26-46-235. (23/NT)

RABKA-ZDRÓJ

◆ **CENTRUM STOMATOLOGII DOMINIK,** ul. Zakopiańska 6a, Rabka. Pon. - sb. 8.30-20.00. Tel.: 182670739, 696025147, www.csdominik.pl. **LECZENIE OZONEM - NOWOŚĆ!!** Leczenie zachowawcze dzieci i dorosłych, leczenie kanałowe, stomatologia estetyczna, licówki, korony, protezy, aparaty ruchome, higienizacja jamy ustnej. **GABINET PRZYJAZNY DZIECIOM.** RTG panoramiczne, punktowe. Wybielanie zębów. Implanty. Chirurgia. (414/Z)

JABŁONKA

◆ **CENTRUM STOMATOLOGII RODZINNEJ „IMPLADENT”** lek. stom. MA-RZENA BOGACZ-KLUCZ, lek. stom. WOJCIECH KLUCZ. Jabłonna, ul. Wąska 2 (Juta). KOMPLEKSOWE LECZENIE STOMATOLOGICZNE I PROTETYCZNE, IMPLANTY, WYBIELANIE. Poniedziałek-sobota. 660 459 439, 606 621 014, 18 26 528 83. (221/Z)

ZUBRZYCA GÓRNA

◆ **Gabinet w Zubrzycy Górnej 48B oferuje: stomatologia zachowawcza i dziecięca, protetyka, chirurgia, rentgen.** Czynne: pon.-pt. 10-20, sob. 9-14. Tel.: 604 519 887, 735 989 347, (12) 272 63 55. (294/NT)

ORTODONCJA

ZAKOPANE

◆ **AVO-DENTAL.** Ortodoncja. Krupówki 50, pon.-piątek 11-18. Aparaty stałe i ruchome. Ortodoncja dzieci i dorosłych. Tel. 18 20-156-97, 18 20-625-40, 512 157 497. (90/Z)

NOWY TARG

◆ **ORTODONCJA,** Nowy Targ ul. Krzywa 14 - aparaty stałe, ruchome, Invisalign, Clear Aligner. **Lek. stom. BOŻENA WITES,** lek. stom. **KATARZYNA MATUSIAK-HEŁMECKA** - 603690634 (436/Z)

CHIRURGIA STOMATOLOGICZNA

ZAKOPANE

◆ **TATRA MED** ul. Chramcówki 9, Zakopane. Chirurgia stomatologiczna, chirurgia periodontologiczna, **tomografia 3D.** Recepta: 530 433 433, 18 200 19 16. www.tatramed.pl (291/Z)

◆ **IMPLADENTAL** - stomatologia estetyczna, **lek. stom. KATARZYNA FUDALA-TECZA.** Chirurgia, protetyka, IMPLANTY, stomatologia dziecięca, **TOMOGRAFIA 3D.** Witkiewicza 1/4. Pon.-sob. 8-20. **CHIRURGICZNE USUWANIE ZĘBÓW MĄDROŚCI.** 601 276 122. (129/Z)

NOWY TARG

◆ **LEK. STOM. PIOTR BUŃDA, SPECJALISTA CHIRURGII STOMATOLOGICZNEJ,** N. Targ, Jana III Sobieskiego 15. Czynne pon.-pt., także w SOBOTĘ, po wcześniejszej rejestracji telefonicznej. **LASEROWE WYBIELANIE ZĘBÓW.** Tel. 504 620 074. (285/NT)

PORONIN

◆ **IMPLANTY, S3 Stomatologia,** ul. Za Torem 28d, tel. 18 201 29 29. Lek. dent. **ANDRZEJ ŻEGLĘN** - specjalista **periodontolog.** Chirurgia stomatologiczna, zabiegi periodontologiczne, implanty. 504 104 963 (312/Z)

STOMATOLOGIA ESTETYCZNA

ZAKOPANE

◆ **AVO-DENTAL.** Kompleksowe leczenie strefy uśmiechu, rozjaśnianie, leczenie przebarwień, korekta kształtu, korony pełnoceramiczne, korekta ust. **A.W. Jasiewicz,** ul. Krupówki 50. Tel. 18 20 156 97. Pon.-pt. 11-18. (311/Z)

IMPLANTO-PROTETYKA

ZAKOPANE

◆ **IMPLANTY - AVODENTAL,** ul. Krupówki 50, Zakopane. Tel. 18 20 156 97, 18 20 625 40, 512 157 497. (230/Z)

◆ **IMPLANTY - lek. stom. PAWEŁ SŁOWIK,** ul. Sabły 2, Zakopane. Poniedziałek-piątek 10-19. Tel. 18 20 14 931, 602 49 09 24. (249/Z)

◆ **IMPLANTY - IMPLANTOPROTETYKA,** lek. stom. **Sebastian Sięka,** ul. Sienkiewicza 22c, tel. 606 71 61 41. **TOMOGRAFIA 3D** (281/Z)

◆ **TATRZAŃSKIE CENTRUM STOMATOLOGII ESTETYCZNEJ I IMPLANTOLOGII** **TATRA MED.** Implantacje natychmiastowe, chirurgia przedimplantacyjna, sterowana regeneracja kości, **Tomografia 3D.** Recepta: 530 433 433, 18 200 19 16. www.tatramed.pl (343/Z)

JABŁONKA

◆ **IMPLADENT S.C. CENTRUM STOMATOLOGII RODZINNEJ** - ul. Wąska 2, Jabłonna. KOMPUTEROWE PLANOWANIE W PROGRAMIE SIMPLANT IMPLANTACJA NATYCHMIASTOWA, ODBUDOWY WYIMCZASOWE NA IMPLANTACH DO 48 GODZIN. Tel. 606 621 014, 660 459 439, 18 26 528 83. (219/Z)

NOWY TARG

◆ **IMPLANTY - TOMOGRAFIA 3D - lek. dentysta Michał Szczepaniak.** N. Targ, Kopernika 7, pn-pt 8-20, sob 9-14 tel. 18 264 89 13 oraz Medical Clinic Podhale, Waksmund, Nowotarska 294, tel. 18 264 40 00. (162/NT)

PROTETYKA

ZAKOPANE

◆ **Specjalistyczny Gabinet Stomatologiczny dr ZBIGNIEW RASZCZYK,** Sobiechowska Bór 57, Kościelisko. Protezy, korony, mosty porcelanowe. Pełny zakres usług. Protezy refundowane przez NFZ. **602 11 93 02, 18 20 70 539.** (288/Z)

◆ **TATRA MED,** ul. Chramcówki 9, Zakopane. Licówki, korony i mosty pełnoceramiczne, protezy na zatrzaskach, wkłady, nakłady, protetyka na implantach. Recepta: 530 433 433, 18 200 19 16. www.tatramed.pl. (344/Z)

NOWY TARG

◆ **Lek. dentysta Michał Szczepaniak.** PROTETYKA ESTETYCZNA: licówki porcelanowe, korony i mosty pełnoceramiczne. Kompleksowe prace protetyczne na implantach. Protezy na zatrzaskach. N. Targ, Kopernika 7, pn-pt 8-20, sob 9-14 tel. 18 264 89 13 oraz Medical Clinic Podhale, Waksmund, Nowotarska 294, tel. 18 264 40 00. (30/NT)

PERIODONTOLOGIA

PORONIN

◆ **S3 STOMATOLOGIA,** Za Torem 28 d, 18 201 29 29, **lek. dent. ANDRZEJ ŻEGLĘN** - specjalista **periodontolog** - 504 104 963. Kompleksowe leczenie chorób przyzębia (paradontozy), usuwanie kamienia poddziąsłowego, chirurgiczne wydłużanie koron klinicznych. Zabiegi periodontologiczne. Przeszczepy dziąseł, pokrywanie recesji. (266/Z)

ENDODONCJA

ZAKOPANE

◆ **TATRA MED** ul. Chramcówki 9, Zakopane. Nowoczesne leczenie kanałowe w **mikroskopie zabiegowym**, resekcje wierzchołków korzeni, tomografia endodontyczna 3D. Recepta: 530 433 433, 18 200 19 16. www.tatramed.pl (290/Z)

PULMONOLOGIA

NOWY TARG

◆ Dr hab. n. med. **SOJA JERZY** - Konsultacje i leczenie z zakresu chorób płuc. Stosuje nowoczesne metody diagnostyczne, w tym ultrasonografię wewnątrzskrzepłową. Gabinet: **MEDICAL CLINIC PODHAŁE,** Waksmund, 18 26 44 000. (295/NT)

◆ **Centrum Zdrowia „INTERMED”** lek. med. **Anna Filarecka** - specjalista chorób wewnętrznych, pulmonolog, alergolog. Spirometria, badania rtg, testy alergiczne, odczulanie. ul. Pajerskiej 8a, tel. 18 549 16 66, www.intermed24.pl (94/NT)

REHABILITACJA

ZAKOPANE

◆ **CENTRUM PROMOCJI ZDROWIA** - techniki nastawiania kręgosłupa, **masaże, pole magnetyczne - DAREK NIELESZCZUK** - dyplomowany mistrz bioterapii i technik manualnych. KONSULTACJE GRATIS. Ul. Nowotarska 79 (przy rondzie, Fresh Market, III piętro) - 18 20 620-35, 511 044-025. (187/Z)

◆ **REHABILITACJA** - mgr fizjoterapii **MONIKA DZIWIURA.** Bóle kręgosłupa, zmiany zwyrodnieniowe, dyskopatia, zmiany po urazach i kontuzjach. **Ul. Sienkiewicza 3, w hotelu Radowid - 506 348 676.** Również dojazd do pacjenta. (435/Z)

◆ **CENTRUM REHABILITACJI SPORTOWEJ mgr Michał Zarzycki,** ul. Jagiellońska 34. Rejestracja telefoniczna 604 504 966. (269/Z)

◆ **GABINET FIZJOTERAPII mgr MONIKA ODRZYWOŁEK,** ul. Chramcówki 2, lokal 4. Rejestracja: 601 467 831. **MASAŻ LECZNICZY I RELAKSACYJNY** (gorące kamienie), **TERAPIA MANUALNA, TERAPIA OBRĘŻKÓW, FIZYKOTERAPIA:** laser, ultradźwięki, elektroterapia, krioterapia, **kinezyterapia,** kinesioping. (427/Z)

NOWY TARG

◆ **GABINET REHABILITACJI LECZNICZEJ** - rehabilitacja wszystkich schorzeń kręgosłupa, po urazach układu kostnego, po urazach układu nerwowego - **NIE-DOWŁADY,** po udarach mózgu. Korekcja wad postawy. Możliwość wykonania zabiegów w domu pacjenta. Nowy Targ, ul. Gorczańska 29, 605 079 054. (97/NT)

CHIRURGIA PLASTYCZNA

NOWY TARG

◆ **Dr n. med. Mateusz Zachara** - chirurg plastyk. Chirurgia plastyczna twarzy, sylwetki, ginekologia estetyczna. Specjalista medycyny estetycznej. **MEDICAL CLINIC PODHAŁE, WAKSMUND** 18 26 44 000. (293/NT)

◆ **CHIRURG PLASTYCZNY Dr n. med. Zbigniew Giedroń-Juraha** - **wybitnej sławy chirurg plastyk.** Chirurgia plastyczna twarzy, sylwetki. Ekspert medycyny estetycznej. Twórca metod operacyjnych. **MEDICAL CLINIC PODHAŁE, WAKSMUND** 18 26 44 000. (292/NT)

MEDYCYNASTETYCZNA

ZAKOPANE

◆ **AVO-DENTAL.** Krupówki 50, poniedziałek-piątek 11-18, tel. 18 20 156 97. Wygładzanie zmarszczek, powiększanie ust, ODMŁADZANIE, rozjaśnianie zębów. (208/Z)

NOWY TARG

◆ **LaserMED** - medyczna depilacja **laserowa,** osocze bogatopłytkowe, komórki macierzyste, **laserowe** odmładzanie, **laserowy lifting,** **laserowe** zamykanie naczynek, **laserowe** leczenie przebarwień skórnych, leczenie łysienia. Ul. Krzywa 17, tel. +48 18 888 02 00, www.lasermed.com.pl www.facebook.com/lasermedNT (251/NT)

◆ **VOGUE MEDYCYNASTETYCZNA** oferuje: **botox, wypełniacze, poprawę owalu twarzy, powiększanie ust, mezoterapię, nici liftingujące, ULTRAFORMER III BEZOPERACYJNY LIFTING TWARZY,** lipolizę iniekcyjną: **modelowanie sylwetki. MOŻLIWE WIZYTY DOMOWE.** Nowy Targ, ul. Kazimierza Wielkiego 7a. Tel: 577 982 303, www.VogueMed.com (279/NT)

MEDYCYNANATURALNA

NOWY TARG

◆ **Energy Life mgr Joanna Cwalina** - testy systemowe dra Comelisen na obecność wirusów, bakterii, pasożytów, grzybów, alergenów, obciążań środowiskowych i metali ciężkich oraz terapię eliminacyjną (aparat Mora). Zabiegi wyszczuplające, modelujące, drenaż limfatyczny, żylny, lifting i inne (aparat Vip Complex). Kowaniec 16A, 18 26 467 31, 600 494 573. (39/NT)

◆ **TESTY I TERAPIE ELIMINUJĄCE** alergię, wirusy, bakterie, pasożyty, grzyby pleśniowe. Przy użyciu aparatu MORA, **MAAGNETOREAPII, ŚWIATŁOTERAPII, ZIOŁOLECZNICTWA.** Wspomagamy leczenie chorób m.in. reumatycznych, infekcyjnych, układu pokarmowego. **KURACJE ANTNIKOTYNOWE. Gabinet BLOKOM** Żaneta Staszal, ul. Krzywa 18c, 607 616 786. (55/NT)

ZAKOPANE

◆ **GABINET BIOREZONANSU ZAKOPANE** - TESTY ALERGICZNE APARATEM MORA NA OBECNOŚĆ BAKTERII, GRZYBÓW, PASOŻYTÓW, TERAPIE NEUTRALIZUJĄCE, WZMACNIAJĄCE, ANTNIKOTYNOWE, OCZYSZCZAJĄCE ORGANIZM APARATEM BODY DETOX. REJESTRACJA TEL.: 601 44 15 43, (183/Z)

DIABETOLOGIA

NOWY TARG

◆ **Centrum Zdrowia „INTERMED”** lek. med. Krzysztof Sudoł - specjalista chorób wewnętrznych, diabetolog. Konsultacje diabetologiczne, prowadzenie cukrzycy, cukrzyca ciężarnych. Nowy Targ, ul. Pajerskiej 8a, tel. 18 549 16 66. www.intermed24.pl, Jabłonna, ul. Mickiewicza 14, tel. 602 473 736, www.zdrowieorawa.pl (308/NT)

ANALITYKA

ZAKOPANE

◆ **ANALIZY LEKARSKIE, Włodzimierz Danielewski,** mgr farm., analityk kliniczny. Zakopane, UL. SIENKIEWICZA 3 B, codziennie oprócz sobót w godz. 7.30-17. Badania podstawowe oraz specjalistyczne w chorobach kobiecych, tarzycy, miażdżycy, cukrzycy, prostaty, PSA marker nowotworowy, Helicobacter pylori Chlamydia, markery osteoporozy. WIZYTY DOMOWE. Tel. 18 20 622-00, 601 53 35 58. (97/Z)

◆ **LABORATORIUM DIAGNOSTYKI HORMONALNEJ I BIOCHEMICZNEJ „HORMON-DIA”,** Kraków, ul. Mazowiecka 25 - o/Zakopane, ul. Makuszyńskiego 1, tel. 18 20 174 22. Czynne: pon.-piątek 7.30-12.30, 16-18. Oferujemy pełny zakres badań laboratoryjnych. (98/Z)

ALERGOLOGIA

ZAKOPANE

◆ **PRYWATNY GABINET ALERGOLOGICZNO-PULMONOLOGICZNY,** Zakopane, ul. Gimnazjalna 5. Lek. med. **ZOFIA KOMUSIŃSKA-BIEDERMANN** - specjalista alergolog, pulmonolog, pediatra. Poniedziałek-piątek po telefonicznym uzgodnieniu: tel. 18 20 64-064 i 601 52-92-91. (96/Z)

◆ **Dr hab. n. med Jerzy Soja** - specjalista chorób płuc i chorób wewnętrznych. Konsultacje i leczenie z zakresu chorób płuc: astma oskrzelowa, przewlekła obturacyjna choroba płuc (POCHP), sarkoidoza, choroby śródmiąższowe płuc, nowotwory płuc i opłucnej **MEDICAL CLINIC PODHAŁE, WAKSMUND** 18 26 44 000. (295/NT)

UZALEŻNIENIA

ZAKOPANE

◆ **PORADNIA PROFILAKTYKI I TERAPII UZALEŻNIEŃ „RODZINA” NZOZ,** ul. Chramcówki 19A, stowarzyszenierodzina@neostrada.pl, tel: 18 20-17-200. Pon.-pt. Leczenie uzależnień od narkotyków, alkoholu, hazardu, komputera, DDA, psychoterapii. (180/Z)

◆ **ODTRUCIE POALKOHOLOWE, ODWODNIENIA, NIEDOŻYWIENIA - WIZYTY W DOMU PACJENTA. Lek. med. MACIEJ WÓJCİK.** Kroplówki, zastrzyki, tabletki. TERAPIA. Tel. 601 525 588, 696 213 825. (148/Z)

KONINKI

◆ **WYJĄTKOWO SKUTECZNY PROGRAM TERAPII** - Prywatne Centrum Terapii Uzależnień „KONINKI”. DYSKRECYJA - POMOC. **DETOKS - ODRUCIA - BADA-NIA.** Bezpiecznie w szpitalu. 18 33 17 250, 18 33 19 737, www.terapienet.pl, www.pomoc.terapienet.pl (92/NT)

OTYŁOŚĆ

ZAKOPANE

◆ **PORADNIA DIETETYCZNA** - mgr inż. **ANETA ZAJĄC.** Indywidualny plan żywieniowy w zdrowiu i w chorobie (hipercholesterolemia, celiakia, niedoczynność tarczycy, itp.). Bezpłatna analiza składu ciała. Droga do Olczy 11 c, 880 563 097. (355/Z)

◆ **CENTRUM DIETETYCZNE NATURHOUSE W ZAKOPANEM, UL. KOŚCIUSZKI 15, ZAPRASZA NA BEZPŁATNĄ KONSULTACJĘ DIETETYCZNĄ:** pomiary antropometryczne ciała, badanie ilości tkanki tłuszczowej w organizmie, wskazówki dotyczące prawidłowego żywienia. 18 20 156 19. (337/Z)

PORONIN

◆ **GABINET DIETETYCZNY mgr ELŻBIETA CHOWANIEC.** Profesjonalne plany żywieniowe: dorośli, młodzież, dzieci, chorzy. **ZDROWE ODCHUDZANIE.** Analiza składu ciała. Edukacja żywieniowa. Ul. Trażarska 66A, tel. 579 226 705, www.dietetykchowaniec.pl (434/Z)

NOWY TARG

◆ **TOP DIETETYK mgr inż. ALICJA GAŁKA** Indywidualne plany żywieniowe w zdrowiu i chorobie. Profesjonalne porady żywieniowe. Bezpłatna analiza składu ciała. Nowy Targ Krzywa 14, Rabka, Czarny Dunajec. Tel. 502 770 922. (186/NT)

◆ **MEDYCZNE CENTRUM ODCHUDZANIA I DIETETYKI.** Leczenie nadwagi i otyłości pod opieką doświadczanego lekarza i dietetyka. Badanie nowoczesną aparaturą. Koszt wizyty dla osób dorosłych wynosi 100 zł, dla dzieci 80 zł, co piąta wizyta jest bezpłatna. Prychodnia Specjalistyczna, N. Targ, ul. Wojska Polskiego 14. Tel. 606 958 058, 698 694 802, 18/26117 58. (96/NT)

OPIEKA

SKRZYPNE

◆ **DOM SENIORA TATRZAŃSKA JESIEŃ** - opieka długoterminowa, krótkoterminowa i dzienna. Skrzypne, ul. Wierchowa 20. Tel. 601 364 265, www.tatrzańskajesien.pl (169/NT)

MANIOWY

◆ **PENSJONAT SENIORA EDEN W MANIOWACH ZAPRASZA NA POBYT DLA OSÓB W PODESZŁYM WIEKU WYMA-GAJĄCYCH OPIEKI.** Oferujemy pobyty długoterminowe, krótkoterminowe i rehabilitacyjne po leczeniu szpitalnym. Tel. 692 999 103, 18 264 12 10, www.pensjonateden.com (430/Z)

WETERYNARYJNE

ZAKOPANE

◆ **Gabinet Weterynaryjny „Zakopianka” i salon pielęgnacji zwierząt.** Os. Szymony 8, Zakopane, pn.-pt. 9-18, sob. 9-14. Tel.: 18 533 17 70, 608 347 452, e-mail: wet.zakopianka@gmail.com (318/Z)

◆ **PRZYCHODNIA WETERYNARYJNA „TATRASET”**, ul. Staszica 5b. Pon.-pt. 8-20, sob. 10-18, niedz. 10-13. **Tel. 18 54 277 04, 669 897 438.** www.tataravet.pl (320/Z)

OGŁOSZENIE

Przed Sądem Rejonowym w Zakopanem pod sygn. akt I Ns 89/19 z wniosku Janiny Łukaszczyk Capowskiej toczy się postępowanie o zasiedzenie nieruchomości położonych w Zakopanem, a to:

- nieruchomości oznaczonej jako dz. ewid. nr 25 obręb 0027 Miasto Zakopane, odpowiadającej p.gr. I kat. II936/2 oraz p.gr. I kat. II935/2, powstałej z podziału p.gr. I kat. II935 objętych **Lwh 1177**,

- nieruchomości oznaczonej jako dz. ewid. nr 24/2 obręb 0027 Miasto Zakopane, odpowiadającej p.gr. I kat. II936/4, p.gr. I kat. II933/2, p.gr. I kat. II934/1 oraz p.gr. I kat. II935/1 powstałej z podziału p.gr. I kat. II935, objętych **Lwh 1177**, a także p.gr. I kat. II949/12 objętej **Lwh 2345**,

- nieruchomości oznaczonej jako dz. ewid. nr 1/7 obręb 0027 Miasto Zakopane, odpowiadającej p.gr. I kat. II908/6 oraz p.gr. I kat. II977/19 objętych **kw nr NS1Z/00000925/8**, a także p.gr. I kat. II909/8 objętej **Lwh 1177**,

- nieruchomości oznaczonej jako dz. ewid. nr 21 obręb 0026 Miasto Zakopane, odpowiadającej p.gr. I kat. II941/7 objętej **Lwh nr 1176**.

Jako właściciele wymienionych nieruchomości w powyższej księdze wieczystej i wskazanych wykazach hipotecznych ujawnieni są: Adam Chramiec s. Władysława i Anny, Agnieszka Bukowska c. Józefa i Katarzyny, Aniela Waliczek, Anna Bobak, Anna Chramiec, Anna Gąsienica Samek c. Franciszka i Marii, Anna Gąsienica c. Jana i Wiktorii, Anna Stopka Ceberniak, Anna Waliczek, Anna z Bukowskich Stopka Ceberniak, Anna z Rojów Bobkova, Antonina Gąsienica Samek, Bronisława Samek, Czesława Chramiec c. Władysława i Anny, Czesława Walczak c. Jana i Wiktorii, Czesława Zofia Grzywacz c. Stanisława i Heleny, Danuta Stanisława Małosa c. Stanisława i Heleny, Fundacja Oficerskich Domów Wypoczynkowych dla Upamiętnienia Dziesięciolecia Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej, Halina Anna Pawlica c. Stanisława i Heleny, Helena Maciata c. Jana i Wiktorii, Helena Stopka Ceberniak, Helena Stopka c. Władysława i Anny, Jan Gąsienica Samek, Jan Stopka Ceberniak, Jan Stopka Ceberniak s. Jana, Jan Waliczek, Janina Gąsienica "Samek" c. Franciszka i Marii, Janina Sudzich c. Jana i Wiktorii, Jędrzej Stopka Ceberniak, Józef Gąsienica Gronikowski, Józef Gąsienica Stacho s. Jakuba, Józef Gąsienica s. Jana i Wiktorii, Karolina Gąsienica Samek, Katarzyna Cudzych, Katarzyna Gąsienica Gewont, Krystyna Maria Rydlewska, Maria Gąsienica Klecyk, Maria Stopka, Marianna Gąsienica Samek c. Jakuba i Anny, Marianna Stopka Ceberniak, Renata Katarzyna Stopka, Robert Grzegorz Stopka, Skarb Państwa, Stanisław Bobak, Stanisław Chramiec s. Władysława i Anny, Stanisław Gąsienica "Samek" s. Franciszka i Marii, Stanisław Gąsienica Samek, Stanisław Gąsienica Stachoń s. Teresy, Stanisław Waliczek, Tadeusz Gąsienica "Samek" s. Franciszka i Marii, Władysław Gąsienica Samek, Władysław Gąsienica s. Jana i Wiktorii, Władysław Stopka Ceberniak, Władysław Stopka s. Władysława i Anny, Władysław Waliczek, Władysław Gąsienica s. Jana i Wiktorii, Wojciech Stopka s. Jana, Wojciech Waliczek, Zenon Maczyszyn, Agnieszka Maczyszynowa oraz Zofia Stopka Ceberniak.

Sąd w z y w a wyżej wymienionych lub ich następców prawnych, jeżeli nie są uczestnikami postępowania, aby w terminie trzech miesięcy od dnia ukazania się tego ogłoszenia zgłosili się do tut. Sądu i udowodnili swoje prawa do tej nieruchomości, gdyż w przeciwnym razie Sąd orzeknie w przedmiocie zasiedzenia nieruchomości, o ile zostanie ono udowodnione.

OGŁOSZENIE

Przed Sądem Rejonowym w Zakopanem pod sygn. akt I Ns 472/19 z wniosku Stanisławy Hodorowicz toczy się postępowanie o **zasiedzenie nieruchomości** położonej w Bukowinie Tatrzańskiej, oznaczonej jako dz. ewid. nr 326/5 obręb 0301 o pow. 0,0657 ha, odpowiadającej p.gr. I kat. 326/4, dla której Sąd Rejonowy w Zakopanem prowadzi księgę wieczystą nr NS1Z/00008331/3.

Jako właściciele wymienionej nieruchomości w powyższej księdze wieczystej ujawnieni są Antonina Wróbel córka Wojciecha i Wiktorii, Wiktorina Chodorowicz, Wojciech Chodorowicz, Władysław Chodorowicz oraz Jan Chodorowicz.

Sąd w z y w a wyżej wymienionych lub ich następców prawnych, jeżeli nie są uczestnikami postępowania, aby w terminie trzech miesięcy od dnia ukazania się tego ogłoszenia zgłosili się do tut. Sądu i udowodnili swoje prawa do tej nieruchomości, gdyż w przeciwnym razie Sąd orzeknie w przedmiocie zasiedzenia nieruchomości, o ile zostanie ono udowodnione.

Nowy Targ ul. Krakowska 7
tel. 18 26 48 882
tel. kom. 605 913 136, 693 826 698, 669 800 583

Marimex
www.marimex.com.pl

OGŁOSZENIE

Przed Sądem Rejonowym w Zakopanem pod sygn. akt I Ns 403/19 z wniosku Elżbiety Wacław i Jana Wacława toczy się **postępowanie o uwłaszczenie nieruchomości położonej w Czarnej Górze (gm. Bukowina Tatrzańska) oznaczonej jako dz. ewid. nr 4289/2 obr. 0304 Czarna Góra o pow. 0,0093 ha, której stan prawny nie jest uregulowany.**

Sąd w z y w a osoby mające prawa do wskazanej nieruchomości lub ich następców prawnych, aby w terminie trzech miesięcy od dnia ukazania się tego ogłoszenia zgłosili się do tut. Sądu i udowodnili swoje prawa do tej nieruchomości, gdyż w przeciwnym razie Sąd orzeknie w przedmiocie uwłaszczenia nieruchomości, o ile zostanie ono udowodnione.

OGŁOSZENIE

Przed Sądem Rejonowym w Zakopanem pod sygn. akt. I Ns 413/19 z wniosku Krzysztofa Gała toczy się postępowanie o **zasiedzenie nieruchomości**, składającej się z położonych w Gliczarowie Dolnym działek ewidencyjnych 3010 i 2999 obręb 0307 Leśnica, odpowiadających parcelom gruntowym 3010 i 2999/2, dla których był prowadzony wykaz hipoteczny liczba 149.

W wykazie hipotecznym liczba 149 ujawnieni są Antonina Wyrostek, mał. Wiktorii Wyrostek, mał. Katarzyna Wyrostek, mał. Franciszek Wyrostek, mał. Ludwik Wyrostek, mał. Karolina Smalec, mał. Franciszek Wyrostek, mał. Marianna Wyrostek, Wiktorii Wyrostek, Karolina ze Smalców Bafiowa, Jan Waliczek, mał. Zofia Waliczek, mał. Maria Waliczek, mał. Józef Waliczek, Ludwina z Gałów Smalec, Zofia Waliczek, Józef Waliczek, Maria Waliczek, Ludwika z Gałów Smalcowa, Stanisław Smalec, Apolonia ze Smalców Mąkowa, Ludwina z Gałów Smalec, Helena Sądelska, Jan Smalec, Maria Smalec, Stanisław Smalec, Aniela Sądelska, Marian Smalec, Karolina Smalec, Stanisław Smalec, Stanisław Smalec s. Elżbiety.

Sąd **wzywa** następców prawnych wyżej wymienionych, aby w terminie trzech miesięcy od ukazania się ogłoszenia zgłosili swój udział w postępowaniu, wykazując swoje prawa do opisanej wyżej nieruchomości, gdyż w przeciwnym wypadku zostaną oni pominięci w toczącym się postępowaniu i sąd stwierdzi zasiedzenie, jeżeli zostanie ono udowodnione.

OGŁOSZENIE

Przed Sądem Rejonowym w Zakopanem pod sygn. akt I Ns 415/19 z wniosku Olgi Kosińskiej toczy się postępowanie o **stwierdzenie nabycia spadku po:**

- **Władysławie Medaj synu Wojciecha i Marianny zmarłym 11 września 1985 r. w Zakopanem, ostatnio stałe zamieszkałym w Zakopanem przy ul. Stalina 21A (obecnie ul. Nowotarska),**

- **Tekli Medaj córce Józefa i Katarzyny zmarłej 17 września 1989 r. w Zakopanem, ostatnio stałe zamieszkałej w Zakopanem przy ul. Stalina 21A (obecnie ul. Nowotarska).**

Sąd **wzywa** następców prawnych wyżej wymienionych, aby w terminie trzech miesięcy od dnia ukazania się tego ogłoszenia zgłosili się do tut. Sądu i udowodnili swoje prawa do spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

Syndyk masy upadłości

Janusza Kasieczko w upadłości likwidacyjnej w Zakopanem

ogłasza sprzedaż

z wolnej ręki na podstawie uchwały rady wierzycieli

Nieruchomości gruntowej składającej się z działek ewidencyjnych nr 2059/1, 2059/2, 2059/3, 2059/4, 2059/5, 2059/6, położonych w Kościelisku, powiat tatrzański, woj. małopolskie, zabudowanej fundamentami planowanych trzech budynków, tzw. apartamentowców. Dla przedmiotowej nieruchomości prowadzone są księgi wieczyste KW nr NS1Z/00047544/4, KW nr NS1Z/00066876/9 i KW nr NS1Z/00066875/2 w Sądzie Rejonowym w Zakopanem Wydział Ksiąg Wieczystych.

Nieruchomość posiada dostęp do drogi publicznej, poprzez udział w drodze dojazdowej w działkach: 2060/1, 2060/2, 2060/3.

Zgodnie z dokumentacją projektową budynki mieszczą 42 apartamenty 2- i 3-pokojowe - po 14 w poszczególnych budynkach oraz po jednym mieszkaniu dla właścicieli w każdym budynku.

Syndyk posiada dokumentację budowlaną oraz zgodę na budowę wg planu zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonego Uchwałą Rady Gminy Kościelisko nr IX/56/03 z 23 września 2003 roku.

Do dnia obwieszczenia prasowego nie wystąpiła ponad 3-letnia przerwa w budowie rozpoczętej inwestycji na podstawie Decyzji budowlanej nr 309/07 z 29 sierpnia 2007 roku znak: AB.I.735 I/KOŚ-336/07, przeniesionej na rzecz syndyka masy upadłości Decyzją Starosty Tatrzańskiego z 19 października 2017 roku.

Cena oszacowania: 3.785.000,00 zł netto

Warunki ogólne sprzedaży:

Oferty pisemne, prawidłowo sporządzone wg zasad ustalonych w Regulaminie z 19 listopada 2019 roku, należy składać w terminie **do 10 grudnia 2019 roku** włącznie na adres: **Biuro Prawno-Restrukturyzacyjne Jan Nowak, 32-065 Krzeszowice, ul. Wałkowskiego 2, skr. pocztowa nr 47**, z dopiskiem: **"Sprzedaż nieruchomości"**. O przyjęciu oferty decyduje data wpływu, a nie data stempla pocztowego.

Otwarcie kopert oraz wybór pisemnych ofert nastąpi w biurze syndyka przy ul. Wałkowskiego 2, 32-065 Krzeszowice, I piętro, 11 grudnia 2019 roku o godz. 12.00 przez powołaną w tym celu przez syndyka trzyosobową komisję.

Wadium w wysokości 10% ceny oszacowania należy wpłacić na rachunek bankowy nr: **69 1020 2384 0000 9302 0151 5709**.

Z Regulaminem sprzedaży, operatem szacunkowym, a także z dokumentacją budowlaną można zapoznać się w siedzibie syndyka przy ul. Wałkowskiego 2, 32-065 Krzeszowice, w godzinach 10.00-12.00 - po uzgodnieniu telefonicznym, tel. 12/282 30 63.

Nieruchomość można oglądać osobiście po uzgodnieniu telefonicznym z syndykiem.

Dodatkowe informacje można uzyskać:

- w sprawach sprzedaży - od syndyka, tel. 48 603 111 155, lub drogą mailową: jn@syndyk-krzeszowice.pl
- w technicznych sprawach budowlanych - od kierownika budowy Stanisława Ligasa, nr tel. 48 603 695 147.

NASZA AKCJA

ODDAM ZA DARMO

◆ KUCHENKĘ GAZOWO-ELEKTRYCZNĄ AMICA (piekarnik, rożen), spraw-
ną - 512 702 907.

PRACA

dam

- ◆ KUCHARKĘ DO PENSJONATU - OKOLICE ZAKOPANEGO - możliwość zamieszkania - 575 520 065
- ◆ Przyjmę do pracy w pensjonacie: KUCHARZY I POMOC KUCHENNĄ w Poroninie. 603 65 67 65

Nowy Resort

w Białce Tatrzańskiej
poszukuje:

- PRACOWNIKÓW RECEPCJI
ze znajomością języka angielskiego
- POKOJOWYCH

Proponujemy:

- ◆ umowę o pracę
- ◆ miłą atmosferę pracy
- ◆ pracę w firmie o ugruntowanej pozycji na rynku
- ◆ satysfakcję z codziennej pracy i możliwość rozwoju.

Upewniamy informujemy, że skontaktujemy się tylko z wybranymi kandydatami.

Osoby zainteresowane prosimy o przesyłanie aplikacji na adres:
bialka_rekrutacja@op.pl

- ◆ Hotel Skalny*** w Zakopanem zatrudni Recepcjonistę/Recepcjonistę na cały lub pół etatu. 182019100 prac@wo-ma.com
- ◆ PRACOWNIKA DO REMONTÓW, PŁYTKARZA - 602 839 607
- ◆ Przyjmę do pracy w CATERINGU KUCHARZA. Godziny pracy 7-17 lub KIEROWCĘ, praca 10-17. 604 573 367
- ◆ ZATRUDNIĘ DO SKLEPU SPOŻYWCZEGO NA STAŁE LUB DORYWCZO - ZAKOPANIE lub KOŚCIELISKO - 504 733 612.

Zatrudnię

KIEROWCĘ POMOCY DROGOWEJ

Tel. do kontaktu:

601 502 208

- ◆ Potrzebna POMOC KUCHENNA do pensjonatu w Białce Tatrzańskiej. 694 011 551.
- ◆ Firma przewozowa Efekt w Lipnicy Wielkiej poszukuje KIEROWCY z kat. D - na trasę JA-BŁONKA - KRAKÓW. 609 735 480.
- ◆ LAVAR zatrudni grafika komputerowego z dobrą znajomością pakietu Adobe i programu Corel Draw. Kreatywnego, z umiejętnościami pracy pod presją czasu. Miejsce pracy: Stare Bystre. Wymagane CV wraz z portfolio. E-mail: rekrutacja@gamatex.pl

Zespół Pensjonatów „Dolina Białego”

zatrudni:

- KELNERKĘ
- KONSERWATORA

Tel. 1820 63730
lub 603 750 122

Szczegółowe informacje
na stronie **www.polskietatry.pl**

- ◆ KUCHARZ/KA, POMOC KUCHENNA, PIZZER/KA, KELNER/KA, do karczmy w Bukowinie Tatrzańskiej. Możliwość zamieszkania. 602 755 354, 888 457 083.
- ◆ Przyjmę do pracy w pensjonacie KUCHARKĘ I POMOC KUCHENNĄ. 18 26 542 30.
- ◆ ZATRUDNIĘ PANIĄ DO SZCZĄCJA PANTOFLE w Białym Dunajcu. 668 190 104.

- ◆ Zatrudnię sprzedawcę do sklepu w Gliczarowie Górnym - umowa o pracę 18 20 77 350 biuro.bukowina@gmail.com
- ◆ Zatrudnię kierowcę kat.B do rowozu gazu w butlach na terenie Zakopanego i okolic 600237175
- ◆ Catering Duet w Zakopanem zatrudni kierowcę 604347603
- ◆ Zatrudnię KUCHARKĘ, panią na ZMYWAK, SPRZĄTANIE, Białka Tatrzańska. 504 006 462
- ◆ Rezydencja Gubałówka w Kościelisku zatrudni Kucharkę, Recepcjonistę/-kę, Pokojową, Pracownika Technicznego, Ratownika wodnego. 660404701 info@rezydencjagubalowka.pl
- ◆ PIZZERIA w Nowym Targu zatrudni KELNER/KA. 508 256 350.
- ◆ FIRMA BUDOWLANA PRZYJME DO PRACY: CIEŚLI I DEKARZY. 508 350 632
- ◆ Przyjmę do pracy na stanowisko KUCHARZ, POMOC KUCHENNA, KELNER/KELNERKA, GRILLOWY - 604 500 270
- ◆ Zatrudnię Panią do pensjonatu w Zakopanem/sprzątanie/ 665889365 calvados@willacalvados.pl

Aqua Park Zakopane

zatrudni:

- PRACOWNIKA
OBSŁUGI PARKINGU
- PRACOWNIKA
OBSŁUGI SPRZĄTAJĄCEJ
- PRACOWNIKA
OBSŁUGI TECHNICZNEJ
- PRACOWNIKA KRĘGIELNI

Tel. 1820 63730
lub 607 508 752

Szczegółowe informacje na stronie
www.polskietatry.pl

- ◆ Zatrudnię RECEPCJONISTKĘ, co 2-gi dzień, umowa o pracę. Białka Tatrzańska. 608 188 233.
- ◆ Instruktor narciarski Niedzica, stawki od 40 zł do 100 zł. 692001268
- ◆ Grand Hotel Starmy ***w Zakopanem przyjmie osobę na stanowisko - Portier. Ogólne obowiązki: prace porządkowe, obsługa gości, współpraca z recepcją. 669700699 prac@wo-ma.com
- ◆ PANIĄ DO SPRZĄTANIA W CUKIERNI W NOWYM TARGU. 694 357 379.
- ◆ Zlecę ocieplenie budynku - FASADA tel.: 605277644
- ◆ POTRZEBNA KOBIETA DO OPIEKI NAD NIEPEŁNOSPRAWNYM MĘŻCZYZNĄ - W ZAMIAN ZA MIESZKANIE - ZAKOPANIE - 0044 79 58 62 82 66

Zatrudnię

KASJERA/ KASJERKĘ

do sklepu spożywczego
w Bukowinie Tatrzańskiej

Kontakt:

609 820 250

- ◆ PRZYJMĘ POMOCNIKA BUDOWLANEGO - 690 453 586.
- ◆ Pensjonat w Szaflarach poszukuje osoby do pomocy. Główne zadania: pomoc przy śniadaniach, obsługa gości, obsługa recepcji. Praca na stałe lub sezonowo. Elastyczny grafik. 730818108 grupy@perlapodhala.pl
- ◆ Przyjmę do pracy w PRALNI. Kontakt w godz. 9-16. 667 704 799
- ◆ PRZYJMĘ KIEROWCĘ DO RADIO TAXI W ZAKOPANEM. 608 05 00 16.
- ◆ Zarob 2 040 € za 6 tygodni + bonus świąteczny + 200 € za referencje - pracuj jako OPIEKUN/KA SENIORA w Niemczech. Pomocy potrzebuje samodzielna pani Mariels, do dyspozycji opiekunki Internet i osobna łazienka. Zadzwoni! Tel. 666 096 758

- ◆ Ośrodek Wypoczynkowy w Zakopanem zatrudni POKOJOWĄ - 505 67 27 86.
- ◆ Centrum Usług Pralniczych w Nowym Targu zatrudni mężczyznę do pracy w pralni 693944494
- ◆ Firma Jankara w Lipnicy Wielkiej poszukuje KIEROWCY z kat. D. 605 20 20 85.
- ◆ OŚRODEK HYRNY W ZAKOPANEM POSZUKUJE OSÓB NA STANOWISKO: POKOJOWE, POMOC KUCHENNA, KELNER/KA i OSOBE DO OBSŁUGI KAWIARNI - 18 20 155 75, sekretariat@doms.com.pl

PRACA w AUSTRII

na warunkach austriackich dla:
**CIEŚLI SZALUNKOWYCH,
MURARZY, ZBROJARZY,
DEKARZY, ELEKTRYKÓW,
HYDRAULIKÓW,
SPAWACZY, ŚLUSARZY,
MONTERÓW, STOLARZY,
OPERATORÓW ŻURAWIA**

Kontakt:

praca@euro-labora.com
+48 32 417 20 56, 502 693 712, 535
655 034, 533 550 034
Certyfikat: 14601

- ◆ PRZYJMĘ PANIĄ DO PRACY W SKLEPIE na pół etatu - Zakopane - 506 113 329
- ◆ Firma DREWNEX Sprykowice przyjmie do montażu i budowy domów drewnianych. 692 193 449.
- ◆ ZAJAZD ŚLEBODA ŻĘBIE ZATRUDNI KUCHARZA, KELNERKĘ I PIZZERA - 18 20 712 52.
- ◆ Dam pracę za barem w Kuźnicach - Yurtabar. Pełne świadczenia, elastyczny grafik. 604284243
- ◆ Poszukujemy Pani Pokojowej do Aparotelu w Zakopanem, stabilne i dobre warunki zatrudnienia 662882883
- ◆ KARCZMA W ZAKOPANEM ZATRUDNI: BARMANA/-KĘ, KELNERA/-KĘ z doświadczeniem. Dobre wynagrodzenie, umowa o pracę. 533 226 109

Hotel

Crocus****

w Zakopanem

zatrudni

- KUCHARZA/KUCHARKĘ
- tel. 792 276 261
- KELNERA/KELNERKĘ
- tel. 607 576 693

Umowa o pracę na cały etat.

Zapraszamy do składania CV na adres:

biznes@hotelcrocus.pl

- ◆ ZATRUDNIĘ KUCHARZA LUB KUCHARKĘ Z DOŚWIADCZENIEM, z zamieszkaniem - 694 682 660
- ◆ Zatrudnię POKOJOWĄ, co 2-gi dzień, umowa o pracę. Białka Tatrzańska. 601 142 484.
- ◆ Przyjmę FLIZIARZA tel.: 605277644
- ◆ Zatrudnię PANIĄ DO POMOCY w pensjonacie w Bukowinie Tatrzańskiej. Praca stała, całoroczna. 789-111-300
- ◆ Praca w recepcji w kameralnym pensjonacie w centrum Zakopanego. Atrakcyjne wynagrodzenie, możliwość rozwoju, umowa. Tel 694 606 806

Zespół Pensjonatów „Antałówka”

zatrudni:

POMOC KUCHENNĄ

Tel. 1820 63730
lub 606 916 306

Szczegółowe informacje
na stronie **www.polskietatry.pl**

- ◆ KELNER/KELNERKA do hotelu w Żębie. Dobre wynagrodzenie. Tel. 604224334, prac@redyk.pl
- ◆ Przyjmę PRACOWNIKÓW NA BUDOWĘ (wykończenia). 660 079 941.
- ◆ PRACA W KAWIARNI - na sezon zimowy, Białka Tatrzańska. 508 633 275.
- ◆ Piekarnia w Gronkowie przyjmie od zaraz PIEKARZA lub POMOC PIEKARZA. Praca stała w dzień. 18 26 560 90.

HOTEL TATRY na Polanie Zgorzelisko

zatrudni:

- KELNERKĘ
- BARMANA

z możliwością zakwaterowania

Tel. 1820 63730
lub 506 129 438

Szczegółowe informacje
na stronie **www.polskietatry.pl**

- ◆ PRZYJMĘ DO PRACY NA NOC, z okolic Zakopanego - 791 067 958.
- ◆ Dam pracę przy produkcji oscypków, po ok. 8-9 h/dziennie 880810472
- ◆ PRACA W PRALNI, dobre zarobki. 601 551 108.

Firma w Zakopanem

zatrudni

KIEROWCĘ

oraz

- ekspedientkę/-ta
- panią do sprzątnia

604 102 804
602 285 793

- ◆ Ośrodek w Bukowinie Tatrzańskiej zatrudni RATOWNIKA WODNEGO do pracy na basenie - na stałe. Wyzwolenie - opcja noclegu. Wymagania: kurs WOPR, KPP 601 508 720
- ◆ Willa w centrum Zakopanego zatrudni osobę na stanowisko recepcjonisty. Oferujemy pracę w miłej atmosferze na preferencyjnych warunkach z możliwością rozwoju zawodowego. Wymagana znajomość języka angielskiego. CV prosimy przysłać na adres recepcja.rekrutacja@wp.pl, lub kontakt telefoniczny: 602367501
- ◆ Przyjmę do pracy OSOBE DO SPRZĄTANIA APARTAMENTÓW W OKOLICY STRĄŻYSKIEJ - PRACA NA STAŁE - 609 097 999

Aqua Park Zakopane

zatrudni:

STARSZEGO DYSPOZYTORA

Tel. 1820 63730
lub 607 508 752

CV prosimy przesać na adres:
kadry@polskietatry.pl

- ◆ DAM PRACĘ, MOŻE BYĆ EMERYT, W CHARAKTERZE KIEROWCY DOSTAWCY w Zakopanem. 608 442 982.
- ◆ "TESKO" Tatrzańska Komunalna Grupa Kapitałowa Spółka z o.o. w Zakopanem zatrudni ŁADOWACZA do Zakładu Transportu Odpadów, praca stała, na pełen etat. Nr tel. 18 20 25 633, e-mail: tesko@tesko.pl
- ◆ NIEMCY - PODATKI, RODZINNE, TĘŁMACZENIA. 502 27 97 48.
- ◆ Przyjmę na stałe lub na sezon PANIĄ/DZIEWCZYNĘ DO PRACY PRZY CIASTKACH, GOFRACH. Miejsce pracy Zakopane Krupówki. Więcej informacji 601 945 260, 500 409 695.

Zajazd Górski Kuźnice

zatrudni:

- BARMANA/KELNERA
- POMOC KUCHENNĄ (zmywak)

Tel. 1820 63730
lub 601 268 550

Szczegółowe informacje
na stronie **www.polskietatry.pl**

- ◆ Przyjmę do pracy kucharkę do pensjonatu w Poroninie. Możliwość zakwaterowania. Dobre warunki placowe. 602120680
- ◆ Hotel Bania w Białce Tatrzańskiej prowadzi rekrutację na stanowiska: Grafik komputerowy, Holowa, Pokojowa, Pracownik pralni, Pracownik porządkowy, Obsługa kolei, Pracownik techniczny, Kelner śniadaniowy, Kelner a la carte, Barman, Pomoc na zmywaku, Kasjer, Fizjoterapeuta, Boy hotelowy. CV na adres administracja@bania.pl tel. 18 26 12 489
- ◆ Pensjonat w Poroninie zatrudni kucharkę, pomoc kuchenną, sprzątaczkę. Możliwość zamieszkania 601528365
- ◆ Potrzebna POMOC KUCHENNA do pensjonatu w Białce Tatrzańskiej. Praca co 2-gi dzień. 600 746 779.

- ◆ Zatrudnię do pomocy w pensjonacie w Zakopanem najchętniej z doświadczeniem, możliwość zamieszkania. 609 906 506
- ◆ Restauracja Karczma Bania / Zielony Szałas w Białce Tatrzańskiej poszukuje pracowników na stanowiska: pomoc kuchenna, wydawanie posiłków Tel. 693 327 187, obsługa baru, obsługa sali, pizzer Tel. 694 471 673. Oferujemy zakwaterowanie, wyżywienie, pracę w miłej atmosferze, dobre wynagrodzenie. zielonyszalas@bania.pl
- ◆ Poszukiwana kucharka lub pomoc kuchenna. Praca w pensjonacie w Żębie. Możliwa praca codziennie lub zmianowa. Zakwaterowanie. Dobra stawka godzinowa, miła atmosfera. 535234623 kontakt@na-szczycie.pl na-szczycie.pl
- ◆ SPRZĄTANIE APARTAMENTÓW - PRAWO JAZDY - 607 677 710
- ◆ Przyjmę do pracy kucharkę oraz pomoc kuchenną do pracy w nowo powstałym pensjonacie na 50 osób w Bukowinie Tatrzańskiej. Dobre zarobki 508266085
- ◆ OŚRODEK WYPOCZYNKOWY HYRNY W ZAKOPANEM ZATRUDNI OSOBY NA STANOWISKA: KUCHARZ, POMOC KUCHENNA, CUKIERNIK. 18 20 155 75, 660 538 860.
- ◆ Zlecę ROBOTY MURARSKIE tel.: 605277644
- ◆ ZATRUDNIĘ POMOC KUCHENNĄ, KELNERA - 602 366 750.
- ◆ Zatrudnię DO POMOCY W PENSJONACIE w Bukowinie Tatrzańskiej (sprzątnięcie pokoi, śniadania). 606 41 32 67.
- ◆ Kierowca kat B Jablonka 606485966 kubik1@vp.pl
- ◆ Karczma "Na rogu" w Czarnym Dunajcu zatrudni POMOC KUCHENNĄ. Tel. 791 847 514
- ◆ ZATRUDNIĘ KELNERKĘ, POMOC KUCHENNĄ na stałe - Zakopane - 601 408 785.
- ◆ Szkoła Narciarska w Zakopanem zatrudni mężczyzn do pracy technicznej przy parku narciarskim na sezon zimowy. Atrakcyjne warunki. 502025628 info@hski.pl hski.pl
- ◆ Zatrudnię PANIĄ DO GOTOWANIA w pensjonacie (Bukowina Tatrzańska). Praca całoroczna, co drugi dzień, bez zamieszkania. 789-111-300
- ◆ Przyjmę do pracy MURARZA oraz POMOCNIKA BUDOWLANEGO. Umowa o pracę. 506 018 394.
- ◆ Przyjmę MURARZY tel.: 605277644
- ◆ ZLECĘ SZCZĘCIE NARZUT NA KUŚNIECIE - OSOBY DOŚWIADCZONEJ, 793 145 123.
- ◆ POMOC DO PENSJONATU - SPRZĄTANIE - 602 839 607
- ◆ MURARZE-CIEŚLE Niemcy. Zatrudnienie na warunkach niemieckich, samochody i mieszkania firmowe. Zjazdy do kraju co 2 tyg. Zadzwonić wyjazd w listopadzie! 722240044 prac@conexio.pl www.conexio.pl
- ◆ Przyjmę piekarsza 607445566
- ◆ OPIEKA Niemcy Legalnie 725248935
- ◆ PENSJONAT 10-POKOJOWY W PORONINIE ZATRUDNI z zakwaterowaniem (sprzątnięcie, przygotowanie śniadań), tel. 691888444
- ◆ Przyjmę do pracy SPRZEDAWCĘ DO SKLEPU OGÓLNOŚPOŻYWCZEGO - Zakopane. Praca co drugi dzień, pełny etat. 721 180 381.
- ◆ KUCHARZ/KUCHARKA do hotelu w Żębie. Praca stała. Tel. 604224334, prac@redyk.pl

BIZNES

- ◆ POŻYCZKA ŚWIĄTECZNA DO 25 000 ZŁ. BANKI ODMÓWIŁY CI KREDYTU? np. z braku udokumentowanych dochodów. Zadzwonić do doradcy i umów się na spotkanie T-533 263 553 lub wysyłaj SMS „duki”.
- ◆ OBSŁUGA APARTAMENTÓW, biuro 7/24h, 600 49 49 49
- ◆ AGENCJA OCHRONY OSÓB I MIENIA „KUGUAR” Security Waldemar Wojtowicz - ochrona fizyczna obiektów i osób, monitoring, konwoje (koncesja MSWiA nr L 0011/00) usługi detektywistyczne (koncesja K 3/00). 600 345 007
- ◆ SZUKAM DO WYDZIERZAWIENIA MIEJSCA POD MOBILNY PUNKT HANDLOWY (KIOSK 4x2) - Zakopane, okolice - przy wyciągach - 694 919 865.
- ◆ Sprzedam lokal, 8% ZWROTU, 300.000 PLN tel 531 331 091

POŻYCZKI

- ◆ BOCIAN - POŻYCZKI, UDZIELAM. 606 731 148.
- ◆ PROVIDENT - ZAKOPANIE - 602 468-953.

BIURA RACHUNKOWE

- ◆ TATRA TAX BIURO PODATKOWE, ul. Kościuski 8, Zakopane. Dogodne warunki współpracy. 605 670 654.
- ◆ BIURO RACHUNKOWE - DORADZTWO PRAWNE - PEŁNY ZAKRES ORAZ SZKOLENIA BHP I PPOZ - PROFESJONALNIE - PRZYSTĘPNE CENY - UL. STOLARCZYKA blok 8, mieszkanie 29 (parter) - 18 20 00678, 501 515 342.

NIERUCHOMOŚCI

pośrednictwo

- ◆ VISITZAKOPANE.PL - NIERUCHOMOŚCI, SPRZEDAŻ, WYNAJEM. Ul. Jagiellońska 36, Z-ne, 600 49 49 49.
- ◆ DOMATOR - BIURO NIERUCHOMOŚCI - Zakopane. 665 10-50-40, www.domator-nieruchomosci.pl
- ◆ NIERUCHOMOŚCI "ZOFIA" ZAKOPANE tel. 18 20 68 615, RABKA-ZDRÓJ tel. 18 26 79 122, www.zofianieruchomosci.com.pl
- ◆ NIERUCHOMOŚCI IMPER - POŚREDNICTWO Zakopane, ul. Sienkiewicza 1c. Tel. (18)2063273, 698 088 862, 600 056139, mail: biuro@imper-nieruchomosci.pl, www.imper-nieruchomosci.pl
- ◆ ZARZĄDZANIE NIERUCHOMOŚCIAMI ul. Sienkiewicza 1C, mail: nieruchomosci.imper@gmail.com. Tel. (18)20150-87, 600056239

BESTATE

Kupno i sprzedaż nieruchomości

**30 EKSPERTÓW
NIERUCHOMOŚCI**
**20 LAT
DOŚWIADCZENIA**

+48 18 20 66 129
www.bestate.com.pl
ul. B. Czecha 1 Zakopane

- ◆ PÓŁNOC NIERUCHOMOŚCI o/Zakopane, ul. Zamoyskiego 20A. Tel: 504 331 188 Pośrednictwo, Zapraszamy do współpracy
- ◆ PERFECT NIERUCHOMOŚCI ul. Kościuski 8 Zakopane, tel. 600 820 576, 886 896 759 www.perfect-nieruchomosci.pl
- ◆ PROFESJONALNE ADMINISTROWANIE/ZARZĄDZANIE NIERUCHOMOŚCIAMI - licencja TATRA-DOMUS Hubicki Oskar. Kilkunastoletnie doświadczenie. oskarhubicki@tatra-domus.com 889 189 154
- ◆ VEGA - nieruchomości. Zakopane, Droga na Bystre 5, tel. 18 206 66 69, 600 22 30 20, 609 999 989 www.vega.biz.pl
- ◆ TATRA-DOM Nieruchomości Pośrednictwo, Zarządzanie. tel. 502 350 981, 602 23 94 84 Zakopane, Sienkiewicza 20. www.tatra-dom.pl
- ◆ REMAX DUO - MIĘDZYNARODOWE BIURO NIERUCHOMOŚCI. ZAKOPANIE (18)2073773, NOWY TARG. RABKA-ZDRÓJ, KRÓŚCIENKO (18)2755541, www.remax-polska.pl/duo
- ◆ ODKRYJ-ZAKOPANE.COM BIURO NIERUCHOMOŚCI. WYNAJEM APARTAMENTÓW, SPRZEDAŻ. 728 898 861, 604 701 009.
- ◆ CHATA POD TATRAMI - nieruchomości, Zakopane, ul. Gimnazjalna 1 pok. 205 (Dom Rzemiosła), tel./fax +48 18 201 33 00, 601 347 277, 606 701 770, www.nieruchomoscizakopane.com.pl
- ◆ Biuro Nieruchomości TRZY KORONY - Monika Mastalska, licencja nr6224, SZCZAWNICA, Główna 28, Galeria Centrum II p. 18 26 227 08, 607 282 401, www.nieruchomosci.018.pl, e-mail: biuro@nieruchomosci.018.pl
- ◆ KANCELARIA RZECZOZNAWCY I OBROTU NIERUCHOMOŚCIAMI - MAREK SUCHODÓŁ. www.suchodol.com 501 614 182

wynajem

- ◆ WYNAJMĘ POKÓJ: 2-osobowy, 25 m2, NA DŁUŻEJ - 788 815 508.
- ◆ Do wynajęcia nowoczesne dwupokojowe mieszkanie (50m2) z garażem położone przy ulicy Bory-Jaszczurówka. Opłaty: 2100 zł (dostępne) + 400 zł (czynsz administracyjny) + media wg. zużycia. Wysoki standard 601271934 bartoszraszewski1@gmail.com
- ◆ SZUKAM MIESZKANIA 2-POK., ZAKOPANIE - 512 422 639.

- ◆ MIESZKANIE dwupokojowe w ścisłym centrum Zakopanego, od stycznia. T.N. 601 613 057, 602 157 671
- ◆ Do wynajęcia MIESZKANIE dla 1,2 osób, WAKSMUND. 515 503 494, 18 26 53 977.
- ◆ KAWALERKA oraz WIĘKSZE MIESZKANIE - ZAKOPANE KRZĘTÓWKI - do wynajęcia. 604 882 870.
- ◆ RODZINA ZAOPIEKUJE SIĘ DOMEM W ZAMIAN ZA MIESZKANIE, NA DŁUŻSZY OKRES - 783 974 734, 663 931 268, 607 597 076.
- ◆ Potrzebna POMOC do starszego mężczyzny w zamian za zamieszkanie w pokoju obok - Nowy Targ. 665 544 232.
- ◆ KAWALERKA na Olczy Oberconiówce wraz z miejscem parkingowym T.N. 601 613 057, 602 157 671
- ◆ DO WYNAJĘCIA DOMEK JEDNORODZINNY W KOŚCIELISKU - czynsz 800 zł - 575 189 807.
- ◆ POKOJE NA DŁUŻEJ WYNAJĘM - 692 301 048.
- ◆ DO WYNAJĘCIA LOKAL ok. 17 m² - po remoncie. Łazienka, poczekalnia wspólne. Ip, kamienica Krupówki - 602 132 245.
- ◆ POKÓJ jednoosobowy, 500 zł - 607 826 896.
- ◆ POKOJE PRACOWNICZE - 889 26 75 60
- ◆ Wynajmę lokal 40m² mkw w Szaflarach pod gabinet/biuro. 508 230 811
- ◆ DO WYNAJĘCIA POKÓJ - KRZĘTÓWKI - 510 693 560.

kupno

- ◆ SKUPUJEMY NIERUCHOMOŚCI W ZAKOPANEM I OKOLICACH ZA GOTÓWKĘ - 728 898 861.
- ◆ Kupię MIESZKANIE W BLOKU W STARYM BUDOWNICTWIE, do 40 m² - do remontu lub wyremontowane. 601 469 893.
- ◆ Kupię małą działkę (budowlana, rolna i inna) na Podhalu i Orawie pod budowę domku rekreacyjnego, lub mały domek do remontu 793741019
- ◆ Kupię działkę rolną w Zakopanem lub okolicy od 1 ha do 10 ha może być zadłużona lub zaniebana 600237175
- ◆ Kupię małą działkę rolną-budowlaną lub domek do remontu: Zakopane, Kościelisko, Witów 888372327
- ◆ MIESZKANIE 607 677 710.
- ◆ KUPIĘ ZABYTKOWY DOM DO REMONTU W ZAKOPANEM. 883 141 193

sprzedaż

- ◆ POLE W STRONĘ Białki Tatrzańskiej (przy drodze do Gronkowa) i DZIAŁKA POD GORCAMI W WAKSMUNDZIE. 515 503 494, 18 26 53 977.
- ◆ Olcza 40m², garaż 470 000 pln 607 677 710
- ◆ POLE 2 HA. 18 28 564 54.

Sprzedam

TEREN

PRZEMYSŁOWY

1,29 ha wraz z HALĄ 800 m².

Teren utwardzony, ogrodzony, dojazd TIR.

Osielec, powiat suski.

Tel. 602 239 339

- ◆ MIESZKANIE Murzasichle, 27 m², pokój z aneksem - 215 000 zł. Tel. 600820576, www.perfect-nieruchomosci.pl
- ◆ Zakopane, apartament o pow. 44 m² + garaż, PILNA SPRZEDAŻ BN MOZGAWA tel. 602 441 440
- ◆ LAS Skomielna Biała 2,70Ha 512 270 737
- ◆ Sprzedam DOM W KOŚCIELISKU z widokiem na Tatry, pow. 338mkw, działka 1100mkw, cena 1 950 000zł do negocjacji. BEZ POŚREDNIKÓW. 880 76 12 36
- ◆ ZAKOPANE - PENSJONAT blisko centrum. DOMATOR 665 10 50 40
- ◆ Sprzedam stary dom z bali (1947)- cena do uzgodnienia 18 20 77 350 biuro.bukowina@gmail.com
- ◆ SPRZEDAM DOM W ZABUDOWIE bliźniaczej, 250 m², działka 8 a, stan do zamieszkania - Czulice, koło Krakowa - 606 626 477.
- ◆ Sprzedam DZIAŁKĘ Odrowąż 20ar. 609 243 461
- ◆ SPRZEDAM MIESZKANIE W ZAKOPANEM o pow. 35 m² - 001 708 415 3514
- ◆ APARTAMENTY ZAKOPANE CENTRUM, TEL 607 677 710
- ◆ Zakopane - CENTRUM NOWE APARTAMENTY Z GARAZEM PODZIEMNYM. DOMATOR 665 10-50-40

- ◆ Kluszkowce. Sprzedam stary drewniany dom i zabudowania gospodarcze do rozbioru. Kontakt email kazimierz_skupien@wp.pl
- ◆ ZAKOPANE WYPOSAŻONY APARTAMENT 52 M2. VEGA - 609 999 989
- ◆ ZAKOPANE działka rolna 15a - 119 000 zł. Tel. 600820576, www.perfect-nieruchomosci.pl
- ◆ ZAKOPANE, DZIAŁKA BUDOWLANA 1200m², cena 550 000zł. DOMATOR. 665 10 50 40
- ◆ MIESZKANIE 2-pokojowe w Kościelisku, 3 pokoje, 80 m², widok, garaż - 549 000 zł. Tel. 886896759, www.perfect-nieruchomosci.pl
- ◆ RE/MAX Duo Jakub Zagórski tel. 605 306 325. KARCZMA w Kościelisku SYWOR plus 12 domków cena 5,999,000zł, Gospodarstwo w Maruszynie 5,7HA cena 1,090,000zł, DOM-KI we Frydmanie cena 1,050,000zł, Dom Bukowina Tatrzańska cena 899,000zł, Domy w Białym Dunaju cena 649,000zł, Dom w Szaflarach cena 569,000zł, Dom w Rabie Wyżniej, cena 549,000zł, Dom w Maniowach, cena 375,000zł, Dom w Czarnym Dunaju, cena 299,000zł, Działka w Gronkowie, cena 600,000zł, Las w HarkłowejCena 110,000zł.
- ◆ ZAKOPANE - APARTAMENT Z OGRÓDKIEM I GARAZEM, CENA 370 000zł. DOMATOR 665 10 50 40
- ◆ SPRZEDAM KLIMATYCZNY DOMEK DREWNIAŃY o powierzchni około 80 m², działka 2,5 ara - ogrodzony - centrum Zakopanego przy Hotelu RYSY. telefon: 537 600 908, email: info@galeria-rzeszow.pl
- ◆ Olcza 40 m² 390 000 pln 607 677 710
- ◆ KOŚCIELISKO DOM Z WIDOKIEM NA TATRY. VEGA - 600 22 30 20.
- ◆ ZAKOPANE PENSJONAT REJON SKOCZNI. VEGA - 600 22 30 20
- ◆ APARTAMENT 400 m Krupówki, Spa, 50 m², 607 677 710
- ◆ WIDOKOWA DZIAŁKA w Zębie 850 m² T. N. 601 613 057, 602 157 671
- ◆ APARTAMENT przy Krupówkach 607 677 710
- ◆ DZIAŁKA ROLNA 122 ARY - LASEK. 660 079 941.
- ◆ Lokal biurowy 33 m² z garażem, 300 000 pln netto 791353569
- ◆ ZAKOPANE OLCZA - działka budowlana: 1132 m² - 395000 zł. Tel. 600820576, www.perfect-nieruchomosci.pl
- ◆ DOMEK całoroczny w Maruszynie 80 m², działka 625 m² - cena 480 000 zł. Tel. 600820576, www.perfect-nieruchomosci.pl

IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE

- ◆ IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE - KARCZMA GÓRALSKA SZALAS "KURNIAWA" - ZAKOPANE 601 50 44 86. www.willasport.pl

ANTYKI

- ◆ KUŹNIA Z BALI DREWNIAŃYCH. 604 860 907
- ◆ ANTYKI - SKUP, SPRZEDAŻ - Zakopane, Krupówki 46. 601 464 133

SPRZEDAŻ

budowlane

- ◆ PILNIE SPRZEDAM GONTY - 783 290 100.
- ◆ TARCICA SOSNOWA STOLARSKA I II klasa. 505 343 252.
- ◆ Szamba betonowe, kanały samochodowe z atestem, różne pojemności transport i montaż HDS tel. 785545800
- ◆ TARTAK OFERUJE W DOBRZYCH CENACH: DESKI 2,5/ 3,2/ 5/ 7, WIĘZBY, ŁATY, STEMPLE BUDOWLANE, OPAŁ. 506 543 968.

Studnie Głębinyowe

Pompy Ciepła

Od projektu do realizacji

510 018 800

604 907 204

Brak wody zero kosztów

- ◆ Sprzedam DESKI PO SUSZENIU dęb, jesion czereśnia, modrzew, drzewo pocięte, suche w paletach. 692 522 245
- ◆ GARAZE BLASZAKI. 517 524 021.
- ◆ Producent oferuje: boazerie, listwy, imitacje płazów, podłogi. 607-191-214.

STUDNIE GŁĘBINOWE

system szwedzki, w 1 dzień

MOŻLIWOŚĆ PROJEKTÓW

POMPY CIEPŁA

ODWIERTY DO 150 m

Tel. 607 980 682

605 632 978

- ◆ TARTAK PITOŃ W MORAWCZYNIE OFERUJE: TARCICA SUCHA, DĘBOWA, JESIONOWA I IGLASTA oraz USŁUGI SUSZENIA W NOWOCZESNEJ SUSZARNI PRÓŻNIOWEJ. 18 26 513 40, 505 343 252.

tv, agd, komputery

- ◆ TELEWIZJA: SATELITARNA/NAZIEMNA, TELEWIZORY, INTERNET, KAMERY, PRĄD. SPRZEDAŻ, MONTAŻ, SERWIS INSTALACJE INDYWIDUALNE I ZBIORCZE. Tel: 603 055 556, 18 207 42 27
- ◆ Sprzedam WYPOSAŻENIE GASTRONOMICZNE - OKAP WISZĄCY, PŁYTA DO HAMBURGERÓW, STOŁY, KRZESŁA, DWA PIECE DO SMAŻENIA KURCZAKÓW itp. 504 109 545.
- ◆ SERWIS KOMPUTERÓW, LAPTOPÓW I KONSOL - TANIO I PROFESJONALNIE - 505 45 12 11.
- ◆ INSTALACJE TV SAT DVB-T, MONITORING. 505 45 12 11.

maszyny, narzędzia

- ◆ MF-675, 4x4, 68KM. 600 318 436.
- ◆ Sprzedam ZETORY: 7211-90r., 3320-97r., 7340-97r., 6340-2004. 665 096 395
- ◆ Sprzedam PRZEWRAKARKĘ 5-gwiazdkową silnik S6, 696 398 199
- ◆ PRZYCZĘPA SAMOZBIERAJĄCA, OBRZY-NARKA DO DESEK, TOKARKA DO METALU. 601 337 031.
- ◆ ROZRZUTNIK POLSKI, 1989, stan dobry. BETONIARKA 250 L. MAŁY KOMPRESOR. 880 810 670.
- ◆ Ładowacze Troll i Mikrus 1, 7, Ursus C-360 89r., C-360 3p 88r. z turem, Ursus 4514 z turem, 2812, MF254 z turem, Ursus 3512, Kosiarki rotacyjne plug do śniegu, oś, dojarki nowe i używane. 787261361
- ◆ FERGUSSON 255 Z KABINĄ - 607 594 498.
- ◆ Sprzedam ROZRZUTNIK OBORNIKA DWUOSIOWY, CIĄGNIK ZETOR 7211, KOSIARKĘ ROTACYJNĄ, 501 954 878
- ◆ MASZYNY KUŚNIERKI. 694 916 944.
- ◆ SADZARKA DO ZIEMNIAKÓW, PRZYCZĘPA SAMOZBIERAJĄCA, ROZRZUTNIK MAŁY, PŁUG 3-SKIBOWY, GRABIARKA KARUZELOWA, ZBIORNIK NA MLEKO 200L, DOJARKA ALFA I INNE MASZYNY ROLNICZE. 18 26 592 70.
- ◆ PRZYCZĘPY, DMUCHAWA, ROZRZUTNIKI, ŁADOWACZ HYDRAULICZNY, PRZEWRA-CARKI, WCIĄGARKA, RĘBAK, GRABIARKI, KOSIARKI. 18 33 16 158.
- ◆ Sprzedam FERGUSON 255. 733 079 857
- ◆ PRZYCZĘPKA Z KIPREM, ROZRZUTNIK OBORNIKA, PŁUGI, ŚRUTOWNIK BĄK. 660 006 303.
- ◆ WÓZ ZELEZNIOK. 604 860 907
- ◆ RĘBAK do gałęzi austriacki. 788 626 909

różne

- ◆ SUCHE BRUSY. 500 739 681.
- ◆ SANIE KONNE, mało używane, 1.600 zł. 886 149 961.
- ◆ BRAMY GARAZOWE PRODUCENT 18 3331597, 508656559.
- ◆ Sprzedam SŁOMY W BELACH. 788 626 909
- ◆ BUDA PSIA OCIEPLANA, PIEC EKOGR-SZEK 35 KW - 601 41 99 77
- ◆ GARAZE BLASZANE, WIATY, HALE, KOJCE DLA PSÓW, BRAMY GARAZOWE, MONTAŻ GRATIS. PRODUCENT 183321404, 696753588, www.RobStal.pl
- ◆ OPAŁ - ŚWIERK SUCHY. 609 927 174.
- ◆ SPRZEDAM KOTLIKI BACOWSKIE - 538 332 692
- ◆ Sprzedam BASY LUTNICZE, nowe. 787 119 721
- ◆ Sprzedam DRZEWO OPAŁOWE. 501 954 878
- ◆ PSZENICA I ZBOŻE ŚRUTOWANE. 517 752 815.
- ◆ KOMPLET WYPOCZYNKOWY ZE SKÓRY 5 szt. + stół szklany - 604 45 71 16.
- ◆ SZTANGI POD SANIE. 794 319 646
- ◆ BAŁE suche - z siana i słomy. 505 548 459.
- ◆ Sprzedam DREWNO OPAŁOWE I KOMINKOWE. 512 230 269

- ◆ WYŚWIETLACZE REKLAMOWE 510557980
- ◆ KAWAŁKI SKÓR OWCEZYCH TOSCANA. 731 811 000
- ◆ BAŁE Z SIANA. 503 838 971.
- ◆ OŚWIETLENIE NA ŚWIĘTA DLA PENSJO-NATÓW I LOKALI - 510557980
- ◆ Sprzedam NOWE KILIMY RĘCZNE TKA-NE (z owczej wełny). Wzory: jarzębina i parzeni-ca (60/80), krokusy, GOBELIN - pejzaż zimowy - (145/80), TORBY JUHASKIE. CHODNIKI TKA-NE NA KROŚNIE. Tel. 793 887 893
- ◆ BRYKIET RUF Z TROCIN BUKOWYCH - PRODUCENT. MOŻLIWOŚĆ TRANSPORTU. 667 945 236.
- ◆ SPRZEDAM ŁAŃCUCHY na koła do odśnie-żania po drogach, z kołcami lub bez. 881 483 037
- ◆ KAWAŁKI SKÓR. 530 955 936.
- ◆ DREWNO KOMINKOWE. 501 577 105.
- ◆ Okazja! MATA MASUJĄCA Z PILOTEM SA-LUTE WIBRASEUSE. 663 103 417.

DREWNO OPAŁOWE:

BUK, ŚWIERK, ODPADY ZE STOLARNI, ROZPAŁKA, PELLET I INNE

Tel. 730 730 663

- ◆ FOTOWOLTAIKA SOLARY DO BACOWEK - 510 55 79 80
- ◆ BURAKI PASTEWNE. 517 752 815.
- ◆ PIEC OLEJOK 9-LETNI, WŁOSKI, KW24 i JAWA 250, ŁATA 60-TE, 18 20 68 475
- ◆ BAŁE suche. 721 089 991.
- ◆ BILARD - 663 931 268.
- ◆ SPRZEDAM LIPE na rzeźby, grubą - 667 816 407.
- ◆ POMPA DO GNOJÓWKI, BECZKA 1000 litrów, SIECZKARNIA DO SŁOMY I SIANA, WÓZ DO CIĄGIENIA - 18 20 119 06.
- ◆ ZIEMNIAKI I ZIEMNIAKI ODPADOWE. 517 752 815.
- ◆ MIECHY DO KUŹNI. 604 860 907
- ◆ SPRZEDAM WYMIENNIK GEOTERMALNY, rok używany - 502 984 029
- ◆ BAŁE. 18 26 512 80.

zwierzęta

- ◆ KROWA białoczerwona, wysokocielna. 18 26 511 46.
- ◆ Sprzedam ROCZNĄ CIELICZKĘ. 18 265 86 30
- ◆ Baranina, jagnięcina 501816189
- ◆ KONIE czystej krwi arabskiej - kilka sztuk. Bardzo dobre pochodzenie, niebieski paszport. Wiek, od roku do 5 lat. Niskie ceny! 667 777 111.
- ◆ KOŃ. 664 218 177.
- ◆ WYŚŁODKI BURACZANE melasowane, transport 50kg=50zł 602711664
- ◆ OWCEZARKI NIEMIECKIE 2-miesięczne. 888 202 833.
- ◆ KROWA na ocieceniu. 517 529 353.
- ◆ OWCEZAREK PODHALAŃSKI SZCZENIAK. 539 319 584.
- ◆ Sprzedam KROWĘ. 512 929 174
- ◆ Sprzedam OWCE I BARANY. 664 360 200
- ◆ JAŁÓWKA czerwona, cielną 5-mcy. 794 275 443.
- ◆ Jagnięta, owce 697847125
- ◆ KROWA - 3.200 zł. 886 149 961.
- ◆ YORKI, RATLERKI. 796 393 776.
- ◆ SZCZENIAKI- OWCEZARKI PODHALAŃSKIE Z RODOWODEM - hodowla STOCH-GRONKOWION - 603 033 861, 607 864 852

KUPNO

- ◆ STARE GORSETY 518535293
- ◆ SKUP STAREGO DREWNA. 601 159 949

PAPISERVICE

OLEJ OPAŁOWY

OLEJ NAPĘDOWY

PORONIN

ul. Kasprowicza 28

7.00-17.00

tel./fax: 18 207 4845

18 207 4224

MAXMIL STACJA PALIW

OLEJ OPAŁOWY

ekoterm plus

PALIWA ORLEN

NOWY TARG

ul. Składowa 12b

tel. 18 26 48 019,

609 820 296

ZAKOPANE

ul. Żeromskiego (COS)

tel. 18 20 614 71

- ◆ Kupię STARE DESKI I BELKI, STODOŁY DO ROZBIÓRKI I WYMIANY. 695 941 783.
- ◆ chustki tybetowe z wełnianymi strzępkami 518535293
- ◆ KUPIĘ GÓRALSKIE SPÓDNICE, STARE I NOWE, DROGO. 573 321 730
- ◆ KOSIARKĘ KONNĄ 57. 664 271 674
- ◆ OBWOŻNY SKUP ŻŁOMU - dojazd do klienta. 536 269 912.
- ◆ SPÓDNICE TYBETOWE WSZYSTKIE WZORY I KOLORY 518535293

MOTORYZACJA

kupno

- ◆ Kupię KAŻDY SAMOCHÓD, stan obojętny. DOBRZE ZAPŁACĘ. 504 012 602.

ZŁOMOWANIE POJAZDÓW

WŁASNY TRANSPORT

SKUP ŻŁOMU

Tel. 606 523 404

Najlepsze ceny!

Nowy Targ, ul. Ceramiczna 10

SPRZEDAŻ CZĘŚCI UŻYWANYCH

Tel. 18 26 637 50

- ◆ TOYOTA - kupię każdy model, bez względu na stan. 531 666 333.
- ◆ AUTOSKUP - osobowe, dostawcze, całe lub uszkodzone. Najlepsze ceny. 500 349 500.
- ◆ KUPIĘ KAŻDY SAMOCHÓD, TAKŻE DO

KASACJA POJAZDÓW

ODBIÓR WŁASNYM TRANSPORTEM

SKUP ŻŁOMU.

NAJLEPSZE CENY - SPRAWDŹ.

NOWY TARG,

UL. WAKSMUNDZKA

(obok oczyszczalni ścieków)

Tel. 18 533 13 44

696 774 738

- ◆ POPRAWEK LAKIERNICZYCH, PŁACĘ NAJLEPIEJ. TYLKO ZADZWOŃ A ZOBACZYSZ! 510 816 342.
- ◆ SKUP SAMOCHODÓW, PŁACĘ LEPIEJ OD INNYCH. GOTÓWKĄ. 600 225 631.

Dorabiamy KLUCZE SAMOCHODOWE

z immobilizerami

do samochodów europejskich, japońskich, amerykańskich.

AWARYJNE OTWIERANIE ZATRZAŚNIĘTYCH SAMOCHODÓW

AUTO SERWIS GALICA

ul. Piłsudskiego 19

34-520 Poronin

Tel. 18 20 741 74

605 610 691, 601 56 11 18

- ◆ Kupię FIAT 125, Łada, Trabant 888563052 +48888563052 baskawa@op.pl
- ◆ Kupię KAŻDY SAMOCHÓD, płacę najlepiej. 517 324 922.

części

- ◆ SILNIK VW FOX. 600 753 303.
- ◆ POKROWCE, AKCESORIA, DYWANIKI, ODZIEŻ ROBOCZA, OBUWIE. NOWY TARG, PLAC EVRY 10, K/BIEDRONKI. 18 26 66 992.

inne

- ◆ PRZEWOZY - lotniska, szpitale. 510 151 054

Strama PALIWA

GAZ GRZEWczy

PROPAN - NOWOŚĆ

OLEJ OPAŁOWY

PALIWA - HURT

Tel. 601 500 321

609 456 201

Stacja Paliw MOYA

Szaflary, ul. Zakopiańska 2k

sprzedaż

- ◆ SPRZEDAM NACZEPĘ WYWROTKĘ TIR MALKI WIELTON, os Mercedes, 2013 r., 60.000 zł - 502 984 029
- ◆ VW NEW BEETLE, r. 2001, 1,9 TDI, 198.000 km, 10.500 zł - 602 217 881.
- ◆ RENAULT LAGUNA 2005, 3.450 zł. 517 324 922.
- ◆ Pilnie sprzedam PEUGEOT 307, kombi, 1,6 hdi, 2005, przebieg 152000. 539 436 120
- ◆ Idealne Audi Q5 2008r z napędem na 4 koła z bardzo dobrym i oszczędnym silnikiem diesla. Samochód jest trzecim autem w domu. Auto nie wymaga żadnego wkładu finansowego. Cena 48500. 501616036

AUTO-COMPLEX

Nowy Targ

SERWIS SAMOCHODÓW

JAPONSKICH I KOREAŃSKICH

TOYOTA, MITSUBISHI

SUZUKI, SUBARU, NISSAN,

HYUNDAI, KIA I INNE

OFERUJE: PRZEGŁADY,

NAPRAWY, DIAGNOSTYKĘ

KOMPUTEROWĄ,

CZĘŚCI ZAMIENNE

tel. 18 264 14 50

501 454 148

serwisnt@auto-complex.pl

- ◆ MAZDA 3, 1.4 benzyna, r.p. 2005, 188.000, pełna elektryka, 2 komplety kół z felgami, całkowicie sprawny technicznie, nie wymaga wkładu finansowego. WARTO! TANIO - 7300 zł - 880 43 46 88.
- ◆ VW LUPO 1.0, r. 2002, garażowany - 792 573 912.
- ◆ MAZDA 5, serwisowane, zadbane, garażowane, r. 2008, diesel, stan bdb, oryginalna nawigacja z dotykowym ekranem, 2 komplety felg aluminiowych z oponami lato/zima, full opcja, 888 223 761.
- ◆ CITROEN XANTIA 1.9 TD, 883 921 120.
- ◆ VW TIGUAN, r. 2012, szary metalik, 4x4, stan b. dobry, 49.000 zł - 694 264 390.
- ◆ PEUGEOT PARTNER 1.5TDI, 2008, 3.850 zł. VW TRANSPORTER 1.9TDI, 5.100 zł. OPEL CORSA C, 2003, 2.950 zł. MITSUBISHI COLT 1.3 + gaz, 2010, 6.990 zł. PEUGEOT 307, 2005, 3.990 zł. BMW E46, 2005, 5.600 zł. 510 816 342.

RÓŻNE

- ◆ OBWOŻNY SKUP ŻŁOMU - dojazd do klienta. 536 269 912.
- ◆ WRÓŻĘ z kart, DORADZAM. 601 642 643.
- ◆ PRZYJMĘ ZIEMIĘ, RATUŁÓW. Tel. 502 014 223 lub 724 507 585.

MATRYMONIALNE

- ◆ SAMOTNY 51 lat, z Zakopanego, niezależny - pozna kobietę do stałego związku - 607 999 452
- ◆ Młody mężczyzna szuka przyjaciółki w wieku 25-35 lat. 00421905522047.
- ◆ Poznam panie, 100% - dyskrecji! 514 723 843.
- ◆ PAN POZNA PANIĄ do lat 40, bez nałogów. 662 715 993

ZDROWIE I URODA

GABINET
STOMATOLOGICZNY

- MEDYCYN
ESTETYCZNA
- STOMATOLOGIA
ESTETYCZNA

lek. stom.
Justyna Kędzierska

ul. Chyców Potok 26
(CH „Szymonek”), Zakopane
tel. 506 36 58 56

USŁUGI

budowlane

- ◆ MALOWANIE, TAPETOWANIE, GŁADZIE, REGIPSY - 602 839 607.
- ◆ POKRYCIA DACHOWE, RYNNY, OBRÓBK, PODBITKI, MALOWANIE DACHÓW, WYKOŃCZENIA WNĘTRZ, FASADY, ELEWACJE, OCIEPLENIA, KOMINY, MONTAŻ OKIEN DACHOWYCH. 531 001 608.
- ◆ FASADY - DOCIEPLENIA - NA MATERIAŁACH WYSOKIEJ JAKOŚCI. ATRAKCYJNE CENY. 507 58 18 18
- ◆ UKŁADANIE PŁYTEK - REMONT ŁAZIENEK, KUCHNI, itp. 501 788 640
- ◆ REMONTY, WYKOŃCZENIA, PRZEBUDOWY, PRACE BUDOWLANE - FAKTURY VAT - 602 839 607,
- ◆ TYNKI, WYLEWKI MASZYNOWE. 886 381 794
- ◆ ADAPTACJA PODDASZY, MALOWANIE, SZPACHLOWANIE, PŁYTKI. 793 628 855.
- ◆ ELEKTRYK. 792 232 126
- ◆ MALOWANIE TRADYCYJNE I AGREGATEM WNĘTRZ I ELEWACJI. 501 788 640
- ◆ TYNKI I WYLEWKI MASZYNOWE, CEMENTOWO-GIPSOWO-WAPIENNE, TRADYCYJNE. ZACIERANIE MECHANICZNE. 513 851 780, 18 26 598 80.

- ◆ Tynki maszynowe tel. 500 290 144
- ◆ ŁAZIENKI, KUCHNIE - PŁYTKI, INSTALACJE - 602 839 607.
- ◆ WYLEWKI MASZYNOWE tanio i solidnie. 18 26 550 39, 503 532 680.
- ◆ DOCIEPLENIA I ADAPTACJA PODDASZY, PŁYTKI, REGIPSY, SZPACHLOWANIE, MALOWANIE. 513 851 780.
- ◆ PRACE PŁYTKARSKIE, SPIEKI KWARCOWE. 667 337 333.
- ◆ HYDRAULIK - 728 247 495.
- ◆ PRACE REMONTOWE - OD MALOWANIA PO WYKOŃCZENIA WNĘTRZ. 501 788 640
- ◆ TYNKI I WYLEWKI MASZYNOWE tanio i solidnie, zacieranie mechaniczne, technika silosowa. Realizujemy małe i duże obiekty 18 26 550 39, 503 532 680.
- ◆ MALOWANIE, GŁADZ BEZPYŁOWO, TAPETOWANIE, TYNKI I FARBY DEKORACYJNE - PROFESJONALNIE - 514 875 198.
- ◆ HYDRAULIK - 663 338 954.
- ◆ CYKLINOWANIE BEZPYŁOWE - PARKIETY, PANELE. Tanio! 691 381 758.
- ◆ OKUCIA BALKONÓW, RYNNY, OBRÓBK BLACHARSKIE. 880 321 013.
- ◆ FLIZY - 781 652 157
- ◆ MALOWANIE WNĘTRZ TRADYCYJNE, NATRYSKOWE (do 1000 m2/dzień) - 660 921 810.
- ◆ OGRODZENIA, www.hajdukowie.pl. 692 069 284.
- ◆ BUDOWA, REMONTY KOMINÓW. 882 080 371.
- ◆ TYNKI TRADYCYJNE Z BIAŁEGO KWARCU, POD MALOWANIE - ATRAKCYJNA CENA, WYLEWKI MASZYNOWE. 665 719 051.
- ◆ FLIZOWANIE, KAMIENIARSTWO. 882 080 371.
- ◆ REMONTY, SZPACHLOWANIE, MALOWANIE, REGIPSY itd. 886 561 404.
- ◆ PODDASZA, STRYCHY - ADAPTACJA NA MIESZKANIA - 602 839 607.
- ◆ ŁAZIENKI. 667 063 354.
- ◆ PARKIETY, DESKI, MONTAŻ, CYKLINOWANIE, LAKIEROWANIE, OLEJOWANIE, SOLIDNIE. 602 293 565
- ◆ REMONTY, WYKOŃCZENIA, ADAPTACJA PODDASZY. 690 254 318.
- ◆ DOCIEPLANIE STYROPIANEM - 606 433 864
- ◆ USŁUGI STOLARSKIE - SCHODY, DRZWI, MEBLE OGRODOWE itp. 572 985 986.

- ◆ USŁUGI HYDRAULICZNE - 728 247 495.
- ◆ KOMPLEKSOWE WYKOŃCZENIA WNĘTRZ. 733 518 412.
- ◆ WYLEWKI MASZYNOWE ZACIERANIE MECHANICZNE. 880 232 189.
- ◆ PARKIETY, UKŁADANIE, CYKLINOWANIE BEZPYŁOWE - NOWOCZESNYMI MASZYNAMI. MONTAŻ PODŁÓG: deski, panele. P. Bogacz, Zakopane. 18 20-160 09, 602 138 575
- ◆ OCIEPLANIE BUDYNKÓW Z RUSZTOWANIEM. 787 479 002.
- ◆ WYKOŃCZENIA WNĘTRZ, REMONTY. 696 688 324.
- ◆ Tynki Maszynowe, Flizowanie, Wykończenia Wnętrz, Elewacje, Remonty Ogólnobudowlane Tel: 886-417-003
- ◆ FLIZIARZ. 696 688 324.
- ◆ TYNKI, WYLEWKI MASZYNOWE PROFESJONALNIE, TANIO. 606 433 864.
- ◆ TYNKI MASZYNOWE I TRADYCYJNE NA PIASKU KWARCOWYM, WYLEWKI MASZYNOWE, 507 58 18 18.
- ◆ PRACE WYKOŃCZENIOWE - 510 693 560.
- ◆ MALOWANIE DACHÓW, ELEWACJI. Wieloletnia praktyka, dobór materiałów. 33/873 06 01, 602 882 325 www.maluty.com.pl
- ◆ Elektroinstalacje, Monitoring, Wideodomofony. 661 338 996
- ◆ CAŁKOWITE WYKOŃCZENIA WNĘTRZ. 577 863 337.
- ◆ ELEKTRYK - 662 140 933.
- ◆ MALOWANIE, SZPACHLOWANIE. 787 479 002.
- ◆ TYNKI TRADYCYJNE RĘCZNE ZACIERANIE PIASKIEM KWARCOWYM. 696 688 324.

inne

- ◆ Szorowanie myciedomowdrewnianych@op.pl 694 258 159
- ◆ ZABEZPIECZANIE OBIEKTÓW PRZED SZKODNIKAMI zgodnie z założeniami GMP, GHP, HACCP. Tel./fax. 18 20-638-68 w.21, 602 229-658
- ◆ FOTOGRAFIA, STRONY WWW. Tel: 731 155 745
- ◆ PRANIE DYWANÓW, WYKŁADZIN ORAZ TAPICERKI MEBLOWEJ I SAMOCHODOWEJ. 501 788 640
- ◆ FIRMA SPRZĄTAJĄCA-KOMPLEKSOWE SPRZĄTANIE DOMÓW, HOTEI I PENSJONATÓW. 501 788 640
- ◆ WYCINKA DRZEW, GAŁĘZI Z PODNOŚNIKA I Z UŻYCIEM LINY. 889 105 476

- ◆ HUGON - SERWIS PILAREK SPALINOWYCH I MASZYN OGRODNICZYCH. Profesjonalne i indywidualne podejście. Tylko oryginalne części, szeroki wybór akcesoriów, krótkie terminy napraw. Nowy Targ, ul. Kilińskiego 12, obok Dekady. Tel. 18 266 69 46.

34-500 Zakopane
ul. Chałubińskiego 5A
tel. 18 20 140 40
e-mail: info@tatrynet.pl

- ◆ Specjalistyczny ZAKŁAD ZWALCZANIA OWADÓW I GRYZONI. (18) 20-638 68 w.21, 602 22-96-58

TŁUMACZENIA

- ◆ TŁUMACZENIA RABKA. CH MAŁGOSIA. 606 504 790
- ◆ TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY - JĘZYKA NIEMIECKIEGO - mgr Magdalena Rysula. Zakopane, Pod Lipkami 10, tel. (18) 20 172 39, 602 63 23 68
- ◆ TŁUMACZENIA PRZYSIĘGŁE WSZYSTKIE JĘZYKI - M. WAGNER. N. Targ. Rynek 11. 18 266 10 33, 502 27 97 48.

NAUKA

- ◆ AMERICAN NATIVE SPIKER lekcje angielskiego. 733 747 394
- ◆ AKADEMIA GITARY W NOWYM TARGU ZAPRASZA ZAINTERESOWANYCH GRĄ NA GITARZE. UCZYMY BEZ OGRANICZEŃ WIEKOWYCH. WIĘCEJ INFORMACJI 577 472 612. Facebook: akademia gitary nowy targ
- ◆ MATEMATYKA - KOREPETYCJE. 18 20 666 73.

REKLAMA

ZAK-COP
OCHRONA

Monitoring Konwoje
Ochrona fizyczna

kom: 0 604 560 918 e-mail: zak-cop@zakopane.biz.pl

RADIO-TAXI
TELE
196-27
18 266 90 94
NOWY TARG

tel. 018 26 690 94

APARATY SŁUCHOWE

- refundacja NFZ
- szeroki asortyment
- dobór komputerowy
- raty nieoprocentowane
- laryngolog
- diagnostyka szumów usznych
- bezpłatne badania słuchu
- wizyty domowe

Nowy Targ, ul. Krzywa 13
Zakopane,
ul. Sienkiewicza 3b

Tel./fax (018) 264 64 39

TAXI ZAKOPANE
18 20-11111
SOLIDNIE BEZPIECZNIE I TANIO
196-26

www.taxigiewont.pl biuro@taxigiewont.pl

TYGODNIK
Podhalanski

do kawy na śniadanie

HOTELARZU! ZAMÓW U NAS COTYGODNIOWY PREZENT DLA SWOICH GOŚCI!

- Co tydzień przywieziemy Państwu na miejsce specjalnie zapakowany najnowszy numer Tygodnika Podhalańskiego.
- Co tydzień ustalimy liczbę egzemplarzy, odpowiadającą liczbie wynajętych pokoi.
- Co tydzień w ramach tej współpracy będziemy publikować oferty hoteli, które przystąpiły do akcji „Tygodnik Podhalański do kawy na śniadanie”.
- Co tydzień Twoi goście znajdą w Tygodniku Podhalańskim bogaty informator dla turystów, aktualny program imprez kulturalnych i sportowych, darmowe bilety na spektakle teatralne, seanse kinowe, koncerty.

Hotele i pensjonaty, które przystąpiły już do akcji „Tygodnik Podhalański do kawy na śniadanie”.

Teraz czekamy jeszcze na Twój hotel.
Zadzwoń:

508 380 383 lub 18 2000000

34-500 Zakopane, ul. Krupnicza 11
tel. (+48) 18 20 150 92 fax (+48) 18 20 150 93
www.sobala.zakopane.pl
e-mail: recepcja@sobala.zakopane.pl

SABALA
KARCZMA - 1897 - HOTEL

AQUA PARK ZAKOPANE
kręgielnia, fitness
gastronomia
Zapraszamy!
www.aquapark.zakopane.pl

W
HOTEL RESTAURACJA
I KAWIARNIA WERSAL

ul. Tetmajera 14a
34-500 Zakopane
tel. +48 18 202 31 23

www.hotelwersal.pl

RESORT & SPA
Nasalny Dwór
ZAKOPANE

NAJWIĘKSZY RESORT pod Tatrami
ul. Balzera 21d
34-500 Zakopane
tel.: (+48) 18 20 22 400
faks: (+48) 18 20 22 401
www.nasalny-dwor.eu

Logos
HOTEL

KAWIARNIA WIDOKOWA

ul. Droga do Rojów 9
Zakopane

ApartHotel
Bambi

+48 18 20 138 63
+48 516 082 888

www.bambizakopane.pl

POŻEGNANIA

...Odszedł, ale w sercach naszych pozostanie na zawsze

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że dnia 21 listopada 2019 r. zmarł w wieku 36 lat

Nasz Kochany
SYN, BRAT I WUJEK
Ś.P.
JÓZEF PUNA

zam. Nowy Targ, ul. Szafarska 142/92

"KTO ŻYJE W PAMIĘCI INNYCH, TEN NIE UMARŁ, LECZ SIĘ TYLKO ODDALIŁ."

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 24 listopada 2019 r. zmarł w wieku 71 lat, zaopatrzonego Sakramentami Świętymi, nasz ukochany Mąż, Tata, Dziadek i Brat

MARIUSZ MALINOWSKI

Zam. Nowy Targ Os. W. Włosa 21

Odszedł, ale w sercach naszych pozostanie na zawsze

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 23.11.2019 r. odszedł od nas w wieku 55 lat, zaopatrzonego Sakramentami Św. nasz najukochańszy Mąż, Tata, Syn, Brat

Janusz BANDYK

Zam. Lipnica Wielka 907

"Kto żyje w pamięci innych, ten nie umarł, lecz się tylko oddalił"

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 26 listopada 2019 r. zmarła w wieku 72 lat, zaopatrzonego Sakramentami Świętymi, nasza ukochana Mama, Babcia i Siostra

JOANNA KALATA

Z domu MONKA
Zam. Łapcze Wyżne Św. Floriana 146

"Odszedł, ale w sercach naszych pozostanie na zawsze"

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 24.11.2019 r. odszedł od nas w wieku 89 lat, zaopatrzonego Sakramentami Św. nasz najukochańszy Wujek

Karol KASPRZAK

Zam. Jabłonka ul. Łąkowa 20

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 20 listopada 2019 r. zaopatrzonego Św. Sakramentami zasnął w Panu przeżywszy lat 62

NASZ NAJUKOCHAŃSZY
BRAT, SZWAGIER I WUJEK
CZESŁAW WYDRA

"Dla świata byłaś tylko cząstką, dla Nas całym światem"

Z głębokim żalem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 21.11.2019 r. odszedł od nas w wieku 75 lat, zaopatrzonego Sakramentami Św. nasza najukochańsza i najdroższa Mama, Babcia, Siostra, Teściowa

Krystyna WÓJCIAK

Zam. Podwilk 156

Świętej Pamięci

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 22 listopada 2019 r. zmarła w wieku 92 lat, zaopatrzonego Sakramentami Świętymi, nasza ukochana Mama, Babcia i Siostra

ZOFIA KOLASA

Z domu Waksmundka
Zam. Waksmund ul. Długa 66

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 22 listopada 2019 r. zaopatrzonego Św. Sakramentami zasnął w Panu przeżywszy 89 lat.

NASZA NAJUKOCHAŃSZA
MAMA, TEŚCIOWA, BABCIA I PRABABCIA
JADWIGA WYSZYŃSKA

...Odszedł, ale w sercach naszych pozostanie na zawsze

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że dnia 19 listopada 2019 r. zaopatrzonego Św. Sakramentami zmarł w wieku 75 lat

Nasz Kochany
TATA, DZIADEK, BRAT
Ś.P.
ANTONI BOCHENSKI

zam. Lasek 123

Odszedł, ale w sercach naszych pozostanie na zawsze

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 19.11.2019 r. odszedł od nas w wieku 79 lat, zaopatrzonego Sakramentami Św. nasz najukochańszy Mąż, Tata, Dziadek, Pradziadek, Teść, Brat

Antoni OBROCHTA

Zam. Jabłonka ul. 1-Maja 3

"Spieszcmy się kochań! I tak szybko odchodzą, zostawiając po nich bory i telefon głuchy"

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 23 listopada 2019 r. zmarła w wieku 78 lat, zaopatrzonego Sakramentami Świętymi, nasza ukochana Zona, Mama i Babcia

ERNESTYNA TARGOSZ

Zam. Nowy Targ Al. Tysiąclecia 34

"KTO ŻYJE W PAMIĘCI INNYCH, TEN NIE UMARŁ, LECZ SIĘ TYLKO ODDALIŁ."

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 19 listopada 2019 r. zaopatrzonego Sakramentami Świętymi, nasza ukochana Mama, Babcia, Prababcia i Siostra

MARIANNA BUDZYK

Zam. Nowy Targ ul. Kasprzowicza 42

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 20 listopada 2019 r. zaopatrzonego Św. Sakramentami ugiął kręgosłup przeżywszy lat 28

NASZ NAJUKOCHAŃSZY
SYN, TATUŚ, BRAT, WNUK, SZWAGIER, WUJEK I KUZYN
GRZEGORZ GĄSIENICA-DANIEL

"KTO ŻYJE W PAMIĘCI INNYCH, TEN NIE UMARŁ, LECZ SIĘ TYLKO ODDALIŁ."

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 19 listopada 2019 r. zmarła w wieku 90 lat, zaopatrzonego Sakramentami Świętymi, nasza ukochana Mama, Babcia i Prababcia

ZOFIA BACHLEDA

Zam. Dział 26

"Odszedł, ale w sercach naszych pozostanie na zawsze"

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 25.11.2019 r. odszedł od nas w wieku 89 lat, zaopatrzonego Sakramentami Św. nasz najukochańszy Brat, Wujek

Karol MACHAJ

Zam. Jabłonka ul. Ks. Machaja 33

Świętej Pamięci

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że w dniu 22 listopada 2019 r. zmarła w wieku 72 lat, zaopatrzonego Sakramentami Świętymi, nasza ukochana Zona, Mama, Babcia, Prababcia i Siostra

ANNA NAGIEcka

Z domu Gucwa
Zam. Ostrowsko ul. Świerkowa 2

Ze smutkiem powiadamiam, że mój mąż **Jacek Kowalski** zmarł w wieku 83 lat, 15 listopada w Zakopanem.

Pogrzeb odbędzie się 6 grudnia 2019 o godzinie 12:00 przy ulicy Nowotarskiej w Zakopanem

"Wielkie mi uczynił pustki w domu mój" - **Żona**

...Odszedł, ale w sercach naszych pozostanie na zawsze

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że 24 listopada 2019 r. zaopatrzonego Św. Sakramentami zmarł w wieku 80 lat

Nasz Kochany
MAŻ, TATA, DZIADEK
Ś.P.
WŁADYSŁAW DUDA

zam. Obidowa 39 a

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 26 listopada 2019 r. odszedł od nas na zawsze przeżywszy lat 78

NASZA NAJUKOCHAŃSZA
MAMA, TEŚCIOWA, SIOSTRA I BABCIA
MAŁGORZATA KRYGOWSKA

...Odszedł, ale w sercach naszych pozostanie na zawsze

Z głębokim smutkiem i żalem zawiadamiamy, że dnia 24 listopada 2019 r. zaopatrzonego Świętymi Sakramentami zmarł po wypadku w Tatrach w wieku 27 lat

Nasz Kochany
SYN, BRAT, WNUK I WUJEK
Ś.P.
ADRIAN WÓJCIAK

zam. Nowy Targ, ul. Podhalańska 4/9

ZAKŁAD OSTATNIEJ POSŁUGI

Kalia

PORONIN
Piłsudskiego 36
tel. całodobowy
+ 48 721 275 746
+ 48 721 275 722

- Organizacja i obsługa ceremonii pogrzebowych
- Przygotowanie zmarłych do pochówku
- Przewozy zmarłych z domu do chłodzi, odbiór ze szpitali
- Załatwienie formalności w urzędach i na cmentarzach
- Sprzedaż trumien, urny - kremacja zmarłych
- Przewozy w kraju i za granicą
- Kredytowanie pogrzebów w ramach zasiłku ZUS i KRUS
- Akcesoria pogrzebowe: kwiaty, wieńce, wianki
- Krzyże, tabliczki, klepsydry, galanteria żałobna

AR
BRZOSTOWSCY

ZAKŁAD USŁUG PORZEBOWYCH
NOWY TARG
ul. Św. Anny 46

TEL. CAŁODOBOWY 18 266 98 94
kom. 601 46 57 59 kom. 507 52 33 34
www.arbrzostowscy.pl

Filia Łapcze Niżne, ul. Jana Pawła II
tel. 18 265 92 21

DOM POGRZEBOWY

- modlitwa przy Zmarłym
- przechowywanie Zmarłego we własnej chłodni
- pomoc w załatwianiu formalności w USC, ZUS i KRUS
- duży wybór trumien
- obsługa uroczystości pogrzebowych
- kwiaty, wieńce, wianki, tabliczki, obrazki pamiątkowe
- kremacja

ANDRZEJ KRUPA
WAKSMUND ul. Na Równi
tel. 691 537 858, 18 26 537 64

ZAKŁAD USŁUG POGRZEBOWYCH
JÓZEF CZAJA

Czarny Dunajec, ul. Kolejowa
(kolo stacji pniw ARGE)

ZAKŁAD CZYNNY CAŁĄ DOBĘ
Tel. kom.: 603 033 944, tel. domowy: 18 265 77 77

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE:

- Transport zmarłych w kraju i z zagranicy
- wieńce • wianki pogrzebowe • trumny dębowe

www.zakladpogrzebowyjablonski.pl

JABŁOŃSKI RAFAŁ
ZAKŁAD POGRZEBOWY

KOMPLEKSOWA ORGANIZACJA CEREMONII POGRZEBOWYCH
ROZLICZENIA BEZGOTÓWKOWE W RAMACH ZASIŁKU KRUS I ZUS
TRANSPORT MIĘDZYNARODOWY / WIEŃCE

RATUŁÓW 6C
(OBOK RÓNDY)

CZARNY DUNAJEC
UL. KMIETOWICZA 5A

TEL. CAŁODOBOWY: 661 429 750, 18 26 580 91, 601 054 720
E-MAIL: rafal4157@gmail.com

JESTEŚMY DO PAŃSTWA DYSPOZYCJI 7 DNI W TYGODNIU 24H / DOBĘ

ZAKŁAD OSTATNIEJ POSŁUGI

CAŁUN

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
PRZEWÓZ MIĘDZYNARODOWY

Czynne w godz. 7-18 tel./fax 18 201 20 80
Całodobowy tel. 798 467 667, 601 514 635
Zakopane, ul. Nowotarska 18
(vis a vis cmentarza)
calun-zakopane.pl

Twierdza Nowy Targ

Dwa zwycięstwa i jedna porażka to bilans spotkań hokeistów Podhala Nowy Targ w kolejnych trzech meczach rozgrywek Polskiej Hokej Ligi. "Szarotki" w tabeli plasują się na miejscu trzecim. Na własnym lodowisku nowotarżanie zbudowali niezdożyta już od 8 spotkań twierdzę.

Tym razem Podhale pokonało na swoim lodowisku Zagłębie Sosnowiec.

KH Podhale – Zagłębie Sosnowiec 6:2 (1:1, 4:1, 1:0)

Bramki: 0:1 Kaluza (Oriekin) 18, 1:1 Seed (Suominen) 19, 2:1 Dziubiński (Suominen, Jencik) 27 3:1 Dziubiński (Róžański) 29, 4:1 Willick (Mrugała, Jencik) 34, 5:1 Neupauer (Mrugała, Guzik) 36, 5:2 Karczocho (Bernacki, Oriekin) 40, 6:2 Nattinen (Valentino, Willick) 56.

Podhale: Odrobny - Suominen, Seed, Jencik, Willick, Svec - Chaloupka, Kamieniew, Dziubiński, Neupauer, Róžański - Mrugała, Sulka, Pettersson, Valentino, Nattinen oraz Słowakiewicz,

Siuty, Guzik. **Sędziował:** Sebastian Kryś, Bartosz Kaczmarek. **Kary:** 10 min. - 10 min. **Widzów:** 700

Pierwsza tercja remisowa. Przeważało Podhale - zwłaszcza w pierwszych kilku minutach - ale mocnym punktem Zagłębia był w jego bramce **Rafał Radziszewski**. Niewykorzystane sytuacje zemściły się na gospodarzach w 18. min. Wtedy, podczas gry w licznej przewadze gości, prowadzenie im mocnym strzałem spod linii niebieskiej dał **Marek Kaluza**. Radość sosnowi-

czan nie trwała długo, bo ledwie 38 sekund. Po takim czasie do remisu doprowadził **Jason Seed**, który strzelił na bramkę Zagłębia, krążek jeszcze gdzieś po drodze się odbił od jednego z zawodników i przełobował zasłoniętego **Radziszewskiego**.

W drugiej tercji dominacja gospodarzy przełożyła się już na wynik. "Szarotki" w tej odsłonie zdobyły cztery gole w odstępie ledwie 9 minut. Pierwsze dwie były autorstwa kapitana zespołu **Krystiana Dziubińskiego**. W pierwszym przypadku Podhale grało w licznej przewadze. Zdobywcą gola na 4:1 był z kolei **Dylan Willick**, który zmienił tor lotu krążka po strzale **Roberta Mrugały**. Druga tercja skończyła się golem dla Zagłębia. Podczas gry przyjezdnych 5 na 4 do bramki Podhala trafił **Robert Karczocho**. W trzeciej tercji emocji było niewiele. Podhale kontrolowało już mecz, nie forsując zbytnio tempa. W 56. min. wygraną "Szarotek" przypieczętował **Jussi Nattinen**.

Re Plast Unia – KH Podhale 4:3 (1:0, 2:1, 1:2)

Bramki: 1:0 Trandin (Piotrowicz, Saur) 6, 2:0 Kalan (Pretnar, Zatko) 24, 2:1 Neupauer (Franek, Dziubiński), 3:1 Koblar (S. Kowalówka) 39, 3:2 Dziubiński (Suominen, Franek) 43, 3:3 Pettersson (Dziubiński, Jencik) 45, 4:3 Wanat 59.

Podhale: Odrobny - Chaloupka, Wsół, Svec, Willick, Jencik - Kamieniew, Mrugała, Pettersson, Valentino, Nattinen - Suominen, Seed, Dziubiński, Neupauer, Franek - Siuty, Róžański, Słowakiewicz. **Sędziowali:** Paweł Breske i Marcin Polak. **Kary:** 31 min. - 14 min.

Podhale już w 5. minucie straciło gola. Mimo sporej liczby szans z obu stron wię-

cej bramek w tej odsłonie już nie padło. W jej końcówce bezmyślnie zachował się obrońca Podhala Petr Chaloupka, który na 4 minuty osłabił swój zespół. Drugą tercję "Szarotki" rozpoczęły więc w liczbnym osłabieniu i w takich okolicznościach straciły gola numer dwa. W 31. min., kiedy zespoły grały już w komplecie, nowotarżanie zdobyli gola kontaktowego. Po efektownej wymianie podań z Tomaszem Frankiem na listę strzelców wpisał się Bartłomiej Neupauer. Wydawało się, że nowotarżanie są na dobrej drodze, by doścignąć gospodarzy, ale to do oświecimian należało jednak ostatnie słowo w tej części gry. Konkretnie do Gregora Koblara. Już w jednej z pierwszych akcji w tercji trzeciej Podhale ponownie złapało kontakt. Po przytomnym podaniu Chaloupki do bramki Unii trafił Krystian Dziubiński. W tej samej akcji Franek został uderzony kijem w okolice spłotu słonecznego przez Patryka Malickiego. Napastnik "Szarotek" na noszach opuścił taflę, a gracz Unii ukarany został karą 5 minut + karą meczu. Po chwili faulował Martin Przygodzki i przy przewadze nowotarżan 5 na 3 wyrównał Alexander Pettersson. Kiedy kibice szykowali się już na dogrywkę, z fatalnego błędu zawodników Podhala pod własną bramką skorzystał Dariusz Wanat.

KH Podhale Nowy Targ – Lotos PKH Gdańsk 3:1 (1:1, 0:0, 2:0)

Bramki: 0:1 Gołovin (Popov, Rożkow) 14, 1:1 Nattinen (Svec, Chaloupka) 18, 2:1 Neupauer (Jencik, Dziubiński) 42, 3:1 Suominen (Neupauer, Franek) 48.

Podhale: Odrobny - Suominen, Seed, Jencik, Willick, Svec - Chaloupka, Kamieniew, Dziubiński, Neupauer, Franek - Mrugała, Wsół, Pettersson, Valentino, Nattinen oraz Róžański, Siuty, Słowakiewicz.

Tekst i fot.: **Maciej Zubek**

PIŁKA NOŻNA. III liga

Radosne pożegnanie jesieni

W meczu awansem z rundy wiosennej rozgrywek grupy IV 3. ligi piłkarze Podhala Nowy Targ pokonali na własnym stadionie 2:1 Wisłokę Dębica, z którą na inaugurację sezonu na jej boisku bezbramkowo zremisowali.

Po 45 minutach Podhale prowadziło 2:0 głównie dlatego, że było skuteczne, wykorzystując 2 z 3 sytuacji, jakie sobie w tej części stworzyło. Więcej bowiem z gry mieli przyjezdni i to oni też jako pierwsi mogli cieszyć się z gola. W 10. min. z najbliższej odległości uderzył na bramkę Podhala Damian Łanuch, ale minimalnie chybił. W 19. min. szarżującego w polu karnym gości Damiana Lepiarza sfaulował Hubert Król i arbiter wskazał na rzut karny, który wykorzystał kapitan Podhala Dawid Dynarek. W 33. min. nowotarżanie podwyższyli prowadzenie. Po akcji i dośrodkowaniu z lewej strony Lukasa Hruski, Dominik Cabała niefortunna interwencją zaliczył samobójcze trafienie. Chwilę potem goście mogli złapać kontakt, gdyby nie kapitalna parada Krzysztofa Pieszka, który na rzut różny sparował uderzenie Sebastiana Fedana.

W drugiej połowie obraz gry niewiele się zmienił. Dalej to gracze Wisłoki zdecydowanie częściej - zwłaszcza w pierwszych fragmentach - byli przy piłce, ale sposobu na to, by sforsować szczelną defensywę Podhala, znaleźć nie potrafili. Nowotarżanie mieli też duże wsparcie w osobie swojego bramkarza. W 62. min. Pieszek ponownie we znaki dał się Łanuchowi, broniąc kolejne jego uderzenie. W 70. min. pierwszą dobrą okazję po przerwie miało Podhale. Marek Mizia przebojem wbiegł w "szesnastkę" Wisłoki, oddał strzał z 10. metra, ale Tomasz Libera zdołał odbić piłkę. Za moment, po rzucie różnym główkował Arkadiusz Lewiński, a futbolówkę na linii bramkowej zatrzymał Król. W 85. min. niewiele, by zdobyć gola kontak-

Podhale pokonało Wisłokę 2:1.

towego dla gości, zabrakło Damianowi Luberze, który z 6 metrów główkował tuż nad poprzeczkę. W odpowiedzi, po kontrze okazyjnie miał Juliusz Molis. Uderzył jednak zbyt słabo, by zaskoczyć Liberę. W 3. min. dolichzonego czasu goście trafili do bramki Podhala za sprawą efektownego uderzenia z rzutu wolnego Krzysztofa Wrzosa. Na coś więcej przyjezdnym już jednak czasu zabrakło.

Na pewno nie możemy wstydzić się postawy w meczu. W moim odczuciu byliśmy zespołem lepszym, ale jak to bywa w sporcie, nie zawsze lepszy wygrywa. O porażce zdecydowały kuriozalne gole, jakie straciliśmy, i brak zimnej krwi w bramko-

wych sytuacjach, które sobie stworzyliśmy. Na pewno nie musimy się wstydzić naszej postawy, wracamy do domu z podniesioną głową, bo mecz i cała runda była dobra w naszym wykonaniu - powiedział trener Wisłoki Dariusz Kantor.

Nie będę zakłamywał rzeczywistości. To nie był nasz najlepszy mecz, śmiem twierdzić, że nawet jeden z najgorszych. Paradoksalnie jednak zakończył się naszym zwycięstwem. Swoim piłkarzom gratuluję konsekwencji, a wyróżnić chciałbym naszego młodego bramkarza Krzysztofa Pieszka, który po dwóch słabszych meczach był już naszym mocnym punktem. To perspekty-

wiczny chłopak, wierzymy w niego i mecz pokazał, że warto. Na ocenę rundy przyjdzie czas. Na pewno wynik, jaki osiągnęliśmy, jest daleki od oczekiwań - przyznał trener Podhala Dariusz Mrózek.

Podhale Nowy Targ – Wisłoka Dębica 2:1 (2:0)

Bramki: 1:0 Dynarek 22 z karnego, 2:0 Cabała - samobójcza 33, 2:1 Wrzosek 90+3.

Podhale: Pieszek - Potoniec (46 Witkowski), Mączka, Lewiński, Tonia - Mizia (86 Molis), Dynarek ŻK, Mianowany ŻK, Hruska - Mrówka ŻK, Lepiarz.

Wisłoka: Libera - Hus (80Wrzosek), Cabała, Sojda, Rębisz - Łanuch ŻK, Fedan ŻK (72 Libera), Pelc (63 Gwiazda), Król ŻK - Prokop, Siedlik. **Sędziował:** Jakub Pieron z Kielc. **Widzów:** 150.

1. Korona II	18	33	37-25
2. Hutnik	18	33	32-26
3. Motor	18	33	29-16
4. Wólczańska	18	33	26-16
5. Stal	18	27	26-17
6. Wisłoka	18	27	22-13
7. Avia	18	27	26-27
8. Siarka	18	27	27-22
9. Wisła P.	18	26	20-19
10. Podhale	18	25	27-22
11. Sokół	18	25	17-17
12. Wisła S.	18	24	23-18
13. KSZO	18	24	19-18
14. Hetman	18	21	22-25
15. Jutrzenka	18	16	13-27
16. Orleża	18	15	12-22
17. Chelmianka	18	11	12-28
18. Podlasie	18	8	19-51

Tekst i fot.: **Maciej Zubek**

REKLAMA

ogłaszamy nabór do
AKADEMII PRZEDSZKOLAKA
dzieci z roczników 2011-2013

ZAPISY JUŻ OD 5. ROKU ŻYCIA!
INFORMACJE POD NR. TEL.:
781 286 727 | 535 485 560

Dwa razy brąz w wietrznej loterii

Na skoczni im. Adama Małysza w Wiśle zainaugurowana została 41. edycja Pucharu Świata w skokach narciarskich.

To już trzeci rok z rzędu, jak Polska organizuje inauguracyjne zawody.

W konkursie drużynowym po pierwszej grupie pierwszej serii prowadzili Słowacy, po skoku Anze Laniska. Polskę reprezentował Piotr Żyła i uzyskał notę nieznacznie gorszą od Słowaka. Na prowadzenie Polacy wyszli po skoku Kamila Stocha, a ugruntowali swoją pozycję po skoku Dawida Kubackiego. Zatem po pierwszej serii na pierwszym miejscu była Polska z przewagą 11,1 punktu nad Austriakami.

Pozycję lidera straciliśmy już po pierwszych skokach drugiej serii, gdy Austriak Philipp Aschenwald oddał skok na odległość 133 metrów wobec 117 metrów Piotra Żyły, choć trzeba przyznać, że Polak skakał w fatalnych warunkach wietrznych. Na dodatek coraz lepiej zaczęli skakać Norwegowie i tak ukształtowała się na koniec zawodów czołowa trójka. Wygrali Austriacy, przed Norwegami i Polakami.

Naszej drużynie nie udało się powtórka z lat ubiegłych, kiedy byli zwycięzcami konkursu drużynowego, ale też trudno uznać to za porażkę. Można nawet powiedzieć, że polscy skoczkowie zaprezentowali się nieco lepiej niż w kwalifikacjach.

Niedzielny konkurs indywidualny został rozegrany w południe. Pogoda na zewnątrz była wiosenna, ale warunki wietrzne jeszcze gorsze niż podczas drużynówki. Długo trwała pierwsza seria, ale ostatecznie udało się ją rozegrać.

Kamil Stoch w drugiej serii konkursu indywidualnego awansował z 12. na 3. miejsce.

Prowadził po niej Geiger przed Norwegami Tandem i Pedersenem. Najlepsi z Polaków plasowali się na początku drugiej dziesiątki. Co gorsze, po wykonaniu swojego skoku, przy próbie lądowania groźnego upadku doznał Piotr Żyła. Wprawdzie zszedł ze skoczni o własnych siłach, ale z mocno zakrwawioną twarzą. Lekarz naszej ekipy Aleksander Winiarski poinformował jednak, że Żyła nie ma żadnych urazów wykluczających go z dalszych startów, tylko znaczące i oczywiście bolesne otarcie naskórka twarzy.

Wydawało się, że organizatorzy za-

kończą zawody na pierwszej serii, tymczasem chwilę po jej zakończeniu rozpoczęto drugą, finałową serię z udziałem 30 zawodników. Początkowo z dużą przewagą, po skoku na odległość 134,5 metra, prowadził zajmujący odległe miejsce Słoweniec Timi Zajc. Zluzował go dopiero zajmujący 15. lokatę po pierwszej serii Dawid Kubacki. Z kolei jego wyprzedził zajmujący 12. miejsce Kamil Stoch. Uzyskał 126,5 metra i z rezygnacją machnął ręką po tym skoku. Kamil Stoch nie zbyt długo cieszył się prowadzeniem, bo nieznacznie wyższą notę uzyskał Anze

Lanisek.

Do zakończenia konkursu pozostały skoki jeszcze wielu czołowych zawodników. Tymczasem skakali oni jednak krótko, dopiero Norweg Daniel Andre Tande zdecydowanie wyprzedził prowadzącą dwójkę. Na starcie pozostał zwycięzca kwalifikacji Niemiec Geiger, ale i on nie poradził sobie z trudnymi warunkami wietrznymi, uzyskał zaledwie 118 m i ostatecznie został sklasyfikowany ex aequo na siódmym miejscu z Dawidem Kubackim.

Oczywiście, cała trójka na podium

cieszyła się niezmiernie, ale chyba najbardziej Kamil Stoch, bo z odległej pozycji awansował na 3. miejsce. Takie są jednak skoki. W wielu dyscyplinach zimowych natura ma wpływ na ostateczne rozstrzygnięcia, ale w skokach narciarskich największe. Puchary i nagrody zwycięzcom wręczał obecny na zawodach prezydent Polski Andrzej Duda. Ponadto decyzją prezydenta odznaczeniami państwowymi zostali uhonorowani: Adam Małysz, były selekcjoner polskich skoczków Austriak Stefan Horngacher i Stefan Hula.

Kolejne zawody PS zostaną rozegrane na skoczni Ruka w Kuusamo.

Konkurs indywidualny

1. Daniel Andre Tande (Norwegia) 241,4 (127, 129), **2. Anze Lanisek** (Słowenia) 225,6 (126, 126), **3. Kamil Stoch** (Polska) 224,2 (118,5, 126,5), **4. Ryoyu Kobayashi** (Japonia) 224,0 (124,5, 120,5), **5. Daiki Ito** (Japonia) 223,2 (130,5, 123,5), **6. Timi Zajc** (Słowenia) 222,3 (119, 134,5), **7. Dawid Kubacki** 221,4 (125, 127,5), **25. Maciej Kot** 190,3 (116,5, 117), **33. Jakub Wolny** 81,3 (110,5), **35. Piotr Żyła** 76,1 (119), **38. Stefan Hula** 74,1 (106), **39. Paweł Wąsek** 73,3 (106,5), **43. Aleksander Zniszczoł** 66,0 (103).

Konkurs drużynowy

1. Austria 1018,2 (Philip Aschenwald 260,5, Daniel Huber 269,0, Jan Herl 233,2 Stefan Kraft 264,5), **2. Norwegia** (Daniel Andre Tande 251,3, Aasen Markeng 231,8, Marius Lindwig 248,3, Robert Johansson 264,3) 995,7, **3. Polska** (Piotr Żyła 255,0, Jakub Wolny 227,8, Kamil Stoch 242,5, Dawid Kubacki 265,6) 990,9, **4. Słowenia** 979,3, **5. Niemcy** 972,6, **6. Japonia** 947, **7. Szwajcaria** 830,1, **8. Finlandia** 700,4, **9. Czechy** 331,2, **10. Rosja** 298,1

Zdzisław Karaś

UNIHOKEJ

Problemy ze stabilizacją formy

Gra obu nowotarskich drużyn w rozgrywkach ekstraklasy seniorów ciągle szwankuje. W miniony weekend w kolejnej serii spotkań Górale najpierw z dużymi problemami pokonali 5:4 Wilki Sanok, a nazajutrz 9:6 Politechnikę Łódź. Z kolei Szarotka przegrała w rzutach karnych z Floorball Gorzów Wielkopolski.

Gorący Potok Szarotka Nowy Targ - Floorball Gorzów Wielkopolski 4:5 po karnych (2:0, 2:2, 0:2, d. 0:0, k:0:1)

Bramki dla Szarotki: Sikora, Chlebda, Ligas, Jachymiak.

Szarotka: Udziela - Lech, Ligas, Ossowski, Ryś, Zacher, Jachymiak, Ślusarek, Widurski, Stowakiewicz, Hamrol, Kozubal, Chlebda, Żabówka, Sikora, Agustyn.

Długo w meczu nic nie wskazywało na to, że Szarotka go nie wygra. Szybkie dwie bramki w pierwszej tercji, potem trzecia w połowie drugiej, do tego uważana i konsekwentna gra w defensywie, po parta świetną postawą w bramce Jakuba Udzieli, pozwalała myśleć, że nowotarżanie są na dobrej drodze, by wygrać drugie z rzędu spotkanie i poprawić swoją trudną sytuację w tabeli. Tyle że przeciwnik wcale się nie poddał. Co więcej, jeszcze mocniej podkręcił tempo swojej gry i z czasem zyskiwał coraz większą inicjatywę. Co prawda, na pierwszego gola dla przyjezdnych Szarotka odpowiedziała swoim czwartym trafieniem, ale jeszcze przed drugą przerwą w meczu to gorzowianie zdobyli gola numer dwa. 4 sekun-

dy przed końcem drugiej odsłony miała miejsce, kto wie czy nie kluczowa dla losów spotkania, decyzja sędziego, który nałożył na Szarotkę karę techniczną dwóch minut za złą zmianę.

Zaraz po przerwie arbiter przyznał się do błędu, ale decyzję o anulowaniu kary i powrotu do gry pięciu na pięciu pozostawił kapitanom. Gorzowianie nie zgodzili się na zmianę decyzji i parę chwil później, grając w liczebnej przewadze, zdobyli bramkę na 4 do 3. To tylko dodało im jeszcze większych "skrzydeł", a nagrodą za ich wielką determinację był gol wyrównujący, zdobyty na 73 sekundy przed syreną końcową. To było dosyć kuriozalne trafienie. Stojąc za bramką Szarotki, Maksym Helman sprytnie nastrzebił Udzielę i piłeczka wpadła do bramki.

Dogrywka bez rozstrzygnięcia. W karnych górą byli goście, w czym największą zasługę miał ich bramkarz, a były zawodnik Szarotki Maciej Jastrzębski.

- Do stanu 3:0 graliśmy perfekcyjnie, przede wszystkim w defensywie. Niestety, potem coś zaczęło się złego dziać w naszej grze. Te kuriozalne sytuacje nam podcięły skrzydła, a dodały wiary rywalom. Do końca nie rozumiem, dlaczego sędzia

decyzję o anulowaniu kary pozostawił kapitanom. Zachowania w tej sytuacji rywali nie chcą komentować, bo też nie wiem jak byśmy się w takiej sytuacji zachowali. Tylko wygrana za 3 punkty poprawiała naszą pozycję w tabeli. Porażka komplikuje ją na tyle, że już nie wszystko zależy od nas - przyznał po meczu kapitan Szarotki Lesław Ossowski.

Górale Nowy Targ - Wilki Sanok 5:4 (1:0, 3:2, 1:1)

Bramki dla Górali: Vogel, Gotkiewicz, Korczak, Kostecki, Jaskierski.

Górale: Pawlik - Kasperek, Kostecki, Gotkiewicz, Vogel, Tomalak, Stypuła, Korczak, Pelczarski, Rajski, Plewa, Smarduch, Jaskierski, Baczewski.

- Najważniejsze są trzy punkty, po dwóch wygranych na początku sezonu, przyszły potem dwie bolesne porażki. Wiedzieliśmy, że nie będzie to dla nas łatwe spotkanie. Nasza gra nas nie zadowalała, ale są tego powody. Opuściło nas 50% zawodników, którzy stanowili o sile zespołu. Zostało tylko kilku zawodników z poprzednich lat. Mamy nowy skład i potrzeba czasu, by wszystkie elementy zaczęły współgrać - powiedział grający tre-

Kadr z meczu Górale - Politechnika Łódź

ner Górali Bartosz Gotkiewicz.

Górale Politechnika Łódź 9:6 (1:2, 5:0, 3:4)

Bramki dla Górali: Korczak 4, Stypuła 2, Jaskierski 2, Vogel,

Górale: Janusz - Kasperek, Kostecki, Gotkiewicz, Vogel, Tomalak, Stypuła, Pazdro, Korczak, Pelczarski, Rajski, Plewa, Smarduch, Jaskierski, Baczewski.

O pierwszej tercji w wykonaniu Górali lepiej jak najszybciej zapomnieć. Konsekwencją słabej, momentami wręcz tragicznej ich postawy było jednobramkowe prowadzenie łodzian. W drugiej tercji już oglądaliśmy zupełnie inne oblicze Górali, którzy wreszcie zagrali jak na mistrza Polski przystało: szybko, agresywnie

i skutecznie. To błyskawicznie przełożyło się na wynik. Tę odsłonę gospodarze wygrali 5:0, a okrasą spotkania było trafienie Konrada Stypuły, po świetnej, indywidualnej akcji. W ostatnich 20 minutach Górale znów mocno obniżyli loty. Stracili trzy gole.

- Zabrakło nam koncentracji. Dwie bramki w prowadze niepotrzebne. Ciężki weekend za nami. Cieszą zwycięstwa. Nasza gra zdecydowanie lepsza niż wczoraj. Dzisiaj było więcej radości z gry. Cieszy też fakt, że zadebiutowali młodzi chłopcy. Każdy z nich dostał szansę. Nad formą musimy jeszcze popracować - przyznał trener Górali Bartosz Gotkiewicz.

Tekst i fot:

Maciej Zubek

BASENY TERMALNE

BASENY-SAUNY-RESTAURACJE-STREFA ZABAW DLA DZIECI

Gorący Potok

PARK LINOWY-30 METROWA HUŚTAWKA BIG SWING

www.goracypotok.pl | info@goracypotok.pl | +48 727 525252

KS Szarotka dziękuje Basenom Gorący Potok za wsparcie

mini club dla dzieci

9999 Gorący Potok dziękuje za wsparcie finansowe drużyny unihokeja Black Shadows Nowy Targ

SALA ZABAW

www.miniclub.pl

URODZINY Twojego Dziecka

Zakopane CH Krupówki 40

Nowy Targ Rynek 2

ANDRZEJKI

W CZWARTEK 19:00

Z BACIARAMI

ZAMOYSKIEGO 2, ZAKOPANE

ANDRZEJKI SOBOTA 19:00

ZAMOYSKIEGO 2, ZAKOPANE